

मोरङ जिल्लाको तथ्याङ्कीय रूपरेखा

२०८०

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ
फोन : ०२१-४६४४६२

मोरङ जिल्लाको तथ्याङ्कीय रूपरेखा- २०८०

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ
फोन: ०२१- ४६४४६२

जानकारी

यस पुस्तकमा समावेश गरिएका विवरणहरू राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय बाहेक विभिन्न सरकारी तथा अन्य निकायबाट समेत श्रोत उद्धृत गरी उल्लेख गरिएको छ ।

प्रकाशक	:	तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ
प्रकाशन प्रति	:	२०० प्रति
सर्वाधिकार	:	प्रकाशकमा
संस्करण	:	प्रथम
मुद्रण	:	एस प्रिन्टर्स प्रा.लि., काठमाडौं

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

फोन { ४२४५९४६
४२४५९४७
४२४५९४८
४२४५९४९
४२४९८०९
४२२८४०६

फ्याक्स: ९७७-१-२२७७२०
पो.ब.नं. ११०३१
रामशाहपथ
थापाथली, काठमाडौं

पत्र संख्या:
च.नं.:-

शुभकामना सन्देश

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयअन्तर्गत रहेका तथ्याङ्क कार्यालयहरूले आआफ्नो कार्यक्षेत्र रहेका जिल्लाहरूको जिल्ला वस्तुगत विवरण (District Profile) प्रकाशन गर्न लागेको सन्दर्भमा कार्यालयको तर्फबाट शुभकामना दिन चाहन्छु। यस प्रकाशनले सम्बन्धित जिल्लाको स्थानीय तह, सरकारी कार्यालय, संघसंस्था, सञ्चार जगत, अध्येता र आम प्रयोगकर्ताको समयसापेक्ष एवम् खण्डीकृत तथ्याङ्कको मागलाई सम्बोधन गर्ने विश्वास लिएको छु। स्थानीय तहको नीतिनिर्माण, निर्णय प्रक्रिया र योजना तर्जुमामा यस वस्तुगत विवरणमा समाविष्ट तथ्याङ्कहरू उपयोगी हुने अपेक्षा राखेको छु।

यस वस्तुगत विवरणको तयारी र प्रकाशनमा तथ्याङ्क संकलनदेखि, सम्पादन र प्रकाशनको चरणसम्म संलग्न तथ्याङ्क कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा यसका नवीन र परिमार्जित संस्करण प्रकाशन हुने विश्वास लिएको छु। भविष्यमा यसका परिमार्जित संस्करणहरूको प्रकाशनका लागि पाठकहरूबाट सदाभै रचनात्मक सुभाब र प्रतिक्रिया प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

कार्तिक, २०८०

तौयम राया
प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी

प्रकाशकीय

सरकारी योजना र नीति निर्माणको क्रममा स्रोतहरूको वाँडफाँड गर्न, सामाजिक आवश्यकताहरू लाई सम्बोधन गर्न र आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विकासका लक्ष्यहरूको अनुगमन गर्नका लागि सही र विस्तृत तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू अति महत्वपूर्ण हुन्छन् । तथ्यको आधारमा नीति निर्माण एवम् निर्णय प्रक्रिया, नतिजामा आधारित विकास, विकासमा समानता र समन्यायिकता अहिलेको शासन प्रणालीका अपरिहार्यता हुन् । सूचना र तथ्याङ्कमा आधारित नीति निर्माण र योजना प्रक्रिया मात्रै वैज्ञानिक र यथार्थपरक हुने हुँदा तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू महत्वपूर्ण छन् ।

तथ्याङ्कहरू आवश्यक छन्, महत्वपूर्ण छन् र तथ्याङ्कहरू उपलब्ध पनि छन् तर तिनीहरू विभिन्न स्थानमा छरिएर रही प्रयोगकर्ताले खोजेको समयमा प्राप्त गर्न नसकिने स्थिति रहेको छ । यस कुरालाई ध्यानमा राखी यस मोरङ जिल्लाको तथ्याङ्कीय रूपरेखा पुस्तकमा विभिन्न गणना, सर्वेक्षण तथा प्रशासनिक अभिलेखमा रहेका मोरङ जिल्लाका महत्वपूर्ण र प्रमुख विषय क्षेत्रका विभिन्न तथ्याङ्क, सूचना तथा विवरणहरूलाई एकीकृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । भर्खरै मात्र नेपालको तथ्याङ्क प्रणालीमा मुख्य तथ्याङ्कीय श्रोतका रूपमा मानिने जनगणना तथा कृषिगणनाका नतिजाहरू सार्वजनिक भएको र अन्य विषयक्षेत्रका तथ्याङ्कहरू पनि सकेसम्म समेट्न कोशिस गरिएकाले यो प्रकाशन प्रयोगकर्ताहरूका लागि विशेष रहनेछ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ । विभिन्न कठिनाई र सिमितताका कारण यस पुस्तकलाई त्रुटिरहित एवम् पूर्ण बनाउन नसकिएको हुनसक्ने भएता पनि आगामी समयमा यसलाई थप वृहत, समयसापेक्ष, प्रयोगकर्ता मैत्री एवं परिष्कृत बनाउँदै लाने कुरामा विश्वास दिलाउन चाहान्छु ।

यस पुस्तक तयारीका क्रममा आवश्यक तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण कार्यालय तथा संघसंस्थाहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । पुस्तक तयारीमा मेहनतका साथ खटिनुहुने यस कार्यालयका सहकर्मी मित्रहरूलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । पुस्तकको साजसज्जा तथा मुद्रणका लागि यस प्रिन्टर्स, काठमाडौँ प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

आफ्ना अमूल्य सल्लाह सुझाव प्रदान गरी यस पुस्तकमा हुन गएका कमीकमजोरी तथा त्रुटिहरू लाई औँल्याई सुधार गर्ने कार्यमा सहयोग गरिदिनुहुन सम्पूर्ण प्रयोगकर्ताहरू लाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु । **धन्यवाद !**

सुबास अधिकारी

निर्देशक

तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ

मोरङ जिल्लाको सक्षिप्त तथ्याङ्कीय भलक

क्र.स.	विवरण	मान
१	अक्षांश	२६°२०' देखि २६°५३' सम्म
२	देशान्तर	८७°१६' देखि ८७°४१' सम्म
३	क्षेत्रफल	१८५५ वर्ग किमि
४	औसत लम्बाई	४६ किमि
५	औसत चौडाई	५४ किमि
६	स्थानीय तह संख्या	१७
७	महानगरपालिका संख्या	१
८	नगरपालिका संख्या	८
९	गाउँपालिका संख्या	८
१०	वडा संख्या	१५९
११	प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	६
१२	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	१२
१३	समुद्र सतहदेखिको उचाइ	६०-२४१० मिटर
१४	जम्मा जनसंख्या	११४८१५६
१५	पुरुषको जनसंख्या	५५७५१२
१६	महिलाको संख्या	५९०६४४
१७	जम्मा जनसंख्यामा जिल्लाको जनसंख्याको अंश	३.९४८
१८	लैङ्गिक अनुपात	९४.३९
१९	घरपरिवार संख्या	२७२२८३
२०	औसत परिवार सदस्य संख्या	४.२२
२१	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	१.६६
२२	जनघनत्व प्रति वर्ग किलोमिटर	६१९
२३	अनुपस्थित जनसंख्या (विदेशमा रहेको)	७५८६८
२४	अपाङ्गता भएको जनसंख्या	२२१२८
२५	अपाङ्गताको दर	१.९%
२६	अपाङ्गताको दर महिला	१.७%
२७	अपाङ्गताको दर पुरुष	२.२%
२८	सरकारी अस्पताल	८
२९	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	६
३०	स्वास्थ्य चौकी	६२
३१	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	६४
३२	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	६
३३	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	७
३४	वर्धिङ्ग सेन्टर	२३
३५	गाउँघर क्लिनिक	२९७
३६	खोप केन्द्र	३४८
३७	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	७५०

क्र.स.	विवरण	मान
३८	कुल साक्षरता दर	७९%
३९	पुरुष साक्षरता दर	८५%
४०	महिला साक्षरता दर	७३%
४१	सामुदायिक विद्यालय	९४०
४२	संस्थागत विद्यालय	३४१
४३	धार्मिक विद्यालय	२७
४४	सामुदायिक वन	१३४
४५	निजी वन	६३८
४६	हुलाक निर्देशनालय	१
४७	इलाका हुलाक	१७
४८	अतिरिक्त हुलाक	५१
४९	केवल टेलिभिजन सञ्चालक	१०
५०	एफ् एम् रेडियो	१६
५१	जम्मा आर्थिक एकाई	३५,२४७
५२	आर्थिक एकाई/प्रतिष्ठानमा संलग्न जनसंख्या	१२७,८८७
५३	Human Development Index (Geometric Mean Method)	०.५१३
५४	Human Poverty Index	२५.३२
५५	प्रति व्यक्ति आय	७७४ अमेरिकी डलर (सन् २०१४)
५६	Gross Domestic Product (Value Added)	४९०२६.१ (सन् २०१४)
५७	Labour Productivity	१२९८९९
५८	जम्मा कृषि चलन संख्या	१४५३१८
५९	कृषि चलनको कित्ता संख्या	२८९०१४
६०	कृषि चलनको औसत कित्ता संख्या	२

स्रोत: सम्बन्धित विषयगत निकायहरू

विषयसूची

खण्ड: एक

जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

१.१	जिल्लाको परिचय	१
१.२	जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति	१
१.३	राजनैतिक/प्रशासनिक विभाजन	२
१.४	जलवायु	२
१.५	भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	३
१.६	भौगोलिक वनावट (टोपोग्राफी)	३
१.७	प्रमुख नदी, खोला तथा जलभण्डार	४
१.८	ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू	४
१.९	जातजाति, भाषा तथा धर्म	४
१.१०	प्रमुख चाडपर्व तथा रीतिरिवाज	६
१.११	अर्थतन्त्रका प्रमुख आधार	६
१.१२	आर्थिक रूपले सकृय जनसंख्या:	८
१.१३	शैक्षिक अवस्था:	८
१.१४	जनसंख्याको तुलनात्मक स्थिति	८
१.१५	प्रमुख व्यापारिक स्थानहरू	९
१.१६	मोरङ जिल्लाको स्थानीय तह तथा वडाको पुनःसंरचना सम्बन्धी विवरण	९

खण्ड: दुई

जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

२.१	जनगणनाबाट प्राप्त आधारभूत जनसांख्यिक विवरण	१३
२.२	जनगणनाबाट प्राप्त पारिवारिक विवरणहरू	२१
२.३	जनगणनाबाट प्राप्त जनसांख्यिक विवरणहरू	३३
२.४	जनगणनाबाट प्राप्त घर सम्बन्धी विवरणहरू	८१

खण्ड: तीन

सामाजिक तथ्याङ्क

३.१	शैक्षिक तथ्याङ्क	८४
३.२	स्वास्थ्य तथ्याङ्क	९९

खण्ड: चार

आर्थिक तथ्याङ्क

४.१	राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जिल्लाको अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप	११३
-----	---	-----

खण्ड: पाँच

कृषि, वन तथा वातावरण तथ्याङ्क

५.१	कृषि क्षेत्रको अवस्था	१२३
५.२	स्वामित्वअनुसार जग्गाको क्षेत्रफल	१३६
५.३	वन सम्बन्धी वर्तमान अवस्था	१४२
५.४	वन पैदावार	१४४

५.५	काठ दाउरा विक्री वितरण	१४४
५.६	नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र	१४५
५.७	जैविक विविधता	१४५

खण्ड: छ

पूर्वाधार तथा पर्यटन तथ्याङ्क

६.१	सार्वजनिक यातायात	१४८
६.२	पर्यटन तथा मनोरञ्जन	१५०
६.३	ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल	१५७
६.४	पर्यटक होटल	१५७
६.५	खेलकुद सम्बन्धी संस्थाहरु	१५८
६.६	होमस्टे	१५८
६.७	मनोरञ्जन पार्क, उद्यान	१५८
६.८	सिनेमा हल	१५८
६.९	स्वीमिङ पुल	१५९

खण्ड: सात

सञ्चार, निर्वाचन तथा सार्वजनिक प्रशासन

७.१	सूचना तथा संचार	१६०
७.२	राजनैतिक दल तथा मतदाता सम्बन्धी विवरण	१६१
७.३	अपराध सम्बन्धी विवरण	१७१
७.४	मोरङ जिल्ला स्थित संघ अन्तर्गतका कार्यालयहरुको विवरण	१७५
७.५	आ.व. २०७९/८० मा जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट सम्पादित प्रमुख कार्यहरु	१७७
७.६	सरकारी खर्च र राजस्व संकलन	१७८
७.७	बैंक तथा वित्तिय संस्था	१८२
७.८	विभिन्न क्षेत्रमा रहेको महिला संलग्नता	१९२

खण्ड: आठ

कोशी प्रदेशको संक्षिप्त जानकारी

८.१	कोशी प्रदेशको आधारभूत भौतिक तथा भौगोलिक अवस्था	१९३
-----	--	-----

खण्ड: नौ

तथ्याङ्क कार्यालय मोरङको परिचय

९.१	तथ्याङ्क कार्यालय सम्बन्धी जानकारी	१९७
-	सन्दर्भ सामग्रीहरु	२००
-	मोरङ जिल्ला तथा जिल्लाका स्थानीय तहहरुको नक्शा	२०१

जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

१.१ जिल्लाको परिचय

पूर्वी नेपालको ऐतिहासिक गौरव बोकेको, मोरङ जिल्ला प्राचीन कालमा विराट राजाको राजधानीको रूपमा रहेको थियो भनिन्छ। प्राचिनकालमा यस जिल्लामा “हाड” नाम गरेका किराँती राजाले राज्य सञ्चालन गरेको पाइन्छ। त्यसवेला यस प्रशासनिक क्षेत्रलाई “मावारड” भनिन्थ्यो। पछि, मावारड भन्ने शब्द नै अपभ्रंश भई मोरङ भन्न थालिएको हो भन्ने किंवदन्ती रहेको पाइन्छ। अधिकांश भूभाग तराइले ओगटेको यो जिल्ला पूर्वी नेपालको औद्योगिक एवं व्यापारिक केन्द्रको रूपमा परिचित छ। औद्योगिक नगर विराटनगर समेत रहेको यस जिल्लामा नेपालको पहिलो र ठूलो उद्योग “विराटनगर जुट मिल” पनि पर्दछ। प्रारम्भमा मोरङ जिल्लाले हालको भापा तथा सुनसरी जिल्ला समेत समेट्थ्यो। वि. सं. २०१८ सालमा जिल्ला विभाजन हुँदा हालको स्वरूपमा जिल्लाको आकार बन्न गएको हो। यो जिल्ला जनसंख्याको दृष्टिकोणले कोशी प्रदेशको सबैभन्दा ठूलो तथा नेपालको दोश्रो ठूलो जिल्लाका रूपमा समेत रहेको छ।

मोरङ जिल्लाको आकृति उत्तर दक्षिण लम्बाईमा लगभग आयताकार छ। जमिनको बनावट अनुसार यस जिल्लामा मूलतः तराई क्षेत्र पर्दछ भने पहाडी क्षेत्र र भावर क्षेत्र समेत यो जिल्लामा पर्दछन्। उष्ण, अर्धउष्ण र समशीतोष्ण हावापानी भएको यस जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ४२ डिग्री सेल्सियसदेखि न्यूनतम ३० डिग्री सेल्सियससम्म पुग्दछ। वार्षिक औसत वर्षा १८१२ मि.मि. रहेको छ। मोरङ जिल्लामा उचाईको हिसावले ६० मिटरदेखि २४१० मिटर सम्मको भूभाग पर्दछ। यस जिल्लामा तराईको विराट राजाको दरवारदेखि रमितेखोलाको मिक्लाजुङ डाँडासम्मको रमणीय भौगोलिक दृश्यहरू अवस्थित छन्। पहाडी खण्ड निकै विकट रहेतापनि फलफूल तथा तरकारी उत्पादनमा क्रमशः विकसित बन्दैछ। वीचको भावर क्षेत्रमा उर्वर माटो कम भएका कारण उत्पादन कम हुन्छ। तराई क्षेत्र समथर तथा मलिलो भएकाले धान, मकै, गहुँ तोरी जस्ता कृषिवालीको राम्रो उत्पादन हुन्छ। कृषि उत्पादनका लागि उर्वर भूमी भएको हुनाले अन्य जिल्लाबाट बसाई गरेर आउने पनि निकै बढी रहेकोछ।

महाभारतकालीन विराट राजाको दरवार, लेटाङको राजारानीमा अवस्थित धिमाल पोखरी, गोविन्दपुरको सुनवर्षी पोखरी, डाईनियाको हरिश्चन्द्र गढी आदि ऐतिहासिक स्थलहरू रहेको मोरङ जिल्ला धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले पनि महत्वपूर्ण रहेको छ। ११५ जातजातिको बसोबास रहेको यो जिल्ला सांस्कृतिक रूपले समृद्ध छ। विभिन्न जात जातिको बसोबास भएकाले आ-आफ्नै भेषभूषा, रहनसहन र संस्कृति यहाँ देख्न सकिन्छ।

१.२ जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति

जिल्लाको करिब ८० प्रतिशत भूभाग तराई क्षेत्रमा पर्दछ भने महाभारत, चुरे पहाडका श्रृंखला तथा पहाडी क्षेत्र समेत यस जिल्लामा पर्दछन्। कृषि उत्पादनको दृष्टिकोणले ज्यादै उपयुक्त मानिएको यस जिल्लाको उत्तरी क्षेत्र (पहाडी क्षेत्र) मा बलौटे दोमट, मध्य क्षेत्र (भावर क्षेत्र) मा दोमट तथा हल्का चिम्टाइलो माटो र दक्षिणी क्षेत्र (तराई क्षेत्र) मा चिम्टाइलो, बलौटे तथा दोमट प्रकारको माटो रहेकोछ।

जिल्लाको भौगोलिक अवस्था

सि.नं.	विवरण	मान
१.	अक्षांश	२६° २०' देखि २६° ५३' सम्म
२.	देशान्तर	८७°१६' देखि ८७°४१' सम्म

सि.नं.	विवरण	मान	
३.	सिमाना	पूर्व	भापा र ईलाम (मावा खोला)
		पश्चिम	सुनसरी (बुढी खोला र केसलिया खोला)
		उत्तर	धनकुटा र पाँचथर
		दक्षिण	भारत (विहार प्रान्त)
४.	क्षेत्रफल	१८५५ वर्ग कि.मि.	
५.	औसत लम्बाई	४६ कि.मि. (पूर्व पश्चिम)	
६.	औसत चौडाई	५४ कि.मि. (उत्तर दक्षिण)	
७.	उचाई	समुद्री सतहदेखि ६० मिटरदेखि २४१० मिटरसम्म	

१.३ राजनैतिक/प्रशासनिक विभाजन

हाल यस जिल्लामा १७ वटा स्थानीय तह रहेका छन् । जसमध्ये एक महानगरपालिका, आठ नगरपालिका र आठ वटै गाउँपालिका रहेका छन् । १७ वटा स्थानीय तहहरूमा जम्मा १५९ वटा वडाहरू रहेका छन् । जनसंख्याका हिसाबले विराटनगर महानगरपालिका सबैभन्दा ठूलो रहेको छ । जसको जनसंख्या २,४३,९२७ रहेको छ भने बाँकी स्थानीय तहहरू मध्ये सुन्दरहरैँचा नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी १,२०,२१३ मानिसको बसोबास रहेको छ भने सबैभन्दा कम जनसंख्या मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको रहेको छ जहाँ ३३,१६७ मानिसको बसोबास रहेको छ । क्षेत्रफलका हिसाबले केरावारी गाउँपालिका सबैभन्दा ठूलो (२१९.८३ वर्ग किलोमिटर) रहेको छ भने ५६.८ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल भएको बुढीगंगा गाउँपालिका जिल्लाको सबैभन्दा सानो स्थानीय तहका रूपमा रहेको छ । मोरङ जिल्लालाई प्रतिनिधि सभाका लागि छ वटा र प्रदेश सभाका लागि बाह्र वटा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ ।

१.४ जलवायु

यो जिल्ला भौगोलिक रूपमा मुख्यतः तराई र पहाड समेत मिलेर बनेको हुँदा यहाँको जलवायु पनि एकै किसिमको नभई विभिन्न प्रकृतिको रहेको छ । सन् २०२२ मा जल तथा मौसम विज्ञान विभागको विराटनगर स्थित मौसम मापन केन्द्रमा मापन भएको तापक्रम अनुसार विराटनगरको औसत न्यूनतम तापक्रम फेब्रुअरी महिनामा सबैभन्दा कम अर्थात् ९.६ डिग्री सेल्सियस देखिएको छ भने औसत अधिकतम तापक्रम जुलाई महिनामा ३३.७ डिग्री सेल्सियस मापन भएको देखिएको छ । त्यस्तै सोही तथ्याङ्क अनुसार विराटनगरमा सो वर्षको जुन महिनामा सबैभन्दा बढी ५१० मिलिमिटर वर्षा भएको पाइएको छ । केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट सन् २०१९ मा प्रकाशित नेपाल वातावरण तथ्याङ्क प्रतिवेदनका अनुसार सन् २००८ देखि २०१५ सम्मको तथ्याङ्क हेर्दा विराटनगर क्षेत्रमा एक वर्षमा औसत ६.२७ घण्टा प्रतिदिन घाम लाग्ने गरेको देखिन्छ । सो अवधिमा सबैभन्दा कम सन् २०१५ मा ५.१७ घण्टा प्रतिदिन घाम लागेको पाइयो भने सबैभन्दा बढी सन् २०१२ मा ७.१ घण्टा प्रतिदिन घाम लागेको पाइयो । त्यस्तै विराटनगर मापन केन्द्रको तथ्याङ्क अनुसार विराटनगर क्षेत्रको हाल सम्मको अधिकतम तापक्रम ४२ डि.से. (सन् १९९२/०४/१४) र न्यूनतम तापक्रम २ डि.से. (सन् २०१३/०१/०९) पाइएको छ ।

मासिक औसत तापक्रम र जम्मा वर्षा

सन् २०२२	अधिकतम तापक्रम (°C)	न्यूनतम तापक्रम (°C)	जम्मा वर्षा (mm)
जनवरी	२१.३	१०.६	३.४
फेब्रुअरी	२४.०	९.६	१४.४
मार्च	३२.८	१७.३	०.२
अप्रिल	३३.०	२३.४	८२.०
मे	३२.८	२३.९	११९.६
जुन	३१.४	२५.१	५१०.०
जुलाई	३३.७	२६.८	२१४.२

सन् २०२२	अधिकतम तापक्रम (°C)	न्यूनतम तापक्रम (°C)	जम्मा वर्षा (mm)
अगष्ट	३३.२	२६.७	१९६.४
सेप्टेम्बर	३१.९	२५.३	४०८.४
अक्टोबर	३१.३	२१.३	१२०.२
नोभेम्बर	२९.६	१५.४	०.८
डिसेम्बर	२५.८	११.२	१.६

स्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, धरान

१.५ भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

भूउपयोगका दृष्टिले हेर्दा मोरङ जिल्लाको तराई क्षेत्रमा उत्पादनशील जमिन रहेको छ। त्यसै गरी महेन्द्र राजमार्गको उत्तरी खण्डको ठूलो भूभाग चारकोशे राष्ट्रिय वनले ढाकेको छ। जिल्लाको अधिकांश भू-भाग तराईमा पर्ने भएतापनि केही क्षेत्रहरू चुरे क्षेत्र हुँदै महाभारत श्रृंखलाको २४१० मिटर उचाई सम्म पुगेको पाइन्छ। केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट सन् २०१४ मा प्रकाशन भएको नेपालको वातावरण तथ्याङ्क प्रतिवेदनका अनुसार जिल्लाको ६९.३१ प्रतिशत जमिन कृषि तथा घाँसे भूमिका रूपमा प्रयोग भइरहेको तथा २९.९२ प्रतिशत जमिन वन जंगलले ढाकेको पाइएको छ।

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हे)	प्रतिशत
१	जम्मा वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	४३८१४	२३.९२
२	बुट्यान भाडीले ढाकेको क्षेत्र	६०४०	३.३०
३	कृषि तथा घाँसे भूमि	१२६९५५	६९.३१
४	जल क्षेत्र	१३७४	०.७५
५	खाली/बाँझो जमिन/अन्य	४९९६	२.७३
जम्मा		१८३१७९	१००

स्रोत: नेपालको वातावरण तथ्याङ्क २०१४

त्यसै गरी राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ को नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लामा जम्मा १,४५,३१८ कृषक परिवार रहेको र सो परिवारले जम्मा ९८२३२.६ हेक्टर जग्गा चलन गरेको देखिएको छ। सो नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लामा कूल ८७२३४.३ हेक्टर जग्गा खेतीयोग्य रहेको र जसमा ८६०८९.४ हेक्टरमा अस्थायी बाली लाग्ने गरेको तथा २०२२.५ हेक्टर जग्गामा स्थायी बाली लाग्ने गरेको देखिएको छ।

१.६ भौगोलिक वनावट (टोपोग्राफी)

समुद्र सतहबाट ६० मिटरदेखि २४१० मिटरमा अवस्थित जिल्लाको करिब ८० प्रतिशत भूभाग तराई क्षेत्रमा पर्दछ। जमिनको स्वरूप अनुसार साधारणतया यस जिल्लालाई तीन भागमा बाँड्न सकिन्छ।

क. पहाडी भाग (उत्तरको महाभारत पहाड)

जिल्लाको उत्तरी भागमा महाभारत पहाडका श्रेणीहरू पूर्व पश्चिम फैलिएर रहेका छन्। उचाइको दृष्टिकोणले यो क्षेत्र १००० फिट देखि ८००० फिट सम्म पर्न आउँछ। यस क्षेत्रमा मिक्लाजुङ गाउँपालिका, लेटाङ नगरपालिका, तथा केराबारी गाउँपालिका पर्दछ।

ख. भित्री मधेश (मध्य भागको भावर प्रदेश)

यस जिल्लाको महाभारत लेकको दक्षिणी भागमा पूर्वी सीमादेखि पश्चिम सीमासम्म १२.८ कि.मि. चौडा इलाका भित्र बालुवा, कंकड र ढुङ्गाहरूले भरिएकोले उत्तरबाट दक्षिणतिर विस्तारै भिरालो पर्दै गएको भावर प्रदेश र चारकोशे भाडी पर्दछ। समुद्र सतहदेखि ५०० फिट देखि १००० फिट सम्मको उचाईमा पर्ने यस क्षेत्रमा मिक्लाजुङ गाउँपालिका, लेटाङ नगरपालिका, केराबारी गाउँपालिका र वेलबारी नगरपालिका पर्दछन्।

ग. तराई प्रदेश (दक्षिणको समथर भूमि)

यस जिल्लाको भावर प्रदेश भन्दा दक्षिणमा भारतको सिमानासम्म जिल्लाको ५० प्रतिशत भू-भाग तराईको मैदान भित्र पर्दछ। यस क्षेत्रको औसत उचाई ५०० फिट छ। यो भाग पूर्व सीमाना देखि पश्चिम सीमानासम्म फैलिएको नरम पाँगो माटोले भरिएको समथर भूभाग हो। वर्षामा नदीहरूले बगाएर ल्याएको मलिलो माटो यस क्षेत्रमा थुप्रने हुँदा कृषिको लागि यो भाग ज्यादै उर्वर मानिन्छ। मोरङ जिल्लाका अधिकांश स्थानीय तहहरू यसै क्षेत्रमा पर्दछन्।

१.७ प्रमुख नदी, खोला तथा जलभण्डार

जलभण्डार वा जलस्रोतको हिसाबले मोरङ जिल्ला धेरै समृद्ध नभएतापनि यहाँ विभिन्न खोलानाला तथा पोखरीहरू रहेका छन्। यहाँका खोलानालाहरू विशेषतः दुई प्रकारका छन्। केही खोलाहरू महाभारत क्षेत्रबाट उत्पत्ति भई आएका छन् जसमा खदमखोला, चिसाङ्ग खोला, मावा खोला, रतुवा खोला, बक्राहा खोला आदि हुन्। यी खोलानालाहरूमा हिउँद याममा पनि प्रायः केही पानी बगिरहन्छ। अन्य खोलानालाहरू चुरे श्रृंखलाबाट उत्पत्ति भई बगेका छन् जसको सिरान खण्डतिर हिउँदमा पानी प्रायः रहन्न भने तराईमा पुगेपछि भने केही पानी बगिरहेको पाउन सकिन्छ। तिनीहरूमा बुढी, सिंगिया, लोहन्द्रा, डाँस, केसलिया, मरियाबक्रा, बेतौना, जुडी, साखारे आदि छन्। अन्य साना खहरे खोलाहरू पनि प्रशस्तै छन्। साथै यस जिल्लामा उल्लेखनीय तालहरू नभएता पनि गाउँ गाउँमा साना तिना पोखरीहरू प्रशस्तै पाइन्छन्। जस मध्ये सुनवर्षी पोखरी र राजारानी धिमाल पोखरीलाई ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिले पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ। त्यसै गरी पर्यटकीय क्षेत्रमा बेलवारीमा अवस्थित वेतना सिमसार क्षेत्र निकै प्रख्यात रहेको छ भने हाल उर्लावारीमा रहेको वेतेनी सिमसार क्षेत्र तथा सुन्दरहरैँचा नगरपालिकामा रहेको बाघभोडा सिमसार क्षेत्र पनि पर्यटकको आकर्षणको केन्द्र बन्दै गइरहेका छन्। त्यस्तै गरी सुनवर्षी नगरपालिकामै अवस्थित केचना कमल पोखरी पनि स्थानीय पर्यटकको रोजाइमा पर्दै गइरहेको अवस्था छ। केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट प्रकाशित वातावरण तथ्याङ्क २०१९ को नतिजामा उल्लेख भए अनुसार मोरङ जिल्लामा जम्मा १८४ वटा तालहरू रहेका छन्। जसमध्ये १२३ वटा तालहरू १०० मिटर भन्दा कमको उचाइमा रहेका छन्, ६० वटा तालहरू १०० देखि ४९९ मिटरको उचाइमा अवस्थित रहेका छन् भने एउटा ताल मात्र ५०० मिटर भन्दा अग्लो उचाइमा रहेको छ।

१.८ ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू

यस जिल्लामा हिन्दु, बौद्ध, इस्लाम, इसाई आदि धर्मावलम्बी अनुसारकै धार्मिक स्थलहरू विभिन्न ठाउँमा रहेका छन्। मोरङ जिल्लामा रहेका प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरूमा विराट राजाको दरबार, धनपाल गढी, राजारानी पोखरी (धिमाल दरबार), राजा धनपाल थान, सुनवर्षी पोखरी, बागभोडा, सप्तकन्या गुफा, महादेव पार्वती गुफा, मिक्लाजुङ्ग डाँडा, हरिश्चन्द्र गढी, कानेपोखरी बयरवन, चुली पोखरी आदि मुख्य रहेका छन्। पर्यटकीय स्थलका रूपमा समुद्र सतहदेखि करिब १९८० मिटरको उचाइमा रहेको जेफाले डाँडा (केरावारी गाउँपालिका), वेतना सिमसार (बेलवारी नगरपालिका), सुन्दरहरैँचा नगरपालिकामा रहेका गोकर्ण रिसोर्ट, गोकुलम रिसोर्ट, त्रिवेणी रिसोर्ट, बाघभोडा सिमसार, बेतिनी सिमसार (उर्लावारी नगरपालिका), धनपालगढी (बेलवारी नगरपालिका), विराट राजाको दरबार (विराटनगर महानगरपालिका), सिंहदेवीको चिया बगान आदि प्रमुख पर्यटकीय स्थलको रूपमा रहेका छन्।

१.९ जातजाति, भाषा तथा धर्म

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ का अनुसार देशमा रहेका कुल १४२ जातजाति मध्ये मोरङ जिल्लामा ११५ जातजातिको बसोबास रहेको छ। त्यसमध्ये सबैभन्दा बढी जनसंख्या क्षेत्री जातिको रहेको छ। सो जाति भन्दा पछि क्रमशः ब्राह्मण (पहाड), थारु, मुसलमान, राई, लिम्बु, राजवंशी जातिको बसोबास रहेको छ। त्यसै गरी नेपालमा बोलिने १२४ मातृभाषा मध्ये मोरङ जिल्लामा ७९ मातृभाषा बोल्ने व्यक्तिहरूको बसोबास रहेको छ। मातृभाषा मध्ये संख्याका आधारमा नेपाली भाषा जिल्लाको पहिलो मातृभाषाका रूपमा रहेको छ भने त्यसभन्दा पछि क्रमशः मैथिली, थारु, राजवंशी, लिम्बु रहेका छन्। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजालाई हेर्दा मोरङ

जिल्लामा पनि नेपालमा भएका १० वटै धर्मका अनुयायीहरू रहेका छन् । जिल्लामा ८१.४७ प्रतिशत जनसंख्या सहित हिन्दु धर्मावलम्बीको बहुलता रहेको छ भने त्यसपश्चात क्रमशः किराँत, इस्लाम, बौद्ध र क्रिस्चियन धर्मावलम्बीहरू रहेका छन् ।

१.६.१ जिल्लाका प्रमुख १० जातजातिको विवरण

क्र.सं	जात/जाति (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	११४८१५६	१००.००	५५७५१२	५९०६४४
१	क्षेत्री	१५१२६४	१३.१७	७९६८२	७१५८२
२	पहाडी ब्राह्मण	१४०९९३	१२.२८	६७६७१	७३३२२
३	थारु	६६४०३	५.७८	३२१८६	३४२१७
४	मुसलमान	५५६५७	४.८५	२७५६२	२८०९५
५	राई	५२०६९	४.५४	२४२३२	२७८३७
६	याक्थुङ्ग/लिम्बु	४८४२१	४.२२	२२६०३	२५८१८
७	राजवंशी	४३१३०	३.७६	२१०७४	२२०५६
८	नेवाः(नेवार)	३६६७२	३.१९	१७४६४	१९२०८
९	मुसहर	३५४६२	३.०९	१७६८४	१७७७८
१०	गन्तार्ई	३०४४६	२.६५	१४९८४	१५४६२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.६.२ जिल्लाका प्रमुख १० मातृभाषाको विवरण

क्र.सं.	मातृ भाषा (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	११४८१५६	१००.००	५५७५१२	५९०६४४
१	नेपाली	४५९१४५	३९.९९	२१८१४४	२४१००१
२	मैथिली	२५९९८०	२२.६४	१३१८०४	१२८१७६
३	थारु	७६०५४	६.६२	३६७२०	३९३३४
४	राजवंशी	४१०३६	३.५७	२००७५	२०९६१
५	याक्थुङ्ग/लिम्बु	३६६८६	३.२०	१७१७९	१९५०७
६	अंगिका	३५८३४	३.१२	१७८४९	१७९८५
७	उर्दु	३१६९९	२.७६	१५८२२	१५८७७
८	सन्थाली	२११३२	१.८४	१०३०१	१०८३१
९	तामाङ	२०३४३	१.७७	९६५८	१०६८५
१०	मगर	१८२६६	१.५९	८६९१	९५७५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.६.३ जिल्लाका प्रमुख पाँच धर्मको विवरण

धर्मअनुसारको जनसंख्या					
मोरङ	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिस्चियन
संख्या	९३५४५०	४६६३३	५६७५७	७६२९४	२२६४८
प्रतिशत	८१.४७	४.०६	४.९४	६.६४	१.९७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.१० प्रमुख चाडपर्व तथा रीतिरिवाज

यस जिल्लामा मनाइने प्रमुख चामपर्वहरूमा दशैं, तिहार, छठ, फागुपूर्णिमा, ईद, माघी, उँधौली, उँभौली, ल्होसार, तीज, जितिया, सिरुवा पावनी पर्व आदि पर्दछन् । वैशाख महिनादेखि शुरु हुने सिरुवा पर्व र यस अवसरमा लाग्ने स्थानीय मेलाहरू मोरङ जिल्लाका सांस्कृतिक विशेषता हुन् । त्यस्तै थारु, राजवंशी, धिमाल, सन्थाल आदि जातजातिका आफ्नै मौलिक पहिचान सहितका चाडपर्व तथा परम्परा समेतले जिल्लाको सांस्कृतिक विशेषतालाई थप उचाइ प्रदान गरेका छन् । ईद पर्वको समयमा इस्लाम धर्मावलम्बीहरूले अन्य धर्म तथा समुदायका मानिसहरूलाई समेत निमन्त्रणा गरी शुभकामना आदान प्रदान गर्ने चलन चलन थालेको तथा पहिले पहिले मधेशी समुदायको चाडको रूपमा रहेको छठ पर्व हाल सबै जाति, समुदाय तथा सम्प्रदायको चाडको रूपमा मनाइने थालेकोले जिल्लाको धार्मिक तथा जातीय सहिष्णुताको आयामलाई थप उचाइ प्रदान गरिरहेको छ ।

वैशाख पूर्णिमा (उँधौली) र मंसिर पूर्णिमा (उँभौली) मा किराँत समुदायका मानिसहरूले आफ्नो कुलपूजा पश्चात् मनाउने साकेला शिवी (चण्डीनाथ) र लिम्बुहरूले युवा र युवतीबीच परस्पर सवाल जवाफ गर्दै नाच्ने धान नाच र गाउने पालङ्गमा गीत पनि यस जिल्लाका विशेष सांस्कृतिक सम्पदा हुन् । त्यसै गरी लिम्बुहरूको च्याक्ङ नाच, मैथली समुदायले मनाउने भिभिया नाच तथा जितिया पर्व, धिमाल जातिको धिमाल नाच, सन्थाल जातिले मनाउने बाहा पर्व तथा थारु जातिले मुख्य रूपमा मनाउने माघी पर्वहरू पनि यस जिल्लाका महत्वपूर्ण सांस्कृतिक सम्पदा हुन् । त्यस्तै विराटनगरमा कृष्णजन्माष्टमीका अवसरमा मनाइने रथयात्रा तथा सो अवसरमा जिल्लाका अन्य स्थानमा मनाइने रथयात्रा समेत जिल्लाका धार्मिक तथा सांस्कृतिक विशेषताका रूपमा रहेका छन् ।

१.११ अर्थतन्त्रका प्रमुख आधार

१.११.१ कृषि

जिल्लाको जम्मा १८३१७९ हेक्टर क्षेत्रफल मध्ये ६९.३१ प्रतिशत भूभाग कृषियोग्य र घाँसे जमिन रहेको छ । अधिकांश भूभाग तराइमा पर्ने र यहाँको माटोको उर्वरा शक्तिको कारण कृषि क्षेत्र यस जिल्लाको प्रवल सम्भावना बोको आर्थिक क्षेत्र हो । यहाँ गछिया खोला, डाँस खोला, लोहोन्द्रा खोला, चिसाङ्ग खोला लगायतका खोलानालामा भएका पानीलाई सदुपयोग गर्न सक्ने हो भने जिल्ला तथा बाहिरी जिल्लामा समेत खाद्यान्न आपूर्ति गर्न सकिने अवस्था हुन्छ । आरजु राइस मिल, रघुपति जुट मिल लगायतको उपस्थितिले कृषिको व्यापारीकरणका लागि उपयुक्त जिल्ला मान्न सकिन्छ । जिल्लाको पहाडी भेगमा फस्टाउँदै गरेको चिया खेती, अम्रिसो, अलैंची, बेसार, अदुवा खेती लगायतका नगदे बाली तथा तराई भेगमा हुने खाद्यान्न बाली, सनपाट तथा उखु खेती लगायतका नगदे बाली तथा पछिल्लो समय पशु तथा पक्षी पालन व्यवसायप्रति देखिएको आकर्षणले कृषिको सम्भावनालाई अरु बढाएको छ ।

१.११.२ वन

करिव २७ प्रतिशत भूभाग वन तथा बुट्यानले ढाकिएको यस जिल्लामा चारकोशे भाडी जस्ता ठूला राष्ट्रिय वन तथा यिनै वनमा आधारित अन्य सामुदायिक वनहरूले स्थानीय जनताको आय आर्जनको भरपर्दो स्रोतको रूपमा काम गरेको छ । बेलवारी तथा आसपासको क्षेत्रमा शुरु गरिएको जडीबुटी खेतीले स्थानीय स्तरमा रोजगारीको अभिवृद्धि हुनुका साथै आय आर्जनको स्रोत पनि थपिएको छ । डिभिजन वन कार्यालय मोरङका अनुसार मोरङ जिल्लामा सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको क्षेत्रफल १७,७४७.०९ हेक्टर रहेको छ । जिल्लामा १३४ वटा सामुदायिक वन (क्षेत्रफल २१,६७०.२० हे.), ६३८ वटा निजी वन (क्षेत्रफल ७७६.५८ हे.), १२ वटा धार्मिक वन (क्षेत्रफल ४६.९३ हे.), २ वटा कबुलियत वन (क्षेत्रफल ७८.०२) र ४ वटा साभेदारी वन (क्षेत्रफल ७२६२.७६ हे.) गरी पाँच किसिमका वन क्षेत्र रहेका छन् ।

१.११.३ खानी तथा उत्खनन

मोरङ जिल्लामा खानी तथा उत्खनन क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रतिष्ठान रहेका छैनन् । बेलवारी नगरपालिकामा रहेको पेट्रोल खानीको थप अध्ययन तथा उत्खनन कार्य गर्न सके यस क्षेत्रको विकासमा टेवा पुग्ने सम्भावना देखिन्छ ।

१.११.४ उद्योग, कलकारखाना र व्यापार

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ का अनुसार जिल्लामा रहेको कुल ३५,२४७ आर्थिक प्रतिष्ठान मध्ये एक जना व्यक्ति मात्र संलग्न भई सञ्चालन भएका प्रतिष्ठानको संख्या सबैभन्दा बढी अर्थात् १४,२७७ रहेको छ। यो तथ्याङ्कलाई हेर्दा यस जिल्लामा साना तथा घरेलु उद्योग व्यवसायको प्रचुर सम्भावना रहेको देखिन्छ। कम्तिमा १० जना वा सोभन्दा बढी जनशक्ति संलग्न रही सञ्चालित प्रतिष्ठानको संख्या १,३९९ रहेको छ। आर्थिक गणना २०७५ का अनुसार थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रमा २०,३४४ वटा आर्थिक प्रतिष्ठान रहेको देखिन्छ। कृषि तथा वनजन्य कच्चा पदार्थ यहीं उत्पादन हुनसक्ने र कृषि क्षेत्रको अधिक जनशक्ति तथा शहरी क्षेत्रको जनशक्तिको उपलब्धताका कारण यस जिल्लामा उद्योगधन्दाको प्रचुर सम्भावना रहेको छ। विद्युत् लगायत उर्जाको पर्याप्त व्यवस्था र औद्योगिक लगानीको वातावरण सहज बनाउनसके उद्योगधन्दा यस जिल्लाको ठूलो र भरपर्दो आर्थिक क्षेत्र बन्न सक्ने तथ्यलाई सुनसरी मोरङ औद्योगिक करिडोर, कोशी राजमार्ग तथा हुलाकी राजमार्ग तथा अन्य सडक आसपास खुलेका उद्योगहरूले प्रष्ट पारेको पाइन्छ।

जिल्लाका विराटनगर, रंगेली, उर्लावारी, पथरी, बेलवारी, विराटचौक लगायतका क्षेत्रहरू ठूला व्यापारिक क्षेत्र हुन्। केरावारी, लेटाङ, मधुमल्ला, जाँते लगायतका बजारले पहाडी र तराईका बासिन्दाबीच जिल्लाको आन्तरिक व्यापारका लागि महत्वपूर्ण योगदान गरेका छन्। आर्थिक गणना २०७५ को नतिजालाई हेर्दा जिल्लामा साना तथा ठूला गरी जम्मा २०,३४४ वटा प्रतिष्ठानले थोक तथा खुद्रा व्यापारको कार्य गरेको देखिन्छ।

१.११.५ होटल, रेष्टुरेण्ट

जिल्लाका प्रमुख शहरी क्षेत्रहरू विराटनगर, विराटचौक, उर्लावारी लगायतका स्थानमा पर्यटकको आवश्यकतालाई मध्यनजर राखी खोलिएका होटल तथा रेष्टुरेण्टहरू पर्याप्त मात्रामा रहेका छन्। रत्ना होटल, होटल इष्टर्न स्टार, विग होटल, होटल ट्यारिसन प्यालेस, सिटि प्यालेस, स्वागतम होटल, नमस्कार होटल आदिलाई जिल्लाका प्रमुख होटलका रूपमा लिन सकिन्छ। राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ को तथ्याङ्कका आधारमा जिल्लामा कुल ५,१३४ होटल तथा रेष्टुरेण्ट रहेका छन्।

१.११.६ वित्तीय तथा बीमा क्षेत्र

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ का अनुसार जिल्लामा ६०६ वटा वित्तीय तथा बीमा क्षेत्रको काम गर्ने प्रतिष्ठान रहेका छन्।

१.११.७ सडक तथा हवाई यातायात पूर्वाधार

सडक विभागले सन् २०१५/१६ मा प्रकाशन गरेको प्रतिवेदनका आधारमा मोरङ जिल्लामा रणनीतिक सडक सञ्जाल अन्तर्गत जम्मा २१६.२३ किलोमिटर सडक रहेको छ। जसमा १५३.०३ किलोमिटर सडक कालोपत्रे भएको, ३९.९० किलोमिटर सडक ग्राभेल अवस्थामा र २३.३० किलोमिटर सडक कच्ची रहेको देखिन्छ। कोशी प्रदेश अन्तर्गतको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त तथ्याङ्कका आधारमा मोरङ जिल्लामा पूर्व पश्चिम राजमार्गको ३६.३ किलोमिटर, कोशी राजमार्गको १६.४६ किलोमिटर, हुलाकी राजमार्गको २४ किलोमिटर तथा मदन भण्डारी राजमार्गको ७.०८ किलोमिटर सडक खण्ड मोरङ जिल्लामा पर्दछ।

जिल्लामा विमानस्थलका रूपमा विराटनगर विमानस्थल रहेको छ। आन्तरिक विमानस्थलका रूपमा सन् १९५८ जुलाई ६ देखि सञ्चालनमा रहेको यो विमानस्थलको धावन मार्ग १,५०० मिटर लामो छ भने उचाइ समुद्र सतहदेखि ७३.८ मिटर रहेको छ। यस विमानस्थलमा विभिन्न हवाईसेवा कम्पनीका विमानहरूले दैनिक हवाई यात्राको सेवा प्रदान गरिरहेका छन्। नागरिक उड्डयन कार्यालय विराटनगरको सन् २०२२ को तथ्याङ्कलाई हेर्दा यो विमानस्थलबाट एक वर्षको समयावधिमा विभिन्न हवाई सेवा प्रदायक कम्पनीका विमानबाट जम्मा १३,६१४ पटक उडान र अवतरण मार्फत् ७,६४,२३७ जना यात्रु आवतजावत गरेको देखिन्छ। सोही वर्षको तथ्याङ्कलाई हेर्दा वर्षमा सबैभन्दा बढी उडान तथा अवतरण अक्टोबर महिनामा भएको देखिन्छ। सो महिनामा १,४०४ उडान मार्फत् ७,६६५ यात्रु आवतजावत गरेको देखिन्छ। यो विमानस्थल, यात्रु आवागमनका आधारमा काठमाडौँ र पोखरा विमानस्थलभन्दा पछि नेपालको सबैभन्दा व्यस्त आन्तरिक विमानस्थलका रूपमा पर्दछ।

१.११.८ वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी

वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई हेर्दा मोरङ जिल्लामा १०,६६४ वटा सुधारिएको चुलो वितरण भएको छ, भने १९,९०७ वटा गोबरग्याँस प्लाण्ट तथा ३,०९८ वटा सौर्य उर्जा एकाइ देखिएको छ ।

१.११.९ श्रम स्वीकृति सम्बन्धी विवरण

श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयबाट प्रकाशित प्रतिवेदन अनुसार मोरङ जिल्लामा सन् २०२१/२२ मा २४,०७५ जनाले वैदेशिक रोजगारीका लागि श्रम स्वीकृति लिएका छन् । जसमध्ये ११ प्रतिशत हिस्सा महिलाको रहेको तथ्याङ्कबाट देखिन्छ । तलको तालिकामा सो सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

जिल्ला	श्रम स्वीकृति लिनेको संख्या			श्रम स्वीकृति लिने मध्ये महिलाको प्रतिशत
	पुरुष	महिला	जम्मा	
मोरङ	२१४२७	२६४८	२४०७५	११

स्रोत: Nepal Labour Migration Report 2022 श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय

१.१२ आर्थिक रूपले सकृय जनसंख्या:

- राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जिल्लाको आर्थिक सकृयता दर ६५.७७ प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक रूपले सकृय भएका क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी ५०.६ प्रतिशत जनसंख्या कृषि, वन तथा मत्स्य क्षेत्रमा संलग्न रहेको पाइएको छ भने त्यो भन्दा पछि १४.४ प्रतिशत जनसंख्या थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरूमा संलग्न रहेको पाइन्छ ।
- राष्ट्रिय जनगणना २०७८ का अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका ९,५६,६४१ जना व्यक्तिहरू मध्ये ६२ ९२१० जना (६५.७७ प्रतिशत) आर्थिक रूपले सकृय र ३२६८३६ जना (३४.१६ प्रतिशत) आर्थिक रूपले निस्कृय देखिन्छन् ।
- १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका आर्थिक रूपले सकृय ६,२९,२१० जना व्यक्तिहरू मध्ये ७०.९३ प्रतिशत अक्सर आर्थिक रूपले सकृय र २९.०६ प्रतिशत अक्सर आर्थिक रूपले निस्कृय रहेको देखिन्छ ।
- १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका ४,४६,३५५ जना अक्सर आर्थिक रूपले सकृय जनसंख्या मध्ये ९४.०५ प्रतिशत अक्सर रोजगार र ५.९४ प्रतिशत अक्सर बेरोजगार भएको देखिन्छ ।

१.१३ शैक्षिक अवस्था:

जनगणनामा ५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको शैक्षिक अवस्थाका बारेमा सोधेर साक्षरता सम्बन्धी नतिजा निकालिन्छ । मोरङ जिल्लाको कुल साक्षरता दर ७८.६ प्रतिशत रहेको छ । पुरुषको साक्षरता प्रतिशत ८५.१ प्रतिशत देखिएको छ भने महिलाको साक्षरता प्रतिशत ७२.६ प्रतिशत रहेको पाइएको छ । १० जोड दुई वा सो भन्दा माथि अध्ययन गरेका जनसंख्यालाई हेर्दा सबैभन्दा बढी (४१.७ प्रतिशत) व्यक्तिले व्यवस्थापन संकाय अध्ययन गरेको देखिएको छ ।

१.१४ जनसंख्याको तुलनात्मक स्थिति:

जनगणना २०३८ देखि जनगणना २०७८ सम्म मोरङ जिल्लाको जनसांख्यिक अवस्था

विवरण	जनगणना				
	२०३८	२०४८	२०५८	२०६८	२०७८
जनसंख्या	५३४६९२	६७४८२३	८४३२२०	९६५३७०	११४८१५६
जनघनत्व	२८८	३६४	४५५	५२०	६१९

विवरण	जनगणना				
	२०३८	२०४८	२०५८	२०६८	२०७८
औसत वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर प्रतिशत	५.७३	२.३३	२.२३	१.३५	१.६६
परिवार संख्या	९१०४५	१२६५५७	१६७८७५	२१३८७०	२७२२८३
परिवारको औसत आकार	५.८७	५.३३	५.०२	५.०२	४.२२
लैंगिक अनुपात	१०८.५९	१०३.४	१००.६१	९३.५९	९४.३९
नगरपालिकाको जनसंख्या	९३५४४	१३०१२९	१६६६७४	२०४९४९	८०६६३८
नगरपालिकाको जनसंख्या प्रतिशत	१७.४९	१९.२८	१९.७७	२१.२३	७०.२५
साक्षरता प्रतिशत	३०.५	४८.९	५७	७०.६३	७८.६
पुरुष साक्षरता प्रतिशत	४०.३५	६२.२	६७.१२	७८.७३	८५.१
महिला साक्षरता प्रतिशत	१९.५८	३५.२	४६.८५	६३.१३	७२.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.१५ प्रमुख व्यापारिक स्थानहरू

विराटनगर, रंगेली, उर्लावारी, लेटाड, मधुमल्ला, केरावारी, पथरी, बेलवारी, विराटचौक आदि जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक केन्द्र हुन्। डाइनियाँ, सिजुवा, टाँडी, जाँते, सलकपुर, रमाइलो, बयरवन, नेताचौक आदि स्थानहरूलाई जिल्लाका मध्यम स्तरका व्यापारिक स्थानका रूपमा लिन सकिन्छ।

१.१६ मोरङ जिल्लाको स्थानीय तह तथा वडाको पुनःसंरचना सम्बन्धी विवरण

१.१६.१ मोरङ जिल्लाका स्थानीय तह पुनःसंरचना सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	समावेश गाविस/नगरपालिका	स्थानीय तहको केन्द्र
१.	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	रमितेखोला, टाँडी, मधुमल्ला (१-६) र जाँते (३, ४) गा.वि.स.	साविक मधुमल्ला गा.वि.स.को कार्यालय
२	लेटाड नगरपालिका	लेटाडभोगटेनी नगरपालिका (२-११), जाँते (१, २, ५-९) र वारङ्गी गा.वि.स.	साविक लेटाड भोगटेनी नगरपालिका कार्यालय
३	केरावारी गाउँपालिका	लेटाडभोगटेनी नगरपालिका (१) केरावारी, याङ्गशिला, पाटीगाउँ र सिंहदेवी गा.वि.स.	साविक केरावारी गा.वि.स.को कार्यालय
४	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	सुन्दरदुलारी र कोशीहरैचा नगरपालिका	साविक कोशीहरैचा नगरपालिका कार्यालय
५	बेलवारी नगरपालिका	बेलवारी नगरपालिका, डांगीहाट र बाहुनी गा.वि.स.	साविक बेलवारी नगरपालिका कार्यालय
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	बयरवन, केरौन र होक्लावारी गा.वि.स.	साविक बयरवन गा.वि.स.को कार्यालय
७	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, हसन्दह गा.वि.स.	साविक पथरी शनिश्चरे नगरपालिका कार्यालय
८	उर्लावारी नगरपालिका	उर्लावारी नगरपालिका, मधुमल्ला (७,८,९) राजघाट गा.वि.स.	साविक उर्लावारी नगरपालिका कार्यालय
९	रतुवामाई नगरपालिका	इटहरा, महादेवा, भुर्किया, गोविन्दपुर (१,३,४,७) र बरडंगा (१,४,५,७) र सिजुवा गा.वि.स.	साविक सिजुवा गा.वि.स. कार्यालय
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	रंगेली नगरपालिका (९,१०,११), अमरदह, गोविन्दपुर (२,५,६,८,९), बरडंगा (२,३,६,८,९) र डाइनियाँ गा.वि.स.	साविक डाइनियाँ गा.वि.स.को कार्यालय
११	रंगेली नगरपालिका	रंगेली नगरपालिका (१-८), दर्वेशा र बबियावित्ता गा.वि.स.	साविक रंगेली नगरपालिका कार्यालय

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	समावेश गाविस/नगरपालिका	स्थानीय तहको केन्द्र
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	भोराहट, मोतीपुर, तेतरिया, सिद्राहा, बनिगामा र लखन्तरी गा.वि.स.	साविक तेतरिया गा.वि.स.को कार्यालय
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	टंकीसिनवारी, हात्तीमुडा, शिसवनी वडहरा र उंग्राहा गा.वि.स.	साविक हात्तीमुडा गा.वि.स.को कार्यालय
१४	विराटनगर महानगरपालिका	विराटनगर उपमहानगरपालिका, बुधनगर (१,३,४,५) र बैजनाथपुर गा.वि.स.	साविक विराटनगर उपमहानगरपालिका कार्यालय
१५	कटहरी गाउँपालिका	कटहरी, थलाहा, भौडाहा गा.वि.स.	साविक कटहरी गा.वि.स.को कार्यालय
१६	धनपालथान गाउँपालिका	दादरवैरीया, सोराभाग, अमाहिवरियाती, नोचा र कदमाहा गा.वि.स.	साविक सोराभाग गा.वि.स.को कार्यालय
१७	जहदा गाउँपालिका	भाथिगछ, मभारे, शि. जहदा, पोखरीया र बुधनगर (२,६,७,८,९) गा.वि.स.	साविक मभारे गा.वि.स.को कार्यालय

१.१६.२ मोरङ जिल्लाका स्थानीयत तहको वडा अनुसारको पुनःसंरचना सम्बन्धी विवरण

१. विराटनगर महानगरपालिका			
वडा नं.	समावेश भएका उ.म.न.पा./ गा.वि.स. र वडा नं.	वडा नं.	समावेश भएका उ.म.न.पा./ गा.वि.स. र वडा नं.
१	विराटनगर (१)	११	विराटनगर (१५)
२	विराटनगर (२,३)	१२	विराटनगर (१६)
३	विराटनगर (४)	१३	विराटनगर (१७)
४	विराटनगर (५)	१४	विराटनगर (१८)
५	विराटनगर (६)	१५	विराटनगर (१९,२१)
६	विराटनगर (७)	१६	विराटनगर (२०)
७	विराटनगर (८-१०)	१७	विराटनगर (२२)
८	विराटनगर (११)	१८	बुधनगर (१,३-५)
९	विराटनगर (१२,१४)	१९	बैजनाथपुर (१-९)
१०	विराटनगर (१३)		

२. बेलबारी नगरपालिका		३. सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं.	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं.
१	बेलबारी (१,२)	१	कोशीहरैँचा (१३-१५)
२	बेलबारी (४)	२	कोशीहरैँचा (८,१०,११)
३	बेलबारी (३)	३	सुन्दरदुलारी (८,९)
४	बेलबारी (५-७)	४	सुन्दरदुलारी (१०,११)
५	बेलबारी (८-१०)	५	सुन्दरदुलारी (५,६)
६	बेलबारी (११) र बाहुनी (२,३)	६	सुन्दरदुलारी (३,४,७)
७	बाहुनी (४-८)	७	सुन्दरदुलारी (१,२)
८	बाहुनी (९) र डाँगीहाट (२,३,७)	८	कोशीहरैँचा (९,१२)
९	बाहुनी (१) र डाँगीहाट (६,८,९)	९	कोशीहरैँचा (२,३)
१०	डाँगीहाट (१,४)	१०	कोशीहरैँचा (१)
११	डाँगीहाट (५)	११	कोशीहरैँचा (५-७)
		१२	कोशीहरैँचा (४)

४. लेटाड नगरपालिका		५. उर्लाबारी नगरपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं
१	लेटाडभोगटेनी (२-४)	१	मधुमल्ला (७-९)
२	लेटाडभोगटेनी (५,६)	२	उर्लाबारी (७-९)
३	लेटाडभोगटेनी (७)	३	उर्लाबारी (६)
४	लेटाडभोगटेनी (८)	४	उर्लाबारी (१,५)
५	लेटाडभोगटेनी (९,१०)	५	उर्लाबारी (२)
६	लेटाडभोगटेनी (११)	६	उर्लाबारी (३)
७	वारङ्गी (१-९)	७	उर्लाबारी (४)
८	जाँते(१,२,५-७)	८	राजघाट (१-४,९)
९	जाँते(८,९)	९	राजघाट (५-८)

६. पथरीशनिश्चरे नगरपालिका		७. रतुवामाई नगरपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं
१	पथरीशनिश्चरे (१)	१	वरडंगा (१,४,५,७)
२	पथरीशनिश्चरे (२,३)	२	भुर्किया (१,३-६)
३	पथरीशनिश्चरे (४-६)	३	महादेवा (१-९)
४	पथरीशनिश्चरे (१४,१५)	४	भुर्किया (२,७-९)
५	हसन्दह (१-३,५,९)	५	गोविन्दपुर (१,३,४,७)
६	हसन्दह (४,६-८)	६	सिजुवा (४,५,७-९)
७	पथरीशनिश्चरे (७,१३)	७	सिजुवा (१-३,६)
८	पथरीशनिश्चरे (११,१२)	८	इटहरा (६,७,९)
९	पथरीशनिश्चरे (९,१०)	९	इटहरा (३-५)
१०	पथरीशनिश्चरे (८)	१०	इटहरा (१,२,८)

८. सुनवर्षी नगरपालिका		रंगेली नगरपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं
१	अमरदह (४-६)	१	बवियावितार्ता (१,२,५-९)
२	अमरदह (१-३)	२	बवियावितार्ता (३,४)
३	अमरदह (८) र गोविन्दपुर (२)	३	दर्वेशा (४,७,९)
४	अमरदह (७,९) र रंगेली (११)	४	रंगेली (३)
५	रंगेली (९,१०)	५	रंगेली (६-८)
६	गोविन्दपुर (५,६,८,९)	६	रंगेली(२,४)
७	वरडंगा (२,३,६,८,९)	७	रंगेली (१,५)
८	डाइनिया (१-४)	८	दर्वेशा (१-३)
९	डाइनिया (५-९)	९	दर्वेशा (५,६,८)

१०. मिक्लाजुङ गाउँपालिका		११. केराबारी गाउँपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स./न.पा. र वडा नं
१	रमितेखोला (१-९)	१	पाटीगाउँ (१-९)
२	टाँडी (१,६,७)	२	सिंहदेवी (१-९)
३	टाँडी (२,८,९)	३	लेटाङभोगटेनी (१) र केराबारी (४)
४	टाँडी (३-५)	४	याङ्गशिला (१-४,६,७)
५	जाँते (३,४)	५	याङ्गशिला (५,८)
६	मधुमल्ला (४,५)	६	केराबारी (७) र याङ्गशिला (९)
७	मधुमल्ला (२)	७	केराबारी (६,८)
८	मधुमल्ला (३)	८	केराबारी (२,५)
९	मधुमल्ला (१,६)	९	केराबारी (९)
		१०	केराबारी (१,३)

१२. कानेपोखरी गाउँपालिका		१३. बुढीगंगा गाउँपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं
१	होक्लाबारी (१-९)	१	टंकिसिनवारी (१,३)
२	केरौन (३,४,६-९)	२	टंकिसिनवारी (२,८,९)
३	वयरवन (१-५)	३	टंकिसिनवारी (४-७)
४	वयरवन (६,७)	४	हात्तीमुडा (५-८)
५	केरौन (१,२,५)	५	हात्तीमुडा(१-४,९)
६	वयरवन (८)	६	डंग्राहा (१-३) र शिसवनी बडहरा (१,२,६-९)

१४. ग्रामथान गाउँपालिका		१५. कटहरी गाउँपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं
१	लखन्तरी (१-९)	१	कटहरी (२,३)
२	भोराहाट (१-९)	२	कटहरी (१,५)
३	सिद्राहा (१-९)	३	कटहरी (४,६)
४	मोतीपुर (१-९)	४	कटहरी (७-९)
५	तेतरीया (१-९)	५	भौडाहा (१-४,९)
६	बनिगामा (१-३,५)	६	भौडाहा (५-८) र थलाहा (५,६,८,९)
७	बनिगामा (४,६-९)	७	थलाहा (१-४,७)

१६. धनपालथान गाउँपालिका		१७. जहदा गाउँपालिका	
वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं	वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स. र वडा नं
१	नोचा (१-९)	१	बुधनगर (२,६-९)
२	अमाहिवरियाती (१-९)	२	भाथिगछ (५,६,८,९)
३	सोराभाग (६-९)	३	भाथिगछ (१-४,७)
४	सोराभाग (१-५)	४	शि.जहदा (१-८)
५	दादरवैरीया (१,२,४,५,७)	५	मभारे (१-५) र शि.जहदा (९)
६	दादरवैरीया (३,६,८,९) र कदमाहा (१-३)	६	पोखरीया (१-९)
७	कदमाहा (४-९)	७	मभारे (६-९)

जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

२.१ जनगणनाबाट प्राप्त आधारभूत जनसांख्यिक विवरण

नोट

जनगणनामा जनसंख्या गणना गर्दा अक्सर बसोबास विधि प्रयोग गरिएको छ। जसअनुसार व्यक्तिलाई उसको स्थायी ठेगानाका आधारमा नभई उ प्राय कहाँ बसिरहेको छ त्यस ठाँउबाट गणना गरिएको छ। गणनाको समयमा विदेशमा रहेकाहरूलाई यस जनसंख्या भित्र नपारी अलग्गै गणना गरिएको छ। जनगणनाको नतिजामा छात्रावास, ब्यारेकजस्ता सामुहिक रूपमा बसी एउटै मेसमा खाना खाने व्यक्तिहरूको समूहलाई कुनै पनि गा.पा., न.पा. भित्र नराखी संस्थागत भित्र राखिएको छ।

क्र.सं	स्थानिय तह	जम्मा	पुरुष	महिला
१	मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३३१६७	१५८८८	१७२७९
२	लेटाङ नगरपालिका	३८१५२	१८०३८	२०११४
३	केरावारी गाउँपालिका	३४५०४	१६४१५	१८०८९
४	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१२०२१३	५७०१८	६३१९५
५	बेलवारी नगरपालिका	८१७७१	३८२९७	४३४७४
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	४३१९३	२०४०५	२२७८८
७	पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	७२४५१	३३९८४	३८४६७
८	उर्लावारी नगरपालिका	७०९०८	३३३५६	३७५५२
९	रतुवामाई नगरपालिका	६११३९	२८९९९	३२१४०
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	५६०३४	२६९९५	२९०३९
११	रंगेली नगरपालिका	५७४९४	२७९७४	२९५२०
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	३६०२४	१७४९७	१८५२७
१३	बुढिगंगा गाउँपालिका	५१४९७	२५३०७	२६१९०
१४	विराटनगर महानगरपालिका	२४३९२७	१२१९५४	१२१९७३
१५	कटहरी गाउँपालिका	४८५१०	२४३४२	२४१६८
१६	धनपालथान गाउँपालिका	४५३४८	२२१९६	२३१५२
१७	जहदा गाउँपालिका	४७६३९	२४०३५	२३६०४
१८	संस्थागत	६१८५	४८१२	१३७३
मोरङ जिल्लाको जम्मा		११४८१५६	५५७५१२	५९०६४४

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१.१ गाउँपालिका/नगरपालिकाहरूको २०६८ र २०७८ को तुलनात्मक अवस्था

गा.पा./न.पा	राष्ट्रिय जनगणना २०६८			राष्ट्रिय जनगणना २०७८				वृद्धि दर, २०६८-२०७८ (% प्रति वर्ष)
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	
मिक्लाजुङ्ग	२८,७०८	१३,१५८	१५,५५०	३३१६७	२.९	१५८८८	१७२७९	१.३९
लेटाङ	३२,०५३	१४,३५०	१७,७०३	३८१५२	३.३	१८०३८	२०११४	१.६७
केरावारी	३०,४३१	१३,८११	१६,६२०	३४५०४	३.०	१६४१५	१८०८९	१.२१
सुन्दरहरैँचा	८०,५१८	३७,६९४	४२,८२४	१२०२१३	१०.५	५७०१८	६३१९५	३.८५
बेलवारी	६५,८९२	३०,१११	३५,७८१	८१७७१	७.१	३८२९७	४३४७४	२.०७
कानेपोखरी	३८,०३३	१७,४८७	२०,५४६	४३१९३	३.८	२०४०५	२२७८८	१.२२
पथरिशनिश्चरे	६१,१३२	२७,७५६	३३,३७६	७२४५१	६.३	३३९८४	३८४६७	१.६३
उर्लावारी	५४,६९६	२५,१४८	२९,५४८	७०९०८	६.२	३३३५६	३७५५२	२.४९
रतुवामाई	५५,३८०	२६,३३५	२९,०४५	६११३९	५.३	२८९९९	३२१४०	०.९५
सुनवर्षी	५०,७५८	२४,९५७	२५,८०१	५६०३४	४.९	२६९९५	२९०३९	०.९५
रंगेली	५२,०१३	२५,०८१	२६,९३२	५७४९४	५.०	२७९७४	२९५२०	०.९६
ग्रामथान	३२,७१७	१५,६८५	१७,०३२	३६०२४	३.१	१७४९७	१८५२७	०.९२
बृढिगंगा	४१,५८६	२०,७१७	२०,८६९	५१४९७	४.५	२५३०७	२६१९०	२.०५
विराटनगर	२१४,६६३	१०८,८२७	१०५,८३६	२४३९२७	२१.२	१२१९५४	१२१९७३	१.२३
कटहरी	३९,७७५	२०,१९९	१९,५७६	४८५१०	४.२	२४३४२	२४१६८	१.९१
धनपालथान	३९,३९४	१९,४५९	१९,९३५	४५३४८	३.९	२२१९६	२३१५२	१.३५
जहदा	४१,८१९	२१,११८	२०,७०१	४७६३९	४.१	२४०३५	२३६०४	१.२५
संस्थागत	५,८०२	४,८१९	९८३	६१८५	०.५	४८१२	१३७३	०.६१
मोरङ जिल्ला	९६५,३७०	४६६,७१२	४९८,६५८	११४८१५६	१००	५५७५१२	५९०६४४	१.६६

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१.२ गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या

वडन नं.	नगरपालिका								
	लेटाङ	सुन्दरहरैँचा	बेलवारी	पथरिशनिश्चरे	उर्लावारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
१	३७२२	७३३५	८३५१	१०६०५	८८०४	५०२०	५१४५	७७५७	१४४६३
२	५२०२	७६७१	७४२२	८६००	८४१३	५३२०	३९५८	८८५५	८३२८
३	५६१५	९३२४	७५४३	७३१९	७३०२	५१८६	२८३०	५६३१	२११००
४	२८४६	१०००८	९४६५	७९२६	९७९०	७०४८	७३९८	३४१७	२१९४४
५	५६६१	१०३०४	५८९०	६०९१	५५३५	८२४०	५६२८	६३३७	१७६०२
६	३५७५	१०९१९	३९८५	६८५९	५६७०	६५०८	७५९०	६९९४	१९८९२
७	३१६४	१०७८१	६१७९	५३९१	१०७१९	५५४१	७०३३	६३४५	६५७१
८	३८१३	८२०२	८१३०	५७८५	७८५१	६७०१	८२८५	५६२८	१८०७६
९	४५५४	१२४२३	९२४३	६७४९	६८२४	५८०८	८१६७	६५३०	५७७६
१०		१४२३०	६७५९		७१२६		५७६७		१११८३
११		१०१५४	८८०४						१२८२७
१२		८८६२							१९००६
१३									७७७२
१४									१३८५०

वडन नं.	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिङ्गनिश्चरे	उलाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
१५									१२५३७
१६									६८५६
१७									९३२७
१८									९६०९
१९									७२०८
जम्मा	३८१५२	१२०२१३	८१७७१	७२४५१	७०९०८	६११३९	५६०३४	५७४९४	२४३९२७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

वडा नं.	गाउँपालिका							
	मिक्लाजुङ्ग	केराबारी	कानेपोखरी	ग्रामथान	बुढिगंगा	कटहरी	धनपालथान	जहदा
१	३०४२	१९९४	५३४८	४७२३	९३८९	७१९४	४६८३	७६५७
२	२७९२	२१९२	६४९६	६०१४	९०१६	९४६५	७२५४	७४०५
३	३९५६	३३९०	५६४८	३९०८	९१२५	६०१५	६०३४	८०३२
४	३३४०	१६८२	६४४६	५०३३	६६७३	८३९७	७६५४	७४७५
५	१६३९	३८९२	७३५२	६३४१	६१९६	४२०६	५४२२	६९७०
६	६२०२	३९९१	६९७४	५२१०	५५८१	७९३५	८११७	३६३७
७	४७७८	४१६९	४९२९	४७९५	५५१७	५२९८	६१८४	६४६३
८	२४४५	४०८८						
९	४९७३	५५६४						
१०		३५४२						
जम्मा	३३१६७	३४५०४	४३१९३	३६०२४	५१४९७	४८५१०	४५३४८	४७६३९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१.३ गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडागत जनसंख्या तथा क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

क्षेत्रफलको तथ्याङ्क विभिन्न स्रोत अनुसार फरक परेको पाईन्छ । तलका तालिकामा प्रयोग गरिएको क्षेत्रफल सम्बन्धित स्थानीय तहको आधिकारिक web site बाट साभार गरिएको हो, जसअनुसार जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १८२८ वर्ग कि.मि. छ ।

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	१	७०१	१५५८	१४८४	३०४२	४६.३	६५.७	४.३	१०५.०
	२	६९१	१३६४	१४२८	२७९२	२३.०	१२१.४	४.०	९५.५
	३	१०२३	१८८१	२०७५	३९५६	१७.०	२३२.६	३.९	९०.७
	४	८६५	१५७१	१७६९	३३४०	११.८	२८३.१	३.९	८८.८
	५	४३२	७८७	८५२	१६३९	१४.४	११३.८	३.८	९२.४
	६	१५४१	२९५४	३२४८	६२०२	३४.६	१७९.३	४.०	९०.९
	७	१२४४	२२४९	२५२९	४७७८	५.१	९३१.४	३.८	८८.९
	८	६००	११५२	१२९३	२४४५	१.२	२१२६.१	४.१	८९.१
	९	१२१२	२३७२	२६०१	४९७३	५.६	८९२.८	४.१	९१.२
	जम्मा	८३०९	१५८८८	१७२७९	३३१६७	१५९.०	२०८.६	४.०	९१.९

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
लेटाङ नगरपालिका	१	८९८	१७६४	१९५८	३७२२	४८.५	७६.८	४.१	९०.१
	२	१३०९	२४७७	२७२५	५२०२	१०.१	५१४.०	४.०	९०.९
	३	१३८०	२६३३	२९८२	५६१५	१७.७	३१८.०	४.१	८८.३
	४	६८५	१३०८	१५३८	२८४६	५.७	५०२.८	४.२	८५.०
	५	१३७०	२६३७	३०२४	५६६१	१९.१	२९५.८	४.१	८७.२
	६	९०४	१६६२	१९१३	३५७५	९.८	३६४.८	४.०	८६.९
	७	७५८	१६१०	१५५४	३१६४	४३.७	७२.४	४.२	१०३.६
	८	९२२	१८२४	१९८९	३८१३	२०.१	१८९.६	४.१	९१.७
	९	११३१	२१२३	२४३१	४५५४	४४.६	१०२.१	४.०	८७.३
	जम्मा	९३५७	१८०३८	२०११४	३८१५२	२१९.२	१७४.०	४.१	८९.७
केराबारी गाउँपालिका	१	४७६	९७३	१०२१	१९९४	२६.७	७४.८	४.२	९५.३
	२	५६२	१०६३	११२९	२१९२	३२.४	६७.६	३.९	९४.२
	३	८१२	१६४७	१७४३	३३९०	३३.७	१००.५	४.२	९४.५
	४	४१५	८३८	८४४	१६८२	२७.०	६२.४	४.१	९९.३
	५	९४४	१८३९	२०५३	३८९२	२०.२	१९२.९	४.१	८९.६
	६	९८२	१९२४	२०६७	३९९१	२९.२	१३६.६	४.१	९३.१
	७	१०३४	१९६७	२२०२	४१६९	८.७	४८०.३	४.०	८९.३
	८	१०४१	१९२५	२१६३	४०८८	२४.६	१६६.२	३.९	८९.०
	९	१४०१	२५७६	२९८८	५५६४	१४.६	३८०.१	४.०	८६.२
	१०	९०६	१६६३	१८७९	३५४२	२.८	१२८८.०	३.९	८८.५
	जम्मा	८५७३	१६४१५	१८०८९	३४५०४	२१९.८	१५७.०	४.०	९०.७
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१	१७६८	३५६०	३७७५	७३३५	१३.०	५६२.९	४.१	९४.३
	२	१८५०	३७६७	३९०४	७६७१	१२.४	६१६.६	४.१	९६.५
	३	२३३९	४४०६	४९१८	९३२४	७.८	११९२.३	४.०	८९.६
	४	२५०७	४८५८	५१५०	१०००८	६.३	१५७८.५	४.०	९४.३
	५	२५५६	४८८७	५४१७	१०३०४	८.७	११७८.९	४.०	९०.२
	६	२७२३	५१५८	५७६१	१०९१९	१२.८	८५६.४	४.०	८९.५
	७	२६१२	५२०२	५५७९	१०७८१	१०.२	१०५४.९	४.१	९३.२
	८	२०७९	३८४४	४३५८	८२०२	८.६	९५४.८	३.९	८८.२
	९	२९८१	५८३०	६५९३	१२४२३	१०.१	१२२५.१	४.२	८८.४
	१०	३६६८	६५७६	७६५४	१४२३०	६.०	२३५६.०	३.९	८५.९
	११	२४७७	४७४१	५४१३	१०१५४	११.४	८८९.१	४.१	८७.६
	१२	२२६६	४१८९	४६७३	८८६२	२.६	३३५६.८	३.९	८९.६
जम्मा	२९८२६	५७०१८	६३१९५	१२०२९३	११०.२	१०९१.२	४.०	९०.२	

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
बेलबारी नगरपालिका	१	२१५२	३८७१	४४८०	८३५१	१५.५	५३७.४	३.९	८६.४
	२	१८३४	३४३७	३९८५	७४२२	४.५	१६४९.३	४.०	८६.२
	३	१९५७	३५९४	३९४९	७५४३	४.५	१६८०.०	३.९	९१.०
	४	२३८०	४३८१	५०८४	९४६५	२६.०	३६४.२	४.०	८६.२
	५	१५१०	२८१५	३०७५	५८९०	१५.२	३८८.५	३.९	९१.५
	६	१०१२	१८८६	२०९९	३९८५	७.९	५०५.७	३.९	८९.९
	७	१५३३	२९७२	३२०७	६१७९	१२.८	४८३.१	४.०	९२.७
	८	१९४९	३८२५	४३०५	८१३०	२०.८	३९०.९	४.२	८८.९
	९	२२९४	४३२४	४९१९	९२४३	१५.६	५९४.०	४.०	८७.९
	१०	१६८४	३१५८	३६०१	६७५९	५.०	१३५१.८	४.०	८७.७
	११	२१५४	४०३४	४७७०	८८०४	५.१	१७३६.५	४.१	८४.६
	जम्मा	२०४५९	३८२९७	४३४७४	८१७७१	१३२.८	६१५.८	४.०	८८.१
कानेपोखरी गाउँपालिका	१	१२९४	२५८१	२७६७	५३४८	११.४	४७०.८	४.१	९३.३
	२	१६३५	३१०९	३३८७	६४९६	१२.८	५०७.५	४.०	९१.८
	३	१३५६	२६६३	२९८५	५६४८	१०.९	५२०.६	४.२	८९.२
	४	१५७५	३०५०	३३९६	६४४६	९.९	६५३.८	४.१	८९.८
	५	१८४०	३४४१	३९११	७३५२	१२.४	५९४.८	४.०	८८.०
	६	१७३८	३२६०	३७१४	६९७४	६.५	१०७६.२	४.०	८७.८
	७	१२२५	२३०१	२६२८	४९२९	१८.६	२६५.३	४.०	८७.६
	जम्मा	१०६६३	२०४०५	२२७८८	४३१९३	८२.३	५२४.९	४.१	८९.५
पथरिशानिश्चरे नगरपालिका	१	२६६८	४९५३	५६५२	१०६०५	१.६	६७२.०	४.०	८७.६
	२	२१६८	४०४०	४५६०	८६००	६.५	१३२५.१	४.०	८८.६
	३	१७८४	३४३६	३८८३	७३१९	१२.३	५९६.५	४.१	८८.५
	४	२०८०	३६८७	४२३९	७९२६	७.२	११०७.०	३.८	८७.०
	५	१४५९	२९०४	३१८७	६०९१	१३.७	४४३.३	४.२	९१.१
	६	१६३८	३२६६	३५९३	६८५९	१२.१	५६६.४	४.२	९०.९
	७	१३३२	२४७१	२९२०	५३९१	८.३	६५२.७	४.०	८४.६
	८	१४२६	२७२७	३०५८	५७८५	८.२	७०६.३	४.१	८९.२
	९	१६७९	३१४५	३६०४	६७४९	३.९	१७१७.३	४.०	८७.३
	१०	१७४६	३३५५	३७७१	७१२६	५.९	१२१४.०	४.१	८९.०
	जम्मा	१७९८०	३३९८४	३८४६७	७२४५१	७९.६	९१०.२	४.०	८८.३
उर्लाबारी नगरपालिका	१	२१९०	४१६१	४६४३	८८०४	१३.०	६७६.७	४.०	८९.६
	२	२१०१	३९५५	४४५८	८४१३	८.४	१००७.५	४.०	८८.७
	३	१९०२	३४८६	३८१६	७३०२	३.०	२४४२.१	३.८	९१.४
	४	२४४८	४६२१	५१६९	९७९०	८.७	११२७.९	४.०	८९.४
	५	१३९०	२५६६	२९६९	५५३५	२.७	२०२७.५	४.०	८६.४
	६	१४४०	२६४९	३०२१	५६७०	२.६	२२२३.५	३.९	८७.७
	७	२६००	५०६८	५६५१	१०७१९	२.८	३७८७.६	४.१	८९.७
	८	१९५५	३६३९	४२१२	७८५१	२०.४	३८५.०	४.०	८६.४
	९	१६२४	३२११	३६१३	६८२४	१३.१	५२१.७	४.२	८८.९
	जम्मा	१७६५०	३३३५६	३७५५२	७०९०८	७४.६	९५०.४	४.०	८८.८

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
रतुवामाई नगरपालिका	१	१०२९	२४९७	२५२३	५०२०	११.६	४३४.६	४.९	९९.०
	२	१२५८	२४१८	२९०२	५३२०	११.१	४८०.६	४.२	८३.३
	३	१२६०	२४४५	२७४१	५१८६	१३.२	३९२.३	४.१	८९.२
	४	१६७५	३३७४	३६७४	७०४८	१६.६	४२५.३	४.२	९१.८
	५	१८९०	३९६६	४२७४	८२४०	२३.५	३५०.५	४.४	९२.८
	६	१६११	३०८९	३४१९	६५०८	१६.२	४०२.०	४.०	९०.३
	७	१३२७	२६१३	२९२८	५५४१	१४.५	३८१.९	४.२	८९.२
	८	१६५०	३११०	३५९१	६७०१	११.६	५७६.२	४.१	८६.६
	९	१४००	२७८६	३०२२	५८०८	१०.५	५५४.७	४.१	९२.२
	१०	१४०८	२७०१	३०६६	५७६७	१३.४	४२९.७	४.१	८८.१
	जम्मा	१४५०८	२८९९९	३२१४०	६११३९	१४२.१	४३०.१	४.२	९०.२
सुनवर्षी नगरपालिका	१	१२०६	२४२२	२७२३	५१४५	१२.७	४०५.८	४.३	८८.९
	२	९७५	१८८४	२०७४	३९५८	६.७	५९०.७	४.१	९०.८
	३	६८७	१३४३	१४८७	२८३०	८.१	३४९.८	४.१	९०.३
	४	१७३१	३५५५	३८४३	७३९८	१७.१	४३३.६	४.३	९२.५
	५	१३५२	२६९२	२९३६	५६२८	९.०	६२२.६	४.२	९१.७
	६	१७३३	३६३०	३९६०	७५९०	१५.५	४८९.७	४.४	९१.७
	७	१५११	३३३९	३६९४	७०३३	११.०	६३८.२	४.७	९०.४
	८	१७१०	४०४४	४२४१	८२८५	१७.०	४८८.८	४.८	९५.४
	९	१७७९	४०८६	४०८१	८१६७	९.४	८७३.५	४.६	१००.१
	जम्मा	१२६८४	२६९९५	२९०३९	५६०३४	१०६.४	५२६.७	४.४	९३.०
रंगेली नगरपालिका	१	१८७१	३७१६	४०४१	७७५७	१७.३	४४८.४	४.१	९२.०
	२	२०७७	४२५१	४६०४	८८५५	२२.१	४००.३	४.३	९२.३
	३	१३३५	२६८०	२९५१	५६३१	१७.१	३२८.५	४.२	९०.८
	४	७३५	१६८६	१७३१	३४१७	७.५	४५६.८	४.६	९७.४
	५	१४०७	३१२०	३२१७	६३३७	११.१	५६८.९	४.५	९७.०
	६	१५६४	३४९९	३४९५	६९९४	६.६	१०६६.२	४.५	१००.१
	७	१३६३	३१८४	३१६१	६३४५	३.४	१८७७.२	४.७	१००.७
	८	१३११	२६९८	२९३०	५६२८	१०.४	५४२.२	४.३	९२.१
	९	१५४३	३१४०	३३९०	६५३०	१६.३	४०१.१	४.२	९२.६
	जम्मा	१३२०६	२७९७४	२९५२०	५७४९४	१११.८	५१४.३	४.४	९४.८

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
ग्रामथान गाउँपालिका	१	१२०७	२२९९	२४२४	४७२३	१०.४	४५३.७	३.९	९४.८
	२	१४७६	२९९७	३०१७	६०१४	८.८	६८५.७	४.१	९९.३
	३	१०८६	१८९६	२०१२	३९०८	७.३	५३९.०	३.६	९४.२
	४	१३६२	२४३३	२६००	५०३३	१६.६	३०३.९	३.७	९३.६
	५	१६९१	३०६८	३२७३	६३४१	१३.५	४७०.१	३.७	९३.७
	६	१३४९	२५३२	२६७८	५२१०	८.५	६१३.७	३.९	९४.५
	७	१२०६	२२७२	२५२३	४७९५	६.९	६९८.०	४.०	९०.१
	जम्मा	९३७७	१७४९७	१८५२७	३६०२४	७१.८	५०१.४	३.८	९४.४
बुढिगंगा गाउँपालिका	१	२२०५	४५३४	४८५५	९३८९	५.३	१७७४.९	४.३	९३.४
	२	२१२२	४५१६	४५००	९०१६	७.०	१२८०.७	४.२	१००.४
	३	२१५२	४५०२	४६२३	९१२५	६.३	१४५०.७	४.२	९७.४
	४	१६३०	३३३१	३३४२	६६७३	७.३	९११.६	४.१	९९.७
	५	१३६३	३०५७	३१३९	६१९६	१२.०	५१७.२	४.५	९७.४
	६	१४४३	२६७८	२९०३	५५८१	९.४	५९२.५	३.९	९२.२
	७	१४४५	२६८९	२८२८	५५१७	९.४	५८५.७	३.८	९५.१
	जम्मा	१२३६०	२५३०७	२६१९०	५१४९७	५६.८	९०७.३	४.२	९६.६
विराटनगर महानगरपालिका	१	३६५०	७०६९	७३९४	१४४६३	२.०	७२६७.८	४.०	९५.६
	२	१९७६	४११०	४२१८	८३२८	१.३	६३५७.३	४.२	९७.४
	३	५७२६	१०४१४	१०६८६	२११००	३.२	६५३२.५	३.७	९७.५
	४	५५२१	१०९१७	११०२७	२१९४४	९.८	२२३२.३	४.०	९९.०
	५	४३०४	८८७३	८७२९	१७६०२	५.७	३०६६.६	४.१	१०१.६
	६	४०९८	१०११७	९७७५	१९८९२	३.३	६०८३.२	४.९	१०३.५
	७	१७३६	३३०६	३२६५	६५७१	१.२	५६१६.२	३.८	१०१.३
	८	४२५५	९०३७	९०३९	१८०७६	३.०	६०२५.३	४.२	१००.०
	९	११८६	२९३८	२८३८	५७७६	०.६	१०१३३.३	४.९	१०३.५
	१०	२७७०	५५५४	५६२९	१११८३	१.५	७४५५.३	४.०	९८.७
	११	२९८२	६४०३	६४२४	१२८२७	३.५	३६५४.४	४.३	९९.७
	१२	४३४५	९५०२	९५०४	१९००६	५.८	३२८८.२	४.४	१००.०
	१३	१८८५	३९९९	३७७३	७७७२	१.५	५१८१.३	४.१	१०६.०
	१४	२८१०	६९२१	६९२९	१३८५०	९.३	१४९५.७	४.९	९९.९
	१५	२७३७	६३६४	६१७३	१२५३७	१.१	११७१.८	४.६	१०३.१
	१६	१४९९	३३३७	३५१९	६८५६	४.१	१६५६.०	४.६	९४.८
	१७	१८११	४५७०	४७५७	९३२७	१.८	५२९९.४	५.२	९६.१
	१८	१९४१	४९३८	४६७१	९६०९	१०.०	९५९.९	५.०	१०५.७
	१९	१६८७	३५८५	३६२३	७२०८	८.४	८६३.२	४.३	९९.०
	जम्मा	५६९१९	१२१९५४	१२१९७३	२४३९२७	७७.०	३१६८.३	४.३	१००.०

गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनघनत्व	औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
कटहरी गाउँपालिका	१	१६३१	३५८२	३६१२	७१९४	५.८	१२५१.१	४.४	९९.२
	२	२१८४	४८१४	४६५१	९४६५	५.७	१६५७.६	४.३	१०३.५
	३	१२१९	३०३८	२९७७	६०१५	३.८	१५८७.१	४.९	१०२.०
	४	१६५२	४२५७	४१४०	८३९७	७.३	११४८.७	५.१	१०२.८
	५	९१०	२१०४	२१०२	४२०६	६.४	६५६.२	४.६	१००.१
	६	१७०२	३९५३	३९८२	७९३५	११.९	६६७.४	४.७	९९.३
	७	११९७	२५९४	२७०४	५२९८	१०.७	४९३.८	४.४	९५.९
	जम्मा	१०४९५	२४३४२	२४१६८	४८५१०	५१.६	९४०.३	४.६	१००.७
धनपालथान गाउँपालिका	१	९८५	२३५७	२३२६	४६८३	६.५	७२०.५	४.८	१०१.३
	२	१७२४	३५८७	३६६७	७२५४	१२.४	५८५.५	४.२	९७.८
	३	१३३५	२९३५	३०९९	६०३४	१३.५	४४७.६	४.५	९४.७
	४	१६८४	३६५१	४००३	७६५४	७.९	९६४.०	४.५	९१.२
	५	१२३२	२५३७	२८८५	५४२२	११.४	४७५.६	४.४	८७.९
	६	१७०५	४०३०	४०८७	८११७	९.४	८६३.५	४.८	९८.६
	७	१२६०	३०९९	३०८५	६१८४	९.४	६५७.९	४.९	१००.५
	जम्मा	९९२५	२२१९६	२३१५२	४५३४८	७०.५	६४३.१	४.६	९५.९
जहदा गाउँपालिका	१	२	३	४	५	६	७	४.८	१००.४
	२	१४८२	३६८३	३७२२	७४०५	१३.५	५४७.७	५.०	९९.०
	३	१६७४	४१४३	३८८९	८०३२	८.३	९७२.४	४.८	१०६.५
	४	१५९९	३८१८	३६५७	७४७५	८.९	८४०.८	४.७	१०४.४
	५	१४२३	३५२०	३४५०	६९७०	८.५	८२३.९	४.९	१०२.०
	६	७८६	१८१०	१८२७	३६३७	४.४	८३०.४	४.६	९९.१
	७	१३१४	३२२५	३२३८	६४६३	९.२	७०१.०	४.९	९९.६
	जम्मा	९८६९	२४०३५	२३६०४	४७६३९	६२.४	७६३.७	४.८	१०१.८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

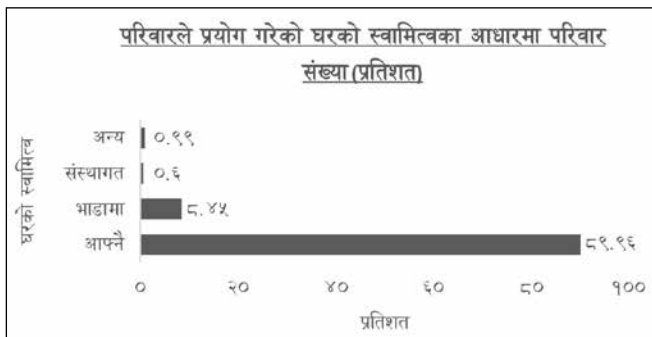
नोट: जनगणनामा परिवारले प्रयोग गरेका सुविधा तथा पारिवारिक उपयोगका वस्तुहरू सम्बन्धी विवरण संस्थागत बसोबास गरेका परिवारहरू बाहेकलाई सोधिएकाले जम्मा परिवार संख्या २७२१६० रहेको छ। खासमा संस्थागत परिवार १२३ सहित जम्मा परिवार संख्या २७२२८३ रहेको छ।

२.२ जनगणनाबाट प्राप्त पारिवारिक विवरणहरू

२.२.१ परिवारले प्रयोग गरेको घरको स्वामित्वका आधारमा परिवार संख्या

मोरङ जिल्लामा परिवारले आवासीय रूपमा प्रयोग गरिरहेको घरको स्वामित्व हेर्दा कुल २७२१६० परिवार मध्ये ८९.९६ प्रतिशत परिवारहरू आफ्नै स्वामित्वका आवासीय एकाइमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने ८.४५ प्रतिशत परिवारहरू भाडामा लिइएको आवासीय एकाइमा बसिरहेको देखिन्छ। जनगणना २०७८ अनुसार ०.६ प्रतिशत परिवारहरू संस्थागत एकाइमा अर्थात् तिनीहरू कुनै संस्थाले प्रयोग गर्न दिइएको आवासीय एकाइमा र ०.९ प्रतिशत परिवार अन्य प्रकारको स्वामित्वको एकाइमा बसोबास गरेको देखिन्छ। २०६८ को जनगणना अनुसार आफ्नै स्वामित्वमा घर भएका परिवार ८६.७६ प्रतिशत रहेको थियो भने भाडामा बस्ने १०.७३ प्रतिशत थिए।

स्थानीय तहअनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी सुनवर्षी नगरपालिकामा ९७.५३ प्रतिशत परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम विराटनगर महानगरपालिकामा ७७.८८ प्रतिशत परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ। भाडामा बसोबास गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा बढी विराटनगर महानगरपालिकामा १९.७३ र सबैभन्दा कम जहदा गाउँपालिकामा ०.३५ प्रतिशत रहेको छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	आफ्नै		भाडामा		संस्थागत		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८,३०९	७,९६६	९५.८७	२८८	३.४७	११	०.१	४४	०.५३
लेटाङ नगरपालिका	९,३५७	८,५९२	९१.८२	६६०	७.०५	३०	०.३	७५	०.८०
केराबारी गाउँपालिका	८,५७३	८,१५४	९५.११	३४२	३.९९	२४	०.३	५३	०.६२
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९,८२६	२६,४३१	८८.६२	३,१६८	१०.६२	६२	०.२	१६५	०.५५
बेलबारी नगरपालिका	२०,४५९	१८,८१७	९१.९७	१,३५२	६.६१	८१	०.४	२०९	१.०२
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०,६६३	१०,१७३	९५.४०	३०३	२.८४	१६	०.२	१७१	१.६०
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	१७,९८०	१६,४६३	९१.५६	१,२८२	७.१३	३६	०.२	१९९	१.११
उर्लाबारी नगरपालिका	१७,६५०	१५,२६८	८६.५०	२,१७४	१२.३२	४३	०.२	१६५	०.९३
रतुवामाई नगरपालिका	१४,५०८	१३,९८७	९६.४१	३३७	२.३२	२७	०.२	१५७	१.०८
सुनवर्षी नगरपालिका	१२,६८४	१२,३७१	९७.५३	९६	०.७६	९१	०.७	१२६	०.९९
रंगेली नगरपालिका	१३,२०६	१२,७०१	९६.१८	१८०	१.३६	४६	०.३	२७९	२.११
ग्रामथान गाउँपालिका	९,३७७	८,९८७	९५.८४	१४३	१.५३	६६	०.७	१८१	१.९३
बृढिगांगा गाउँपालिका	१२,३६०	११,२८६	९१.३१	९०३	७.३१	१२५	१.०	४६	०.३७
विराटनगर महानगरपालिका	५६,९१९	४४,३३१	७७.८८	११,२३१	१९.७३	८७६	१.५	४८१	०.८५

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	आफ्नै		भाडामा		संस्थागत		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
कटहरी गाउँपालिका	१०,४९५	९,८८६	९४.२०	४३७	४.१६	३३	०.३	१३९	१.३२
धनपालथान गाउँपालिका	९,९२५	९,६१४	९६.८७	७३	०.७४	५१	०.५	१८७	१.८८
जहदा गाउँपालिका	९,८६९	९,८०८	९९.३८	३५	०.३५	१५	०.२	११	०.११
मोरङ जिल्ला	२७२,१६०	२४४,८३५	८९.९६	२३,००४	८.४५	१,६३३	०.६	२,६८८	०.९९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.२ परिवारले प्रयोग गरेको घरको जगको प्रकारको आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लामा परिवारले प्रयोग गरिरहेको आवासीय एकाइहरू मध्ये घरको जग ३३.४० प्रतिशत सिमेन्टको जोडाइ भएको ईँटा/ढुङ्गा, ३०.१९ प्रतिशत काठ/बाँसको खम्बा गाडेको, २६.६३ प्रतिशत ढलान पिलर सहितको र ८.८१ प्रतिशत माटोको जोडाइ भएको ईँटा/ढुङ्गाबाट बनेको देखिएको छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ।

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा	माटोको जोडाइ भएको ईँटा/ढुङ्गा		सिमेन्टको जोडाइ भएको ईँटा/ढुङ्गा		ढलान पिलर सहितको		काठ/बाँसको खम्बा गाडेको		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	१०६८	१२.८५	२३६२	२८.४३	१५२९	१८.४०	३३०६	३९.७९	४४	०.५३
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	१४७६	१५.७७	१८२६	१९.५१	१९४६	२०.८०	४०५७	४३.३६	५२	०.५६
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	१२९१	१५.०६	८१९	९.५५	१४८३	१७.३०	४९२६	५७.४६	५४	०.६३
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	१४९७	५.०२	१२७३९	४२.७१	११६६९	३९.१२	३७२९	१२.५०	१९२	०.६४
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	१४६१	७.१४	८१७७	३९.९७	५८५६	२८.६२	४६६८	२२.८२	२९७	१.४५
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	४७४	४.४५	३२३५	३०.३४	२३५८	२२.११	४४८३	४२.०४	११३	१.०६
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	१७९८०	७४४	४.१४	५९८२	३३.२७	४९४२	२७.४९	६१७१	३४.३२	१४१	०.७८
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	७१२	४.०३	८४०२	४७.६०	५२७६	२९.८९	३१९६	१८.११	६४	०.३६
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	१५१८	१०.४६	३७६१	२५.९२	२४७४	१७.०५	६६०७	४५.५४	१४८	१.०२
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	८९९	७.०९	३०६०	२४.१२	१४६५	११.५५	७१४१	५६.३०	११९	०.९४
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	१७७९	१३.४७	३३८५	२५.६३	१७३४	१३.१३	६१५९	४६.६४	१४९	१.१३
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	१६४४	१७.५३	३७८८	४०.४०	११३२	१२.०७	२६९३	२८.७२	१२०	१.२८
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	१५३६	१२.४३	३९९४	३२.३१	३८६६	३१.२८	२८४८	२३.०४	११६	०.९४
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	४४१९	७.७६	२२१७९	३८.९७	२३२७६	४०.८९	६८६५	१२.०६	१८०	०.३२
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	६७६	६.४४	२७८३	२६.५२	२३१६	२२.०७	४३५७	४१.५२	३६३	३.४६
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	१७०१	१७.१४	२५००	२५.१९	७४८	७.५४	४९६२	४९.९९	१४	०.१४
जहदा गाउँपालिका	९८६९	१०९१	११.०५	१९२३	१९.४९	४१६	४.२२	५९८४	६०.६३	४५५	४.६१
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	२३९८६	८.८१	९०९१५	३३.४०	७२४८६	२६.६३	८२१५२	३०.१९	२६२१	०.९६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.३ परिवारले प्रयोग गरेको घरको बाहिरी गारोको प्रकारका आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरको बाहिरी गारो मध्ये ५५.१५ प्रतिशतको सिमेन्टको जोडाइ भएको ईँटा/ढुङ्गाबाट, २९.८६ प्रतिशतको बाँसजन्य सामग्रीबाट, ६.४८

प्रतिशतको माटोको जोडाइ भएको ईटा/ दुङ्गाबाट, ६.०९ प्रतिशतको काठ/ फल्याकबाट, २ प्रतिशतको जस्ता/टिनबाट ०.१७ प्रतिशतको काँचो इट्टा र बाँकी ०.४४ प्रतिशतको अन्य सामग्रीबाट बनेको देखिएको छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ।

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	माटोको जोडाइ भएको ईटा/दुङ्गा		सिमेन्टको जोडाइ भएको ईटा/दुङ्गा		काठ/फल्याक		बाँसजन्य सामग्री		काँचो ईटा		जस्ता/टिन		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	४२६	५.१३	३०४१	३६.६०	१७१०	२०.५८	२११२	२५.४२	१६	०.१९	९७७	११.७६	२७	०.३२
लेटाड नगरपालिका	९३५७	६९१	७.३८	३२५०	३४.७३	२२५२	२४.०७	२४७५	२६.४५	२१	०.२२	६५४	६.९९	१४	०.१५
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	८१२	९.४७	२००८	२३.४२	३१३०	३६.५१	१७७०	२०.६५	२८	०.३३	८०४	९.३८	२१	०.२४
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	९९५	३.३४	२२७००	७६.११	८९१	२.९९	४६१३	१५.४७	६८	०.२३	३११	१.०४	२४८	०.८३
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	८०५	३.९३	१२३४३	६०.३३	१४३९	७.०३	५५३१	२७.०३	३५	०.१७	२३३	१.१४	७३	०.३६
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	१९५	१.८३	४६४९	४३.६०	९६८	९.०८	४७३३	४४.३९	१६	०.१५	७४	०.६९	२८	०.२६
पथरिशनश्चरे नगरपालिका	१७९८०	५४४	३.०३	१०११४	५६.२५	१४१४	७.८६	५५२५	३०.७३	३३	०.१८	२२८	१.२७	१२२	०.६८
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	३६५	२.०७	१२७२१	७२.०७	१४२८	८.०९	२७८८	१५.८०	२५	०.१४	२९६	१.६८	२७	०.१५
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	११९६	८.२४	५६१७	३८.७२	९३३	६.४३	६६०३	४५.५१	८	०.०६	७७	०.५३	७४	०.५१
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	८५२	६.७२	३९९१	३१.४६	४६१	३.६३	७२९७	५७.५३	१५	०.१२	४२	०.३३	२६	०.२०
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	१६४३	१२.४४	४५९०	३४.७६	४१६	३.१५	६४७३	४९.०२	३४	०.२६	३२	०.२४	१८	०.१४
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	१३०४	१३.९१	४२३६	४५.१७	२१८	२.३२	३५५६	३७.९२	५	०.०५	९	०.१०	४९	०.५२
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	११३१	९.१५	६९९४	५६.५९	२८५	२.३१	३७७४	३०.५३	२१	०.१७	६६	०.५३	८९	०.७२
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	४११८	७.२३	४४१५८	७७.५८	७६७	१.३५	६१३६	१०.७८	५७	०.१०	१४२४	२.५०	२५९	०.४६
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	७०८	६.७५	४६३९	४४.२०	४९	०.४७	४७६०	४५.३५	५०	०.४८	१७३	१.६५	११६	१.११
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	११५१	११.६०	२९२६	२९.४८	१३७	१.३८	५६६०	५७.०३	२४	०.२४	२२	०.२२	५	०.०५
जहदा गाउँपालिका	९८६९	६९५	७.०४	२१०७	२१.३५	६३	०.६४	६९६७	७०.५९	५	०.०५	३०	०.३०	२	०.०२
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	१७६३१	६.४८	१५००८४	५५.१५	१६५६१	६.०९	८०७७३	२९.६८	४६१	०.१७	५४५२	२.००	११९८	०.४४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.४ परिवारले प्रयोग गरेको घरको छानाको आधारमा घर/परिवार विवरण

यस जिल्लामा बस्ने परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरहरू मध्ये मुख्य रूपमा ६७.६९ प्रतिशत परिवारको छाना जस्ता/टिन/च्यादरबाट, २८.७३ प्रतिशत सिमेन्ट ढलानबाट, २.२८ प्रतिशत खर/पाराल/छवालीबाट, ०.९

प्रतिशत टायल/खपडा/भिँगटीबाट, ०.२१ प्रतिशत ढुङ्गा/स्लेटबाट, ०.१३ प्रतिशत काठ/ फल्याकबाट र बाँकी ०.०६ प्रतिशत अन्य सामग्रीको प्रयोगबाट बनेको देखिन्छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	जस्ता/टिन/ च्यादर		सिमेन्ट ढलान		खर/पराल/छ वाली		टायल/खपडा/ भिँगटी		ढुङ्गा/स्लेट		काठ / फल्याक		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	७३४९	८८.४५	८५४	१०.२८	५१	०.६१	१५	०.१८	१७	०.२०	१७	०.२०	६	०.०७
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	७८४८	८३.८७	१३७१	१४.६५	५५	०.५९	४०	०.४३	१२	०.१३	२७	०.२९	४	०.०४
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	७६६७	८९.४३	७५५	८.८१	७४	०.८६	५३	०.६२	८	०.०९	१४	०.१६	२	०.०२
सुन्दरहरैँचा न.पा.	२९८२६	१७२३१	५७.७७	१२१७०	४०.८०	२३१	०.७७	७३	०.२४	६४	०.२१	४४	०.१५	१३	०.०४
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	१४१५३	६९.१८	५०३७	२४.६२	१०७८	५.२७	९४	०.४६	५९	०.२९	३१	०.१५	७	०.०३
कानेपोखरी गा.पा.	१०६६३	८९४८	८३.९२	१२८५	१२.०५	३६२	३.३९	२७	०.२५	२०	०.१९	१०	०.०९	११	०.१०
पथरिशनिश्चरे न.पा.	१७९८०	१३६०७	७५.६८	४११३	२२.८८	१६९	०.९४	३९	०.२२	२९	०.१६	१९	०.११	४	०.०२
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	१२४३७	७०.४६	५०२३	२८.४६	७५	०.४२	४४	०.२५	४४	०.२५	२२	०.१२	५	०.०३
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	१२१७९	८३.९५	१८९५	१३.०६	२८६	१.९७	९७	०.६७	१५	०.१०	३०	०.२१	६	०.०४
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	१११५२	८७.९२	१०९६	८.६४	३०१	२.३७	९०	०.७१	१४	०.११	१४	०.११	१७	०.१३
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	१०४२५	७८.९४	१५९४	१२.०७	१०२७	७.७८	१२२	०.९२	१५	०.११	१५	०.११	८	०.०६
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	७९९३	८६.७१	१११४	११.८८	९७७	१०.४२	५९	०.६३	११	०.१२	९	०.१०	१४	०.१५
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	७३९८	५९.८५	४२३९	३४.३०	४५६	३.६९	२१४	१.७३	३२	०.२६	१५	०.१२	६	०.०५
विराटनगर मनपा	५६९१९	२१०८३	३७.०४	३३८८६	५९.५३	४६५	०.८२	११७८	२.०७	२१२	०.३७	६६	०.१२	२९	०.०५
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	८०२३	७६.४५	१९६५	१८.७२	३२५	३.१०	१५७	१.५०	७	०.०७	१०	०.१०	८	०.०८
धनपालथान गा.पा.	९९२५	८६४९	८७.१४	९८८	९.९५	१८५	१.८६	६७	०.६८	१६	०.१६	१५	०.१५	५	०.०५
जहदा गाउँपालिका	९८६९	८८७१	८९.८९	८१६	८.२७	८५	०.८६	८५	०.८६	४	०.०४	२	०.०२	६	०.०६
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	१८४२१३	६७.६९	७८२०१	२८.७३	६२०२	२.२८	२४५४	०.९०	५७९	०.२१	३६०	०.१३	१५१	०.०६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.५ परिवारले प्रयोग गरेको घरको भुईँको आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाका नतिजा अनुसार यस जिल्लामा बसोबास गर्ने परिवारले प्रयोग गर्ने घरहरू मध्ये अधिकतम ५७.० प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा सिमेन्ट ढलान, ३६.४ प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा माटो, २.६ प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा सेरामिक टायल, १.९ प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा ईँटा/ढुङ्गा र बाँकी ०.४ प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा अन्य सामग्रीको प्रयोग भएको देखिन्छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

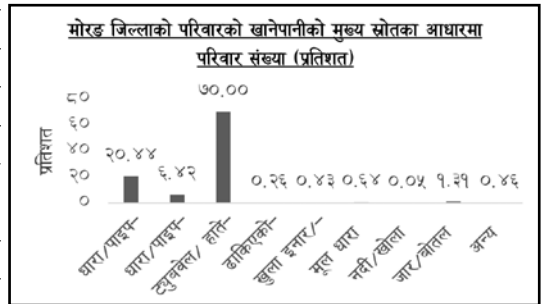
गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	माटो		काठको फल्याक/बाँस		ईँटा/ ढुङ्गा		सेरामिक टायल		सिमेन्ट ढलान		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग	८३०९	३४८७	४२.०	३२०	३.९	८०	१.०	२९	०.३	४३५९	५२.५	३४	०.४
लेटाङ	९३५७	३७५२	४०.१	२८८	३.१	५०	०.५	५८	०.६	५१७०	५५.३	३९	०.४
केरावारी	८५७३	४५२१	५२.७	९३	१.१	४३	०.५	४०	०.५	३८४८	४४.९	२८	०.३
सुन्दरहरैँचा	२९८२६	४१३६	१३.९	५२२	१.८	३९८	१.३	९३४	३.१	२३७३८	७९.६	९८	०.३
बेलवारी	२०४५९	५२१४	२५.५	५८१	२.८	२३४	१.१	२१७	१.१	१४१४३	६९.१	७०	०.३

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा	माटो		काठको फल्याक/बाँस		डुँटा/दुङ्गा		सेरामिक टायल		सिमेन्ट ढलान		अन्य	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
कानेपोखरी	१०६६३	३९.५५	३७.१	२३३	२.२	९२	०.९	३६	०.३	६३१४	५९.२	३३	०.३
पथरिशनिश्चरे	१७९८०	५३८८	३०.०	१९१	१.१	२९८	१.७	१८७	१.०	११८५९	६६.०	५७	०.३
उर्लावारी	१७६५०	२६४७	१५.०	६०८	३.४	५३६	३.०	३०४	१.७	१३४९७	७६.५	५८	०.३
रतुवामाई	१४५०८	७९६३	५४.९	३८४	२.६	२३६	१.६	८७	०.६	५८२०	४०.१	१८	०.१
सुनवर्षी	१२६८४	८७१४	६८.७	१५४	१.२	२१२	१.७	८४	०.७	३४९९	२७.६	२१	०.२
रंगेली	१३२०६	८१७४	६१.९	२६४	२.०	३३३	२.५	१११	०.८	४३०५	३२.६	१९	०.१
ग्रामथान	९३७७	४४०६	४७.०	१०२	१.१	३८४	४.१	४१	०.४	४४०१	४६.९	४३	०.५
बुढिगांगा	१२३६०	४६१४	३७.३	१५९	१.३	२७९	२.३	२३९	१.९	७००१	५६.६	६८	०.६
विराटनगर	५६९१९	१११७३	१९.६	७४७	१.३	१२४४	२.२	४३९५	७.७	३९०६२	६८.६	२९८	०.५
कटहरी	१०४९५	५६३९	५३.७	१६८	१.६	३४९	३.३	११३	१.१	४१९९	४०.०	२७	०.३
धनपालथान	९९२५	७२५१	७३.१	९५	१.०	१९६	२.०	६५	०.७	२२८९	२३.१	२९	०.३
जहदा	९८६९	७९९२	८१.०	८९	०.९	११९	१.२	४८	०.५	१६०७	१६.३	१४	०.१
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	९९०२६	३६.४	४९९८	१.८	५०८३	१.९	६९८८	२.६	१५५१११	५७.०	९५४	०.४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.६ पिउने पानीको स्रोतको आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार मोरङ जिल्लाको कुल २७२१० परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा ७० प्रतिशतले ट्युबवेल/ हाते पम्पको प्रयोग गरेका छन्। त्यसैगरी २०.४४ प्रतिशत परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र), ६.४२ प्रतिशत परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर), १.३१ प्रतिशत परिवारले जार/बोतल, ०.६४ प्रतिशत परिवारले मूल धारा, ०.४३ प्रतिशत परिवारले खुला इनार/ कुवा, ०.२६ प्रतिशत परिवारले ढाकिएको इनार/ कुवा, ०.०५ प्रतिशत परिवारले नदी/खोला र बाँकी ०.४६ प्रतिशत परिवारले अन्य स्रोतको प्रयोग गरेका छन्। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

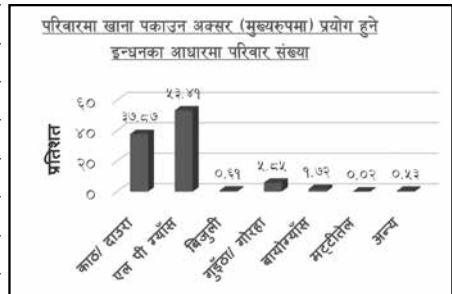
गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा घरपरिवार संख्या	धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) (प्रतिशत)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) (प्रतिशत)	ट्युबवेल/हाते पम्प (प्रतिशत)	ढाकिएको इनार/कुवा (प्रतिशत)	खुला इनार/कुवा (प्रतिशत)	मूल धारा (प्रतिशत)	नदी/खोला (प्रतिशत)	जार/बोतल (प्रतिशत)	अन्य (प्रतिशत)
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	१५.९५	३६.९०	३८.४२	०.४३	३.०७	४.०९	०.२५	०.३४	०.५५
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	६१.३८	३४.६५	०.३०	०.१४	०.६९	१.६७	०.४५	०.०५	०.६७
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	५६.६५	२८.७९	४.७८	०.२३	१.०४	७.९२	०.४८	०.०२	०.०८
सुन्दरहरैँचा न.पा.	२९८२६	३०.१५	९.७६	५८.१५	०.०५	०.१९	०.२८	०.०१	०.०७	१.३४
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	११.४५	३.८५	८३.६९	०.०७	०.३२	०.०६	०.००	०.३७	०.१९
कानेपोखरी गा.पा.	१०६६३	६.५७	४.६२	८७.४९	०.२२	०.४९	०.१४	०.००	०.०८	०.३९
पथरिशनिश्चरे न.पा.	१७९८०	१३.५८	२.८६	८१.१४	१.२७	०.७८	०.०३	०.०१	०.०३	०.२८

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा घरपरिवार संख्या	धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) (प्रतिशत)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) (प्रतिशत)	ट्युबवेल/ हाते पम्प (प्रतिशत)	ढाकिएको इनार/ कुवा (प्रतिशत)	खुला इनार/ कुवा (प्रतिशत)	मूल धारा (प्रतिशत)	नदी/खोला (प्रतिशत)	जार/बोतल (प्रतिशत)	अन्य (प्रतिशत)
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	३१.५६	३.९५	६२.५०	०.०३	०.६६	०.७४	०.०१	०.२४	०.३१
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	३.०३	०.७२	९५.७५	०.१९	०.१५	०.०३	०.००	०.०१	०.१३
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	२.०६	०.६०	९६.०१	०.५०	०.२१	०.०४	०.००	०.५०	०.०८
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	५.५४	१.२९	९२.०२	०.१९	०.२५	०.४१	०.००	०.१३	०.१७
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	५.९६	२.११	९०.२३	०.२३	०.१८	०.०५	०.००	०.२६	०.९७
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	२५.११	५.२१	६७.४३	०.७३	०.१९	०.६७	०.०१	०.२३	०.४३
विराटनगर म.न.पा.	५६९१९	२९.७०	३.२२	६०.७१	०.११	०.३०	०.२५	०.०२	५.५२	०.१८
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	११.७६	१.४३	८४.९६	०.०५	०.१८	०.१३	०.०२	०.९१	०.५५
धनपालथान गा.पा.	९९२५	२.४५	०.८०	९५.३८	०.१२	०.१७	०.००	०.००	०.००	१.०९
जहदा गाउँपालिका	९८६९	१.६९	०.३५	९६.४९	०.५२	०.०५	०.००	०.००	०.१०	०.७९
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	२०.४४	६.४२	७०.००	०.२६	०.४३	०.६४	०.०५	१.३१	०.४६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.७ अक्सर खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाको नतिजाले मोरङ जिल्लाको कुल परिवारमध्ये सबै भन्दा बढी ५३.४१ प्रतिशत परिवारले खाना पकाउन अक्सर एल.पि.ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ। खाना पकाउन अक्सर काठ/ दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार ३७.८७ प्रतिशत रहेको छ भने गुइँठा/गोरहा प्रयोग गर्ने परिवार ५.८५ प्रतिशत, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १.७२ प्रतिशत, बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.६१ प्रतिशत, मट्टीतेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२ प्रतिशत छ भने बाँकी ०.५३ प्रतिशत परिवारले अक्सर अन्य स्रोतको प्रयोग गरेको देखिन्छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ।

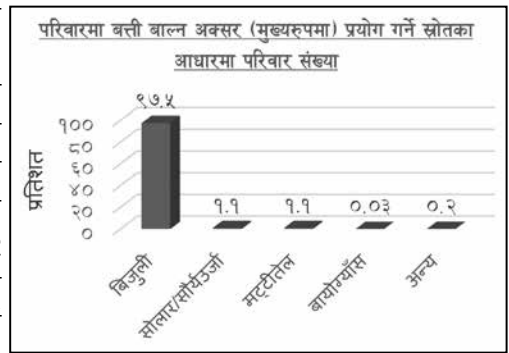
गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा घरपरिवार संख्या	काठ/दाउरा (प्रतिशत)	एल पी ग्याँस (प्रतिशत)	बिजुली (प्रतिशत)	गुइँठा/ गोरहा (प्रतिशत)	बायोग्याँस (प्रतिशत)	मट्टीतेल (प्रतिशत)	अन्य (प्रतिशत)
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	६४.६५	३३.६१	०.२५	०.०१	१.३८	०.०२	०.०६
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	५३.१२	४५.६४	०.२५	०.०५	०.७८	०.११	०.०५
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	६२.६३	३५.७५	०.२८	०.१७	१.०६	०.०८	०.०२
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	१७.६४	७९.३४	०.५४	०.०५	२.४२	०.००	०.०१
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	३६.८६	५९.२४	०.७०	०.१८	२.९९	०.००	०.०२
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	४९.२९	४३.७१	०.६७	१.०५	५.१५	०.०४	०.०९
पथरिर्शानिश्चरे नगरपालिका	१७९८०	३६.७३	६०.८६	०.६५	०.१५	१.५९	०.००	०.०२
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	२१.५१	७५.९७	०.५८	०.०७	१.८४	०.००	०.०४
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	५.८५	३०.२७	०.६४	५.८९	२.९२	०.०२	१.६७
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	६०.९६	१२.४५	०.६८	२०.९२	१.७४	०.०१	३.२५
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	५.८५	२१.३५	०.७०	१४.४९	३.७६	०.०५	०.९८

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा घरपरिवार संख्या	काठ/दाउरा (प्रतिशत)	एल पी ग्याँस (प्रतिशत)	बिजुली (प्रतिशत)	गुड्डा/ गोरहा (प्रतिशत)	बायोग्याँस (प्रतिशत)	मट्टीतेल (प्रतिशत)	अन्य (प्रतिशत)
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	५१.११	३४.०५	०.४१	११.३५	२.९८	०.००	०.११
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	४१.१२	५४.४४	०.६१	२.७०	१.०८	०.०१	०.०४
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	१६.२९	८०.२१	०.७८	२.२८	०.३९	०.०१	०.०४
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	५०.४४	४३.१७	०.५१	४.५८	०.६४	०.०४	०.६१
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	६३.६६	९.८२	०.५४	२५.२४	०.४३	०.०१	०.२९
जहदा गाउँपालिका	९८६९	४२.०३	५.७१	०.४९	४६.६३	०.२५	०.००	४.८८
मोरङ जिल्ला	२७२१६०	३७.८७	५३.४१	०.६१	५.८५	१.७२	०.०२	०.५३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.८ अक्सर बत्ती बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन स्रोतका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लाको धेरैजसो (९७.५ प्रतिशत) परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/ आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ। तेसैगरी १.१ प्रतिशत परिवारले सोलार/ सौर्यउर्जा र १.१ प्रतिशत नै परिवारले मट्टीतेलको प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ भने बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार न्यून (०.०३ प्रतिशत) रहेको छ भने बाँकी रहेको ०.२ प्रतिशत परिवारले अक्सर बत्ती बाल्न अन्य स्रोत प्रयोग गरेको देखिन्छ। गत २०६८ को जनगणनामा बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ७५.७९ प्रतिशत रहेकोमा हाल सो अंशमा उल्लेख्य वृद्धि भएको देखिन्छ। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

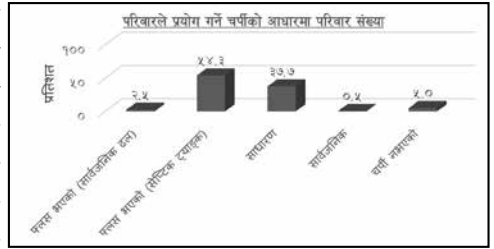
गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा घर/परिवार	बिजुली		सोलार/सौर्यउर्जा		मट्टीतेल		बायोग्याँस		अन्य संख्या
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	७८८९	९४.९	३६१	४.३	३०	०.४	१	०.०१	२८
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	८३४१	८९.१	९०८	९.७	८३	०.९	१	०.०१	२४
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	८२५६	९६.३	२१४	२.५	६२	०.७	२	०.०२	३९
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	२९६३५	९९.४	८५	०.३	७८	०.३	१	०.००	२७
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	२०२३९	९८.९	७९	०.४	११५	०.६	६	०.०३	२०
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	१०४५८	९८.१	७५	०.७	१०४	१.०	०	०.००	२६
पथरिभानिश्चरे नगरपालिका	१७९८०	१७८५३	९९.३	३८	०.२	६२	०.३	२	०.०१	२५
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	१७५३१	९९.३	५६	०.३	५०	०.३	१	०.०१	१२
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	१४१०७	९७.२	९३	०.६	२९०	२.०	५	०.०३	१३
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	१२२५०	९६.६	८१	०.६	३२७	२.६	१०	०.०८	१६
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	१२६३३	९५.७	१०१	०.८	४१५	३.१	५	०.०४	५२
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	९१६२	९७.७	७३	०.८	१०९	१.२	०	०.००	३३
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	१२१५२	९८.३	७४	०.६	१२२	१.०	१	०.०१	११
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	५६२६९	९८.९	१९९	०.३	४०७	०.७	११	०.०२	३३
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	१००९८	९६.२	१०७	१.०	२७०	२.६	८	०.०८	१२

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा घर/परिवार	बिजुली		सोलार/सौर्यउर्जा		मट्टितेल		बायोग्याँस		अन्य संख्या
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	९५१२	९५.८	२२७	२.३	१४५	१.५	९	०.०९	३२
जहदा गाउँपालिका	९८६९	९०६८	९१.९	३२७	३.३	४१८	४.२	९	०.०९	४७
मोरङ जिल्ला	२७२९६०	२६५४५३	९७.५	३०९८	१.१	३०८७	१.१	७२	०.०३	४५०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.४ परिवारले प्रयोग गरेको शौचालयको आधारमा घर/परिवार विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लाको कुल २७२९६० परिवारमध्ये ९५ प्रतिशत परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने अझै ५ प्रतिशत परिवार हरूसँग शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ। जम्मा परिवारमध्ये २.५ प्रतिशत परिवारहरूले सार्वजनिक ढलमा जोडिएको फ्लस भएको, ५४.३ प्रतिशत परिवारहरूले सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडीएको फ्लस भएको, ३७.७ प्रतिशत परिवारले साधारण शौचालय र ०.५ प्रतिशत परिवारले सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्ने गरेका छन्। गत जनगणना २०६८ मा शौचालयको पहुँच नभएको परिवार ३६.२२ प्रतिशत थियो। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ।

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा	भलस भएको (सार्वजनिक ढल)		भलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)		साधारण		सार्वजनिक		चर्पी नभएको	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	१४७	१.८	४४२५	५३.३	३५१४	४२.३	१६	०.२	२०७	२.५
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	२२२	२.४	४६२०	४९.४	४२९१	४५.९	२१	०.२	२०३	२.२
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	८१	०.९	३३३८	३८.९	४९३३	५७.५	२६	०.३	१९५	२.३
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	४३४	१.५	१८८८०	६३.३	१०१५७	३४.१	११५	०.४	२४०	०.८
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	८४७	४.१	९९७४	४८.८	८९७५	४३.९	११५	०.६	५४८	२.७
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	१०८	१.०	४२९८	४०.३	५७५९	५४.०	१०१	०.९	३९७	३.७
पथरिर्शनिश्चरे नगरपालिका	१७९८०	२१९	१.२	९१९३	५१.१	८०४८	४४.८	१२६	०.७	३९४	२.२
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	३७०	२.१	९५७१	५४.२	७४२४	४२.१	६९	०.४	२१६	१.२
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	७४३	५.१	४५०२	३१.०	८६०४	५९.३	१५०	१.०	५०९	३.५
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	२६५	२.१	६४८८	५१.२	४७५२	३७.५	५०	०.४	११२९	८.९
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	२४६	१.९	४६७२	३५.४	६१२२	४६.४	९०	०.७	२०७६	१५.७
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	२७८	३.०	२०७०	२२.१	६६९५	७१.४	४८	०.५	२८६	३.१
बृद्धिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	३४१	२.८	६४६१	५२.३	४९०३	३९.७	४८	०.४	६०७	४.९
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	२०१९	३.५	३९३२५	६९.१	१३४८४	२३.७	३४२	०.६	१७४९	३.१
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	१०६	१.०	८३११	७९.२	१२४५	११.९	२०	०.२	८१३	७.७
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	२७४	२.८	५९२४	५९.७	१८४३	१८.६	४२	०.४	१८४२	१८.६
जहदा गाउँपालिका	९८६९	८२	०.८	५६६४	५७.४	१८२५	१८.५	६१	०.६	२२३७	२२.७
मोरङ जिल्ला	२७२९६०	६७८२	२.५	१४७७६	५४.३	१०२५७४	३७.७	१४४०	०.५	१३६४८	५.०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.१० सुविधा उपभोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस जिल्लामा ८.२२ प्रतिशत परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९७.१८ प्रतिशत परिवारमा

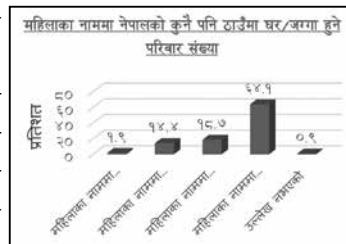
कमिन्मा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । साधारण मोबाइल फोन हुने र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने परिवारको संख्या क्रमशः ६६.१९ प्रतिशत र ७७.५३ प्रतिशत देखिएको छ । नतिजाअनुसार ६४.३७ प्रतिशतमा टेलिभिजन, ३८.७५ प्रतिशतमा इन्टरनेट सुविधा, ३२.३१ प्रतिशतमा मोटरसाइकल/स्कुटर, ६८.२५ प्रतिशतमा साइकल उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यसैगरी मोरङ जिल्ला अन्तर्गतका स्थानीय तहमा कुनै पनि साधारण सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी सुनवर्षी न.पा.मा ५.७९ प्रतिशत र सबैभन्दा कम उर्लावारी न.पा.मा १.२१ प्रतिशत रहेको छ । स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

गा.पा./ न.पा.	जम्मा परिवार	कुनै पनि सुविधा प्रयोग नगर्ने परिवार	कमिन्मा एउटा सुविधा प्रयोग गर्ने परिवार	घरायसी सुविधा तथा साधनहरूको प्रकार													
				सोखो सुविधा	टेलिभिजन	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	मोबाइलफोन (साधारण)	स्मार्ट मोबाइल फोन	कम्प्युटर/ ल्यापटप	इन्टरनेट सुविधा	कार/ जिप/ म्हान	मोटरसाइकल / स्कुटर	साइकल	विद्युतिय पंखा	रेफ्रिजरेटर	वाशिंग मशिन	एयर कन्डिसनर
मिक्लाजुङ्ग	८३०९	३२८	७९८१	२१४३	४५६३	६६	५६४२	६४७६	७५१	२५८२	१०७	२१३६	२६९३	५४९३	२०९१	६३	१०
प्रतिशत	१००	३.९५	९६.०५	२५.७९	५४.९२	०.७९	६७.९०	७७.९४	९.०४	३१.०७	१.२९	२५.७१	३२.४१	६६.११	२५.१७	०.७६	०.१२
लेटाङ	९३५७	२६८	९०८९	३१०७	४४३०	१३६	६२९४	७६४०	९७७	४३१३	२४२	२५६४	४४००	५८८४	३१५४	१४५	३३
प्रतिशत	१००	२.८६	९७.१४	३३.२१	४७.३४	१.४५	७०.४७	८१.६५	१०.४४	४६.०९	२.५९	२७.४०	४८.०९	६२.८८	३३.७२	१.५५	०.३५
केरावारी	८५७३	३८०	८१९३	१५६७	४५०८	५२	४८८१	६९३८	६२३	२४१६	१२२	१७५९	२४३०	४८४०	२३१८	५१	८
प्रतिशत	१००	४.४३	९५.५७	१८.२८	५२.५८	०.६१	५६.९३	८०.९३	७.२७	२८.१८	१.४२	२०.५२	२८.३४	५६.४६	२७.०४	०.५९	०.०९
सुन्दरहरैँचा	२९८२६	४५०	२९३७६	९९३३	२२२३३	५६९	१९५४१	२५५२४	५३५६	१३९८६	८०२	९५१२	२०७८७	२६४००	१४५४६	८७६	१९१
प्रतिशत	१००	१.५१	९८.४९	३३.३०	७४.५४	१.८८	६५.५२	८५.५८	१७.९६	४६.८९	२.६९	३१.८९	६९.६९	८८.५१	४८.७७	२.९४	०.६४
बेलवारी	२०४५९	४२८	२००३१	७१२४	१३४११	१४२	१२४८८	१७०२८	२३२४	११४९९	३५२	५७९१	१५८०६	१७८२६	८०८७	१८३	६१
प्रतिशत	१००	२.०९	९७.९१	३४.८२	६५.५५	०.६९	६१.०३	८३.२३	११.३६	५६.२१	१.७२	२७.९५	७७.२६	८७.१३	३९.५३	०.८९	०.३०
कानेपोखरी	१०६६३	२१७	१०४४६	२३७७	६५४४	३९	७३७९	८३५३	८८४	३६५९	१२८	२५५७	८२२८	८६९२	३२३७	६८	१२
प्रतिशत	१००	२.०४	९७.९६	२२.२९	६१.३७	०.३७	६९.२०	७८.३४	८.२९	३४.३१	१.२०	२३.९८	७७.१६	८१.५२	३०.३६	०.६४	०.११
पर्यटनगञ्ज	१७९८०	२७१	१७७०९	३५४३	११३४७	२५८	१०७९७	१४८९६	२०३५	६२६८	४११	४५८९	१२७२४	१५७२४	७३५५	३१०	६६
प्रतिशत	१००	१.५१	९८.४९	१९.७६	६३.११	१.४३	६०.०५	८२.८५	११.३२	३४.८६	२.२९	२५.५२	७०.७७	८७.४५	४०.९१	१.७२	०.३७
उर्लावारी	१७५२०	२१३	१७३०७	५१०५	१२५९६	५०३	१०३१८	१५५८८	३१३२	९२४४	४६४	५५९७	१११२७	१५७७१	८९२६	७६४	१७८
प्रतिशत	१००	१.२९	९८.७१	२९.१२	७१.३७	२.८५	५८.४६	८८.३२	१७.७५	५२.३७	२.६३	३१.७१	६३.०४	८९.३५	५०.५७	४.३३	१.०१
रतुवामाई	१४५०८	४८५	१४०२३	४०४४	८३३८	९५	९७७७	९९३७	९९९	३९०८	१५३	३९१५	१२१७३	११८२२	३३६४	८५	२७
प्रतिशत	१००	३.३४	९६.६६	२७.८७	५७.४७	०.६५	६७.३९	६८.४९	६.८९	२६.९४	१.०५	२६.९९	८३.९१	८१.४९	२३.१९	०.५९	०.१९
सुनवर्षी	१२६८४	७३५	११९४९	३७००	६४२५	५२	८७०८	७९२३	५५४	३२७४	११८	३५९२	९६९७	९४१२	१३९७	२६	१३
प्रतिशत	१००	५.७९	९४.२१	२९.८८	५०.६५	०.४१	६८.६५	६२.४६	४.३७	२५.८१	०.९३	२८.३२	७६.४५	७४.२०	११.०१	०.२०	०.१०
रंगेली	१३२०६	७००	१२५०६	१९०१	८१८२	१०९	९२७८	८३९६	६५३	२०५१	१०२	३६५७	१००९७	१००७१	२३१५	६१	३२
प्रतिशत	१००	५.३०	९४.७०	१४.३९	६१.९६	०.८३	७०.२६	६३.५८	४.९४	१५.५३	०.७७	२७.६९	७६.४६	७६.२६	१७.५३	०.४६	०.२४
ग्रामथान	९३७७	३८७	८९९०	१६८८	६१०६	७७	७१९२	६३३३	८६७	१५१०	११५	३८५०	७६८४	७४९६	१९१५	३७	१४
प्रतिशत	१००	४.१३	९५.८७	१८.००	६५.१२	०.८२	७६.७०	६७.५४	९.२५	१६.१०	१.२३	४१.०६	८१.९५	७९.९४	२०.४२	०.३९	०.१५
बुढिगंगा	१२३६०	३७६	११९८४	२३७७	८२५०	२१६	८२९९	८८५५	१६६१	३३२०	२८७	४२२०	८८४७	१००७७	३८०९	३२१	१११
प्रतिशत	१००	३.०४	९६.९६	१९.२३	६६.७५	१.७५	७२.८१	७१.६४	१३.४४	२६.८६	२.३२	३४.१४	७१.५८	८१.०४	३०.८२	२.६०	०.९०
विराटनगर	५६९१९	९६३	५५९५६	११०८८	४२१९४	४८५३	३६९७७	४७५९२	१७२२५	३००९१	३०३६	२५४३४	३४३८५	५१२३५	२८२२९	६८७८	३१२९
प्रतिशत	१००	१.६९	९८.३१	१९.४८	७४.१३	८.५३	६४.९६	८३.६१	३०.२६	५२.८७	५.३३	४४.६८	६०.४१	९०.०१	४९.६०	१२.०८	५.५०
कटहरा	१०४९५	४२०	१००७५	२८१६	६७३३	७६	७४५५	७३८०	८२२	४११८	१३६	३३५९	६४६०	८५७१	२०२२	१०२	३०
प्रतिशत	१००	४.००	९६.००	२६.८३	६४.७३	०.७२	७१.०३	७०.३२	७.८६	३९.२४	१.३०	३२.०१	८०.६१	८१.६७	१९.९३	०.९७	०.२९
धनपालथान	९९२५	५६७	९३५८	१९५८	५४२८	५४	७१३३	६०७१	३८८	२३९९	९१	२९९६	७३३१	७२४४	९६०	२४	६५
प्रतिशत	१००	५.७१	९४.२९	१९.७३	५४.६९	०.५४	७१.८७	६१.१७	३.९१	२४.१७	०.९२	३०.९९	७७.८९	७२.९९	९.६७	०.२४	०.६५
जहदा	९८६९	४९८	९३७१	८७३	३८४५	२८	६९८१	६०६६	३०४	८२४	७४	२४८१	८३८९	७१७१	५७३	२५	५
प्रतिशत	१००	५.०५	९४.९५	८.८५	३८.९६	०.२८	७०.७४	६१.४७	३.०९	८.३६	०.७५	२५.१४	८५.००	७२.६६	५.८१	०.२५	०.०५
मोरङ	२७९६०	७६८६	२६४४७४	६५४४४	१७५१९३	७३११	१८०१३९	२१०९९६	३९५५६	१०५४६३	६७४०	८७९३७	१८५७८	२२३६६९	९४३९९	१००१९	३९८५
प्रतिशत	१००	२.८२	९७.१८	२४.०५	६४.३७	२.६९	६६.१९	७७.५३	१४.५३	३६.७५	२.४८	३२.३१	६८.१८	८२.१८	३४.३७	३.६८	१.४६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.११ सम्पत्तिमा महिलाको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

मोरङ जिल्लामा कूल २७२९६० परिवार मध्ये १८.७ प्रतिशत परिवारमा कम्तिमा एक जना महिला सदस्यको घर र जग्गा दुवैमा स्वामित्व रहेको छ भने १४.४ प्रतिशत परिवारमा जग्गामा मात्र स्वामित्व रहेको छ । त्यस्तै १.९ प्रतिशत परिवारमा महिला सदस्यको स्वामित्वमा घरमात्र रहेको छ । ६४.९ प्रतिशत परिवारमा महिला सदस्यको नाममा कुनै प्रकारको स्थायी सम्पत्तिमा स्वामित्व नरहेको पाइएको छ । स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

गाउँपालिका नगरपालिका	जम्मा घर परिवार	महिलाका नाममा घर मात्र हुने परिवार		महिलाका नाममा जग्गा मात्र हुने परिवार		महिलाका नाममा घर र जग्गा दुबै हुने परिवार		महिलाका नाममा घर र जग्गा दुबै नभएको परिवार		उल्लेख नभएको	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	७१	०.९	१०४१	१२.५	८५८	१०.३	६२४३	७५.१	९६	१.२
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	५४	०.६	१३७०	१४.६	१३६६	१४.६	६४५९	६९.०	१०८	१.२
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	३८	०.४	११६७	१३.६	१३६७	१५.९	५९१६	६९.०	८५	१.०
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	११४५	३.८	४५०३	१५.१	७७७२	२६.१	१६१३९	५४.१	२६७	०.९
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	४८१	२.४	२७९५	१३.७	४४५४	२१.८	१२५६५	६१.४	१६४	०.८
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	१२४	१.२	१४८९	१४.०	१८१८	१७.०	७९२९	६६.९	१०३	१.०
पथरिशनश्चरे न.पा.	१७९८०	३२७	१.८	२२९२	१२.७	३१७३	१७.६	१२१००	६७.३	८८	०.५
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	४३१	२.४	२५५३	१४.५	३९१६	२२.२	१०६३०	६०.२	१२०	०.७
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	९१	०.६	२५३७	१७.५	१९९५	१३.८	९६९६	६६.८	१८९	१.३
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	७२	०.६	२११०	१६.६	१२५०	९.९	९०५८	७१.४	१९४	१.५
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	१२२	०.९	२१०९	१६.०	१८८९	१४.३	८९३४	६७.७	१५२	१.२
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	२७२	२.९	२१४२	२२.८	१७७७	१९.०	५०९२	५४.३	९४	१.०
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	३९६	३.२	१८३८	१४.९	२२६४	१८.३	७७६१	६२.८	१०१	०.८
विराटनगर मनपा	५६९९९	११९१	२.१	७०८२	१२.४	१३४९०	२३.७	३४६३३	६०.८	५२३	०.९
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	८०	०.८	११८०	११.२	१९७२	१८.८	७५५७	६८.२	१०६	१.०
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	१०७	१.१	१४४३	१४.५	८१५	८.२	७४९४	७५.५	६६	०.७
जहदा गाउँपालिका	९८६९	९४	१.०	१५४७	१५.७	८३४	८.५	७३९९	७४.२	७५	०.८
मोरङ जिल्ला	२७२९६०	५०९६	१.९	३९१९८	१४.४	५१०१०	१८.७	१७४३२५	६४.१	२५३१	०.९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.१२ कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय मुख्यतया महिला वा पुरुष कसले सञ्चालन गरेको छ सो आधारमा परिवार संख्या

गा.पा./न.पा.	जम्मा परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन नगरेको परिवार	साना घरेलु व्यवसायको प्रकार								उल्लेख नभएको		
			घरेलु उद्योग		ब्यापार		यातायात		सेवा			अन्य	
			पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
मिक्लाजुङ्ग	८३०९	७४६९	५६	६४	२०८	२४०	८६	७	४१	१७	६४	४४	१३
लेटाङ	९३५७	८२९५	११३	१८४	१८५	२६६	६९	२१	५६	३७	४१	७४	१६
केरावारी	८५७३	७५६१	७५	५०	१६८	२८६	११४	५	१०४	६३	६४	७८	५
सुन्दरहरैँचा	२९८२६	२६२७६	२४१	४१८	६९९	१०९७	२७२	३५	१४०	१३०	२५६	१६३	९९

गा.पा./न.पा.	जम्मा परिवार संख्या	साना धरेलु व्यवसाय सञ्चालन नगरेको परिवार	साना धरेलु व्यवसायको प्रकार										उल्लेख नभएको
			धरेलु उद्योग		ब्यापार		यातायात		सेवा		अन्य		
			पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
बेलवारी	२०४५९	१८३०५	१२३	३१७	४१७	६६६	१६७	२०	१२८	१०९	११२	७१	२४
कानेपोखरी	१०६६३	९७५४	९७	१३२	१८१	२९३	५२	७	३६	२५	३६	३५	१५
पथरिशनिश्चरे	१७९८०	१६०२५	१४४	३०४	३२५	७१३	१०१	२५	८९	७९	७६	८२	१७
उर्लावारी	१७६५०	१५८६०	१४०	३००	३७८	५०९	१०७	२०	६२	५९	७२	९६	४७
रतुवामाई	१४५०८	१२९८५	१४३	१४५	३५४	३६६	९४	८	१०७	८१	९१	७०	६४
सुनवर्षी	१२६८४	११६६५	११६	११०	२६०	२२७	३८	११	५७	४६	७९	६३	१२
रंगेली	१३२०६	११५८८	१४९	१०२	४६४	३५७	१०१	१४	१५२	८८	१२९	४७	१५
ग्रामथान	९३७७	८४२३	९१	२०६	२१५	२७७	६१	८	१७	३०	१९	२०	१०
बुढिगंगा	१२३६०	११३२०	११४	१७२	१८५	३५९	७९	७	३२	२८	२७	३०	७
विराटनगर	५६९१९	५२३२५	२८८	५९६	११६५	१४३८	१७९	५६	१९०	२६२	१२७	२१९	७४
कटहरी	१०४९५	९४४८	३९	७७	२६८	३९८	६३	१५	७४	३९	१७	३१	२६
धनपालथान	९९२५	९२३१	७०	५१	२३७	१६८	१७	९	२६	२८	३७	३९	१२
जहदा	९८६९	९१८०	७२	१०४	१६३	१५७	३८	४	६२	४२	२०	१४	१३
मोरङ	२७२१६०	२४५७०	२०७१	३३३२	५८७२	७८१७	१६३८	२७२	१३७३	११६३	१२६७	११७६	४६९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.१३ विगत एक वर्षमा परिवारमा भएको मृत्युका आधारमा परिवार संख्या र लिङ्गका आधारमा मृत्यु विवरण

कुल २७२११६० परिवार मध्येमा ३.३ प्रतिशतमा जनगणनाको समय भन्दा १२ महिना अगाडी कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको पाइएको छ। सो अवधीमा मृत्यु भएका ९३०२ मध्येमा ५५२३ (५९.४%) जना पुरुष र बाँकी ३७७९ (४०.६%) जना महिला रहेका छन्। स्थानीय तह अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ।

स्थानिय तह	जम्मा परिवार	कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको परिवार		मृतक संख्या				
		संख्या	प्रतिशत	जम्मा	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८३०९	२८७	३.५	२९७	१९०	६४.०	१०७	३६.०
लेटाङ नगरपालिका	९३५७	३४८	३.७	३६१	२११	५८.४	१५०	४१.६
केरावारी गाउँपालिका	८५७३	३५२	४.१	३५९	२०८	५७.९	१५१	४२.१
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२९८२६	९३२	३.१	९६३	५८३	६०.५	३८०	३९.५
बेलवारी नगरपालिका	२०४५९	६८४	३.३	७०५	४०२	५७.०	३०३	४३.०
कानेपोखरी गाउँपालिका	१०६६३	३५९	३.४	३६६	२२४	६१.२	१४२	३८.८
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	१७९८०	६४६	३.६	६६५	४१८	६२.९	२४७	३७.१
उर्लावारी नगरपालिका	१७६५०	६५२	३.७	६७२	३९७	५९.१	२७५	४०.९
रतुवामाई नगरपालिका	१४५०८	४६४	३.२	४८०	२६९	५६.०	२११	४४.०
सुनवर्षी नगरपालिका	१२६८४	४४८	३.५	४६२	२६४	५७.१	१९८	४२.९
रंगेली नगरपालिका	१३२०६	४१०	३.१	४१९	२५६	६१.१	१६३	३८.९
ग्रामथान गाउँपालिका	९३७७	२६५	२.८	२७६	१५९	५७.६	११७	४२.४
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२३६०	३५८	२.९	३६१	२१८	६०.४	१४३	३९.६
विराटनगर महानगरपालिका	५६९१९	१९६८	३.५	२०४१	१२०४	५९.०	८३७	४१.०

स्थानिय तह	जम्मा परिवार	कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको परिवार		मृतक संख्या				
		संख्या	प्रतिशत	जम्मा	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
कटहरी गाउँपालिका	१०४९५	३३९	३.२	३५४	२१६	६१.०	१३८	३९.०
धनपालथान गाउँपालिका	९९२५	२४५	२.५	२५०	१५०	६०.०	१००	४०.०
जहदा गाउँपालिका	९८६९	२६०	२.६	२७१	१५४	५६.८	११७	४३.२
मोरङ जिल्लाको जम्मा	२७२१६०	९०१७	३.३	९३०२	५५२३	५९.४	३७७९	४०.६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२.१४ विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण

जनगणना भएको समयदेखि १२ महिना अघिसम्म मोरङ जिल्लामा ९०१७ परिवारमा ९३०२ जनाको मृत्यु भएको थियो । मृत्यु हुनेमा ५९.४ प्रतिशत पुरुष र ४०.६ प्रतिशत महिला रहेका थिए । कुल मृत्यु हुनेमध्ये ५७.७३ प्रतिशत नसर्ने रोगबाट रहेको देखिन्छ । महिला र पुरुषको पनि मृत्युको कारण नसर्ने रोगमा नै बढी देखिन्छ ।

मोरङ	कुल	मृत्युको कारण									उल्लेख नभएको
		सरुवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवती	अपराध/हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	
जम्मा	९३०२	११११	५३७०	२०४	२९२	१८	५०	२२३	३०३	१६८८	४३
प्रतिशत	१००	११.९४	५७.७३	२.१२	३.१३	०.१९	०.५४	२.३९	३.२६	१८.१५	०.४६
पुरुष	५५२३	७२३	३०९९	१६४	२०७	०	३२	१३५	२०३	९४४	१६
प्रतिशत	१००.०	१३.१	५६.१	३.०	३.७	०.०	०.६	२.४	३.७	१७.१	०.३
महिला	३७७९	३८८	२२७१	४०	८५	१८	१८	८८	१००	७४४	२७
प्रतिशत	१००.०	१०.३	६०.१	१.१	२.२	०.५	०.५	२.३	२.६	१९.७	०.७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३ जनगणनाबाट प्राप्त जनसांख्यिक विवरणहरू

२.३.१ विवाह सम्बन्धी विवरण

२.३.१(क) वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

नोट : वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी प्रश्न १० वर्ष माथिका व्यक्तिहरूलाई मात्र सोधिएको थियो । व्यक्ति आफ्नो जीवनकालमा विभिन्न वैवाहिक स्थितिमा रहन सक्ने भएता पनि जनगणनाको प्रश्नमा गणनाको समयमा रहेको वैवाहिक स्थिति सोधिएको थियो । जस्तै कृनै व्यक्ति बिचमा बिधुर भएता पनि पछि विवाह गरी बसेको भए विवाहित स्थितिलाई लिइएको थियो ।

स्थानीय तह	जम्मा	वैवाहिक स्थिति				
		अविवाहित	विवाहित	विधुर/विधवा	पारपाचुके	छुट्टिएको
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	२७५५७	८४५४	१७३८५	१३१९	७७	३२२
लेटाङ नगरपालिका	३१९४७	१०००६	२००२७	१५२८	८०	३०६
केरावारी गाउँपालिका	२८७९५	८९८२	१७९८९	१४४०	५४	३३०
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१००२२३	३१२४७	६२७७६	५१८६	२२५	७८९
बेलबारी नगरपालिका	६८६७१	२१०९५	४३०९८	३८१५	१६०	५०३
कानेपोखरी गाउँपालिका	३५९७०	१०६३९	२२७५५	२१८९	८७	३००
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	६०३९३	१८६१७	३७५७०	३४१८	१७७	६११
उर्लावारी नगरपालिका	५९२९३	१८४८७	३६९२७	३१२२	२००	५५७
रतुवामाई नगरपालिका	४९७७८	१५१९०	३१५०७	२७१४	५१	३१६
सुनवर्षी नगरपालिका	४४६८३	१४३२८	२७७०१	२४४९	५४	१५१
रंगेली नगरपालिका	४७३११	१४३३९	३०४२८	२३०७	५८	१७९
ग्रामथान गाउँपालिका	३०८३१	८१३९	२०६२७	१८०२	६६	१९७
बुढिगांगा गाउँपालिका	४३३०१	१३०२८	२८१११	१९३४	५८	१७०
विराटनगर महानगरपालिका	२०७०१५	७०१३२	१२६०६०	९६१९	४२०	७८४
कटहरी गाउँपालिका	४०२२२	१३०३८	२४९९६	१९६५	७६	१४७
धनपालथान गाउँपालिका	३६४९१	११५९६	२३१४७	१६१७	२३	१०८
जहदा गाउँपालिका	३८०४६	१२४४०	२३८५७	१५९५	३९	११५
संस्थागत	६११४	३७७५	२३००	२०	११	८
जम्मा	९५६६४१	३०३५३२	५९७२६१	४८०३९	१९१६	५८९३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१ (ख) पहिलो विवाह गर्दाको उमेर समुह अनुसार विवरण (दश वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्यामा)

जनगणनामा यो प्रश्न दश वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्यालाई मात्र सोधिएको भएता पनि सोधिएका मध्ये केहीको विवाह गर्दाको उमेर दश वर्ष भन्दा तल रहेको बताएका थिए ।

स्थानीय तह	लिंग	पहिलो पटक विवाह हुँदाको उमेर											जम्मा	
		१० भन्दा कम	१०-१४	१५-१७	१८-२०	२१-२४	२५-२८	३०-३४	३५-३८	४०-४४	४५-४९	५० वर्ष र माथी		उल्लेख नभएको
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	जम्मा	७६	१०४४	३८४०	५९५७	४२९३	२८३६	७६७	१८७	६०	१७	३	२३	१९१०३
	पुरुष	१९	१९७	८७९	२१७३	२२६७	१९२५	५६३	१२६	३८	१३	३	९	८२१२
	महिला	५७	८४७	२९६१	३७८४	२०२६	९११	२०४	६१	२२	४	०	१४	१०८९१
लेटाङ नगरपालिका	जम्मा	६०	११६२	४१४०	७१२८	५०६५	३०८७	९४५	२६१	५७	८	१२	१६	२९१४१
	पुरुष	१२	२२९	९६६	२६५४	२५८२	२०३९	६७८	१८१	४५	६	१०	७	९४०९
	महिला	४८	९३३	३१७४	४४७४	२४८३	१०४८	२६७	८०	१२	२	२	९	१९७३२

स्थानिय तह	लिंग	पहिलो पटक विवाह हुँदाको उमेर											जम्मा	
		१० भन्दा कम	१०-१४	१५-१७	१८-२०	२१-२४	२५-२८	३०-३४	३५-३८	४०-४४	४५-४८	५० वर्षा र माथी		उल्लेख नभएको
केरावारी गाउँपालिका	जम्मा	२४	९९६	३९५७	६२६९	४५९४	२७६५	८४७	२५८	६३	१६	७	१७	१९८१३
	पुरुष	४	१९७	९०५	२३५४	२३९४	१८४०	६१४	१७	३७	११	६	११	८५४४
	महिला	२०	७९९	३०५२	३९१५	२२००	९२५	२३३	८७	२६	५	१	६	११२६९
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जम्मा	२५६	३७०१	१२२७८	२०५९६	१६९३०	१०९२९	३२४१	७३२	१९८	३७	२४	५४	६८९७६
	पुरुष	५१	६३५	२४१९	६७४	८२६२	७७७०	२६४१	५८०	१५४	३३	२०	१४	२९२९३
	महिला	२०५	३०६६	९८५९	१३८८२	८६६८	३१५९	६००	१५२	४४	४	४०	३९६८३	
बेलवारी नगरपालिका	जम्मा	१७	२५२७	८७३३	१४४४०	११५८१	७२५८	२१७६	४८५	१२६	२६	२१	३२	४७५७६
	पुरुष	२६	४४०	१७८४	४९०१	५६५९	५०२६	१७२१	३५८	१००	१८	२१	१५	२००६९
	महिला	१४	२०८७	६९४९	९५३९	५९२२	२२३२	४५५	१२७	२६	८	०	१७	२७५०७
कानेपोखरी गाउँपालिका	जम्मा	१२१	१५६४	४७५७	७५३०	५९७५	३८०४	११४९	३०२	८७	१३	९	२०	२५३३१
	पुरुष	१९	२६४	९६७	२५५४	३०५४	२६८५	९२०	२२८	६४	१२	८	९	१०७८४
	महिला	१०२	१३००	३७९०	४९७६	२९२१	१११९	२२९	७४	२३	१	१	११	१४५४७
पथरिशानिचरे नगरपालिका	जम्मा	१६६	२३०५	७५८३	१२०३९	१०१२२	६७५५	२१४२	५०१	१३६	३३	१८	१६	४१७७६
	पुरुष	२८	३८६	१४९२	३९५४	४९८५	४६०२	१६०७	३७८	९५	२३	१३	६	१७५६९
	महिला	१३८	१९१९	६०९१	८०८५	५१३७	२१९३	५३५	१२३	४१	१०	५	१०	२४२०७
उर्लावारी नगरपालिका	जम्मा	२०७	२४१६	७९९६	११५७९	९७६७	६८३८	२१७९	४४९	१२५	१७	९	२४	४०८०६
	पुरुष	४०	४२३	१४०१	३७८२	४६६६	४७६६	१७२९	३५७	९१	१३	६	९	१७२३३
	महिला	१६७	१९९३	५७९५	७७९७	५१०१	२१२२	४५०	९२	३४	४	३	१५	२३५७३
रतुवामाई नगरपालिका	जम्मा	१३६	१८२१	६४०५	११५४७	७७२६	५१७३	१३९५	२६७	७२	१४	११	२१	३४५८८
	पुरुष	१४	२५२	१०६२	३७८०	४३१९	३९५९	११८५	२२३	५४	१२	१०	६	१४८७६
	महिला	१२२	१५६९	५३४३	७७६७	३३७७	१२१४	२१०	४४	१८	२	१	१५	१९७१२
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	३५	१५८९	६७४१	१०७६८	६०८२	३८०४	१०७०	१९३	४३	९	१	२०	३०३५५
	पुरुष	९	२१५	१०६४	३९९५	३८६९	३०२०	९१०	१७०	३४	९	१	५	१३३०१
	महिला	२६	१३७४	५६७७	६७७३	२२१३	७८४	१६०	२३	९	०	०	१५	१७०५४
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	६१	२१०९	७३७२	११५४०	६५९४	३९१५	१०४६	२५०	४७	८	५	१५	३२९७२
	पुरुष	११	२७५	१३९४	४८०४	४०४७	३०८४	८८१	२०९	३८	८	४	५	१४७६०
	महिला	५०	१८३४	५९७८	६७४६	२५४७	८३१	१६५	४१	९	०	१	१०	१८२१२
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा	२२	११४०	४१५१	७६७०	५२०६	३३०२	९३८	१६९	४४	७	८	३५	२२६९२
	पुरुष	८	२३५	११०३	३००३	२८०८	२२७३	७२८	१३६	३३	७	८	१४	१०३५६
	महिला	१४	९०५	३०४८	४६६७	२३९८	१०२९	२१०	३३	११	०	०	२१	१२३३६
बुढिगंगा गाउँपालिका	जम्मा	८४	१७६६	५८९१	१०२१४	६७८५	४१४८	११०८	१८८	५७	११	३	१९	३०२७३
	पुरुष	१४	३०६	१४२४	४०२३	३८४०	३०६७	९१०	१५१	४३	१०	३	६	१३७९७
	महिला	७०	१४६०	४४६७	६९९१	२९४४	१०८१	१९८	३७	१४	१	०	१३	१६४७६
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	३८१	७९४१	२२४८०	३७८९७	३१७१८	२५५८०	८६९८	१६७८	३२९	७०	२६	८५	१३६८८३
	पुरुष	४९	९६९	३६५२	१२९०१	१६८३३	१९०३२	७६४४	१४८२	२९०	५९	२४	३७	६२९७२
	महिला	३३२	६९७२	१८८२८	२४९९६	१४८३५	६५४८	१०५४	१९६	३९	११	२	४८	७३९११
कटहरी गाउँपालिका	जम्मा	३०	१५५७	६२३९	९७३०	५७८३	३०१२	६३१	१३९	३४	१०	२	१७	२७८८४
	पुरुष	८	२२५	१३२४	४११५	३७९६	२४०५	५५३	१२२	३१	८	१	६	१२५९४
	महिला	२२	१३३२	४९१५	५६१५	१९८७	६०७	७८	१७	३	२	१	११	१५२९०
घनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	१५	१५०६	५३६१	९१५६	५२७९	२८२०	५९६	१०६	३१	५	६	१४	२४८९५
	पुरुष	१	२११	९२२	३४८९	३६१३	२२९१	५३७	९१	२५	५	४	५	१११९४
	महिला	१४	१२९५	४४३९	५६६७	१६६६	५२९	५९	१५	६	०	२	९	१३७०१

स्थानिय तह	लिंग	पहिलो पटक विवाह हुँदाको उमेर											जम्मा	
		१० भन्दा कम	१०-१४	१५-१७	१८-२०	२१-२४	२५-२८	३०-३४	३५-३८	४०-४४	४५-४८	५० वर्ष र माथी		उल्लेख नभएको
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	१२	१५०८	५३७८	८६२१	५९८८	३१९३	७११	१३६	३७	८	५	९	२५६०६
	पुरुष	१	१४२	८८६	३४२९	४०२८	२६१५	६१४	११२	२४	७	५	१	११८६४
	महिला	११	१३६६	४४९२	५१९२	१९६०	५७८	९७	२४	१३	१	०	८	१३७४२
संस्थागत	जम्मा	१	२३	१५९	८७१	७०४	४८७	८४	६	१	१	०	२	२३३९
	पुरुष	१	१४	११०	७९४	६४८	४६८	८०	६	१	१	०	२	२१२५
	महिला	०	९	४९	७७	५६	१९	४	०	०	०	०	०	२१४
मोरङ जिल्ला	जम्मा	१८५८	३६६७४	१२२६६१	२०३५६२	१५०१९२	९९६६६	२९७२३	६३०७	१५४७	३१०	१७०	४३९	६५३१०९
	पुरुष	३१५	५६१५	२३७५४	७३४१९	८१६७०	७२८१७	२४५१५	५०८१	११९७	२५५	१४७	१६७	२८८९५२
	महिला	१५४३	३१०५९	९८९०७	१३०१४३	६८५२२	२६८४९	५२०८	१२२६	३५०	५५	२३	२७२	३६४१५७

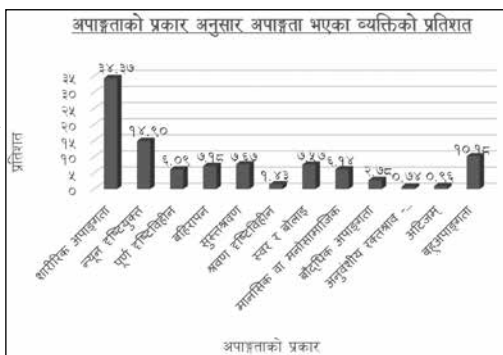
स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१ (ग) एकल महिला सम्बन्धी विवरण

गा.पा./ न.पा.	बिधुवा	सम्बन्ध बिच्छेद	छुट्टिएका	३५ वर्ष माथिका अविवाहित महिला	जम्मा एकल महिला
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	९९३	४६	१७७	१७२	१३८८
लेटाङ नगरपालिका	११८१	३७	१९३	२५८	१६६९
केरावारी गाउँपालिका	१०७८	३२	१८१	२१५	१५०६
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	४१७१	१३०	५४३	३८२	५२२६
बेलवारी नगरपालिका	३००४	९२	३०२	३८८	३७८६
कानेपोखरी गाउँपालिका	१७२५	४५	१८५	१९८	२१५३
पथरिशानिश्चरे नगरपालिका	२६६२	१०१	३८२	३४५	३४९०
उर्लावारी नगरपालिका	२५११	११५	३६३	३८४	३३७३
रतुवामाई नगरपालिका	२१६७	२८	२१४	१५७	२५६६
सुनवर्षी नगरपालिका	१९२१	३८	९६	६३	२११८
रंगेली नगरपालिका	१८२३	४०	१२३	१२३	२१०९
ग्रामथान गाउँपालिका	१२८२	३६	१४७	१००	१५६५
बुढिगंगा गाउँपालिका	१५३०	३८	१२८	७५	१७७१
विराटनगर महानगरपालिका	७७३५	२९७	५४५	६९७	९२७४
कटहरी गाउँपालिका	१४९६	६१	१०३	५५	१७१५
धनपालथान गाउँपालिका	१२३८	१६	७७	२३	१३५४
जहदा गाउँपालिका	१२३८	२९	८६	४०	१३९३
संस्थागत	४	१	०	६७	७२
मोरङ जिल्ला	३७७५९	११८२	३८४५	३७४२	४६५२८

२.३.२ अपाङ्गताको स्थिति अनुसार लैङ्गिक जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्कका अनुसार मोरङ जिल्लाको कुल जनसंख्या मध्ये लगभग दुई प्रतिशत अर्थात् १.९२ प्रतिशत जनसंख्यामा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ । अपाङ्गता भएको जनसंख्या मध्ये शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिको संख्या सबैभन्दा बढी अर्थात् ३४.७३ प्रतिशत रहेको देखिएको छ भने त्यस भन्दा पछि क्रमशः करिब १५ प्रतिशत अर्थात् १४.९ प्रतिशतमा न्यूनदृष्टि सम्बन्धी तथा ६.०९ प्रतिशतमा पूर्ण दृष्टि सम्बन्धी अपाङ्गता रहेको पाइएको छ ।

स्थानिय तह	लैङ्गिक	अपाङ्गताको स्थिति											अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नभएको	जम्मा	
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहीन	बहिर्गम्य	श्रुतश्रवण	श्रवण दृष्टिविहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुसूचीय राष्ट्रश्राव (हिमाफोफिया)	अर्ध जन्म				बहुअपाङ्गता
मिक्लाजुङ्ग	जम्मा	२४६	५६	५४	६२	११५	१४	८६	४५	२९	३	९	६६	३२३८२	०	३३१६७
	पुरुष	१४९	२८	२९	३३	७०	६	५०	२३	१४	०	५	३६	१५४४५	०	१५८८८
	महिला	९७	२८	२५	२९	४५	८	३६	२२	१५	३	४	३०	१६९३७	०	१७२७९
लेटाङ	जम्मा	३०२	७४	५१	८४	१०९	६	९७	४८	२०	१२	५	११८	३७२२६	०	३८५४२
	पुरुष	१८७	४०	२३	३९	५१	५	४८	२६	१२	५	२	५१	१७५४९	०	१८०३८
	महिला	११५	३४	२८	४५	५८	१	४९	२२	८	७	३	६७	१९६७७	०	२०५०४
केराबारी	जम्मा	३१२	२९३	५०	१४३	१४२	२७	७६	४८	३३	०	७	१४३	३३२३०	०	३४५०४
	पुरुष	१७५	१३२	३२	६९	७०	१४	३४	२६	१५	०	५	७८	१५७६५	०	१६४१५
	महिला	१३७	१६१	१८	७४	७२	१३	४२	२२	१८	०	२	६५	१७४६५	०	१८०८९
सुन्दरहरैँचा	जम्मा	७०६	४६७	१५५	१४०	१९१	५३	१८४	१२१	५४	२२	३४	३०६	११७७८०	०	१२०२१३
	पुरुष	३९९	२१२	८९	६७	१०७	२२	१०४	६५	२६	१२	१२	१७४	५५७२९	०	५७०१८
	महिला	३०७	२५५	६६	७३	८४	३१	८०	५६	२८	१०	२२	१३२	६२०५१	०	६३१९५
नेलाबारी	जम्मा	५९०	२९५	१३९	१३५	१६६	३०	१४१	८३	२९	१०	१३	१९७	७९९४२	१	८१७७१
	पुरुष	३६०	१४०	७०	६२	७६	१६	७५	४५	१५	३	६	८६	३७३४३	०	३८२९७
	महिला	२३०	१५५	६९	७३	९०	१४	६६	३८	१४	७	७	१११	४२५९९	१	४३४७४
कानेपोखरी	जम्मा	३३६	२३५	७०	७८	९०	२९	६५	८१	२२	५	६	७२	४२१०४	०	४३१९३
	पुरुष	१९०	९८	२६	३८	३९	९	३२	३६	११	१	३	३७	१९८८५	०	२०४०५
	महिला	१४६	१३७	४४	४०	५१	२०	३३	४५	११	४	३	३५	२२२१९	०	२२७८८
पथरिगनिश्चरे	जम्मा	५८४	३३४	८४	१४३	२३२	२९	९९	१०५	२८	१६	११	१७७	७०६०८	१	७२४५१
	पुरुष	३३४	१६९	३५	७५	११५	१५	४८	५०	१३	३	३	९७	३३०२६	१	३३९८४
	महिला	२५०	१६५	४९	६८	११७	१४	५१	५५	१५	१३	८	८०	३७५८२	०	३८४६७
उलाबारी	जम्मा	५०१	३११	८०	१२१	१५६	२९	११६	११५	३४	१२	१०	११६	६९३०७	०	७०९०८
	पुरुष	३१४	१४४	५५	५९	८२	१६	५४	५८	१५	७	५	६६	३२४८१	०	३३९५६
	महिला	१८७	१६७	२५	६२	७४	१३	६२	५७	१९	५	५	५०	३६८२६	०	३७९५२
रतुवामाई	जम्मा	४०६	९४	६१	९२	५०	१३	१०८	५९	५२	१३	१३	८९	६००८९	०	६११३९
	पुरुष	२४४	५४	२७	५०	१८	६	५८	३८	२५	८	४	५२	२८४१५	०	२८९९९
	महिला	१६२	४०	३४	४२	३२	७	५०	२१	२७	५	९	३७	३१६७४	०	३२१४०

स्थानिय तह	लिंग	अपाङ्गताको स्थिति											अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नभएको	जम्मा	
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टिशक्ति	पूर्ण दृष्टिविहीन	बहिरापन	सुस्तश्रवण	श्रवण दृष्टिविहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवर्गीय रक्तश्राव (हिमाफेलिया)	अर्द्धजम्				बहुअपाङ्गता
सुनवर्षी	जम्मा	३४६	११६	६४	५९	४८	२	७६	४८	३१	१४	६	१०३	५५१२०	०	५६०३४
	पुरुष	२०४	६४	२९	२५	२८	१	४५	३१	१७	६	१	५६	२६४८८	०	२६९९५
	महिला	१४२	५२	३५	३४	२०	२	३१	१७	१४	५	५	४७	२८६३२	०	२९०३९
रंगेली	जम्मा	४६४	१२४	४२	७१	३८	१९	९३	४२	२६	८	१०	९६	५६४६०	१	५७४९४
	पुरुष	२८९	५६	२१	३४	२१	९	५५	२४	११	३	४	५३	२७३९४	०	२७७७४
	महिला	१७५	६८	२१	३७	१७	१०	३८	१८	१५	५	६	४३	२९०६६	१	२९७२०
ग्रामथान	जम्मा	२४३	६८	३८	४९	४६	४	४७	३४	१३	११	३	९७	३५३६६	५	३६०२४
	पुरुष	१२८	३२	१९	२६	१८	१	२५	२१	२	६	१	५६	१७५९९	३	१७४९७
	महिला	११५	३६	१९	२३	२८	३	२२	१३	११	५	२	४१	१८२०७	२	१८५२७
बुढिचंगा	जम्मा	२८१	९८	६८	३५	३८	५	६२	३१	२२	५	१८	९४	५०७३९	१	५१४९७
	पुरुष	१७२	४६	३५	१६	१५	३	३७	१५	१५	१	५	५४	२४८९३	०	२५३०७
	महिला	१०९	५२	३३	१९	२३	२	२५	१६	७	४	१३	४०	२५८४६	१	२६१९०
विराटनगर	जम्मा	१३६६	४२२	२४४	२०२	१८५	३३	२४६	१९७	११६	२४	३०	४०३	२४०४५१	८	२४३९२७
	पुरुष	८१२	२१४	११८	१०२	१०२	१४	१४०	११८	५३	१२	१२	२३४	१२००१८	५	१२१९५४
	महिला	५५४	२०८	१२६	१००	८३	१९	१०६	७९	६३	१२	१८	१६९	१२०४३३	३	१२१९७३
कटहरी	जम्मा	२८५	९७	५०	४८	२९	८	६९	५४	१९	७	५	६६	४७७७२	१	४८५१०
	पुरुष	१६९	४४	३१	३०	१७	४	४०	३७	१०	२	०	३०	२३९२८	०	२४३४२
	महिला	११६	५३	१९	१८	१२	४	२९	१७	९	५	५	३६	२३८४४	१	२४१६८
धनपालथान	जम्मा	२५०	४३	३४	३०	१४	६	२८	१८	२३	१	२६	५९	४४८१६	०	४५३४८
	पुरुष	१६७	२२	२४	१५	७	५	२१	१२	११	१	९	३४	२१८६८	०	२२१९६
	महिला	८३	२१	१०	१५	७	१	७	६	१२	०	१७	२५	२२९४८	०	२३१५२
जहदा	जम्मा	३६९	१६८	५७	२४	४८	५	७५	३७	२६	१	७	४२	४६७७९	१	४७६३९
	पुरुष	२३१	८३	२९	१२	२२	५	५१	२२	१३	१	३	२२	२३५४०	१	२४०३५
	महिला	१३८	८५	२८	१२	२६	०	२४	१५	१३	०	४	२०	२३२३९	०	२३६०४
सस्थानत	जम्मा	१९	१	७	७२	१	३	६	१९२	३८	०	०	८	५८३८	०	६१८५
	पुरुष	१७	१	७	४१	१	३	४	११९	३८	०	०	१	४५८०	०	४८१२
	महिला	२	०	०	३१	०	०	२	७३	०	०	०	७	१२५८	०	१३७३
मोरङ	जम्मा	७६०६	३२९६	१३४८	१५८८	१६९८	३१६	१६७४	१३५८	६१५	१६४	२१३	२२२	११२६००९	१९	११४८१५६
	पुरुष	४५४१	१५७९	६९९	७९३	८५९	१५४	९२१	७६६	३१६	७१	८०	१२१७	५४५५०६	१०	५५७५१२
	महिला	३०६५	१७१७	६४९	७९५	८३९	१६२	७५३	५९२	२९९	९३	१३३	१०३५	५८०५०३	९	५९०६४४

२.३.३ शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण

२.३.३(क) साक्षरताको स्थिति(पाँच वर्ष भन्दा माथिका मात्र)

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लाको कुल साक्षरता दर ७८.६ प्रतिशत रहेको छ। लैङ्गिक दृष्टिकोणमा हेर्दा महिलाको भन्दा पुरुषको साक्षरता दर बढी देखिएको छ। पुरुषको साक्षरता दर ८५.१ प्रतिशत रहेको छ भने महिलाको साक्षरता दर ७२.६ रहेको छ।

स्थानिय तह	लिङ्ग	साक्षरताको स्थिति					
		पढ्न र लेख्न जान्ने (साक्षर)	साक्षरता प्रतिशत	पढ्न मात्र जान्ने	पढ्न लेख्न नजान्ने	नखुलेको	जम्मा
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	जम्मा	२५४१५	८२.९	७४	५१६०	१२	३०६६१
	पुरुष	१२८५०	८८.०	४२	१७०६	८	१४६०६
	महिला	१२५६५	७८.३	३२	३४५४	४	१६०५५
लेटाङ नगरपालिका	जम्मा	२९१९०	८२.५	७२	६१३४	१	३५३९७
	पुरुष	१४६९१	८८.२	३४	१९३१	०	१६६५६
	महिला	१४४९९	७७.४	३८	४२०३	१	१८७४१
केरावारी गाउँपालिका	जम्मा	२५८७०	८१.१	६७	५९५३	४	३१८९४
	पुरुष	१३०७४	८६.८	२८	१९६२	२	१५०६६
	महिला	१२७९६	७६.०	३९	३९९१	२	१६८२८
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जम्मा	९२३४१	८२.९	२६५	१८८१०	५	१११४२१
	पुरुष	४६४९४	८८.८	१०८	५७७३	२	५२३७७
	महिला	४५८४७	७७.६	१५७	१३०३७	३	५९०४४
वेलवारी नगरपालिका	जम्मा	६०४९५	७९.६	११९	१५३६१	४	७५९७९
	पुरुष	३०५६७	८६.६	४४	४७०३	१	३५३१५
	महिला	२९९२८	७३.६	७५	१०६५८	३	४०६६४
कानेपोखरी गाउँपालिका	जम्मा	३१०८३	७७.८	११२	८७५९	४	३९९५८
	पुरुष	१५९४२	८५.१	४९	२७४०	१	१८७३२
	महिला	१५१४१	७१.३	६३	६०१९	३	२१२२६
पथरिनिशचरे नगरपालिका	जम्मा	५४६६२	८१.५	२५१	१२१८६	७	६७००६
	पुरुष	२७४१०	८७.७	१०९	३७१३	५	३१२३७
	महिला	२७२५२	७६.०	१४२	८४७३	२	३५८६९
उर्लावारी नगरपालिका	जम्मा	५५८५४	८४.८	११९	९९०६	२	६५८८१
	पुरुष	२७७२७	९०.३	३८	२९५६	१	३०७२२
	महिला	२८१२७	८०.०	८१	६९५०	१	३५१५९
रतुवामाई नगरपालिका	जम्मा	४२०७४	७५.२	९९	१३७४३	३	५५९१९
	पुरुष	२१७५५	८२.८	४९	४४६९	२	२६२७५
	महिला	२०३१९	६८.५	५०	९२७४	१	२९६४४

स्थानिय तह	लिङ्ग	साक्षरताको स्थिति					
		पढ्न र लेख्न जान्ने (साक्षर)	साक्षरता प्रतिशत	पढ्न मात्र जान्ने	पढ्न लेख्न नजान्ने	नखुलेको	जम्मा
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	३४४९२	६८.०	८२	१६१४७	४	५०७२५
	पुरुष	१८४५१	७६.०	३६	५८०३	१	२४२९१
	महिला	१६०४१	६०.७	४६	१०३४४	३	२६४३४
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	३७७७२	७१.७	१३३	१४७५८	५	५२६६८
	पुरुष	२०२३२	७९.४	५६	५१८७	०	२५४७५
	महिला	१७५४०	६४.५	७७	९५७१	५	२७१९३
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा	२४३१५	७२.६	५२	९११०	०	३३४७७
	पुरुष	१३०९३	८०.९	१४	३०७८	०	१६१८५
	महिला	११२२२	६४.९	३८	६०३२	०	१७२९२
बुढिगंगा गाउँपालिका	जम्मा	३६१९४	७५.९	७९	११३९२	३	४७६६८
	पुरुष	१९३३९	८२.९	३१	३९४६	०	२३३१६
	महिला	१६८५५	६९.२	४८	७४४६	३	२४३५२
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	१८९८४६	८३.६	४२४	३६७७९	२४	२२७७०३
	पुरुष	१००७६८	८९.१	१६५	१२१८७	१२	११३१३२
	महिला	८९०७८	७८.२	२५९	२४५९२	१२	११३९४१
कटहरी गाउँपालिका	जम्मा	३१६८४	७१.२	९९	१२७२९	२	४४५१४
	पुरुष	१७४२४	७८.२	५४	४७९२	१	२२२७१
	महिला	१४२६०	६४.१	४५	७९३७	१	२२२४३
धनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	२७८८२	६७.९	५८	१३११४	४	४१०५८
	पुरुष	१५१२७	७५.५	२८	४८८५	२	२००४२
	महिला	१२७५५	६०.७	३०	८२२९	२	२१०१६
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	२८८८६	६७.२	२९	१४०४८	६	४२९६९
	पुरुष	१६४२४	७६.१	११	५१३१	३	२१५६९
	महिला	१२४६२	५८.२	१८	८९१७	३	२१४००
संस्थागत	जम्मा	५६७८	९२.१	९	४७७	३	६१६७
	पुरुष	४४२१	९२.१	९	३६९	३	४८०२
	महिला	१२५७	९२.१	०	१०८	०	१३६५
मोरङ जिल्ला	जम्मा	८३३७३३	७८.६	२१४३	२२४५६६	९३	१०६०५३५
	पुरुष	४३५७८९	८५.१	९०५	७५३३१	४४	५१२०६९
	महिला	३९७९४४	७२.६	१२३८	१४९२३५	४९	५४८४६६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.३(ख) गाउँपालिकाको वार्ड अनुसार साक्षरता प्रतिशत

वडा नं.	गाउँपालिका (साक्षरता प्रतिशत)							
	मिक्लाजुङ्ग	केरावारी	कानेपोखरी	ग्रामथान	बुढिगंगा	कटहरी	धनपालथान	जहदा
१	८४.४९	७३.१४	७६.२४	७२.०७	८२.७९	७४.००	७१.०२	६५.४७
२	८१.९३	७५.०१	७२.८१	७६.१८	७३.९२	७४.३८	६६.६६	६९.५७
३	८२.२६	७७.४१	७३.४९	७२.०४	७७.१०	७५.२८	७२.३७	६६.८८
४	८०.५३	८२.१३	८०.६३	६९.७६	७५.०५	६९.७८	६७.८६	६८.७६
५	७८.०४	८३.०४	७८.४४	७२.७६	७१.४०	६९.८२	६३.५०	६९.३२

६	७९.४९	८०.४५	८०.७६	६९.०१	७३.१४	६४.९०	६९.७२	६४.२१
७	८६.२२	८१.३८	८१.९९	७६.०३	७४.५५	६९.५९	६४.२०	६४.६७
८	८२.२७	८४.३०						
९	८७.३४	८२.७७						
१०		८४.३६						
जम्मा	८२.८९	८१.११	७७.७९	७२.६३	७५.९३	७१.१८	६७.९१	६७.२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

नगरपालिकाको वार्ड अनुसार साक्षरता प्रतिशत

वडा नं.	नगरपालिका (साक्षरता प्रतिशत)								
	लेटाङ	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिगुनिश्चरे	उर्लाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
१	७५.८७	७७.५३	८६.३१	८७.९०	८०.०२	६५.३७	७६.७९	६८.९३	८६.७९
२	८१.२४	७३.५०	८३.३६	८५.४५	८१.४६	६९.४५	७५.०३	६८.६१	९०.६२
३	८४.४०	८५.२०	८४.८१	८०.६२	८५.८३	६९.९९	६७.९१	७४.०९	९२.२७
४	८६.३३	८२.७९	८०.०६	७८.२८	८६.६९	७१.८९	६९.५६	६८.०८	८४.७६
५	८३.०२	८३.३१	७०.२९	७६.५४	८९.४७	७२.०१	६८.३०	७३.८९	८४.२४
६	८२.७८	८०.७७	७२.३९	७५.४२	८६.८४	८१.०९	६७.५७	७१.९५	८३.४८
७	७४.७०	८२.९२	७७.१३	८३.३७	८९.०६	८०.१५	६४.७४	८०.६८	९३.१४
८	८६.२९	८६.८४	७५.७२	७६.५३	८२.३७	८३.५२	५७.७५	६९.३२	८४.६१
९	८५.६०	८३.६५	७४.९३	८२.९१	८१.५९	८०.३५	७०.४७	६९.९४	९०.१९
१०		८६.१५	८०.७२	८२.४६		८२.८५			९१.८०
११		८१.२८	८४.१६						८७.२८
१२		८६.९०							८३.२१
१३									८९.३०
१४									७३.५३
१५									८१.०९
१६									७७.७४
१७									६७.९७
१८									६७.१३
१९									६६.२८
जम्मा	८२.४६	८२.८८	७९.६२	८१.४६	८४.७८	७५.२४	६८.००	७१.७२	८३.६१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

नोट: माथिको तालिकामा जम्मा संख्या भन्नाले पाँच वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या बुझिन्छ । साक्षरता प्रतिशत निकाल्दा प्रत्येक वडाको पाँच वर्षभन्दा माथिका जम्मा जनसंख्यालाई आधार लिइएको छ ।

२.३.३(ग) उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह सम्बन्धी विवरण

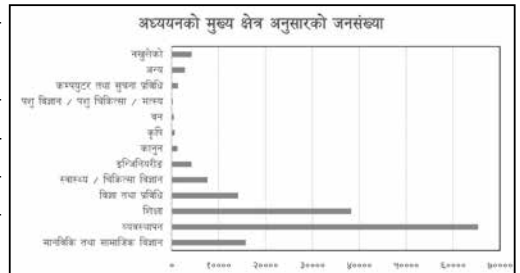
स्थानिय तह	जम्मा (५ वर्ष माथिको जनसंख्या)	शैक्षिक तह						अनौपचारिक	नखुलेको
		एस.एल.सी. भन्दा कम	अनौपचारिक	नखुलेको	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य		
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	२५३३४	१८४९८	३१९१	२५८३	४६५	१४४	५५	३१५	८३
लेटाङ नगरपालिका	२९०७०	२१२७८	२७११	३४४५	७५५	३३९	१२	३५९	१७१

स्थानिय तह	जम्मा (५ वर्ष माथिको जनसंख्या)	शैक्षिक तह						अनौपचारिक	नखुलेको
		एस.एल.सी. भन्दा कम	अनौपचारिक	नखुलेको	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य		
केराबारी गाउँपालिका	२५७६९	१९७१८	२४५०	२४६१	४७५	१७४	२४	३६९	९८
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	९२२५१	५९४०२	१३६५४	१२७४५	३३९२	१५४४	५१	१०८७	३७६
बेलवारी नगरपालिका	६०१७९	४०९५८	८०७१	७७९७	१८०७	६३७	२७	६१२	२७०
कानेपोखरी गाउँपालिका	३१०५१	२२२३८	४३०३	३१४२	६०१	२३२	१३	३६६	१५६
पथरिशानेशचरे न.पा.	५४५१९	३७७३४	७०६८	६६२३	१४६३	५८६	१५	७९५	२३५
उर्लावारी नगरपालिका	५५६९९	३६४५९	७५३१	७३३५	२२००	८१२	२१	९२३	४१८
रतुवामाई नगरपालिका	४२१०७	३१२४२	४६०५	४२४३	९०८	३२२	१६	५८९	१८२
सुनवर्षी नगरपालिका	३४४११	२७५७८	३०३३	२६१९	५३४	२०८	१६	३१२	१११
रंगेली नगरपालिका	३७८८७	२८६१५	४०७४	३६३४	६५७	२७९	१२	२९४	३२२
ग्रामथान गाउँपालिका	२४४०८	१६५६७	३५०२	२९६८	६२९	२११	१७	३७६	१३८
बुढिगंगा गाउँपालिका	३६२०२	२४७१२	४३८५	४६४०	१३६३	४५८	२७	४०४	२१३
विराटनगर महानगरपालिका	१८९७०१	१०२९५१	२४९०७	३३०१६	१९००५	७८३६	७०	१२४१	६७५
कटहरी गाउँपालिका	३१७८०	२३५६१	३२६१	३८०६	६७७	१५०	२४	१५३	१४८
धनपालथान गाउँपालिका	२७९४५	२२६९५	२६७१	१९७१	३५२	१२४	६	४४	८२
जहदा गाउँपालिका	२८९०९	२४०८५	२३२९	१८८१	३५६	१०८	९	८३	५८
संस्थागत	५६९०	१९०७	१७५२	१७७४	१७६	६५	०	०	१६
मोरङ जिल्लाको जम्मा	८३२९१२	५६०१९८	१०३४९८	१०६६८३	३५८१५	१४२२९	४१५	८३२२	३७५२

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.३(घ) एस्.एल्.सी. भन्दा माथिको तह उत्तीर्ण गरेको जनसंख्याको अध्ययन क्षेत्र अनुसारको विवरण

मोरङ जिल्लामा १०+२ वा सो सरह र उच्च शिक्षा अध्ययन गरेका कूल जनसंख्या १,५६,७२७ मध्ये सबैभन्दा बढी ६५,३४५ जना अर्थात ४१.६९ प्रतिशतले व्यवस्थापन संकाय अध्ययन गरेका छन भने करिब २४.४४ प्रतिशत मानिसहरु शिक्षा संकाय अध्ययन गरेका छन । कृषि, वन तथा पशु विज्ञान सम्बन्धि अध्ययन गरेका जनसंख्या १% भन्दा पनि कम रहेका छन् ।

स्थानीय तह	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											अन्य	उल्लेख नभएको
		मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	वास्तव्य / चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशुविज्ञान/पशुचिकित्सा	मत्स्यापालन		
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३१९२	१६१	१११२	१३३०	१७४	८१	४१	१०	११	२५	१४	२७	१२१	८५
लेटाङ नगरपालिका	४५३९	४५२	१९६५	१४५१	२७०	११४	७४	१६	१४	१०	१४	२१	५२	८६

स्थानीय तह	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											अन्य	उल्लेख नभएको
		मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	:वास्तव्य/ चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ्ग	कानून	कृषि	वन	पशुचिकित्सा/पशुचिकित्सा मत्स्यापालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि		
केरावारी गाउँपालिका	३११०	२३५	१०९७	१३३७	१३४	८९	५०	१६	९	२	३८	२०	३३	५०
सुन्दरहरैँचा नपा	१७६८१	१६७७	७५३९	५१५१	१३०१	५३७	४१०	१००	७२	३६	३२	१६१	३८८	२७७
बेलवारी नगरपालिका	१०२४१	८९१	४७९८	२८९३	६४८	२८९	१९७	३८	३४	१९	१७	९६	१५२	१६९
कानेपोखरी गापा	३९७५	४१९	१६८७	१२३७	२३१	९३	४८	२५	३६	२९	६	३०	४९	८५
पथरिशनिश्चरे नपा	८६७२	९०४	३६६६	२४५१	६१२	२६०	१७१	६०	३५	२९	१९	५५	१४८	२६२
उर्लावारी नगरपालिका	१०३४७	९९०	४५६४	२३१५	८७१	४४०	२४८	४४	८८	४६	२०	९३	२०५	४२३
रतुवामाई नगरपालिका	५४७३	५४८	२०६४	१८२८	४०७	१७४	८४	१७	२१	६	१५	५८	६८	१८३
सुनवर्षी नगरपालिका	३३६१	२०९	१०२६	११५८	३९१	१४०	४४	१३	१०	१२	९	२७	१०९	२१३
रंगेली नगरपालिका	४५७०	३३४	१८६४	१५१४	३७६	१४३	७०	१८	१५	४	९	२३	६८	१३२
ग्रामथान गाउँपालिका	३८०८	२१४	१४२४	१४११	२९१	१२७	१००	१२	१७	१३	७	२१	५७	११४
बृद्धिगंगा गाउँपालिका	६४६१	६३७	२५७८	१७६७	४४९	२८१	१९८	५०	१६	३०	१५	६०	१७४	२०६
विराटनगर मनपा	५९८५७	७५४२	२६१७९	८५६५	६८५३	३९५८	२३३२	७८०	२०६	१४७	६६	६०९	११२५	१४९५
कटहरी गाउँपालिका	४६३३	२५६	२२०५	१३२५	३८४	२०६	७१	१७	११	३	४	२९	३८	८४
धनपालथान गापा	२४४७	१२६	६४०	१०१३	१६३	८०	३९	८	३९	५९	५	११	१८	२४६
जहदा गाउँपालिका	२३४५	८७	५५३	१२११	१६४	८६	३६	९	२४	५	४	१०	१२	१४४
संस्थागत	२०१५	१६५	३८४	३४३	४८०	५६७	८	१२	३	१	०	४	१७	३१
मोरङ जिल्लाको जम्मा	१५६७२७	१५८४७	६५३४५	३८३००	१४१९९	७६६५	४२२१	१२४५	६६१	४७६	२९४	१३५५	२८३४	४२८५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.४ उमेर समूहअनुसार जनसंख्या विवरण

२.३.४(क) पाँच वर्ष उमेर समूहअनुसार जनसंख्या विवरण

(क) जम्मा

उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाङ	सुन्दरहरैँचा	बेलवारी	पथरिशनिश्चरे	उर्लावारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
००-०४ वर्ष	२७५५	८७९२	५७९२	५३४५	५०२७	५२२०	५३०९	४८२६	१६८५४
०५-०९ वर्ष	३४५०	१११९८	७३०८	६७३३	६५८८	६१४१	६०४२	५३५७	२००५८
१०-१४ वर्ष	३३५३	१०७७४	७३०६	६२८४	६२८६	६०१२	५६९९	५४१५	२१००९
१५-१९ वर्ष	३६६८	११२२७	७४२५	६६९९	६४८०	५६४३	५६३५	५४४६	२३२९४
२०-२४ वर्ष	३४०४	१०५११	६८४१	५९१३	५७३८	४८४१	४९२१	५१९१	२३८९९
२५-२९ वर्ष	३२२७	९९४३	६६३२	५९३१	५६१९	४५७९	४४६८	४८३४	२१४३२
३०-३४ वर्ष	२९४३	९५९४	६३४०	५६७२	५३७३	४१४६	३६९६	३७९३	१८७६२
३५-३९ वर्ष	२८०३	९४५१	६२३१	५६२२	५५६४	४५०७	३९५७	४१३२	१९०५९
४०-४४ वर्ष	२३७८	८३४४	५३६७	४७४१	५१९३	४००९	३२६०	३३७६	१७६०८
४५-४९ वर्ष	२०१७	६६००	४५०४	३७५६	४०६७	३२२१	२७४४	३०६५	१४११९
५०-५४ वर्ष	२१७४	६३८०	४५७८	३७३४	४०८१	३०९६	२४८५	२९६४	१२८६४

उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिश्निश्चरे	उलाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
५५-५९ वर्ष	१६७८	४५५१	३४०३	२९३८	२७८०	२४२७	२१३६	२५९०	९९८२
६०-६४ वर्ष	१४३७	४१२२	३१४४	२८८३	२५२६	२२९४	१८७८	२११८	८८९१
६५-६९ वर्ष	१००२	३२५६	२६३०	२३१७	१९८१	१९५९	१६४५	१८३१	६७६६
७०-७४ वर्ष	८४९	२४३२	२०३४	१७९५	१५७५	१४५८	१२३८	१३६५	४५७६
७५+ वर्ष	१०१४	३०३८	२२३६	२१०८	२०३०	१५८६	९२१	११९१	४७५४
जम्मा	३८१५२	१२०२१३	८१७७१	७२४५१	७०९०८	६११३९	५६०३४	५७४९४	२४३९२७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

उमेर समूह	गाउँपालिका								संस्थागत	मोरङ्ग
	मिक्लाजुङ्ग	केराबारी	कानेपोखरी	ग्रामथान	बुढिगंगा	कटहरी	धनपालथान	जहदा		
००-०४ वर्ष	२५०६	२६१०	३२३५	२५४७	३८२९	३९९६	४२९०	४६७०	१८	८७६२१
०५-०९ वर्ष	३१०४	३०९९	३९८८	२६४६	४३६७	४२९२	४५६७	४९२३	५३	१०३८९४
१०-१४ वर्ष	२९३७	३०४९	३७५०	२६९२	४४३९	४५३३	४६५८	५१४४	३३०	१०३६७०
१५-१९ वर्ष	३२९५	३३६२	३८९२	२९१५	४७२८	५००२	४६४४	४८८८	८२५	१०९०६८
२०-२४ वर्ष	२८६४	३१८४	३५७१	३०४२	५०१७	५१२३	४४०९	४६१८	२०८९	१०५१७६
२५-२९ वर्ष	२६७५	२९४६	३४०९	३०५६	४८०५	४४८१	३७१२	४०२०	९१०	९६६७९
३०-३४ वर्ष	२४५२	२५४६	३१९९	२७८८	४१६४	३५४४	३१२७	३२३९	६२६	८५९२४
३५-३९ वर्ष	२३८४	२४२०	३०४७	२९२९	४०८३	३६५०	३१६१	३३५२	६२५	८६९७७
४०-४४ वर्ष	२१०१	२१५३	२८९१	२६६३	३६२०	३१३०	२५२४	२७०५	३१४	७६३७७
४५-४९ वर्ष	१७४५	१७८०	२२८७	२०८५	२७९३	२५९४	२२९६	२२४६	१४५	६२०६४
५०-५४ वर्ष	१७९९	१६३४	२४७६	२४३१	२७६०	२२४७	२०५३	२०४०	९५	६०९९१
५५-५९ वर्ष	१४४७	१४८८	१९०१	१९१७	२१३१	१९२७	१७५५	१७०२	५३	४६८०६
६०-६४ वर्ष	१२४८	१२६२	१७२५	१५९३	१६९७	१५१७	१४९१	१४२४	४०	४१२९०
६५-६९ वर्ष	९३४	९९७	१४६३	१२१६	१३५३	११५२	१२६४	१२६१	२४	३३०५१
७०-७४ वर्ष	७३०	७०४	११७१	८५६	८९७	८१८	८८६	८७८	२०	२४२८२
७५+ वर्ष	९४६	९७०	१२६८	६४८	८१४	५०४	५११	५२९	१८	२५०८६
जम्मा	३३१६७	३४५०४	४३१९३	३६०२४	५१४९७	४८५१०	४५३४८	४७६३९	६१८५	११४८१५६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

(ख) पुरुष

उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिश्निश्चरे	उलाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
००-०४ वर्ष	१३८२	४६४१	२९८२	२७४७	२६३४	२७२४	२७०४	२४९९	८८२२
०५-०९ वर्ष	१८०४	५८८७	३७६९	३४५०	३३६९	३११३	३०५९	२६८६	१०३६९
१०-१४ वर्ष	१७९६	५५३३	३७२४	३२९६	३२४२	३००४	२९२५	२७४८	१०९०७
१५-१९ वर्ष	१८४७	५६९२	३७४२	३४०१	३२२१	२७५०	२६५१	२७००	१२०१६
२०-२४ वर्ष	१५२९	४८०६	३०१४	२५६९	२६४३	२१०१	२१४२	२३३८	११२१०
२५-२९ वर्ष	१३५५	३९९६	२७०२	२३१०	२२०८	१८४१	१९८२	२१९६	१०१४४
३०-३४ वर्ष	१२९५	३६६३	२६११	२३४८	२१३६	१७२४	१६५४	१७८३	८९१८
३५-३९ वर्ष	१२३७	४०८८	२६०८	२४७०	२३३९	१९८४	१७६३	१८६८	८९७४

उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिश्निश्चरे	उलाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
४०-४४ वर्ष	१०७	३९०९	२४१०	२१६९	२३६९	१९५२	१६६२	१६५६	८८६६
४५-४९ वर्ष	९५५	३१६७	२२०३	१८१४	२०२१	१५५८	१३१९	१५३७	७५४८
५०-५४ वर्ष	९७५	३१२९	२१५०	१७६०	१९९८	१५१२	१२५१	१४४९	६६४२
५५-५९ वर्ष	८२५	२२२५	१६१८	१३६६	१३८५	११८३	१०६९	१२८७	५१३९
६०-६४ वर्ष	६९२	१९७८	१४६१	१३४४	११८१	१०९०	८४७	१०२६	४६३३
६५-६९ वर्ष	४९७	१५४६	१२४१	११३३	९३०	९३६	८१४	९१६	३५८०
७०-७४ वर्ष	३९४	११७२	१००७	८६०	७३९	६९५	६६७	६७३	२३८२
७५+ वर्ष	४६४	१३८६	१०५५	१०२७	९४१	८३२	४८६	६१२	२२०४
जम्मा	१८०३८	५७०१८	३८२९७	३३९८४	३३३५६	२८९९९	२६९९५	२७९७४	१२१९५४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

उमेर समूह	गाउँपालिका								संस्थागत	मोरङ्ग
	मिकलाजुङ्ग	केराबारी	कानेपोखरी	ग्रामथान	बुढिगंगा	कटहरी	धनपालथान	जहदा		
००-०४ वर्ष	१२८२	१३४९	१६७३	१३१२	१९९१	२०७१	२१५४	२४६६	१०	४५४४३
०५-०९ वर्ष	१६०३	१५६४	२०३८	१३४८	२१९७	२२००	२३३६	२४७१	१८	५३२८१
१०-१४ वर्ष	१४९३	१५४३	१९०६	१३३१	२२७६	२३२५	२३५०	२६३३	२१६	५३०८८
१५-१९ वर्ष	१६८२	१६७३	१९७५	१४५१	२३७३	२५८६	२२७०	२५१७	५९७	५५१४४
२०-२४ वर्ष	१३४०	१४६४	१५७९	१४४०	२३३८	२४५९	२०४०	२१९६	१४३६	४८६४४
२५-२९ वर्ष	११४२	१३०३	१३८०	१३६०	२२७०	२२१९	१७४२	२०३४	७८०	४२९६४
३०-३४ वर्ष	१०४२	११५२	१३३४	१२५७	१९४७	१७३०	१४८५	१५७९	५८३	३८४४१
३५-३९ वर्ष	१०३४	१०३३	१३२७	१३५०	१९२७	१७५१	१४७२	१६३२	५८९	३९४४६
४०-४४ वर्ष	९९५	९८६	१३६६	१२९३	१७७१	१५४९	१२५४	१४२८	२८१	३६९८७
४५-४९ वर्ष	८५०	८३२	१०८३	१०५९	१४३२	१३२९	१११३	११४३	१२७	३०६९०
५०-५४ वर्ष	८४६	९०३	११६१	११६६	१३५८	१११३	१०१३	१०२४	७५	२९४९५
५५-५९ वर्ष	६९४	७०५	९१५	१०१२	१०९५	९८५	८९८	८७१	३६	२३३०८
६०-६४ वर्ष	६०२	६२१	७९८	७६३	८३५	७५७	७३२	६९६	२३	२००७९
६५-६९ वर्ष	४७०	४९८	७१३	६०५	६७०	५९५	६०१	६४२	१३	१६४००
७०-७४ वर्ष	३६७	३३४	५७२	४३४	४३५	४३१	४८१	४३६	१२	१२०९१
७५+ वर्ष	४४६	४५५	५८५	३४६	३९२	२४२	२५५	२६७	१६	१२०११
जम्मा	१५८८८	१६४१५	२०४०५	१७४९७	२५३०७	२४३४२	२२१९६	२४०३५	४८१२	५५७५१२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

(ग) महिला

उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिश्निश्चरे	उलाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
००-०४ वर्ष	१३७३	४१५१	२८१०	२५९८	२३९३	२४९६	२६०५	२३२७	८०३२
०५-०९ वर्ष	१६४६	५३११	३५३९	३२६३	३२१९	३०२८	२९८३	२६७१	९६८९
१०-१४ वर्ष	१६३७	५२४१	३५८२	३०६८	३०४४	३००८	२७७४	२६६७	१०१०२

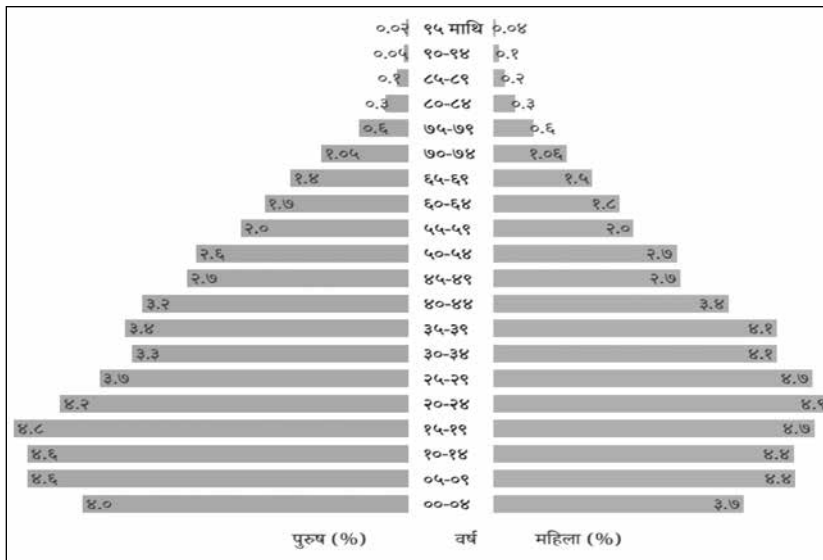
उमेर समूह	नगरपालिका								
	लेटाड	सुन्दरहरैँचा	बेलबारी	पथरिभनिश्चरे	उर्लाबारी	रतुवामाई	सुनवर्षी	रंगेली	विराटनगर
१५-१९ वर्ष	१८२१	५५३५	३६८३	३२९८	३२५९	२८९३	२९८४	२७४६	११२७८
२०-२४ वर्ष	१८७५	५७०५	३८२७	३३४४	३०९५	२७४०	२७७९	२८५३	१२६८९
२५-२९ वर्ष	१८७२	५९४७	३९३०	३६२१	३४११	२७३८	२४८६	२६३८	११२८८
३०-३४ वर्ष	१६४८	५७३१	३७२९	३३२४	३२३७	२४२२	२०४२	२०१०	९८४४
३५-३९ वर्ष	१५६६	५३६३	३६२३	३१५२	३२२५	२५२३	२१९४	२२६४	१००८५
४०-४४ वर्ष	१३०७	४४३५	२९५७	२५७२	२८२४	२०५७	१५९८	१७२०	८७४२
४५-४९ वर्ष	१०६२	३४३३	२३०१	१९४२	२०४६	१६६३	१४२५	१५२८	६९७१
५०-५४ वर्ष	११९९	३२५१	२४२८	१९७४	२०८३	१५८४	१२३४	१५१५	६२२२
५५-५९ वर्ष	८५३	२३२६	१७८५	१५७२	१३९५	१२४४	१०६७	१३०३	४८४३
६०-६४ वर्ष	७४५	२१४४	१६८३	१५३९	१३४५	१२०४	१०३१	१०९२	४२५८
६५-६९ वर्ष	५०५	१७१०	१३८९	११८४	१०५१	१०२३	८३१	९१५	३१८६
७०-७४ वर्ष	४५५	१२६०	१०२७	९३५	८३६	७६३	५७१	६९२	२१९४
७५+ वर्ष	५५०	१६५२	११८१	१०८१	१०८९	७४४	४३५	५७९	२५५०
जम्मा	२०११४	६३१९५	४३४७४	३८४६७	३७५५२	३२१४०	२९०३९	२९५२०	१२१९७३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

उमेर समूह	गाउँपालिका								संस्थागत	मोरङ्ग
	मिक्लाजुङ्ग	केराबारी	कानेपोखरी	ग्रामथान	बुढिगंगा	कटहरी	धनपालथान	जहदा		
००-०४ वर्ष	१२२४	१२६१	१५६२	१२३५	१८३८	१९२५	२१३६	२२०४	८	४२१७८
०५-०९ वर्ष	१५०१	१५३५	१९५०	१२९८	२१७०	२०९२	२२३१	२४५२	३५	५०६१३
१०-१४ वर्ष	१४४४	१५०६	१८४४	१३६१	२१६३	२२०८	२३०८	२५११	११४	५०५८२
१५-१९ वर्ष	१६१३	१६८९	१९१७	१४६४	२३५५	२४१६	२३७४	२३७१	२२८	५३९२४
२०-२४ वर्ष	१५२४	१७२०	१९९२	१६०२	२६७९	२६६४	२३६९	२४२२	६५३	५६५३२
२५-२९ वर्ष	१५३३	१६४३	२०२९	१६९६	२५३५	२२६२	१९७०	१९८६	१३०	५३७१५
३०-३४ वर्ष	१४१०	१३९४	१७८५	१५३१	२२१७	१८१४	१६४२	१६६०	४३	४७४८३
३५-३९ वर्ष	१३५०	१३८७	१७२०	१५७९	२१५६	१८९९	१६८९	१७२०	३६	४७५३१
४०-४४ वर्ष	११०६	११६७	१५२५	१३७०	१८४९	१५८१	१२७०	१२७७	३३	३९३९०
४५-४९ वर्ष	८९५	९४८	१२०४	१०२६	१३६१	१२६५	११८३	११०३	१८	३१३७४
५०-५४ वर्ष	९५३	१०३१	१३१५	१२९५	१४०२	११३४	१०४०	१०१६	२०	३०६९६
५५-५९ वर्ष	७५३	७८३	९८६	९०५	१०३६	९४२	८५७	८३१	१७	२३४९८
६०-६४ वर्ष	६४६	६४१	९२७	८३०	८६२	७६०	७५९	७२८	१७	२१२११
६५-६९ वर्ष	४६४	४९९	७५०	६११	६८३	५५७	६६३	६१९	११	१६६५१
७०-७४ वर्ष	३६३	३७०	५९९	४२२	४६२	३८७	४०५	४४२	८	१२१९१
७५+ वर्ष	५००	५१५	६८३	३०२	४२२	२६२	२५६	२६२	२	१३०७५
जम्मा	१७२७९	१८०८९	२२७८८	१८५२७	२६१९०	२४१६८	२३१५२	२३६०४	१३७३	५९०६४४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

मोरङ जिल्लाको जनसंख्या पिरामिड

२.३.४(ख) वृहत् उमेर अनुसारको जनसंख्या विवरण

स्थानिय तह	जम्मा	वृहत् उमेर समूह					
		०-१४	प्रतिशत	१५-५५	प्रतिशत	६० भन्दा माथि	प्रतिशत
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३३१६७	८५४७	२५.७७०	२०७६२	६२.६०	३८५८	११.६३
लेटाङ नगरपालिका	३८१५२	९५५८	२५.०५२	२४२९२	६३.६७	४३०२	११.२८
केरावारी गाउँपालिका	३४५०४	८७५८	२५.३८३	२१८१३	६३.२२	३९३३	११.४०
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१२०२१३	३०७६४	२५.५९१	७६६०१	६३.७२	१२८४८	१०.६९
बेलवारी नगरपालिका	८१७७१	२०४०६	२४.९५५	५१३२१	६२.७६	१००४४	१२.२८
कानेपोखरी गाउँपालिका	४३१९३	१०९७३	२५.४०५	२६५९३	६१.५७	५६२७	१३.०३
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	७२४५१	१८३४२	२५.३१६	४५००६	६२.१२	९१०३	१२.५६
उर्लावारी नगरपालिका	७०९०८	१७९०१	२५.२४५	४४८९५	६३.३१	८११२	११.४४
रतुवामाई नगरपालिका	६११३९	१७३७३	२८.४१६	३६४६९	५९.६५	७२९७	११.९४
सुनवर्षी नगरपालिका	५६०३४	१७०५०	३०.४२८	३३३०२	५९.४३	५६८२	१०.१४
रंगेली नगरपालिका	५७४९४	१५५९८	२७.१३०	३५३९१	६१.५६	६५०५	११.३१
ग्रामथान गाउँपालिका	३६०२४	७८८५	२१.८८८	२३८२६	६६.१४	४३१३	११.९७
बुढिगंगा गाउँपालिका	५१४९७	१२६३५	२४.५३५	३४१०१	६६.२२	४७६१	९.२५
विराटनगर महानगरपालिका	२४३९२७	५७९२१	२३.७४५	१६१०९९	६६.०१	२४९८७	१०.२४
कटहरी गाउँपालिका	४८५१०	१२८२१	२६.४३०	३१६९८	६५.३४	३९९१	८.२३
धनपालथान गाउँपालिका	४५३४८	१३५१५	२९.८०३	२७६८१	६१.०४	४१५२	९.१६
जहदा गाउँपालिका	४७६३९	१४७३७	३०.९३५	२८८१०	६०.४८	४०९२	८.५९
मोरङ्ग	११४१९७१	२९४७८४	२५.८१४	७२३५८०	६३.३६	१२३६०७	१०.८२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

नोट: जम्मा जनसंख्यामा संस्थागत जनसंख्या समावेस भएको छैन ।

२.३.४(ग) सोह्र वर्ष वा सो भन्दा मुनि र अठार वर्ष वा सो भन्दा मुनिको जनसंख्या विवरण

स्थानिय तहको नाम	लिंग	१६ वर्ष वा सो भन्दा मुनीको जनसंख्या	१८ वर्ष वा सो भन्दा मुनीको जनसंख्या
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	जम्मा	९८८९	११२३९
	पुरुष	५०६९	५७६१
	महिला	४८२०	५४७८
लेटाङ नगरपालिका	जम्मा	११०२२	१२५१५
	पुरुष	५६५५	६४१४
	महिला	५३६७	६१०१
केरावारी गाउँपालिका	जम्मा	१००७२	११४७९
	पुरुष	५१०७	५८०४
	महिला	४९६५	५६७५
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जम्मा	३५२६८	३९८९९
	पुरुष	१८३२३	२०७१२
	महिला	१६९४५	१९१८७
बेलवारी नगरपालिका	जम्मा	२३४१३	२६४६२
	पुरुष	११९८८	१३५३६
	महिला	११४२५	१२९२६
कानेपोखरी गाउँपालिका	जम्मा	१२५२६	१४१४५
	पुरुष	६४२९	७२२८
	महिला	६०९७	६९१७
पथरिशानिश्चरे नगरपालिका	जम्मा	२१०३३	२३७७४
	पुरुष	१०७८९	१२१८७
	महिला	१०२४४	११५८७
उर्लावारी नगरपालिका	जम्मा	२०५१६	२३१७७
	पुरुष	१०५४५	११८८८
	महिला	९९७१	११२८९
रतुवामाई नगरपालिका	जम्मा	१९७५०	२२१२८
	पुरुष	९९७१	१११६४
	महिला	९७७९	१०९६४

स्थानिय तहको नाम	लिङ्ग	१६ वर्ष वा सो भन्दा मुनीको जनसंख्या	१८ वर्ष वा सो भन्दा मुनीको जनसंख्या
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	१९३९६	२१८५२
	पुरुष	९८१८	१०९६३
	महिला	९५७८	१०८८९
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	१७८०२	२०१३५
	पुरुष	९०४२	१०२१०
	महिला	८७६०	९९२५
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा		१०२६२
	पुरुष	४५४२	५१९४
	महिला	४४६९	५०६८
बुढिगंगा गाउँपालिका	जम्मा	१४४५३	१६४४८
	पुरुष	७३८३	८३९९
	महिला	७०७०	८०४९
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	६६९२२	७७००२
	पुरुष	३४७५०	४०००६
	महिला	३२१७२	३६९९६
कटहरी गाउँपालिका	जम्मा	१४८५८	१७०१२
	पुरुष	७६३२	८७६६
	महिला	७२२६	८२४६
धनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	१५४०४	१७४२६
	पुरुष	७७६२	८७३३
	महिला	७६४२	८६९३
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	१६७००	१८८१०
	पुरुष	८६०४	९६८५
	महिला	८०९६	९१२५
मोरङ	जम्मा	३३८६१९	३८४६६७
	पुरुष	१९३७९६	१९७२६४
	महिला	१६४८२३	१८७४०३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.५ ५ वर्ष वा सो भन्दा मुनिका बच्चाहरूको जन्म दर्ताको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका/ नगरपालिका	विवरण	जम्मा	पुरा गरेको वर्ष					
			०	१	२	३	४	५
मिक्लाजुङ्ग	जम्मा संख्या	३९२१	४६१	४५६	४९१	५२५	५७३	६१५
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	७१.९	४९.९	६५.१	७१.५	७४.९	७९.२	८४.२
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२८.१	५०.१	३४.९	२८.५	२५.१	२०.८	१५.८
लेटाङ	जम्मा संख्या	३४६५	४२१	५२०	५५५	६३६	६२३	७१०
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	७४.२	५०.८	६८.७	७३.३	७९.४	८२.३	८१.१
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२५.८	४९.२	३१.३	२६.७	२०.६	१७.७	१८.९
केरावारी	जम्मा संख्या	३२४२	४४१	५२६	५२३	५२३	५९७	६३२
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	७१.४	४४.०	६२.४	६८.१	७८.०	८३.९	८३.४
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२८.६	५६.०	३७.६	३१.९	२२.०	१६.१	१६.६

गाउँपालिका/ नगरपालिका	विवरण	जम्मा	पुरा गरेको वर्ष					
			०	१	२	३	४	५
सुन्दरहरैँचा	जम्मा संख्या	११००४	१४५०	१६३२	१८३४	१८९४	१९८२	२२१२
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७१.४	३८.२	५९.६	७०.३	७८.४	८३.७	८५.७
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२८.६	६१.८	४०.४	२९.७	२१.६	१६.३	१४.३
बेलवारी	जम्मा संख्या	७२२०	९१४	१०८६	११६७	१२३१	१३९४	१४२८
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७०.८	४०.९	६१.४	७०.५	७५.५	८०.६	८३.५
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२९.२	५९.१	३८.६	२९.५	२४.५	१९.४	१६.५
कानेपोखरी	जम्मा संख्या	४०२५	५०४	६२९	६६२	७१२	७२८	७९०
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७२.४	४७.४	६७.२	६८.४	७३.७	८२.८	८५.१
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२७.६	५२.६	३२.८	३१.६	२६.३	१७.२	१४.९
पथरिशानिश्चरे	जम्मा संख्या	६६५८	९०२	१०७१	१०१४	१११४	१२४४	१३१३
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६९.८	४२.५	६२.७	६९.२	७४.३	८०.१	८१.४
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३०.२	५७.५	३७.३	३०.८	२५.७	१९.९	१८.६
उर्लावारी	जम्मा संख्या	६३५४	८१८	९७०	१०४९	९४७	१२४३	१३२७
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६८.३	४०.८	६०.५	६४.५	७३.५	७७.८	८१.२
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३१.७	५९.२	३९.५	३५.५	२६.५	२२.२	१८.८
रतुवामाई	जम्मा संख्या	६४६०	८०६	१०२०	१११०	१०९७	११८७	१२४०
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६६.५	३५.१	५६.२	६६.०	७०.९	७७.९	८०.९
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३३.५	६४.९	४३.८	३४.०	२९.१	२२.१	१९.१
सुनवर्षी	जम्मा संख्या	६६११	८३२	९७७	११३६	११८४	११८०	१३०२
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६३.८	३८.५	५८.०	५९.६	६८.५	७१.९	७६.१
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३६.२	६१.५	४२.०	४०.४	३१.५	२८.१	२३.९
रङ्गेली	जम्मा संख्या	५९३३	७६१	८९२	१०१६	१०७०	१०८७	११०७
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६४.८	३९.२	५७.१	६२.८	६९.०	७३.८	७७.७
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३५.२	६०.८	४२.९	३७.२	३१.०	२६.२	२२.३
ग्रामथान	जम्मा संख्या	३१००	४२४	४८३	५५६	५६६	५१८	५५३
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७७.०	४९.८	७३.३	७७.२	८३.०	८६.५	८६.१
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२३.०	५०.२	२६.७	२२.८	१७.०	१३.५	१३.९
बुढीगङ्गा	जम्मा संख्या	४७३७	६०५	७१६	८२६	८०४	८७८	९०८
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७२.९	४४.८	६९.०	६७.९	८१.०	८२.९	८२.४
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२७.१	५५.२	३१.०	३२.१	१९.०	१७.१	१७.६
विराटनगर	जम्मा संख्या	२०८०९	२८९६	३१५७	३५४७	३५५८	३६९६	३९५५
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६१.८	३८.०	५५.४	६०.३	६५.९	७०.३	७४.०
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३८.२	६२.०	४४.६	३९.७	३४.१	२९.७	२६.०
कटहरी	जम्मा संख्या	४८८७	७११	७२५	८४५	८७७	८३८	८९१
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	७२.३	४९.९	६४.४	७२.०	७८.९	८२.०	८१.५
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	२७.७	५०.१	३५.६	२८.०	२१.१	१८.०	१८.५
धनपालथान	जम्मा संख्या	५२४९	६४३	९०२	९२२	९३७	८८६	९५९
	जन्म दर्ता गरेको प्रतिशत	६४.५	३५.८	५५.०	६३.७	६८.१	७६.३	७९.०
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३५.५	६४.२	४५.०	३६.३	३१.९	२३.७	२१.०

गाउँपालिका/ नगरपालिका	विवरण	जम्मा	पुरा गरेको वर्ष					
			०	१	२	३	४	५
जहदा	जम्मा संख्या	५७३१	७५१	९०१	९४३	१०४९	१०२६	१०६१
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	५५.६	२७.०	४९.९	५३.१	५९.०	६५.१	७०.३
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	४४.४	७३.०	५०.१	४६.९	४१.०	३४.९	२९.७
संस्थागत	जम्मा संख्या	२२	३	२	४	२	७	४
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	३१.८	३३.३	०.०	५०.०	०.०	२८.६	५०.०
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	६८.२	६६.७	१००.०	५०.०	१००.०	७१.४	५०.०
मोरङ जिल्ला	जम्मा संख्या	१०८६२८	१४३४३	१६६६५	१८२००	१८७२६	१९६८७	२१००७
	जन्म दर्ता गर्नेको प्रतिशत	६७.४	४०.४	५९.८	६५.६	७२.१	७७.२	७९.८
	जन्म दर्ता नगर्नेको प्रतिशत	३२.६	५९.६	४०.२	३४.४	२७.९	२२.८	२०.२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.६ धर्मअनुसारको जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका/नगरपालिका	जम्मा जनसंख्या	धर्मअनुसारको जनसंख्या									
		हिन्दु	बोद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	प्रकृति	बोन	जैन	बहाई	शिख
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३३१६७	१९२२५	३५८८	१८	९२३३	११०१	२	०	०	०	०
लेटाङ नगरपालिका	३८१५२	१९५५३	५०३०	८०	९१७४	४३०८	४	३	०	०	०
केराबारी गाउँपालिका	३४५०४	२१३८३	३६८१	२६	७०४३	२३६०	११	०	०	०	०
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१२०२१३	१०१२२१	६११७	१९६७	८५१८	१९००	४७५	६	०	८	१
बेलबारी नगरपालिका	८१७७१	६००९५	६९४५	२६४	१०७६९	१६३०	२००७	६०	०	०	१
कानेपोखरी गाउँपालिका	४३१९३	३२८९२	२८६१	१७६	४२५६	१२४९	१६३२	१२७	०	०	०
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	७२४५१	४७३२४	६६१९	१८९	१४५२२	२५९७	११५५	३६	९	०	०
उर्लावारी नगरपालिका	७०९०८	५४४२३	५४४७	४४८	६७२७	१८३८	२००५	१५	०	०	५
रतुवामाई नगरपालिका	६११३९	५२६०२	१०६१	४९९४	१७५८	६९५	६९	०	०	०	०
सुनवर्षी नगरपालिका	५६०३४	४२३५४	१६५६	१०२१३	९६४	३६६	४८१	०	०	०	०
रंगेली नगरपालिका	५७४९४	५३१६९	४०८	१६५०	३२५	१२०१	७४१	०	०	०	०
ग्रामथान गाउँपालिका	३६०२४	३४९०६	२३८	३३०	१३८	३९२	१२	०	०	५	३
बुढिगंगा गाउँपालिका	५१४९७	४७४६५	३००	२७९४	४८०	२६७	४२	०	०	१४९	०
विराटनगर महानगरपालिका	२४३९२७	२१६२८४	२२२९	२१८२७	१७६३	१०५३	३८	०	७०५	४	२४
कटहरी गाउँपालिका	४८५१०	४३९७९	२०३	३६८९	२६८	२९३	७८	०	०	०	०
धनपालथान गाउँपालिका	४५३४८	४०६६९	१३	४२६०	५	३८०	२१	०	०	०	०
जहदा गाउँपालिका	४७६३९	४२७०५	०	३५३६	२	९५७	४३९	०	०	०	०
संस्थागत	६१८५	५२०१	२३७	२९६	३८९	६१	१	०	०	०	०
मोरङ जिल्लाको जम्मा	११४८१५६	९३५४५०	४६६३३	५६७५७	७६२९४	२२६४८	९२१३	२४७	७१४	१६६	३४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.७ जात/जाति अनुसारको जनसंख्या विवरण

२.३.७ (क) मोरङ जिल्लाको जात/जाति अनुसार जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	जात/जाति (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	११४८१५६	१००.००	५५७५१२	५९०६४४
१	क्षेत्री	१५१२६४	१३.१७	७९६८२	७९५८२
२	पहाडी ब्राह्मण	१४०९९३	१२.२८	६७६७१	७३३२२
३	थारु	६६४०३	५.७८	३२१८६	३४२१७
४	मुसलमान	५५६५७	४.८५	२७५६२	२८०९५
५	राई	५२०६९	४.५४	२४२३२	२७८३७
६	याकथुङ्ग/लिम्बु	४८४२१	४.२२	२२६०३	२५८१८
७	राजवंशी	४३१३०	३.७६	२१०७४	२२०५६
८	नेवाः(नेवार)	३६६७२	३.१९	१७४६४	१९२०८
९	मुसहर	३५४६२	३.०९	१७६८४	१७७७८
१०	गन्नाई	३०४४६	२.६५	१४९८४	१५४६२
११	तामाङ	२९९६०	२.६१	१४०८८	१५८७२
१२	मगर	२८६८०	२.५०	१३५७१	१५१०९
१३	बाँतर/सरदार	२६२७७	२.२९	१३००३	१३२७४
१४	यादव	२५४६७	२.२२	१३४१९	१२०४८
१५	विश्वकर्मा	२५४२२	२.२१	११९२७	१३४९५
१६	केवट	२१८६४	१.९०	१११६१	१०७०३
१७	सन्थाल	२१५७१	१.८८	१०५२२	११०४९
१८	तेली	१८७५८	१.६३	९६६०	९०९८
१९	परियार	१६७०९	१.४६	७७१८	८९९१
२०	मल्लाह	१५४४२	१.३४	७८४२	७६००
२१	धानुक	१४१५२	१.२३	७२३९	६९१३
२२	खवास	१३९२६	१.२१	६६८०	७२४६
२३	धिमाल	१३४९३	१.१८	६३३९	७१५४
२४	दुसाध/पासवान/पासी	९७०६	०.८५	४९२१	४७८५
२५	तराई ब्राह्मण	९४९२	०.८३	४८७३	४६१९
२६	नुनिया	९२९६	०.८१	४६८७	४६०९
२७	अमात	९२७८	०.८१	४७१६	४५६२
२८	गुरुङ	९१७०	०.८०	४१६७	५००३
२९	केवरत	८६९३	०.७६	४२१०	४४८३
३०	माभी	८२७२	०.७२	३९८३	४२८९
३१	हलुवाई	८२५७	०.७२	४१७०	४०८७
३२	सुँडी	८१८९	०.७१	४१६०	४०२९
३३	उराउँ/कृदुख	७६५०	०.६७	३६४८	४००२
३४	सन्थासी/दशनामी	७३९०	०.६४	३५४३	३८४७
३५	मारवाडी	७३८८	०.६४	३७९६	३५९२

क्र.सं.	जात/जाति (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
३६	ताजपुरिया	७१४५	०.६२	३३६९	३७७६
३७	हजाम/ठाकुर	६६६३	०.५८	३४३३	३२३०
३८	मिजार	५८६६	०.५१	२७५८	३१०८
३९	कोईरी/कृशवाहा	५३२०	०.४६	२७८३	२५३७
४०	घर्ती/भुजेल	५०४७	०.४४	२४५९	२५८८
४१	चमार/हरिजन/राम	४५२२	०.३९	२२८५	२२३७
४२	सोनार	३७५६	०.३३	१८९४	१८६२
४३	कायशथ	३६६२	०.३२	१८५१	१८११
४४	बङ्गाली	३६२३	०.३२	१७९५	१८२८
४५	कल्वार	३०८२	०.२७	१५९१	१४९१
४६	बढई/बढी	३०६०	०.२७	१५७५	१४८५
४७	राजपुत	२७५४	०.२४	१४३१	१३२३
४८	तत्मा/तत्वा	२६५६	०.२३	१३३५	१३२१
४९	बिन	२६४९	०.२३	१३४८	१३०१
५०	दनुवार	२५५०	०.२२	१२५७	१२९३
५१	खत्वे	२४६१	०.२१	१२३२	१२२९
५२	वान्तवा	२२१९	०.१९	१०७०	११४९
५३	ठकुरी	२१३५	०.१९	१०३१	११०४
५४	डोम	२०६५	०.१८	१०४७	१०१८
५५	मुन्डा	१९१६	०.१७	९१८	९९८
५६	कुर्मी	१९११	०.१७	९५३	९५८
५७	सर्वरिया	१८९२	०.१६	९३०	९६२
५८	बनियाँ	१८२१	०.१६	९२७	८९४
५९	राजभार	१७७३	०.१५	८८५	८८८
६०	देव	१७६०	०.१५	९३५	८२५
६१	याख्खा	१६९८	०.१५	८०९	८८९
६२	चाम्लिङ	१६४६	०.१४	७९०	८५६
६३	रौनियार	१६०७	०.१४	८६५	७४२
६४	लोहार	१५९६	०.१४	८०६	७९०
६५	कुलुङ	१५९०	०.१४	७४७	८४३
६६	कुम्हार	१५०८	०.१३	७७०	७३८
६७	बराई	१४४१	०.१३	७१४	७२७
६८	धोवी	१४३३	०.१२	७३३	७००
६९	कथबनियाँ	१३६७	०.१२	६८३	६८४
७०	याम्फु	१२८६	०.११	६२३	६६३
७१	शोर्पा	१११४	०.१०	५४९	५६५
७२	कुमाल	९८२	०.०९	४८५	४९७
७३	सुनुवार	८९१	०.०८	४४४	४४७
७४	साम्पाङ्ग	८३७	०.०७	३८१	४५६

क्र.सं.	जात/जाति (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
७५	कहार	६२९	०.०५	३०५	३२४
७६	गडेरी/ भेडियार	६२२	०.०५	३१५	३०७
७७	थुलुङ	५४३	०.०५	२६५	२७८
७८	माली	४७२	०.०४	२२९	२४३
७९	घले	३०५	०.०३	१५१	१५४
८०	कमार	२५७	०.०२	१४१	११६
८१	राजघोष	२४६	०.०२	१४१	१०५
८२	लोहारुङ	२२९	०.०२	१०८	१२१
८३	मेवाहाङ्ग	२२७	०.०२	१०६	१२१
८४	खालिङ	१८६	०.०२	८०	१०६
८५	थामी	१८३	०.०२	८९	९४
८६	बाहिङ्ग	१७१	०.०१	८७	८४
८७	नाछिरिङ	१६७	०.०१	७६	९१
८८	कोरी	१५९	०.०१	८५	७४
८९	गोन्ध/ गोन्ड	१४८	०.०१	७९	६९
९०	भुमिहार	१४७	०.०१	८४	६३
९१	हालखोर	१३३	०.०१	७०	६३
९२	कोचे	१२०	०.०१	५६	६४
९३	आठपहरिया	१११	०.०१	५०	६१
९४	वादी	८७	०.०१	३७	५०
९५	कानु	८१	०.०१	४१	४०
९६	फ्रि	७९	०.०१	३५	४४
९७	भोटे	६२	०.०१	२९	३३
९८	किसान	५८	०.०१	३१	२७
९९	पञ्जावी/ शिख	४५	०.००	२६	१९
१००	चाई/ खुलउत	४४	०.००	२७	१७
१०१	पत्थरकट्टा/ खुसवाडिया	४०	०.००	२३	१७
१०२	मेचे	३०	०.००	१८	१२
१०३	चेपाङ्ग/ प्रजा	२९	०.००	१७	१२
१०४	दुरा	२५	०.००	१५	१०
१०५	पहारी	२४	०.००	११	१३
१०६	लेप्चा	२१	०.००	९	१२
१०७	वालुङ	१८	०.००	११	७
१०८	लोध	१८	०.००	१०	८
१०९	कलर	१५	०.००	९	६
११०	गाईने	१५	०.००	७	८
१११	ट्योल्मो/ योल्मोपा	१२	०.००	८	४
११२	रानाथारु	११	०.००	८	३
११३	राजी	१०	०.००	७	३

क्र.सं.	जात/जाति (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
११४	दोने	१०	०.००	६	४
११५	खातिक	१०	०.००	३	७
११६	अन्य	८९१	०.०८	४४५	४४६
११७	विदेशी	५०८७	०.४४	२४५७	२६३०
११८	उल्लेख नभएको	५६	०.००	२९	२७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.७ (ख) स्थानीय तह अनुसार प्रमुख दश जात/जातिको विवरण

मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका

क्र.सं.	जात/जाति (मिक्लाजुङ्ग)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३३१६७	१००.००	१५८८८	१७२७९
१	राई	७२९२	२१.९९	३५१९	३७७३
२	क्षेत्री	६४७०	१९.५१	३०९०	३३८०
३	पहाडी ब्राह्मण	३७१६	११.२०	१७९१	१९२५
४	याक्थुङ्ग/लिम्बु	३२७०	९.८६	१५१७	१७५३
५	मगर	२४५९	७.४१	११४२	१३१७
६	नेवाः(नेवार)	२३१०	६.९६	११२६	११८४
७	तामाङ	२२९७	६.९३	१०८५	१२१२
८	विश्वकर्मा	१९८३	५.९८	९४४	१०३९
९	परियार	१५०४	४.५३	७१०	७९४
१०	तेली	१६८	०.५१	८०	८८
११	अन्य	१६९८	५.१२	८८४	८१४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

लेटाङ नगरपालिका

क्र.सं.	जात/जाति (लेटाङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३८१५२	१००.००	१८०३८	२०११४
१	याक्थुङ्ग/लिम्बु	७६००	१९.९२	३६१६	३९८४
२	राई	६७८५	१७.७८	३१४०	३६४५
३	मगर	५४५४	१४.३०	२५८७	२८६७
४	ब्राह्मण पहाडी	५२६७	१३.८१	२४९१	२७७६
५	क्षेत्री	३०४४	७.९८	१४३२	१६१२
६	तामाङ	२१९०	५.७४	१०११	११७९
७	विश्वकर्मा	१९२७	५.०५	८८४	१०४३
८	नेवाः(नेवार)	१४७३	३.८६	७०४	७६९
९	परियार	११०४	२.८९	५०३	६०१
१०	वान्तवा	४८४	१.२७	२४९	२३५
११	अन्य	२८२४	७.४०	१४२१	१४०३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

केराबारी गाउँपालिका

क्र.सं	जात/जाति (केराबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	३४५०४	१००.००	१६४१५	१८०८९
१	याकथुङ्ग/लिम्बु	७२०७	२०.८९	३३९०	३८१७
२	क्षेत्री	४८८१	१४.१५	२३०८	२५७३
३	मगर	४६७१	१३.५४	२२५५	२४१६
४	राई	४०३५	११.६९	१८९३	२१४२
५	तामाङ	२७३३	७.९२	१३५०	१३८३
६	ब्राह्मण पहाडी	२६६९	७.७४	१२७३	१३९६
७	विश्वकर्मा	२३२६	६.७४	१०९३	१२३३
८	नेवा:(नेवार)	१०७५	३.१२	५०३	५७२
९	परियार	९५७	२.७७	४७१	४८६
१०	याम्फु	७३७	२.१४	३६०	३७७
११	अन्य	३२१३	९.३१	१५१९	१६९४

सुन्दरहरैँचा नगरपालिका

क्र.सं	जात/जाति (सुन्दरहरैँचा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	१२०२१३	१००.००	५७०१८	६३१९५
१	ब्राह्मण पहाडी	२७५८८	२२.९५	१३२०७	१४३८१
२	क्षेत्री	२७२३२	२२.६५	१२७५५	१४४७७
३	थारु	११२३७	९.३५	५४४६	५७९१
४	नेवा:(नेवार)	६६३६	५.५२	३०७१	३५६५
५	राई	६१८२	५.१४	२८२०	३३६२
६	तामाङ	४५८७	३.८२	२१३९	२४४८
७	याकथुङ्ग/लिम्बु	४२९०	३.५७	१९४३	२३४७
८	विश्वकर्मा	४२५२	३.५४	२००७	२२४५
९	खवास	४०२३	३.३५	१९५५	२०४८
१०	परियार	२५८३	२.१५	११६९	१४१४
११	अन्य	२१६०३	१७.९७	१०४८६	११११७

बेलबारी नगरपालिका

क्र.सं	जात/जाति (बेलबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	८१७७१	१००.००	३८२९७	४३४७४
१	क्षेत्री	१७३८	२.१६	८०७१	९०६७
२	ब्राह्मण-पहाडी	८४४०	१०.३२	३९७५	४४६५
३	राई	७६७०	९.३८	३४३३	४२३७
४	थारु	६९०२	८.४४	३२५६	३६४६
५	खवास	३९९२	४.८८	१८७२	२१२०
६	याकथुङ्ग/लिम्बु	३८६५	४.७३	१८०४	२०६१
७	तामाङ	३८५१	४.७१	१७९८	२०५३
८	धिमाल	३७०६	४.५३	१७६९	१९३७
९	राजवंशी	३५०७	४.२९	१६१४	१८९३
१०	विश्वकर्मा	२८७५	३.५२	१३४८	१५२७
११	अन्य	१९८२५	२४.२४	९३५७	१०४६८

कानेपोखरी गाउँपालिका

क्र.सं.	जात/जाति (कानेपोखरी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		४३१९३	१००.००	२०४०५	२२७८८
१	क्षेत्री	९६३२	२२.३०	४५७६	५०५६
२	ब्राह्मण पहाडी	५६६२	१३.११	२६८९	२९७३
३	याक्थुङ्ग/लिम्बु	३०१४	६.९८	१४०९	१६०५
४	राई	२८३०	६.५५	१२९९	१५३१
५	थारु	२७८८	६.४५	१३००	१४८८
६	धिमाल	१९८३	४.५९	९४२	१०४१
७	सन्थाल	१९०४	४.४१	९४४	९६०
८	तामाङ	१८८७	४.३७	८६७	१०२०
९	राजवंशी	१४४६	३.३५	६८१	७६५
१०	मुसहर	१३१२	३.०४	६५३	६५९
११	अन्य	१०७३५	२४.८५	५०४५	५६९०

पथरिशनिश्चरे नगरपालिका

क्र.सं.	जात/जाति (पथरिशनिश्चरे)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		७२४५१	१००.००	३३९८४	३८४६७
१	क्षेत्री	१५१६९	२०.९४	७१०३	८०६६
२	ब्राह्मण पहाडी	९७९२	१३.५२	४६४२	५१५०
३	याक्थुङ्ग/लिम्बु	९५३२	१३.१६	४४५५	५०७७
४	राई	७४७३	१०.३१	३४३२	४०४१
५	तामाङ	३७२५	५.१४	१७३२	१९९३
६	विश्वकर्मा	३५७७	४.९४	१६३१	१९४६
७	मगर	२९०६	४.०१	१३५९	१५४७
८	परियार	२४६२	३.४०	११३२	१३३०
९	नेवाः(नेवार)	२३०८	३.१९	१०८१	१२२७
१०	धिमाल	२२२२	३.०७	१०१५	१२०७
११	अन्य	१३२८५	१८.३४	६४०२	६८८३

उर्लाबारी नगरपालिका

क्र.सं.	जात/जाति (उर्लाबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		७०९०८	१००.००	३३३५६	३७५५२
१	क्षेत्री	१६६३१	२३.४५	७६९९	८९३२
२	ब्राह्मण पहाडी	१२९०९	१८.२१	६१३५	६७७४
३	याक्थुङ्ग/लिम्बु	५७५१	८.११	२५९४	३१५७
४	नेवाः(नेवार)	५०८६	७.१७	२३७४	२७१२
५	धिमाल	४७०१	६.६३	२२११	२४९०
६	तामाङ	३८८४	५.४८	१७६९	२११५
७	राई	३६७३	५.१८	१७०५	१९६८
८	विश्वकर्मा	३४४६	४.८६	१६२६	१८२०
९	परियार	२४००	३.३८	१०५०	१३५०

१०	मगर	१९६१	२.७७	९१९	१०४२
११	अन्य	१०४६६	१४.७६	५२७४	५१९२

रतुवामाई नगरपालिका

क्र सं	जात/जाति (रतुवामाई)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	६११३९	१००.००	२८९९९	३२१४०
१	क्षेत्री	९९२६	१६.२४	४७१५	५२११
२	ब्राह्मण पहाडी	८७१४	१४.२५	४१६५	४५४९
३	ताजपुरिया	५१२४	८.३८	२४२७	२६९७
४	मुसलमान	४९५६	८.११	२२५०	२७०६
५	गन्गाई	३६९६	६.०५	१७१९	१९७७
६	सन्थाल	२८९३	४.७३	१४०७	१४८६
७	राजवंशी	२७१६	४.४४	१२७०	१४४६
८	नेवाः(नेवार)	१५८८	२.६०	७३८	८५०
९	मुसहर	१४४८	२.३७	७२६	७२२
१०	अमात	१३१२	२.१५	६५९	६५३
११	अन्य	१८७६६	३०.६९	८९२३	९८४३

सुनवर्षी नगरपालिका

क्र सं	जात/जाति (रतुवामाई)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	५६०३४	१००.००	२६९९५	२९०३९
१	मुसलमान	१०१५५	१८.१२	४९०५	५२५०
२	राजवंशी	५९१९	१०.५६	२७८७	३१३२
३	मुसहर	५०९४	९.०९	२४५०	२६४४
४	गन्गाई	४५३३	८.०९	२२३२	२३०१
५	केवरत	३७५५	६.७०	१७८४	१९७१
६	क्षेत्री	३१४५	५.६१	१४९३	१६५२
७	यादव	२६३४	४.७०	१३१३	१३२१
८	तेली	२१६६	३.८७	१०८२	१०८४
९	सन्थाल	१७७०	३.१६	८४०	९३०
१०	ब्राह्मण पहाडी	१५०१	२.६८	७१८	७८३
११	अन्य	१५३६२	२७.४२	७३९१	७९७१

रगेली नगरपालिका

क्र.सं	जात/जाति (रगेली)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	५७४९४	१००.००	२७९७४	२९५२०
१	क्षेत्री	४८०६	८.३६	२२६२	२५४४
२	मुसहर	४२८७	७.४६	२१०५	२१८२
३	केवरत	४२०२	७.३१	२०६१	२१४१
४	सन्थाल	३८२८	६.६६	१८५७	१९७१
५	धानुक	३५६१	६.१९	१७७५	१७८६
६	वाँतर/सर्दार	३४५२	६.००	१७०७	१७४५
७	ब्राह्मण पहाडी	३४०९	५.९३	१६२९	१७८०
८	केवत	३३६५	५.८५	१७०४	१६६१

क्र.सं	जात/जाति (रंगेली)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
९	राजवंशी	३१४१	५.४६	१५०३	१६३८
१०	थारु	२०२१	३.५२	९४६	१०७५
११	अन्य	२१४२२	३७.२६	१०४२५	१०९९७

ग्रामथान गाउँपालिका

क्र सं	जात/जाति (ग्रामथान)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३६०२४	१००.००	१७४९७	१८५२७
१	थारु	१९३०५	५३.५९	९२६८	१००३७
२	वाँतर/सर्दार	२९७०	८.२४	१५०१	१४६९
३	ब्राह्मण पहाडी	२०३५	५.६५	९८५	१०५०
४	मुसहर	१९८४	५.५१	९७९	१००५
५	क्षेत्री	१७७६	४.९३	८३८	९३८
६	राजवंशी	९३२	२.५९	४७५	४५७
७	खवास	८३८	२.३३	४०८	४३०
८	विश्वकर्मा	५८४	१.६२	२७५	३०९
९	तेली	४५९	१.२७	२२९	२३०
१०	उराउँ/कुदुख	४५७	१.२७	२०९	२४८
११	अन्य	४६८४	१३.००	२३३०	२३५४

बुढीगंगा गाउँपालिका

क्र सं	जात/जाति (बुढीगङ्गा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		५१४९७	१००.००	२५३०७	२६१९०
१	थारु	१११४२	२१.६४	५४३२	५७१०
२	ब्राह्मण पहाडी	७४०४	१४.३८	३५५८	३८४६
३	क्षेत्री	५४३६	१०.५६	२५९७	२८३९
४	वाँतर/सर्दार	४१५६	८.०७	२०५८	२०९८
५	मुसहर	४०७१	७.९१	२०४०	२०३१
६	मुसलमान	२७७५	५.३९	१३९१	१३८४
७	राजवंशी	२२०७	४.२९	१०८९	१११८
८	खवास	२१२९	४.१३	१०२९	११००
९	मगर	१०१२	१.९७	४९०	५२२
१०	उराउँ/कुदुख	९७५	१.८९	४६९	५०६
११	अन्य	१०१९०	१९.७९	५१५४	५०३६

विराटनगर महानगरपालिका

क्र सं	जात/जाति (विराटनगर)	जम्मा	प्रतिशत (जम्मा को)	पुरुष	महिला
जम्मा		२४३९२७	१००.०	१२१९५४	१२१९७३
१	ब्राह्मण पहाडी	३९३७७	१६.१४	१८९३७	२०४४०
२	क्षेत्री	२३२६३	९.५४	१११२५	१२१३८
३	मुसलमान	२१२७९	८.७२	१०७१७	१०५६२
४	यादव	१४३२०	५.८७	७६००	६७२०
५	केवत	१००७०	४.१३	५१५२	४९१८
६	नेवाः(नेवार)	९६२२	३.९४	४६५६	४९६६
७	तेली	७७५७	३.१८	४०४८	३७०९

क्र सं	जात/जाति (विराटनगर)	जम्मा	प्रतिशत (जम्मा को)	पुरुष	महिला
८	धानुक	७६००	३.१२	३९४१	३६५९
९	राजवंशी	७२२४	२.९६	३६३८	३५८६
१०	थारु	६८४३	२.८१	३३९७	३४४६
११	अन्य	९६५७२	३९.५९	४८७४३	४७८२९

कटहरी गाउँपालिका

क्र सं	जात/जाति (कटहरी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		४८५१०	१००.०	२४३४२	२४१६८
१	बाँतर/सर्दार	९०२५	१८.६०	४५२०	४५०५
२	राजवंशी	६४५२	१३.३०	३२२७	३२२५
३	मुसलमान	३६५५	७.५३	१८०८	१८४७
४	मुसहर	२७१४	५.५९	१३९६	१३१८
५	केवट	२५४७	५.२५	१३०६	१२४१
६	थारु	२३०२	४.७५	११३५	११६७
७	क्षेत्री	१३८६	२.८६	६५०	७३६
८	ब्राह्मण पहाडी	१३५१	२.७८	६७२	६७९
९	दुसाध/पासवान/पासी	१२४३	२.५६	६५०	५९३
१०	गन्गाई	१२२८	२.५३	६३१	५९७
११	अन्य	१६६०७	३४.२३	८३४७	८२६०

धनपालथान गाउँपालिका

क्र सं	जात/जाति (धनपालथान)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		४५३४८	१००.०	२२१९६	२३१५२
१	गन्गाई	१२२१३	२६.९३	५९५८	६२५५
२	मुसलमान	४२३९	९.३५	२०८३	२१५६
३	बाँतर/सर्दार	३५००	७.७२	१६३६	१८६४
४	राजवंशी	३२२६	७.११	१५६२	१६६४
५	मुसहर	३००३	६.६२	१४८६	१५१७
६	केवट	३००२	६.६२	१५४२	१४६०
७	दुसाध/पासवान/पासी	१७४६	३.८५	८३९	९०७
८	अमात	१७१५	३.७८	८५२	८६३
९	नुनिया	१५५९	३.४४	७८१	७७८
१०	यादव	१३५१	२.९८	६८०	६७१
११	अन्य	९७९४	२१.६०	४७७७	५०१७

जहदा गाउँपालिका

क्र सं	जात/जाति (जहदा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		४७६३९	१००.००	२४०३५	२३६०४
१	गन्गाई	७८९७	१६.५८	३९९१	३९०६
२	सन्थाल	७१७०	१५.०५	३५१४	३६५६
३	राजवंशी	५१२९	१०.७७	२६१८	२५११
४	मुलसमाल	३५३५	७.४२	१७७६	१७५९
५	मुसहर	३३४७	७.०३	१७१३	१६३४

६	मल्लाह	२९९६	६.२९	१५३०	१४६६
७	नुनिया	२१७०	४.५६	१०९२	१०७८
८	यादव	१९४४	४.०८	१०३२	९१२
९	राजभार	१६९७	३.५६	८४०	८५७
१०	सर्वरिया	१६१८	३.४०	८०३	८१५
११	अन्य	१०१३६	२१.२८	५१२६	५०१०

संस्थागत जनसंख्याको जातिगत विवरण

क्र सं	जात/जाति (संस्थागत)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		६१८५	१००.००	४८१२	१३७३
१	क्षेत्री	१०७५	१७.३८	८४५	२३०
२	ब्राह्मण पहाडी	८६२	१३.९४	६५०	२१२
३	राई	४५२	७.३१	३६२	९०
४	थारु	३०९	५.००	२४७	६२
५	यादव	२८८	४.६६	२१८	७०
६	याक्युङ्ग/लिम्बु	२७०	४.३७	२१८	५२
७	नेवाः(नेवार)	२५६	४.१४	१८५	७१
८	तेली	२२८	३.६९	१५०	७८
९	मगर	२१८	३.५२	१८१	३७
१०	तामाङ	२०५	३.३१	१६६	३९
११	अन्य	२०२२	३२.६९	१५९०	४३२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.८ मातृभाषा सम्बन्धी विवरण

२.३.८(क) मोरङ जिल्लाको मातृभाषा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मातृ भाषा (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		११४८१५६	१००.००	५५७५१२	५९०६४४
१	नेपाली	४५९१४५	३९.९९	२१८१४४	२४१००१
२	मैथिली	२५९९८०	२२.६४	१३१८०४	१२८१७६
३	थारु	७६०५४	६.६२	३६७२०	३९३३४
४	राजवंशी	४१०३६	३.५७	२००७५	२०९६१
५	याक्युङ्ग/लिम्बु	३६६८६	३.२०	१७१७९	१९५०७
६	अंगिका	३५८३४	३.१२	१७८४९	१७९८५
७	उर्दु	३१६९९	२.७६	१५८२२	१५८७७
८	सन्थाली	२११३२	१.८४	१०३०१	१०८३१
९	तामाङ	२०३४३	१.७७	९६५८	१०६८५
१०	मगर दुत	१८२६६	१.५९	८६९१	९५७५
११	राई	१५९७९	१.३९	७३८३	८५९६
१२	धिमाल	११४४७	१.००	५३७२	६०७५
१३	नेपालभाषा/नेवारी	११३७८	०.९९	५४२९	५९४९
१४	वान्तवा	१०७२०	०.९३	५०५९	५६६१
१५	भोजपुरी	१००२८	०.८७	५१५८	४८७०
१६	गनगाई	८३१०	०.७२	३९१६	४३९४
१७	हिन्दी	७४५३	०.६५	३९९४	३४५९

क्र.सं.	मातृ भाषा (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
१८	मगही	७३१९	०.६४	३५६९	३७५०
१९	ताजपुरिया	७०५०	०.६१	३३१८	३७३२
२०	चाम्लिङ	६८६२	०.६०	३२९४	३५६८
२१	उराउँ/उराउ	६६४१	०.५८	३१४७	३४९४
२२	मारवाडी	५६६७	०.४९	२८९९	२७६८
२३	माझी	५४७५	०.४८	२६५९	२८१६
२४	बङ्गला	४६५७	०.४१	२३५७	२३००
२५	गुरुङ	४०४६	०.३५	१८८१	२१६५
२६	केवरत	३४१५	०.३०	१६०४	१८११
२७	साम्पाङ	२२०६	०.१९	१००७	११९९
२८	मुसलमान	२२०१	०.१९	१००४	११९७
२९	कुलुङ	२११९	०.१८	१००४	१११५
३०	मुण्डा/मुडियारी	१५९८	०.१४	७६०	८३८
३१	याम्फु/याम्फे	१५१८	०.१३	७२५	७९३
३२	याक्खा	१४००	०.१२	६५४	७४६
३३	दनुवार	११९०	०.१०	६०६	५८४
३४	भुजेल	१०७१	०.०९	५२०	५५१
३५	थलुङ	१०२५	०.०९	४९०	५३५
३६	शोर्पा	७८१	०.०७	३८६	३९५
३७	डुमी	४७४	०.०४	२२२	२५२
३८	मेवाहाङ	४६८	०.०४	२२०	२४८
३९	संस्कृत	४६८	०.०४	२३१	२३७
४०	लोहोरुङ्ग	४५१	०.०४	२०४	२४७
४१	खालिङ	४४७	०.०४	२०४	२४३
४२	बाहिङ/बायुङ	४०४	०.०४	१९३	२११
४३	कोये	३३०	०.०३	१५८	१७२
४४	सुनुवार	३२५	०.०३	१७१	१५४
४५	अवधी	३२१	०.०३	१५७	१६४
४६	सद्री	२९८	०.०३	१४१	१५७
४७	नाछिरिङ्ग	२८७	०.०२	१३०	१५७
४८	वाम्बुले	१९९	०.०२	८३	११६
४९	घले	१८०	०.०२	८८	९२
५०	पुमा	१५३	०.०१	७२	८१
५१	डुङ्गमाली	१४९	०.०१	८०	६९
५२	आठपहरिया	१३६	०.०१	६०	७६
५३	सिङ्ग भाषा	१२६	०.०१	५८	६८
५४	बज्जीका	१२५	०.०१	६९	५६
५५	खस	११०	०.०१	५९	५१
५६	खरिया	१०३	०.०१	५०	५३
५७	वैतडी	८३	०.०१	३६	४७
५८	कुमाल	७६	०.०१	३९	३७
५९	थामी	६८	०.०१	३६	३२

क्र.सं.	मातृ भाषा (मोरङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
६०	छिलिङ्ग	६३	०.०१	२८	३५
६१	मगर खाम	५५	०.००	२१	३४
६२	छिन्ताङ्ग	३९	०.००	२३	१६
६३	भोटे	३०	०.००	१५	१५
६४	अग्नेजी	२९	०.००	११	१८
६५	ब्याँसी	२८	०.००	१३	१५
६६	तिलुङ्ग	२६	०.००	१०	१६
६७	साम	२४	०.००	१६	८
६८	डोटेली	२०	०.००	१२	८
६९	दार्चुलेली	२०	०.००	११	९
७०	तिबेतन	१८	०.००	१०	८
७१	मनाङ्गे	१८	०.००	८	१०
७२	पञ्जावी	१७	०.००	८	९
७३	कुमैली	१७	०.००	१०	७
७४	वाल्लिङ्ग/वालुङ्ग	१६	०.००	६	१०
७५	सिन्धी	१६	०.००	९	७
७६	राजी	१५	०.००	६	९
७७	मेचे	१०	०.००	६	४
७८	छत्त्याल	१०	०.००	६	४
७९	हरियान्वी	१०	०.००	६	४
८०	अन्य	१६३	०.०१	७८	८५

२.३.८ (ख) स्थानीय तहअनुसार प्रमुख दश मातृभाषा सम्बन्धी विवरण

मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (मिक्लाजुङ्ग)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३३१६७	१००.००	१५८८८	१७२७९
१	नेपाली	२०५५७	६१.९८	९७७५	१०७८२
२	वान्तवा	३१७२	९.५६	१५५६	१६१६
३	याक्थुङ/लिम्बु	२१५९	६.५१	९९४	११६५
४	चाम्लिङ	१८३२	५.५२	९३३	८९९
५	तामाङ	१६४९	४.९७	८०४	८४५
६	मगर दुत	१३४७	४.०६	६२९	७१८
७	राई	८६५	२.६१	४०१	४६४
८	नेपालभाषा/नेवारी	५९०	१.७८	२८३	३०७
९	मैथिली	१३९	०.४२	८५	५४
१०	कुलुङ	१२१	०.३६	६०	६१
११	अन्य	७३६	२.२२	३६८	३६८

लेटाङ नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (लेटाङ)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३८१५२	१००.००	१८०३८	२०११४
१	नेपाली	१८६९५	४९.००	८८०२	९८९३
२	याक्थुङ/लिम्बु	६२४९	१६.३८	२९७६	३२७३

क्र.सं.	मातृ भाषा (लेटाड)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
३	मगर दुत	४१४५	१०.८६	१९५२	२१९३
४	वान्तवा	२१६६	५.६८	१०३२	११३४
५	तामाङ	१७३०	४.५३	८१३	९१७
६	राई	१६१५	४.२३	७४६	८६९
७	चाम्लिङ	९४५	२.४८	४५९	४८६
८	साम्पाङ	९४२	२.४७	४३५	५०७
९	नेपालभाषा/नेवारी	३८६	१.०१	१८४	२०२
१०	मैथिली	२४३	०.६४	१३२	१११
११	अन्य	१०३६	२.७२	५०७	५२९

केराबारी गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (केराबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३४५०४	१००.००	१६४१५	१८०८९
१	नेपाली	१७७७२	५१.५१	८३९०	९३८२
२	याक्युङ/लिम्बु	५९६९	१७.३०	२८३३	३१३६
३	मगर दुत	३९७८	११.५३	१९३९	२०३९
४	तामाङ	१८८९	५.४७	९४९	९४०
५	राई	१५७८	४.५७	७३०	८४८
६	याम्फु/याम्फे	८८६	२.५७	४२९	४५७
७	वान्तवा	५९०	१.७१	२६९	३२१
८	मैथिली	२८८	०.८३	१५०	१३८
९	याक्खा	२५९	०.७५	१२२	१३७
१०	नेपालभाषा/नेवारी	२३६	०.६८	१०५	१३१
११	अन्य	१०५९	३.०७	४९९	५६०

सुन्दरहरैँचा नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (सुन्दरहरैँचा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		१२०२१३	१००.००	५७०१८	६३१९५
१	नेपाली	८१३२०	६७.६५	३८३८९	४२९३१
२	थारु	१४३४७	११.९३	६९८५	७३६२
३	मैथिली	३३४७	२.७८	१७०२	१६४५
४	याक्युङ/लिम्बु	२९९४	२.४९	१३४२	१६५२
५	तामाङ	२७५८	२.२९	१२७९	१४७९
६	राई	२२८९	१.९०	१०६९	१२२०
७	उराउँ/उराउ	२०७८	१.७३	९६३	१११५
८	नेपालभाषा/नेवारी	१६०४	१.३३	७४७	८५७
९	बज्जीका	१२२८	१.०२	५७३	६५५
१०	उर्दु	१०७३	०.८९	५५४	५१९
११	अन्य	७१७५	५.९७	३४१५	३७६०

बेलबारी नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (बेलबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		८१७७१	१००.००	३८२९७	४३४७४
१	नेपाली	४२१८४	५१.५९	१९७३७	२२४४७

क्र.सं.	मातृ भाषा (बेलबारी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
२	थारु	१०३४१	१२.६५	४८५९	५४८२
३	राजवंशी	३४४०	४.२१	१५८७	१८५३
४	धिमाल	३३२७	४.०७	१५७८	१७४९
५	याक्थुङ/लिम्बु	३०४५	३.७२	१४१३	१६३२
६	तामाङ	२८०९	३.४४	१३१८	१४९१
७	मैथिली	२६६१	३.२५	१३७२	१२८९
८	राई	१८११	२.२१	७८४	१०२७
९	वान्तवा	१६२७	१.९९	७४३	८८४
१०	मगर दुत	१५१९	१.८६	७०९	८१०
११	अन्य	९००७	११.०१	४१९७	४८१०

कानेपोखरी गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (कानेपोखरी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	४३१९३	१००.००	२०४०५	२२७८८
१	नेपाली	२४१७६	५५.९७	११३६७	१२८०९
२	थारु	२५९५	६.०१	१२१०	१३८५
३	मैथिली	२४३२	५.६३	१२१०	१२२२
४	याक्थुङ/लिम्बु	२३४१	५.४२	१०९५	१२४६
५	धिमाल	१९१०	४.४२	९०९	१००१
६	सन्थाली	१८८२	४.३६	९३५	९४७
७	तामाङ	१४३८	३.३३	६६५	७७३
८	राजवंशी	१३७०	३.१७	६५०	७२०
९	राई	९८४	२.२८	४४१	५४३
१०	मगर दुत	६७८	१.५७	३१२	३६६
११	अन्य	३३८७	७.८४	१६११	१७७६

पथरिशनिश्चरे नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (पथरिशनिश्चरे)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	७२४५१	१००.००	३३९८४	३८४६७
१	नेपाली	४३७२२	६०.३५	२०३९३	२३३२९
२	याक्थुङ/लिम्बु	७४३८	१०.२७	३४७१	३९६७
३	मैथिली	३०४७	४.२१	१५५०	१४९७
४	राई	२७६१	३.८१	१२५४	१५०७
५	तामाङ	२६९३	३.७२	१२६९	१४२४
६	धिमाल	१९३६	२.६७	८८०	१०५६
७	मगर दुत	१८९०	२.६१	८८०	१०१०
८	चाम्लिङ	१३३८	१.८५	६३६	७०२
९	थारु	१०१३	१.४०	४८३	५३०
१०	वान्तवा	१००५	१.३९	४८०	५२५
११	अन्य	५६०८	७.७४	२६८८	२९२०

सुनवर्षी नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (सुनवर्षी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	५६०३४	१००.००	२६९९५	२९०३९

क्र.सं.	मातृ भाषा (सुनवर्षी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
१	मैथिली	२१४४१	३८.२६	१०४८०	१०९६१
२	उर्दु	७४२०	१३.२४	३६०४	३८१६
३	नेपाली	७०६९	१२.६२	३३५८	३७११
४	राजबंशी	५९५२	१०.६२	२८०७	३१४५
५	केवरत	३२६६	५.८३	१५३१	१७३५
६	गनगाई	२१५५	३.८५	१०५२	११०३
७	सन्थाली	१७६९	३.१६	८३९	९३०
८	अंगिका	१६६३	२.९७	८३७	८२६
९	मगही	७७१	१.३८	३७९	३९२
१०	मुसलमान	७३२	१.३१	३२२	४१०
११	अन्य	३७९६	६.७७	१७८६	२०१०

रंगेली नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (रंगेली)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		५७४९४	१००.००	२७९७४	२९५२०
१	मैथिली	२४३७०	४२.३९	१२१५३	१२२१७
२	नेपाली	१०७७३	१८.७४	५१०३	५६७०
३	अंगिका	४३५०	७.५७	२१३२	२२१८
४	सन्थाली	४०८०	७.१०	१९७९	२१०१
५	थारु	३३३९	५.८१	१५६६	१७७३
६	राजबंशी	३१४०	५.४६	१५०१	१६३९
७	ताजपुरिया	१२३७	२.१५	५६८	६६९
८	उराउँ/उराउ	१०४६	१.८२	४८८	५५८
९	उर्दु	९२३	१.६१	४६१	४६२
१०	भोजपुरी	७१७	१.२५	३६२	३५५
११	अन्य	३५१९	६.१२	१६६१	१८५८

ग्रामथान नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (ग्रामथान)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
जम्मा		३६०२४	१००.००	१७४९७	१८५२७
१	थारु	२०४३३	५६.७२	९८११	१०६२२
२	मैथिली	६२०६	१७.२३	३१४६	३०६०
३	नेपाली	५६२७	१५.६२	२७११	२९१६
४	माझी	११०५	३.०७	५५२	५५३
५	राजबंशी	८५०	२.३६	४३२	४१८
६	उराउँ/उराउ	४०८	१.१३	१८६	२२२
७	तामाङ	१९४	०.५४	९१	१०३
८	हिन्दी	१८७	०.५२	९६	९१
९	भोजपुरी	१७४	०.४८	९१	८३
१०	नेपालभाषा/तेवारी	१५५	०.४३	७३	८२
११	अन्य	६८५	१.९०	३०८	३७७

बुढीगङ्गा गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (बुढीगङ्गा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	५१४९७	१००.००	२५३०७	२६१९०
१	नेपाली	१६६३८	३२.३१	८००३	८६३५
२	थारु	१२९४४	२५.१४	६३०१	६६४३
३	मैथिली	१२०५२	२३.४०	६११२	५९४०
४	उर्दु	२४३६	४.७३	१२२५	१२११
५	राजवंशी	२०९५	४.०७	१०३७	१०५८
६	माभ्नी	१५८१	३.०७	७७२	८०९
७	उराउँ/उराउ	९३९	१.८२	४५२	४८७
८	मगर दूत	४७५	०.९२	२३२	२४३
९	भोजपुरी	४५०	०.८७	२२७	२२३
१०	याक्थुङ/लिम्बु	४३२	०.८४	२१९	२१३
११	अन्य	१४५५	२.८३	७२७	७२८

विराटनगर नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (विराटनगर)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	२४३९२७	१००.००	१२१९५४	१२१९७३
१	मैथिली	१०६३९५	४३.६२	५४६२९	५१७६६
२	नेपाली	८४८१६	३४.७७	४०६४५	४४१७१
३	उर्दु	११४८७	४.७१	५९१६	५५७१
४	राजवंशी	६५१९	२.६७	३३०९	३२१०
५	थारु	६४०४	२.६३	३१७४	३२३०
६	भोजपुरी	५६९२	२.३३	२९३५	२७५७
७	मारवाडी	५१८५	२.१३	२६४३	२५४२
८	हिन्दी	५०२५	२.०६	२६३१	२३९४
९	नेपालभाषा/नेवारी	३३१४	१.३६	१६११	१७०३
१०	मराठी	१७९४	०.७४	९०३	८९१
११	अन्य	७२९६	२.९९	३५५८	३७३८

कटहरी नगरपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (कटहरी)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	४८५१०	१००.००	२४३४२	२४१६८
१	मैथिली	२८३३९	५८.४२	१४३७४	१३९६५
२	राजवंशी	६३९७	१३.१९	३२०१	३१९६
३	नेपाली	४४८२	९.२४	२२०९	२२७३
४	थारु	२३२९	४.८०	११४६	११८३
५	उर्दु	१०९२	२.२५	५३०	५६२
६	मण्डा/मडियारी	९९२	२.०४	४८८	५०४
७	सन्थाली	९४९	१.९६	४५०	४९९
८	उराउँ/उराउ	८३०	१.७१	३९६	४३४
९	अंगिका	७९०	१.६३	४०६	३८४
१०	भोजपुरी	२८५	०.५९	१३७	१४८
११	अन्य	२०२५	४.१७	१००५	१०२०

धनपालथान गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (धनपालथान)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	४५३४८	१००.००	२२१९६	२३१५२
१	मैथिली	१८०२८	३९.७५	८८४५	९१८३
२	अंगिका	१६५१७	३६.४२	८१३४	८४१३
३	उर्दु	३०६३	६.७५	१४९३	१५७०

क्र.सं.	मातृ भाषा (धनपालथान)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
४	राजवंशी	२८६०	६.३१	१३८९	१४७१
५	मगही	१४००	३.०९	६७२	७२८
६	सन्थाली	१३०१	२.८७	६३९	६६२
७	नेपाली	८२१	१.८१	३९६	४२५
८	थारु	७५१	१.६६	३३९	४१२
९	हिन्दी	२०३	०.४५	११०	९३
१०	गानगाई	१८९	०.४२	९१	९८
११	अन्य	२१५	०.४७	८८	१२७

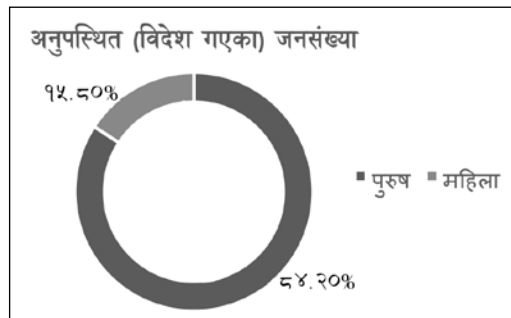
जहदा गाउँपालिका

क्र.सं.	मातृ भाषा (जहदा)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	४७६३९	१००.००	२४०३५	२३६०४
१	मैथिली	१६३६८	३४.३६	८३५५	८०१३
२	अंगिका	१२३६२	२५.९५	६२६१	६१०१
३	सन्थाली	७०४५	१४.७९	३४४६	३५९९
४	राजवंशी	४६०४	९.६६	२३५३	२२५१
५	मगही	२६६०	५.५८	१२७५	१३८५
६	उर्दु	२२२९	४.६८	११२४	११०५
७	भोजपुरी	९९२	२.०८	५२६	४६६
८	नेपाली	६४६	१.३६	३३७	३०९
९	बङ्गला	२५५	०.५४	१२९	१२६
१०	मुसलमान	१५३	०.३२	६९	८४
११	अन्य	३२५	०.६८	१६०	१६५

मोरङ जिल्लाको संस्थागत जनसंख्याको मातृभाषा अनुसारको विवरण

क्र.सं.	मातृ भाषा (संस्थागत)	जम्मा	प्रतिशत (जम्माको)	पुरुष	महिला
	जम्मा	६१८५	१००.००	४८१२	१३७३
१	नेपाली	३३५१	५४.१८	२५८६	७६५
२	मैथिली	१०७८	१७.४३	८११	२६७
३	था?	२४१	३.९०	१९७	४४
४	हिन्दी	२०१	३.२५	१५५	४६
५	याक्थ'ड/लिम्ब'	२००	३.२३	१६४	३६
६	राई	१९३	३.१२	१६०	३३
७	मगर दत्त	१३९	२.२५	११७	२२
८	नेपालभाषा/नेवारी	१३६	२.२०	१०२	३४
९	तामाङ	१२७	२.०५	१०६	२१
१०	उर्दु	८७	१.४१	६५	२२
११	अन्य	४३२	६.९८	३४९	८३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिङ्ग	जम्मा	विदेश जाँदाको उमेर समूह												उल्लेख नमपुको		
			००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५+			
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	३६५४	५२	४०	७६	४६७	९४०	७०८	५२६	४१४	२४५	९०	४१	२१	६	३	२५
	पु.	३३९४	२७	२२	६८	८८३	६६५	४४३	३९४	२३२	८१	८१	३६	२१	६	२	१९
	म.	२६०	२५	१८	८	५७	४३	४३	२०	१३	१३	९	५	०	०	१	६
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	३१६२	६५	४१	४८	३४०	६६८	४६२	३३३	१८९	१६८	७९	३४	२१	६	७	१९
	पु.	२७६१	३६	२३	३३	२९६	७६७	५८७	४२०	२९३	१६८	६९	३०	१९	५	१२	
	म.	४०१	२९	१८	१५	४४	१०२	७३	३०	१२	२१	१०	४	२	२	७	
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा	१२४३	१३	७	७	६९	३१०	३२८	१५८	१०२	२७	९	९	१	२	५	
	पु.	११६१	८	४	६	६५	२९५	३०१	१५४	९४	२५	९	७	१	१	४	
	म.	८२	५	३	४	१५	२७	३०	४	८	८	२	२	०	१	१	
बुढिगंगा गाउँपालिका	जम्मा	१६२७	१५	१२	१८	१२४	३७६	२५५	१८७	७३	१४	५	५	३	३	२२	
	पु.	१४६१	६	८	१५	१०७	३५२	२३८	१७४	६७	१३	५	५	३	५	१५	
	म.	१६६	९	४	३	१७	६३	२२६	१३	६	१	०	०	०	०	७	
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	९१०२	२९७	१३५	११७	१०५९	२६७७	२१४१	७५	३३२	१३९	५४	३२	२२	२२	१०१	
	पु.	६८१२	१५१	८२	७८	७७२	१९१४	१६१२	९९८	२७९	१११	४४	२०	१४	१०	५८	
	म.	२२९०	१७६	५३	३९	२८७	७६३	५२९	१०२	५३	२८	१०	१२	१२	८	४३	
कटहरी गाउँपालिका	जम्मा	११४८	१०	१०	१६	११८	३५६	२२६	१३१	६८	१९	१२	५	२	०	८	
	पु.	१०३९	५	७	९	१०८	३२८	२०४	१५३	६४	१७	११	४	२	०	७	
	म.	१०९	५	३	७	१०	२८	१२	१४	४	२	१	१	०	०	१	
धनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	२२३७	४३	२६	२९	२०८	५८९	४२९	३२९	२८७	१६४	६५	४०	१९	३	६	
	पु.	२०८७	२३	१४	१९	१६३	४०६	३११	२७४	१५८	६४	३६	३५	१५	३	५	
	म.	१५०	२०	१२	१४	२६	१२३	११८	११३	६	१	४	५	०	०	१	
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	११८४	८	५	९	१४१	३६४	२१५	१६९	७०	२७	१०	२	३	१	१२	
	पु.	११३५	६	५	५	१३५	३४५	२०८	१५९	६१	२६	१०	२	३	१	१२	
	म.	४९	२	४	६	१०	१९	१०७	११०	९	१	०	०	०	०	०	
मोरङ जिल्ला	जम्मा	७५८६८	११८५	६८१	८६१	७७८६	२२६३९	१६८७०	११२४४	७८३८	३७९१	५४६	२५२	११३	११३	५५४	
	पु.	६३८४७	६३८	४०६	६३५	६६४८	१९११७	१४१९६	९६१५	६८४९	३३३७	४५७	१९४	७५	६६	३८७	
	म.	१२०२१	२७५	२७६	११३८	२६७४	१६२२२	२६७४	१६२९	४३४	१७८	५९	५८	४८	४७	१६७	

२.३.५ (ख) विदेश गएको देश अनुसार अनुपस्थित (विदेश गएको) जनसंख्या

स्थानीय तह	लिङ्ग	जम्मा	भारत	सार्क	आसियन	मध्य पूर्व	अन्य एसियन	युरोपियन	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिकन	व्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
मोरङ जिल्ला	जम्मा	७५८६८	११०३९	२८९	१०८२९	४१४८७	३१६५	२१०९	१३४५	२७०१	१५	१२६	२५८८	९२	८३
	पुरुष	६३८४७	८५५१	१९२	१०३९६	३६९३८	२२३७	१३७७	८१८	१५६१	१३	९९	१५२५	७५	६५
	महिला	१२०२१	२४८८	९७	४३३	४५४९	९२८	७३२	५२७	११४०	२	२७	१०६३	१७	१८
मिक्लाजुङ्गा गाउँपालिका	जम्मा	३२४७	१६८	२	४५७	२३७३	७९	७	२१	५६	०	३	१६	०	१
	पुरुष	२७९२	१११	१	४२७	२०९९	५३	४६	१०	३२	०	२	११	०	०
	महिला	४५५	५७	१	३०	२७४	२६	२५	११	२४	०	१	५	०	१
लेटाङ नगरपालिका	जम्मा	३४३३	२२४	१४	५२२	२२४६	१३६	७२	६१	७२	०	७	६४	११	४
	पुरुष	२८४५	१८१	६	४७७	१९२०	९७	४३	३२	४१	०	५	३१	९	३
	महिला	५८८	४३	८	४५	३२६	३९	२९	२९	३१	०	२	३३	२	१
केरावारी गाउँपालिका	जम्मा	३०८८	१६१	१०	५४९	१९८१	२२७	७८	२४	३५	१	६	१०	४	२
	पुरुष	२६२२	१२०	५	५०७	१७५९	१३७	४४	१४	२२	१	५	४	३	१
	महिला	४६६	४१	५	४२	२२२	९०	३४	१०	१३	०	१	६	१	१
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जम्मा	९९०४	८४५	२१	११३४	६२३३	५४२	३१९	२०१	२४९	३	२१	३२४	४	८
	पुरुष	८४०७	६२६	१७	१०८५	५५४६	४०९	२३०	१२४	१४३	२	१९	१९४	४	८
	महिला	१४९७	२१९	४	४९	६८७	१३३	८९	७७	१०६	१	२	१३०	०	०
बेलवारी नगरपालिका	जम्मा	७७७३	७६३	३०	९५५	४८२८	४५०	२१४	२११	१३७	१	११	१६६	४	३
	पुरुष	६५२५	५५८	२०	८८७	४३११	३००	१२९	१२५	७८	१	९	१०१	३	३
	महिला	१२४८	२०५	१०	६८	५१७	१५०	८५	८६	५९	०	२	६५	१	०
कानेपोखरी गाउँपालिका	जम्मा	४३७४	७९२	१२	५५७	२५२०	२३७	९९	६३	८७	०	३	६३	२१	०
	पुरुष	३६६६	४९७	७	५३९	२२१९	१८६	६९	४०	५०	०	२	३७	२०	०
	महिला	७०८	२९५	५	१८	३०१	५१	३०	२३	३७	०	१	२६	१	०
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	जम्मा	७९८३	९०८	३३	९९४	४८७०	३३५	२५४	१८६	२२३	०	१६	१५२	३	९
	पुरुष	६४६१	६४८	१८	९२२	४१२८	२२७	१७३	११९	१२३	०	१३	८३	२	५
	महिला	१५२२	२६०	१५	७२	७४२	१०८	८१	६७	१००	०	३	६९	१	४
उर्लावारी नगरपालिका	जम्मा	७५४३	५६२	३५	६८०	४७५२	४८०	२५०	२१४	२६४	२	९	२८१	७	७
	पुरुष	६०३५	४०२	२४	६४१	४०५१	३०९	१६३	१२१	१४८	१	७	१५९	३	६
	महिला	१५०८	१६०	११	३९	७०१	१७१	८७	९३	११६	१	२	१२२	४	१
रतुवामाई नगरपालिका	जम्मा	५१६६	१४९९	१४	९७	२१९१	१४९	११२	४६	११४	२	६	५६	३	३
	पुरुष	४६४४	१३७०	१२	९४८	२००८	१०३	७५	३०	५२	२	५	३४	३	२
	महिला	५२२	१२९	२	२३	१८३	४६	३७	१६	६२	०	१	२२	०	१
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	३६५४	१४३९	६	७७४	१३०८	३२	२९	१०	३२	०	३	१०	८	३
	पुरुष	३३९४	१२७७	४	७७१	१२५१	२६	२०	९	१८	०	३	७	७	१
	महिला	२६०	१६२	२	३	५७	६	९	१	१४	०	०	३	१	२
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	३१६२	१००९	९	६०६	१२९३	६३	४९	२२	६३	०	१	४२	४	१
	पुरुष	२७६१	७७४	७	६००	१२१५	५२	३०	१४	३८	०	१	२६	३	१
	महिला	४०१	२३५	२	६	७८	११	१९	८	२५	०	०	१६	१	०
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा	१२४३	१२८	३	२६८	७७८	१४	१३	४	२७	०	२	६	०	०
	पुरुष	११६१	९७	२	२६६	७४४	१३	१२	४	१७	०	२	४	०	०
	महिला	८२	३१	१	२	३४	१	१	०	१०	०	०	२	०	०
बुढिगंगा गाउँपालिका	जम्मा	१६२७	१७७	६	२९५	९०६	६३	५०	२१	४९	३	१	५२	२	२
	पुरुष	१४६१	१३४	४	२९३	८६४	४८	३४	१७	२९	३	१	३०	२	२
	महिला	१६६	४३	२	२	४२	१५	१६	४	२०	०	०	२२	०	०

स्थानीय तह	लिंग	जम्मा	भारत	सार्क	आसियन	मध्य पूर्व	अन्य एसियन	युरोपियन	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिकन	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	९१०२	१४९६	८२	६४७	३१५५	३३९	४७२	२५१	१२७	३	३३	१३०५	१८	३०
	पुरुष	६८१२	१००७	५४	६२१	२८३३	२६२	२९३	१५२	७५२	३	२२	७७६	१३	२४
	महिला	२२९०	४८९	२८	२६	३२२	७७	१७९	९९	५१९	०	११	५२९	५	६
कटहरी गाउँपालिका	जम्मा	११४८	१९३	७	३०९	५५३	१०	२१	४	११	०	३	३२	३	२
	पुरुष	१०३९	१४९	६	३०४	५२१	८	१२	२	९	०	२	२२	३	१
	महिला	१०९	४४	१	५	३२	२	९	२	२	०	१	१०	०	१
धनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	२२३७	४४२	४	७११	१०४१	६	४	३	१०	०	१	९	०	६
	पुरुष	२०८७	३२४	४	७०८	१०२२	४	२	२	८	०	१	६	०	६
	महिला	१५०	११८	०	३	१९	२	२	१	२	०	०	३	०	०
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	११८४	३१३	१	४००	४५९	३	२	३	१	०	०	०	०	२
	पुरुष	११३५	२७६	१	४००	४४७	३	२	३	१	०	०	०	०	२
	महिला	४९	३७	०	०	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.५ (ग) विदेश जानुको मुख्य कारण अनुसार अनुपस्थित (विदेश गएको) जनसंख्या

स्थानीय तह	लिंग	जम्मा	विदेश जानुको मुख्य कारण						उल्लेख नभएको
			तलब / ज्याला नोकरी	व्यापार / व्यवसाय	अध्ययन / तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
मोरङ जिल्ला	जम्मा	७५८६८	५८६२६	३४२	६१२६	५३०५	४३८२	६२९	४५८
	पुरुष	६३८४७	५१९०५	२८३	३९१५	४६३१	२४३१	३४८	३३४
	महिला	१२०२१	६७२१	५९	२२११	६७४	१९५१	२८१	१२४
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	जम्मा	३२४७	२८८७	५	७४	११८	१२३	१०	३०
	पुरुष	२७९२	२५३८	४	४०	९१	९२	६	२१
	महिला	४५५	३४९	१	३४	२७	३१	४	९
लेटाङ नगरपालिका	जम्मा	३४३३	२७५३	१५	१६१	३१०	१५३	२४	१७
	पुरुष	२८४५	२३६५	१३	८७	२६५	८९	१३	१३
	महिला	५८८	३८८	२	७४	४५	६४	११	४
केरावारी गाउँपालिका	जम्मा	३०८८	२५२९	७	७१	३४२	११९	१०	१०
	पुरुष	२६२२	२२०४	६	४१	२८२	७८	४	७
	महिला	४६६	३२५	१	३०	६०	४१	६	३
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जम्मा	९९०४	८३३७	५६	६९८	२७१	४४५	४८	४९
	पुरुष	८४०७	७३८१	४६	४४१	२२९	२४६	२८	३६
	महिला	१४९७	९५६	१०	२५७	४२	१९९	२०	१३
बेलवारी नगरपालिका	जम्मा	७७७३	६४२१	२१	४०५	४१२	३८९	८१	४४
	पुरुष	६५२५	५६१५	१५	२४७	३४१	२३३	४४	३०
	महिला	१२४८	८०६	६	१५८	७१	१५६	३७	१४
कानेपोखरी गाउँपालिका	जम्मा	४३७४	३७४४	२१	१८३	७३	२७६	३७	४०
	पुरुष	३६६६	३२७२	१६	१२३	५५	१४७	२२	३१
	महिला	७०८	४७२	५	६०	१८	१२९	१५	९
पथरिशांनिश्चरे नगरपालिका	जम्मा	७९८३	६४०२	२५	३५६	६२०	४७८	६१	४१
	पुरुष	६४६१	५३९४	१७	२०९	५०६	२७१	३३	३१
	महिला	१५२२	१००८	८	१४७	११४	२०७	२८	१०

स्थानीय तह	लिंग	जम्मा	विदेश जानुको मुख्य कारण						उल्लेख नभएको
			तलब / ज्याला नोकरी	व्यापार / व्यवसाय	अध्ययन / तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
उर्लावारी नगरपालिका	जम्मा	७५४३	५८९९	१९	६१४	४४२	४७३	५९	३७
	पुरुष	६०३५	४९६७	१५	३६६	३६६	२६९	३३	१९
	महिला	१५०८	९३२	४	२४८	७६	२०४	२६	१८
रतुवामाई नगरपालिका	जम्मा	५१६६	३६१४	२०	२१७	९६५	२५६	५३	४१
	पुरुष	४६४४	३३६७	१५	१४३	८८१	१६३	४०	३५
	महिला	५२२	२४७	५	७४	८४	९३	१३	६
सुनवर्षी नगरपालिका	जम्मा	३६५४	२७८८	९	११२	५३८	१६५	२१	२१
	पुरुष	३३९४	२६५१	८	८८	५१२	१०३	१३	१९
	महिला	२६०	१३७	१	२४	२६	६२	८	२
रंगेली नगरपालिका	जम्मा	३१६२	२६०३	५	१२८	१८२	२१५	१०	१९
	पुरुष	२७६१	२३६१	४	९१	१७१	११०	८	१६
	महिला	४०१	२४२	१	३७	११	१०५	२	३
ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा	१२४३	१०६१	९	४६	७७	३६	७	७
	पुरुष	११६१	१०१२	९	३५	६९	२५	५	६
	महिला	८२	४९	०	११	८	११	२	१
बृहिंगंगा गाउँपालिका	जम्मा	१६२७	१२८९	६	१६१	७३	७९	११	८
	पुरुष	१४६१	१२२४	४	१०१	६९	४९	६	८
	महिला	१६६	६५	२	६०	४	३०	५	०
विराटनगर महानगरपालिका	जम्मा	९१०२	४६६१	६६	२७५२	४८२	९०५	१६०	७६
	पुरुष	६८१२	४०६७	५५	१७९२	४१३	३७०	६७	४८
	महिला	२२९०	५९४	११	९६०	६९	५३५	९३	२८
कटहरा गाउँपालिका	जम्मा	११४८	८८०	५	८७	११०	५५	६	५
	पुरुष	१०३९	८३२	४	६४	१००	३४	३	२
	महिला	१०९	४८	१	२३	१०	२१	३	३
धनपालथान गाउँपालिका	जम्मा	२२३७	१८०६	५१	२८	१५१	१७०	२५	६
	पुरुष	२०८७	१७२९	५०	२३	१४६	११६	१७	६
	महिला	१५०	७७	१	५	५	५४	८	०
जहदा गाउँपालिका	जम्मा	११८४	९५२	२	३३	१३९	४५	६	७
	पुरुष	११३५	९२६	२	२४	१३५	३६	६	६
	महिला	४९	२६	०	९	४	९	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१० जन्म स्थान सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा जनसंख्या	यही जिल्ला	अर्को जिल्ला	विदेश	नखुलेको
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३३१६७	२२५८३	१०२१५	३५६	१३
लेटाङ नगरपालिका	३८१५२	२५८१७	११७९४	५३१	१०
केरावारी गाउँपालिका	३४५०४	२३३४५	१०७७७	३७०	१२
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१२०२१३	६४०३९	५३३१९	२८२३	३२
बेलबारी नगरपालिका	८१७७१	५००६४	२९८७९	१८०९	१९
कानेपोखरी गाउँपालिका	४३१९३	२६७४७	१५१५१	१२८२	१३
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	७२४५१	४१३२१	२८८९१	२२१६	२३
उर्लावारी नगरपालिका	७०९०८	४१९९७	२६४६२	२४२८	२१

रतुवामाई नगरपालिका	६११३९	४५९९७	११९१०	३२२१	११
सुनवर्षी नगरपालिका	५६०३४	४८८२५	३९८३	३२१८	८
रंगेली नगरपालिका	५७४९४	४७४४९	७०३५	३००८	२
ग्रामथान गाउँपालिका	३६०२४	३११०३	४५३९	३७६	६
बुढिगंगा गाउँपालिका	५१४९७	३७२५०	१३३२६	९१६	५
विराटनगर महानगरपालिका	२४३९२७	१६८७६८	५८६२९	१६५०४	२६
कटहरी गाउँपालिका	४८५१०	४१०९२	५६०९	१८०५	४
धनपालथान गाउँपालिका	४५३४८	४२०२६	१०३३	२२८८	१
जहदा गाउँपालिका	४७६३९	४३०४६	९०६	३६८५	२
संस्थागत	६१८५	१६७३	४१२६	३८२	४
मोरङ जिल्ला	११४८१५६	८०३१४२	२९७५८४	४७२१८	२१२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिंग	जम्मा जनसंख्या	स्वदेशमा जन्म भएका	विदेशमा जन्म भएका	जन्म स्थान उल्लेख नभएको	स्वदेशमा जन्म भएका					
						गणना भएकै जिल्लामा जन्म भएका		अन्य जिल्लामा जन्म भएका			
						गणना भएकै स्थानिय तहमा जन्म भएका	अन्य स्थानिय तहमा जन्म भएका	हिमाली जिल्ला	पहाडी जिल्ला	तराईका जिल्ला	उल्लेख नभएका
मिक्लाजुङ्ग	जम्मा	३३१६७	३२७९८	३५६	१३	२१४५१	११३२	६१२	८३८१	१२२२	०
	पुरुष	१५८८८	१५७४०	१४१	७	११२८३	२७४	२३९	३५९९	३४५	०
	महिला	१७२७९	१७०५८	२१५	६	१०१६८	८५८	३७३	४७८२	८७७	०
लेटाड	जम्मा	३८१५२	३७६११	५३१	१०	२३१९०	२६२७	१२३१	९११३	१४५०	०
	पुरुष	१८०३८	१७८२८	२०६	४	१२२७६	७७१	५४३	३७४२	४९६	०
	महिला	२०११४	१९७८३	३२५	६	१०९१४	१८५६	६८८	५३७१	९५४	०
केरावारी	जम्मा	३४५०४	३४१२२	३७०	१२	२१३९९	१९४६	७६४	८५२७	१४८६	०
	पुरुष	१६४१५	१६२५९	१५४	२	११४९५	५६९	२९७	३४२४	४७४	०
	महिला	१८०८९	१७८६३	२१६	१०	९९०४	१३७७	४६७	५१०३	१०१२	०
सुन्दरहरैँचा	जम्मा	१२०२१३	११७३५८	२८२३	३२	५४९४०	९०९९	१०४८७	३१८७०	१०९५९	३
	पुरुष	५७०१८	५५७७५	१२३४	९	२९४८०	३१७५	४८१९	१४३७९	३९२१	१
	महिला	६३१९५	६१५८३	१५८९	२३	२५४६०	५९२४	५६६८	१७४९१	७०३८	२
बेलवारी	जम्मा	८१७७१	७९९४३	१८०९	१९	४४११७	५९४७	५२९६	१९४१४	५१६९	०
	पुरुष	३८२९७	३७५६३	७२९	५	२३३१५	१६९४	२३२५	८५९१	१६३८	०
	महिला	४३४७४	४२३८०	१०८०	१४	२०८०२	४२५३	२९७१	१०८२३	३५३१	०
कानेपोखरी	जम्मा	४३१९३	४१८९८	१२८२	१३	२३३८४	३३६३	२९०२	९७९६	२४५३	०
	पुरुष	२०४०५	१९८८४	५१३	८	१२८२४	७६४	१३०९	४३२२	६६५	०
	महिला	२२७८८	२२०१४	७६९	५	१०५६०	२५९९	१५९३	५४७४	१७८८	०
पथरिशनिश्चरे	जम्मा	७२४५१	७०२१२	२२१६	२३	३६२४८	५०७३	५६८८	१७३७९	५८२३	१
	पुरुष	३३९८४	३३१०७	८७०	७	१९२२५	१५९५	२५५५	७७२५	२००६	१
	महिला	३८४६७	३७१०५	१३४६	१६	१७०२३	३४७८	३१३३	९६५४	३८१७	०

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिंग	जम्मा जनसंख्या	स्वदेशमा जन्म भएका	विदेशमा जन्म भएका	जन्म स्थान उल्लेख नभएका	स्वदेशमा जन्म भएका					
						गणना भएकै जिल्लामा जन्म भएका		अन्य जिल्लामा जन्म भएका			
						गणना भएकै स्थानिय तहमा जन्म भएका	अन्य स्थानिय तहमा जन्म भएका	हिमाली जिल्ला	पहाडी जिल्ला	तराईका जिल्ला	उल्लेख नभएका
उर्लावारी	जम्मा	७०९०८	६८४५९	२४२८	२१	३५८०७	६१९०	४११०	१५९५८	६३८२	१२
	पुरुष	३३३५६	३२३०५	१०४२	९	१९०१५	२१७५	१८८६	७०५९	२१६६	४
	महिला	३७५५२	३६१५४	१३८६	१२	१६७९२	४०१५	२२२४	८८९९	४२१६	८
रतुवामाई	जम्मा	६११३९	५७९०७	३२२१	११	४२६७७	३३२०	३१६२	५६८८	३०४२	१८
	पुरुष	२८९९९	२८३२३	६७६	५	२३३१८	६२५	१४८०	२३५५	५४३	२
	महिला	३२१४०	२९५८४	२५४०	६	१९३५९	२६९५	१६८२	३३३३	२४९९	१६
सुनवर्षी	जम्मा	५६०३४	५२८०८	३२१८	८	४५२३२	३५९३	६२९	२२६०	१०९४	०
	पुरुष	२६९९५	२६७४९	२४३	३	२४९११	३६०	२८३	९८६	२०९	०
	महिला	२९०३९	२६०५९	२९७५	५	२०३२१	३२३३	३४६	१२७४	८८५	०
रंगेली	जम्मा	५७४९४	५४४८४	३००८	२	४२८१२	४६३७	९७६	३४२०	२६३९	०
	पुरुष	२७९७४	२७५७५	३९९	०	२४०७९	७०५	४६७	१४९०	८३४	०
	महिला	२९५२०	२६९०९	२६०९	२	१८७३३	३९३२	५०९	१९३०	१८०५	०
ग्रामथान	जम्मा	३६०२४	३५६४२	३७६	६	२७५६०	३५४३	३५८	२०२३	२१५७	१
	पुरुष	१७४९७	१७३७०	१२६	१	१५३४४	५८६	१५७	९११	३७२	०
	महिला	१८५२७	१८२७२	२५०	५	१२२१६	२९५७	२०१	१११२	१७८५	१
बुढिगंगा	जम्मा	५१४९७	५०५७६	९१६	५	३२४९१	४७५९	८१४	६९३९	५५७३	०
	पुरुष	२४३०७	२४१५२	३५४	१	१८३९८	१२१९	३७९	३२९८	१६५८	०
	महिला	२६१९०	२५६२४	५६२	४	१४०९३	३५४०	४३५	३६४१	३९१५	०
विराटनगर	जम्मा	२४३९२७	२२७३९७	१६५०४	२६	१५५०५०	१३७१८	४०६६	२२४८४	३२०७९	०
	पुरुष	१२१९५४	११८१२४	३८१६	१४	८६१८६	५१२३	२००७	१०६९९	१४१०९	०
	महिला	१२१९७३	१०९२७३	१२६८८	१२	६८८६४	८६९५	२०५९	११७८५	१७९७०	०
कटहरी	जम्मा	४८५१०	४६७०१	१८०५	४	३२४९०	८६०२	२३८	१५१६	३८५५	०
	पुरुष	२४३४२	२३९६४	३७६	२	१९३९५	२४९१	११३	६८८	१२७७	०
	महिला	२४१६८	२२७३७	१४२९	२	१३०९५	६१११	१२५	८२८	२५७८	०
धनपालथान	जम्मा	४५३४८	४३०५९	२२८८	१	३७३७६	४६५०	३१	१५७	८३८	७
	पुरुष	२२१९६	२२०२८	१६७	१	२१४४३	३४३	१४	६२	१६५	१
	महिला	२३१५२	२१०३१	२१२१	०	१५९३३	४३०७	१७	९५	६७३	६
जहदा	जम्मा	४७६३९	४३९५२	३६८५	२	३९२५६	३७९०	११	३६	८५८	१
	पुरुष	२४०३५	२३७७१	२६३	१	२३३५७	२९७	२	१३	१०२	०
	महिला	२३६०४	२०१८१	३४२२	१	१५८९९	३४९३	९	२३	७५६	१
संस्थागत	जम्मा	६१८५	५७९९	३८६	४	१११२	५६१	३३८	१३७८	१७८०	६३०
	पुरुष	४८१२	४५०२	३०६	४	८१३	४८९	२६८	११०१	१२७६	५५५
	महिला	१३७३	१२९७	७०	०	२९९	७२	७०	२७७	५०४	७५

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिङ्ग	जम्मा जन्मसंख्या	स्वदेशमा जन्म भएका	विदेशमा जन्म भएका	जन्म स्थान उल्लेख नभएको	स्वदेशमा जन्म भएका					
						गणना भएकै जिल्लामा जन्म भएका		अन्य जिल्लामा जन्म भएका			
						गणना भएकै स्थानिय तहमा जन्म भएका	अन्य स्थानिय तहमा जन्म भएका	हिमाली जिल्ला	पहाडी जिल्ला	तराईका जिल्ला	उल्लेख नभएका
मोरङ जिल्ला	जम्मा	११४८१५६	११००७२६	४७२१८	२१२	७६५९२	८६५५०	४१७१३	१६६३३९	८८८५९	६७३
	पुरुष	५५७५१२	५४५८१९	११६१०	८३	३९६१५७	२३२५५	१९१४३	७४४४४	३२२५६	५६४
	महिला	५९०६४४	५५४९०७	३५६०८	१२९	३२०४३५	६३२९५	२२५७०	९१८९५	५६६०३	१०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.११ मोरङ जिल्ला बाहिर जन्मस्थान भई हाल मोरङ जिल्लामा बसोबास गर्नुको कारण सम्बन्धी विवरण

गा.पा./ न.पा.	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उल्लेख नभएको
मिक्लाजुङ्ग	११५५०	५८१	१९०	२९२	३६०८	३२५२	१२१	२४२९	१७२	८६१	४४
लेटाङ	१४५४५	१५५८	३५३	६८०	४४२२	३४५९	१०७	२४१५	२५२	१२७२	२७
केरावारी	१२७१८	११८५	१९४	४०६	४२००	३४५८	६४	२२९९	२३२	६४३	३७
सुन्दरहरैँचा	६२८२७	९३५८	१९४९	४२०३	११३२१	२१७६७	३१७	३७७७	१०९५	८८०४	२१६
बेलवारी	३५८७९	४४५३	८३०	१५७५	९३७३	१०१९९	२२३	४९८४	७५८	३३८४	१००
कानेपोखरी	१८४४२	१०९६	२०७	६३८	५८५२	४४६५	७७	४६८८	३९४	१००५	२०
पथरिशनिश्चरे	३३५३५	३८७५	८१२	१०३८	९२८७	९०६१	२४२	५५०८	६७७	२९३२	१०३
उर्लावारी	३३३१५	४१६०	१३१८	१५१७	७९८०	९६४७	३०७	२८५७	७४६	४५९३	१९०
रतुवामाई	१५४४७	९२२	१६३	२७७	६४२७	३२००	५०	३४८९	३७१	४२८	१२०
सुनवर्षी	७७१८	३२७	१०६	१३९	४४९३	८५०	४०	१४०१	१०१	२३०	३१
रंगेली	११८३८	१२९२	१००	१२७	५८२२	२५०२	१२१	१३६०	२१६	२७८	२०
ग्रामथान	८२०३	८६६	१११	१२१	४६१७	१३८४	७०	४२०	२०९	३८९	१६
बुढिगंगा	१८२२९	३८३५	२५७	१११३	६४१४	४६४३	६७	२८७	२५८	१२५३	१०२
विराटनगर	७५६५७	१७७५१	१६३६	८७३४	१७३३४	२१५८८	१४३	२६६	२१०५	५७६८	३२३
कटहरी	१४६१२	१७६८	१५४	३७३	६४८९	४१३४	१३४	२४३	२९२	९९४	३१
धनपालथान	५७३२	२६५	४०	२१	४८७५	३१५	२२	४६	४१	८९	१८
जहदा	४७८४	१३७	२८	३७	४१६०	१८९	४	१८	५२	१४७	१२
संस्थागत	४७५६	२६४६	१५	११७२	३	१९२	२	४	१	७१२	९
मोरङ	३८९७८७	५६०७५	८४६३	२२४६३	११६६८६	१०४३०५	२१११	३६५११	७९७२	३३७८२	१४१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१२ अठार वर्षमुनिका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति सम्बन्धी विवरण (संख्यामा)

गा.पा./ न.पा.	जम्मा	आमाबाबु दुबैसँग	आमासँग मात्र	बाबुसँग मात्र	बाबु र सौतेनी आमासँग	आमा र सौतेनी बाबुसँग	अन्य नातेदारसँग	काम लगाउने व्यक्तिसँग	अन्य व्यक्तिसँग	नखुलेको
मिक्लाजुङ्ग	८०११	५२५१	१८४५	२२८	८१	१०	५६६	२	१०	१८
लेटाङ	८९६६	५९९४	२०५९	२२७	७२	२८	५७२	०	९	५
केरावारी	८१२६	५३०६	१८६७	२३४	८८	२१	६००	१	५	४

गा.पा. / न.पा.	जम्मा	आमाबाबु दुबैसँग	आमासँग मात्र	बाबुसँग मात्र	बाबु र सौतेनी आमासँग	आमा र सौतेनी बाबुसँग	अन्य नातेदारसँग	काम लगाउने व्यक्तिसँग	अन्य व्यक्तिसँग	नखुलेको
सुन्दरहरैँचा	२८५७७	१९१३७	७०१८	५४२	२१६	३१	१५६३	१०	४१	१९
बेलवारी	१९०३८	१३०४८	४४७७	४१३	११३	१८	९४२	२	९	१६
कानेपोखरी	१०००९	६९७८	२१६१	२४७	६३	११	५३१	८	७	३
पथरिशानिश्चरे	१६९४१	११०३७	४१२९	४६८	११४	२१	११४४	३	९	१६
उर्लावारी	१६७५१	११३००	३९५६	४१५	९६	१८	९०९	३	३१	२३
रतुवामाई	१५५७१	१११६२	३५२५	२०४	६६	९	५८५	५	१३	२
सुनवर्षी	१५०९४	१२०६७	२४९६	१२२	५३	३	३४३	१	८	१
रंगेली	१३९२८	१११५९	२०६१	१९३	४६	३	४५३	२	४	७
ग्रामथान	७०२३	५६७१	१०४२	७१	४०	१	१८७	२	६	३
बुढिगंगा	११४३३	९६५७	१३७१	८५	१४	३	२७३	१	२६	३
विराटनगर	५४४९६	४६८७४	५०५५	४६७	१५०	२१	१७१३	१६	१७७	२३
कटहरी	११७१३	१०३४०	१०१२	७०	३३	१४	२२८	०	११	५
धनपालथान	११८९९	१०११९	१४८९	६७	१६	३	१९९	०	४	२
जहदा	१२८७८	११५५७	९६३	६५	४३	१०	२३२	०	६	२
संस्थागत	७१३	१९	६	०	०	०	५५	०	६३१	२
मोरङ	२७११६७	२०६६७६	४६५३२	४११८	१३०४	२२५	११०९५	५६	१००७	१५४

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१३ विगत बाह्र महिनामा जिवित शिशु जन्माउने १५ देखि ५५ वर्ष सम्मका विवाहित महिलाले जन्माएका बच्चाको संख्या र उमेरसमूह अनुसार महिलाको विवरण

गाउँपालिका/ नगरपालिका	जम्मा	विवाहित महिलाको संख्या (जन्माएका बच्चाको संख्या र उमेर समूह अनुसार)							
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	७२८६	३१०	९९८	१३७१	१३४९	१३१३	१०७८	८६७
	बच्चा नजन्माएका	६८२७	२४७	८७५	१२३९	१२७७	१२६२	१०६१	८६६
	१ बच्चा जन्माएका	४५६	६२	१२३	१३२	७१	५०	१७	१
	२ बच्चा जन्माएका	३	१	०	०	१	१	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
लेटाङ नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	८३३९	२६७	१०९८	१६३९	१५३८	१५०२	१२७६	१०१९
	बच्चा नजन्माएका	७९१९	२३७	९८०	१५०९	१४४६	१४६०	१२६९	१०१८
	१ बच्चा जन्माएका	४१६	३०	११६	१२९	९२	४२	६	१
	२ बच्चा जन्माएका	४	०	२	१	०	०	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
केरावारी गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	७५२६	३२१	१०२८	१४४०	१३४७	१३३३	११४५	९१२
	बच्चा नजन्माएका	७०८७	२६४	८९२	१३२४	१२७६	१२९७	११२६	९०८
	१ बच्चा जन्माएका	४३५	५७	१३४	११५	७०	३६	१९	४
	२ बच्चा जन्माएका	४	०	२	१	१	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०

गाउँपालिका/ नगरपालिका		जम्मा	विवाहित महिलाको संख्या (जन्माएका बच्चाको संख्या र उमेर समूह अनुसार)						
			१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	२७४६७	५६४	३०६८	५३१३	५५३९	५२४५	४३६२	३३७६
	बच्चा नजन्माएका	२६०१९	४८७	२६३९	४८३४	५२२४	५१३४	४३३०	३३७१
	१ बच्चा जन्माएका	१४४१	७७	४२८	४७८	३१३	१०९	३१	५
	२ बच्चा जन्माएका	७	०	१	१	२	२	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
बेलबारी नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१८१५६	३६७	२१७३	३४०९	३५५९	३५०४	२८९०	२२५४
	बच्चा नजन्माएका	१७२५०	३१५	१८९१	३१२३	३३६७	३४२९	२८७८	२२४७
	१ बच्चा जन्माएका	८९९	५२	२८१	२८४	१९१	७३	११	७
	२ बच्चा जन्माएका	७	०	१	२	१	२	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
कानेपोखरी गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	९३५५	२६६	१२३६	१८२१	१७०७	१६७३	१४८४	११६८
	बच्चा नजन्माएका	८८५४	२१८	१०८३	१६५६	१६१९	१६४२	१४७०	११६६
	१ बच्चा जन्माएका	४९९	४८	१५३	१६५	८६	३१	१४	२
	२ बच्चा जन्माएका	२	०	०	०	२	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१६०३१	४२४	१८८७	३१४१	३१४३	३०४४	२५०५	१८८७
	बच्चा नजन्माएका	१५१३२	३५६	१६३६	२८३९	२९६४	२९७२	२४८४	१८८१
	१ बच्चा जन्माएका	८९०	६८	२५०	२९७	१७७	७२	२१	५
	२ बच्चा जन्माएका	९	०	१	५	२	०	०	१
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
उर्लावारी नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१५९०१	३९३	१६३७	२९३६	३०८६	३११८	२७४८	१९८३
	बच्चा नजन्माएका	१५०९१	३१०	१४२९	२६७९	२९२२	३०४८	२७२६	१९७७
	१ बच्चा जन्माएका	८०२	८३	२०६	२५५	१६१	६९	२२	६
	२ बच्चा जन्माएका	८	०	२	२	३	१	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
रतुवामाई नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१३१९९	३२७	१८०५	२५६१	२३५५	२४८६	२०३४	१६३१
	बच्चा नजन्माएका	१२३९७	२७६	१५२५	२२८८	२२४५	२४२४	२०१४	१६२५
	१ बच्चा जन्माएका	७९७	५१	२७७	२७३	१०९	६२	१९	६
	२ बच्चा जन्माएका	५	०	३	०	१	०	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
सुनवर्षी नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	११९०३	४५५	१९५९	२३०७	२००४	२१७५	१५८५	१४१८
	बच्चा नजन्माएका	११०७७	३७६	१५९६	२०९४	१९०५	२१२१	१५७५	१४१०
	१ बच्चा जन्माएका	८१३	७८	३६०	२११	९४	५३	१०	७
	२ बच्चा जन्माएका	१३	१	३	२	५	१	०	१
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
रंगेली नगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१२१५६	४०३	१९५०	२४२२	१९४५	२२३२	१६९८	१५०६
	बच्चा नजन्माएका	११४०१	३२४	१६३२	२१९१	१८५३	२२०५	१६९५	१५०१
	१ बच्चा जन्माएका	७४६	७९	३१७	२२६	८९	२७	३	५
	२ बच्चा जन्माएका	९	०	१	५	३	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०

गाउँपालिका/ नगरपालिका		जम्मा	विवाहित महिलाको संख्या (जन्माएका बच्चाको संख्या र उमेर समूह अनुसार)						
			१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
ग्रामथान गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	७९९२	१४२	९७६	१५००	१४७६	१५३५	१३४९	१०१४
	बच्चा नजन्माएका	७५७६	११५	८३५	१३६७	१४१३	१४९७	१३३९	१०१०
	१ बच्चा जन्माएका	४०७	२७	१३७	१३२	६१	३७	९	४
	२ बच्चा जन्माएका	९	०	४	१	२	१	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
बुढिगंगा गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	११६३३	२४७	१६४३	२२६८	२१५६	२१३२	१८३०	१३५७
	बच्चा नजन्माएका	११०३२	२०८	१४०७	२०८१	२०६३	२०९७	१८२४	१३५२
	१ बच्चा जन्माएका	५९६	३९	२३५	१८४	९२	३५	६	५
	२ बच्चा जन्माएका	५	०	१	३	१	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
विराटनगर महानगरपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	५०८९२	८४८	६१६३	९२१३	९३१५	९८६४	८६१०	६८७९
	बच्चा नजन्माएका	४८०१५	७२६	५११५	८२७८	८८१२	९६४९	८५७३	६८६२
	१ बच्चा जन्माएका	२८५२	१२२	१०३९	९२३	५०२	२१२	३७	१७
	२ बच्चा जन्माएका	२५	०	९	१२	१	३	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
कटहरी गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१०५६४	२३१	१७३९	२१०५	१७७९	१८७८	१५७३	१२५९
	बच्चा नजन्माएका	९८५८	१९१	१४१८	१८८५	१७०६	१८३८	१५६६	१२५४
	१ बच्चा जन्माएका	७०१	४०	३१८	२१९	७२	४०	७	५
	२ बच्चा जन्माएका	५	०	३	१	१	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
धनपालथान गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	९७१७	३३९	१७४५	१८८५	१६२५	१६७७	१२६३	११८३
	बच्चा नजन्माएका	९०८१	२७७	१४५१	१७०४	१५६२	१६५१	१२५५	११८१
	१ बच्चा जन्माएका	६२७	६२	२८९	१७९	६२	२५	८	२
	२ बच्चा जन्माएका	९	०	५	२	१	१	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
जहदा गाउँपालिका	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	९८५४	४०६	१८६४	१८८७	१६२५	१७०२	१२६९	११०१
	बच्चा नजन्माएका	९११२	३५१	१५१०	१६७५	१५५१	१६७१	१२६०	१०९४
	१ बच्चा जन्माएका	७३४	५५	३४८	२११	७४	३१	८	७
	२ बच्चा जन्माएका	८	०	६	१	०	०	१	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्थागत	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	१७८	०	४०	४९	३०	२६	२३	१०
	बच्चा नजन्माएका	१७५	०	३९	४९	२९	२५	२३	१०
	१ बच्चा जन्माएका	३	०	१	०	१	१	०	०
	२ बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
मोरङ जिल्ला	हालसम्म विवाहित जम्मा महिला	२४८१४९	६३१०	३३००९	४७२६७	४५५७८	४६४३९	३८७२२	३०८२४
	बच्चा नजन्माएका	२३३९०३	५२७८	२७९५३	४२८१५	४३२३४	४५४२२	३८४६८	३०७३३
	१ बच्चा जन्माएका	१४११४	१०३०	५०१२	४४१३	२३१७	१००५	२४८	८९
	२ बच्चा जन्माएका	१३२	२	४४	३९	२७	१२	६	२
	३ र ३ भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०

२.३.१४ विगत बाह्र महिनामा १५ देखि ४५ वर्षका विवाहित महिलाले जीवित जन्माएका बच्चाहरूको संख्या (महिलाको उमेर समुह अनुसार)

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिंग	जम्मा	१५ देखि ४५ वर्षका विवाहित महिलाले विगत १२ महिनामा जीवित जन्माएका बच्चाहरूको संख्या (महिलाको उमेर समुह अनुसार)						
			१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	४६२	६४	१२३	१३२	७३	५२	१७	१
	पुरुष	२३५	३०	५४	७७	३६	२७	११	०
	महिला	२२७	३४	६९	५५	३७	२५	६	१
लेटाङ नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	४२४	३०	१२०	१३१	९२	४२	८	१
	पुरुष	२१०	१४	५८	६८	४७	१६	६	१
	महिला	२१४	१६	६२	६३	४५	२६	२	०
केराबारी गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	४४३	५७	१३८	११७	७२	३६	१९	४
	पुरुष	२३३	३१	७२	५४	४३	२२	८	३
	महिला	२१०	२६	६६	६३	२९	१४	११	१
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	१४५५	७७	४३०	४८०	३१७	११३	३३	५
	पुरुष	७८३	३९	२१३	२६७	१७४	६७	१९	४
	महिला	६७२	३८	२१७	२१३	१४३	४६	१४	१
बेलवारी नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	९१३	५२	२८३	२८८	१९३	७७	१३	७
	पुरुष	४५७	२७	१३३	१३७	१००	४५	९	६
	महिला	४५६	२५	१५०	१५१	९३	३२	४	१
कानेपोखरी गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	५०३	४८	१५३	१६५	९०	३१	१४	२
	पुरुष	२३९	२५	६९	८१	४३	१२	७	२
	महिला	२६४	२३	८४	८४	४७	१९	७	०
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	९०८	६८	२५२	३०७	१८१	७२	२१	७
	पुरुष	४६९	३९	१२९	१४९	१०३	३८	८	३
	महिला	४३९	२९	१२३	१५८	७८	३४	१३	४
उर्लावारी नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	८१८	८३	२१०	२५९	१६७	७१	२२	६
	पुरुष	४२९	३६	११४	१४४	८४	३८	९	४
	महिला	३८९	४७	९६	११५	८३	३३	१३	२
रतुवामाई नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	८०७	५१	२८३	२७३	१११	६२	२१	६
	पुरुष	४०९	३०	१३३	१३७	५५	३८	१३	३
	महिला	३९८	२१	१५०	१३६	५६	२४	८	३
सुनवर्षी नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	८३९	८०	३६६	२१५	१०४	५५	१०	९
	पुरुष	४१७	३६	१८३	१००	६२	२८	५	३
	महिला	४२२	४४	१८३	११५	४२	२७	५	६
रंगेली नगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	७६४	७९	३१९	२३६	९५	२७	३	५
	पुरुष	३७४	४३	१६३	९७	५३	१४	०	४
	महिला	३९०	३६	१५६	१३९	४२	१३	३	१
ग्रामथान गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	४२५	२७	१४५	१३४	६५	३९	११	४
	पुरुष	२१६	११	७४	६८	३६	१९	८	०
	महिला	२०९	१६	७१	६६	२९	२०	३	४

गाउँपालिका/ नगरपालिका	लिङ्ग	जम्मा	१५ देखि ४९ वर्षका विवाहित महिलाले विगत १२ महिनामा जीवित जन्माएका बच्चाहरूको संख्या (महिलाको उमेर समूह अनुसार)						
			१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
बुढिगंगा गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	६०६	३९	२३७	१९०	९४	३५	६	५
	पुरुष	३०१	१६	१०४	१०७	५२	१९	१	२
	महिला	३०५	२३	१३३	८३	४२	१६	५	३
विराटनगर महानगरपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	२९०२	१२२	१०५७	९४७	५०४	२१८	३७	१७
	पुरुष	१४९७	५६	५४२	४९०	२६९	११०	२०	१०
	महिला	१४०५	६६	५१५	४५७	२३५	१०८	१७	७
कटहरी गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	७११	४०	३२४	२२१	७४	४०	७	५
	पुरुष	३६५	१९	१५८	११७	४१	२१	५	४
	महिला	३४६	२१	१६६	१०४	३३	१९	२	१
धनपालथान गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	६४५	६२	२९९	१८३	६४	२७	८	२
	पुरुष	३२२	२८	१४१	९९	३४	१५	३	२
	महिला	३२३	३४	१५८	८४	३०	१२	५	०
जहदा गाउँपालिका	जीवित जन्मिएका जम्मा	७५०	५५	३६०	२१३	७४	३१	१०	७
	पुरुष	३८६	३३	१७२	१११	४५	१८	३	४
	महिला	३६४	२२	१८८	१०२	२९	१३	७	३
संस्थागत	जीवित जन्मिएका जम्मा	३	०	१	०	१	१	०	०
	पुरुष	१	०	०	०	०	१	०	०
	महिला	२	०	१	०	१	०	०	०
मोरङ जिल्ला	जीवित जन्मिएका जम्मा	१४३७८	१०३४	५१००	४४९१	२३७१	१०२९	२६०	९३
	पुरुष	७३४३	५१३	२५१२	२३०३	१२७७	५४८	१३५	५५
	महिला	७०३५	५२१	२५८८	२१८८	१०९४	४८१	१२५	३८

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३.१५ ग्रामिण तथा शहरी क्षेत्रको श्रेणीगत वर्गीकरण अनुसार मोरङ जिल्लाको अवस्था

सि. नं.	स्थानीय तह	ग्रामिण		शहर उन्मुख		शहरी		जम्मा जनसंख्या
		वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	
१	बेलवारी	०	०.००	९	८०.०१	२	१९.९९	८१७७
२	विराटनगर	०	०.००	२	६.८९	१७	९३.११	२४३९२७
३	बुढिगंगा	०	०.००	५	६४.२६	२	३५.७४	५१४९७
४	धनपालथान	०	०.००	७	१००.००	०	०.००	४५३४८
५	ग्रामथान	०	०.००	७	१००.००	०	०.००	३६०२४
६	जहदा	०	०.००	७	१००.००	०	०.००	४७६३९
७	कानेपोखरी	१	११.४१	६	८८.५९	०	०.००	४३१९३
८	कटहरी	०	०.००	६	८५.१७	१	१४.८३	४८५१०
९	केरावारी	७	६१.५३	१	१६.१३	२	२२.३५	३४५०४
१०	लेटाङ्ग	७	७८.९१	२	२१.०९	०	०.००	३८१५२
११	मिक्लाजुंग	६	६३.२३	३	३६.७७	०	०.००	३३१६७
१२	पथरीशनिश्चरे	०	०.००	७	६६.२१	३	३३.७९	७२४५१

सि. नं.	स्थानीय तह	ग्रामिण		शहर उन्मुख		शहरी		जम्मा जनसंख्या
		वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	वडा संख्या	वडा जनसंख्या प्रतिशत	
१३	रंगेली	१	९.७९	८	९०.२१	०	०.००	५७४९४
१४	रतुवामाई	०	०.००	१०	१००.००	०	०.००	६११३९
१५	सुन्दरहरैचा	०	०.००	९	७२.४७	३	२७.५३	१२०२१३
१६	सुनवर्षी	०	०.००	९	१००.००	०	०.००	५६०३४
१७	उर्लावारी	०	०.००	५	५८.७८	४	४१.२२	७०९०८
जम्मा		२२	७.२६	१०३	६०.९१	३४	३१.८४	११४१९७१

स्रोत: नेपालको ग्रामिण तथा शहरी क्षेत्रको श्रेणीगत वर्गीकरण, रा.त.का

२.४ जनगणनाबाट प्राप्त घर सम्बन्धी विवरणहरू

२.४.१ घरको मुख्य प्रयोग

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा रहेका कुल एकतिस हजार सात सय उनान्सतरी वटा घरहरूमध्ये मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ७५.८९ प्रतिशत, अन्य (जस्तै भान्सा घर) ८.३८ प्रतिशत, गोठ धन्सार ८.११, खाली घर ३.०४ प्रतिशत, व्यापार व्यवसाय २.६७ प्रतिशत, शैक्षिक ०.६९ प्रतिशत, उद्योग कलकारखाना ०.४६ प्रतिशत, संस्थागत ०.२४ प्रतिशत, सरकारी ०.२१ प्रतिशत, स्वास्थ्य ०.१३ प्रतिशत, होटेल तथा लज ०.१३ प्रतिशत, बैंक तथा वित्तिय संस्था ०.०७ प्रतिशत रहेका छन् ।

गा.पा./ न.पा.	जम्मा घर संख्या	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको प्रतिशत											
		आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शैक्षिक	स्वास्थ्य	उद्योगकल कारखाना	बैंक तथा वित्तिय संस्था	संस्था गत	होटेल तथालाज	गोठ / धनसार	अन्य	खाली
मिक्लाजुङ्ग	९४२०	८३.१३	१.११	०.१६	१.१८	०.१२	०.१८	०.०४	०.२८	०.०४	६.१७	४.२९	३.३०
लेटाङ	९७०३	८८.२०	१.२२	०.३१	०.६१	०.१३	०.१४	०.०८	०.४३	०.२०	४.३८	१.३१	२.९९
केरावारी	९२१२	८५.५६	१.२८	०.२८	१.१८	०.१७	०.१३	०.०५	०.७७	०.०५	२.१५	३.४५	४.९१
सुन्दरहरैचा	२९०८६	९०.१६	२.४४	०.१३	०.४६	०.०४	०.४२	०.०८	०.१४	०.१७	१.९१	१.२५	२.७९
बेलवारी	२२४९२	८२.०२	२.६१	०.२०	०.७१	०.०९	०.५०	०.०४	०.२८	०.०९	३.९७	६.२४	३.२५
कानेपोखरी	११८०४	८४.७२	२.०८	०.२२	०.९८	०.०७	०.११	०.०७	०.२७	०.०१	४.७९	३.२४	३.४५
पथरिशानिश्चरे	१९१०५	८५.८३	२.०७	०.०७	०.५०	०.०८	०.३८	०.०१	०.२८	०.०८	२.९६	३.६८	४.०५
उर्लावारी	१८०५०	८६.३३	२.५१	०.१२	०.६०	०.१२	०.२७	०.०६	०.२०	०.१६	३.५०	२.७९	३.३५
रतुवामाई	१८६३५	७०.८५	१.४८	०.०९	०.५७	०.११	०.१९	०.०४	०.१७	०.००	१२.५७	१०.६०	३.३२
सुनवर्षी	१७४९९	६३.४१	१.९०	०.१०	०.४७	०.०६	०.१२	०.०२	०.०३	०.०३	१५.३७	१५.६०	२.९०
रंगेली	१८८९९	६१.७७	२.३०	०.१३	०.७५	०.१५	०.४५	०.११	०.१०	०.०८	१५.५२	१५.३८	३.२६
ग्रामथान	११६९०	७१.०६	३.२०	०.२१	०.८२	०.१६	०.६०	०.०९	०.२३	०.०८	१०.१६	११.७९	१.६०
बुढिगंगा	१२२३७	८५.६४	२.६०	०.११	०.४०	०.१३	१.३९	०.०७	०.२८	०.०५	२.८९	४.०५	२.३९
विराटनगर	५५५८५	७७.६०	५.२९	०.४७	०.८२	०.२५	०.८३	०.१२	०.४०	०.३३	३.९२	६.८०	३.१७
कटहरी	१४८८६	६२.१३	२.४७	०.२५	०.५०	०.११	०.७९	०.०३	०.०८	०.१०	१३.११	१८.१३	२.३०
धनपालथान	१५५११	५५.३२	१.६८	०.२१	०.९२	०.०९	०.३२	०.०३	०.०९	०.१२	२३.००	१५.४२	२.८२
जहदा	१६९५५	५४.२१	१.४९	०.१३	०.६२	०.०५	०.१३	०.०२	०.०३	०.०१	२१.११	२०.५०	१.७०
मोरङ	३१०७६९	७५.८९	२.६७	०.२१	०.६९	०.१३	०.४६	०.०७	०.२४	०.१३	८.११	८.३८	३.०४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४.२ घरको तला

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस मोरङ जिल्लामा रहेका कुल एकतिस हजार सात सय उनान्सत्तरी वटा घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी ८०.५२ प्रतिशत घर एक तले रहेका छन् । यसैगरी दोस्रोमा दुई तले १६.५२ प्रतिशत रहेका छन् । ५ देखि ७ तले घर मोरङ जिल्लामा ०.२२ प्रतिशत छन् । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

गा.पा./ न.पा.	जम्मा घर संख्या	घरको तला अनुसार प्रतिशत							
		१	२	३	४	५-७	८-९	१०+	नखुलेको
मिक्लाजुङ्ग	९४२०	७३.४८	२४.८८	१.३८	०.१०	०.१६	०.००	०.००	०.००
लेटाड	९७०३	७०.२६	२८.२६	१.३३	०.०८	०.०७	०.००	०.००	०.००
केरावारी	९२१२	६८.६२	३०.७०	०.५४	०.१०	०.०४	०.००	०.००	०.००
सुन्दरहरैँचा	२९०८६	७५.३६	१८.४९	५.१८	०.४८	०.४४	०.००	०.००	०.०५
बेलवारी	२२४९२	७६.३३	२०.८२	२.३७	०.१८	०.०४	०.००	०.००	०.२५
कानेपोखरी	११८०४	७८.६५	२०.३८	०.८१	०.०७	०.०८	०.००	०.००	०.००
पथरिशाँशचरे	१९१०५	७०.७५	२४.१९	३.९६	०.८१	०.१४	०.००	०.००	०.१६
उर्लावारी	१८०५०	७२.८१	२१.७१	४.७९	०.५५	०.१३	०.००	०.००	०.०१
रतुवामाई	१८६३५	८१.०१	१०.३२	०.४८	०.०१	०.०५	०.००	०.००	०.१३
सुनवर्षी	१७४९९	८८.३८	११.४७	०.०७	०.०१	०.०६	०.००	०.००	०.००
रंगेली	१८८९९	८७.५१	१२.१४	०.२७	०.०४	०.०२	०.००	०.००	०.०२
ग्रामथान	११६९०	८८.२९	११.३२	०.२७	०.०५	०.०७	०.००	०.००	०.००
बुढिगंगा	१२२३७	८५.३८	११.७०	१.८०	०.११	०.१३	०.००	०.००	०.८८
विराटनगर	५५५८५	७४.९७	१८.५७	४.८८	०.४१	०.६७	०.००	०.००	०.४९
कटहरी	१४८८६	९५.८१	३.८९	०.२३	०.०३	०.०३	०.००	०.००	०.००
धनपालथान	१५५११	८८.२३	११.५५	०.१४	०.०१	०.०४	०.००	०.००	०.०४
जहदा	१६९५५	९५.३२	४.३८	०.०७	०.००	०.०९	०.००	०.००	०.१४
मोरङ	३१०७६९	८०.५२	१६.५२	२.३३	०.२४	०.२२	०.००	०.००	०.१७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४.३ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण

मोरङ जिल्लामा जम्मा २,७२,१६० परिवार मध्ये ५८.४५ प्रतिशत परिवारमा कम्तिमा १ जना सदस्यको बैंक खाता रहेको देखिन्छ । यसै गरी कुल ११,४१,९७१ जना मध्ये २४.२२ प्रतिशत व्यक्तिको कुनै न कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुल ५,५२,७०० पुरुष मध्ये २३.४५ प्रतिशत र कुल ५,८९,२७१ जना महिला मध्ये २४.९४ प्रतिशतको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा कम्तिमा एउटा बैंक खाता रहेको छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा राखिएको छ ।

गा.पा./ न.पा.	परिवार संख्या (संथागत बाहेक)	जनसंख्या (संथागत बाहेक)			कम्तिमा एउटा खाता भएको परिवारको प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
मिक्लाजुङ्ग	८३०९	३३१६७	१५८८८	१७२७९	३३.४५	१२.३९	१२.२१	१२.५५
लेटाड	९३५७	३८१५२	१८०३८	२०११४	४८.४७	२०.०४	२०.११	१९.९७
केरावारी	८५७३	३४५०४	१६४१५	१८०८९	२२.९९	१०.१०	९.५५	१०.५९
सुन्दरहरैँचा	२९८२६	१२०२१३	५७०१८	६३९९५	५६.९१	२४.१६	२४.०१	२४.३०
बेलवारी	२०४५९	८१७७१	३८२९७	४३४७४	५९.७४	२४.७०	२४.०२	२५.२९
कानेपोखरी	१०६६३	४३१९३	२०४०५	२२७८८	४३.३०	१६.०४	१६.३१	१५.८०

गा.पा. / न.पा.	परिवार संख्या (संथागत बाहेक)	जनसंख्या (संथागत बाहेक)			कम्तिमा एउटा खाता भएको परिवारको प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
पथरिशनिश्चरे	१७९८०	७२४५१	३३९८४	३८४६७	५५.५१	२२.२९	२२.७२	२१.९१
उर्लावारी	१७६५०	७०९०८	३३३५६	३७५५२	५६.८८	२५.५६	२६.२०	२४.९९
रतुवामाई	१४५०८	६११३९	२८९९९	३२१४०	४४.०९	१६.९४	१६.४६	१७.३८
सुनवर्षी	१२६८४	५६०३४	२६९९५	२९०३९	५१.८८	१६.६६	१४.७२	१८.४६
रंगेली	१३२०६	५७४९४	२७९७४	२९५२०	५८.०९	२२.१४	२१.७८	२२.४८
ग्रामथान	९३७७	३६०२४	१७४९७	१८५२७	७९.६८	३०.४०	२०.८२	३९.४४
बुढिगंगा	१२३६०	५१४९७	२५३०७	२६१९०	६५.०३	२७.२०	२६.६१	२७.७७
विराटनगर	५६९१९	२४३९२७	१२१९५४	१२१९७३	७१.८६	३५.३३	३६.०९	३४.५७
कटहरी	१०४९५	४८५१०	२४३४२	२४१६८	६२.३२	२०.०४	१५.७३	२४.३८
धनपालथान	९९२५	४५३४८	२२१९६	२३१५२	७५.२९	२३.६५	१६.४०	३०.५९
जहदा	९८६९	४७६३९	२४०३५	२३६०४	४९.५७	१४.४७	१२.८१	१६.१५
मोरङ	२७२१६०	११४१९७	५५२७००	५८९२७१	५८.४५	२४.२२	२३.४५	२४.९४

स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड: तीन

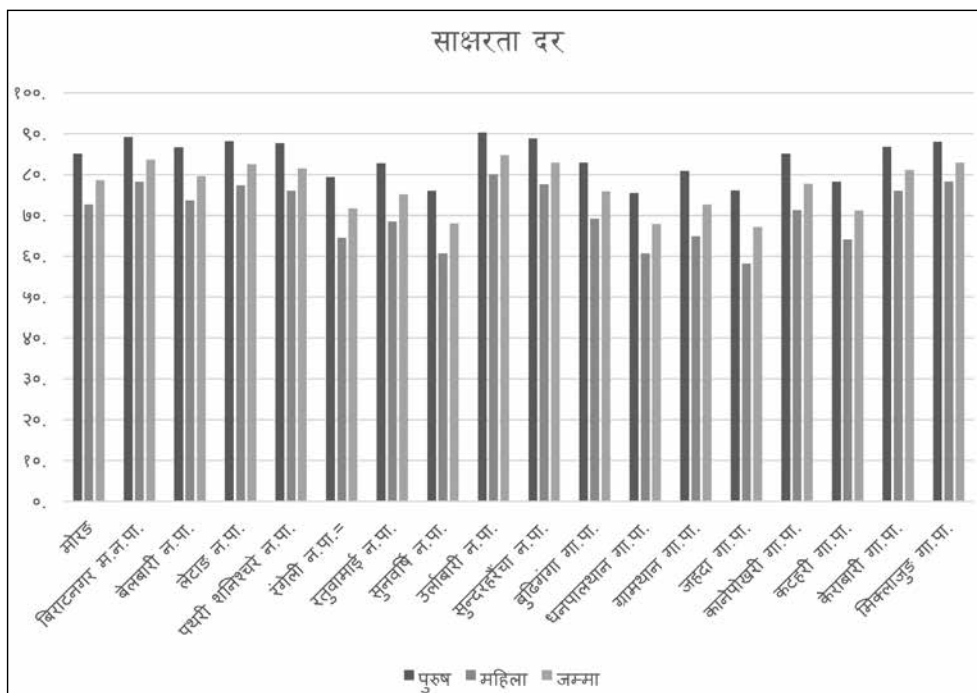
सामाजिक तथ्याङ्क

३.१ शैक्षिक तथ्याङ्क

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार मोरङ जिल्लाको कूल साक्षरता ७८.६% मध्ये पुरुष साक्षरता ८५.९% र महिला साक्षरता ७२.६% रहेको छ। यस जिल्लाका स्थानीय तहहरूमध्ये सबैभन्दा बढी साक्षरता उर्लावारी नगरपालिकाको ८४.८ % रहेको छ भने सबैभन्दा कम साक्षरता जहदा गाउँपालिकाको ६७.२ % रहेको छ। त्यसैगरी राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार समग्र नेपालको कूल साक्षरता ७६.२%, पुरुष साक्षरता ८३.६% र महिला साक्षरता ६९.४% रहेको छ भने कोशी प्रदेशको कूल साक्षरता दर ७९.६८%, पुरुष साक्षरता ८६.९२% र महिला साक्षरता ७३.६३% रहेको छ।

३.१.१ स्थानीय तह अनुसार साक्षरता प्रतिशत

तह	रा.ज.ग. २०७८			तह	रा.ज.ग. २०७८		
	पुरुष	महिला	जम्मा		पुरुष	महिला	जम्मा
मोरङ	८५.९	७२.६	७८.६	सुन्दरहरैचा न.पा.	८८.८	७७.६	८२.९
बिराटनगर म.न.पा.	८९.९	७८.२	८३.६	बुढिगंगा गा.पा.	८२.९	६९.२	७५.९
बेलवारी न.पा.	८६.६	७३.६	७९.६	धनपालथान गा.पा.	७५.५	६०.७	६७.९
लेटाङ न.पा.	८८.२	७७.४	८२.५	ग्रामथान गा.पा.	८०.९	६४.९	७२.६
पथरी शनिश्चरे न.पा.	८७.७	७६.०	८१.५	जहदा गा.पा.	७६.९	५८.२	६७.२
रंगेली न.पा.	७९.४	६४.५	७१.७	कानेपोखरी गा.पा.	८५.९	७९.३	७७.८
रतुवामाई न.पा.	८२.८	६८.५	७५.२	कटहरी गा.पा.	७८.२	६४.९	७१.२
सुनवर्षा न.पा.	७६.०	६०.७	६८.०	केरावारी गा.पा.	८६.८	७६.०	८१.९
उर्लावारी न.पा.	९०.३	८०.०	८४.८	मिक्लाजुङ गा.पा.	८८.०	७८.३	८२.९

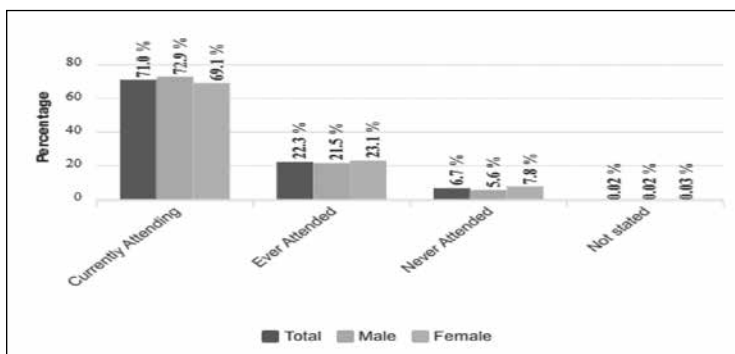

३.१.२ पाँच वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरको साक्षरताको स्थिति

क्षेत्र	जनसंख्या									उल्लेख नभएको			
	पढन र लेख्न सक्ने			पढन सक्ने मात्र			पढन र लेख्न देबै नसक्ने			जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा				
मोरङ	४३५७८९	३९७९४४	८३३७३३	९०५	१२३८	२१४३	७५३३१	१४९२३५	२२४५६६	४४	४९	९३	
विराटनगर म.न.पा.	१००७६८	८९०७८	१८९८४६	१६५	२५९	४२४	१२१८७	२४५९२	३६७७९	१२	१२	२४	
बेलवारी न.पा.	३०५६७	२९९२८	६०४९५	४४	७५	११९	४७०३	१०६५८	१५३६१	१	३	४	
लेटाङ न.पा.	१४६९१	१४४९९	२९१९०	३४	३८	७२	१९३१	४२०३	६१३४	०	१	१	
पथरी शनिश्चरे न.पा.	२७४१०	२७२५२	५४६६२	१०९	१४२	२५१	३७३	८४७३	१२१८६	५	२	७	
रंगेली न.पा.	२०२३२	१७५४०	३७७७२	५६	७७	१३३	५१८७	९५७१	१४७५८	०	५	५	
रतुवामाई न.पा.	२१७५५	२०३१९	४२०७४	४९	५०	९९	४४६९	९२७४	१३७४३	२	१	३	
सुनवर्षि न.पा.	१८४५१	१६०४१	३४४९२	३६	४६	८२	५८०३	१०३४४	१६१४७	१	३	४	
उर्लावारी न.पा.	२७७२७	२८१२७	५५८५४	३८	८१	११९	२९५६	६९५०	९९०६	१	१	२	
सुन्दरहरैचा न.पा.	४६४९४	४५८४७	९२३४१	१०८	१५७	२६५	५७७३	१३०३७	१८८१०	२	३	५	
बुढीगंगा गा.पा.	१९३३९	१६८५५	३६१९४	३१	४८	७९	३९४६	७४४६	११३९२	०	३	३	
धनपालथान गा.पा.	१५१२७	१२७५५	२७८८२	२८	३०	५८	४८८५	८२२९	१३११४	२	२	४	
ग्रामथान गा.पा.	१३०९३	११२२२	२४३१५	१४	३८	५२	३०७८	६०३२	९११०	०	०	०	
जहदा गा.पा.	१६४२४	१२४६२	२८८८६	११	१८	२९	५१३१	८९१७	१४०४८	३	३	६	
कानेपोखरी गा.पा.	१५९४२	१५१४१	३१०८३	४९	६३	११२	२७४०	६०१९	८७५९	१	३	४	
कटहरी गा.पा.	१७४२४	१४२६०	३१६८४	५४	४५	९९	४७९२	७९३७	१२७२९	१	१	२	
केरावारी गा.पा.	१३०७४	१२७९६	२५८७०	२८	३९	६७	१९६२	३९९१	५९५३	२	२	४	
मिक्लाजुङ गा.पा.	१२८५०	१२५६५	२५४१५	४२	३२	७४	१७०६	३४५४	५१६०	८	४	१२	
संस्थागत	४४२१	१२५७	५६७८	९	०	९	३६९	१०८	४७७	३	०	३	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१.३ जिल्लामा ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरको साक्षरताको स्थिति

३.१.४ मोरङ जिल्लामा उत्तिर्ण गरेको शैक्षिक तह अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढिको जनसंख्या : रा.ज.२०७८

जनगणनामा प्राप्त नतिजाअनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल ८३२९१२ जनसंख्याको सबैभन्दा बढी हिस्सा २२४५८९ जना अर्थात २६.९६ प्रतिशत व्यक्तिहरुले प्राथमिक तह (कक्षा १ देखि ५ सम्म) मात्र उत्तीर्ण गरेका छन्। निम्न माध्यमिक तह (कक्षा ६ देखि ८ सम्म) मात्र उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरु १५९२७२ अर्थात १९.१२ प्रतिशत रहेका छन्। माध्यमिक तह (९-१०) उत्तीर्ण गर्ने व्यक्तिहरु १४०९८० जना अर्थात १६.८३ प्रतिशत देखिन्छन्। यसैगरी एस.एल.सी.

वा सो सरह पास गर्ने व्यक्तिहरु १०३४९८ जना अर्थात १२.४३ प्रतिशत, प्रमाणपत्र वा सो सरह पास गर्ने १०६६८३ जना अर्थात १२.८१ प्रतिशत, स्नातक वा सो सरह पास गर्ने ३५८१५ जना अर्थात ४.३० प्रतिशत र स्नातकोत्तर वा सो सरह पास गर्ने १४२२९ जना अर्थात १.७१ प्रतिशत रहेका छन्। यस्तै १ प्रतिशत व्यक्तिहरुले अनौपचारिक शिक्षा अध्ययन गरेको देखिएको छ।

उमेर/ उमेर समूह वर्षमा	जम्मा जनसंख्या	उत्तिर्ण गरेको शैक्षिक तह									अनौपचारिक शिक्षा	तह नखुलेको
		शिशु कक्षा	प्राथमिक तह	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	प्रवेशिका परिक्षा वा सो सरह	प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य		
जम्मा	८३२९१२	३६१५७	२२४५८९	१५९२७२	१४०१८०	१०३४९८	१०६६८३	३५८१५	१४२२९	४१५	८३२२	३७५२
५ वर्ष	१८६४१	१८५९५	०	०	०	०	०	०	०	१	२	४३
६ वर्ष	१९२४९	१०००२	९२२९	०	०	०	०	०	०	०	५	१३
७ वर्ष	१९९३०	४५९३	१५३२४	०	०	०	०	०	०	०	३	१०
८ वर्ष	२१३९४	१६५०	१९७३७	०	०	०	०	०	०	०	३	४
९ वर्ष	१८६८३	४६९	१८२०१	०	०	०	०	०	०	०	४	९
१० वर्ष	२२४९८	१८५	२२२९८	०	०	०	०	०	०	०	८	७
११ वर्ष	१७८८७	४५	१३२९६	३८४२	०	०	०	०	०	०	१	३
१२ वर्ष	२१६८३	५०	१०४२५	११२०१	०	०	०	०	०	०	४	३
१३ वर्ष	१९५३५	२०	४७८	१४७९३	०	०	०	०	०	१	३	०
१४ वर्ष	२०२०६	२२	२६८७	१३७२१	३७६६	०	०	०	०	०	५	५
१५ वर्ष	२०८३०	६	९८६	९८३९	८०२८	१८५७	०	०	०	०	७	१०७
१६-१९ वर्ष	८४३६२	१२	४६९०	१४७८४	२१८५३	२६७७३	१५६५३	४२७	०	७	७३	९०
२०-२४ वर्ष	९८३९४	३७	८१६८	१४०४५	१८१४६	१५६७३	३४३२०	६९६२	६५७	३३	१७६	१७७
२५-३० वर्ष	८६९८८	५९	१००७२	१४६०८	१९७९९	१३१९०	१७५५३	८६३२	२६०५	२०	२५२	१९८
३०-३४ वर्ष	७३६०८	४६	११५२५	१३४१२	१४५५२	११६७०	१२८२६	५९१२	३०७५	२१	३४७	२२२
३५-३९ वर्ष	६९२८१	५३	१३९४४	१४०१८	१५८४४	९८२५	८४५९	३७५५	२४६४	२९	५७१	३०९
४०-४४ वर्ष	५६६४९	५४	१२६४०	११११५	१२७५९	८१६५	६१६६	२८२९	१७३०	३७	७२१	३५३
४५-४९ वर्ष	४०८२४	५४	१०३२५	७३९६	८९७६	५४७४	४१०४	२१७५	११६४	३९	८११	३०६
५०-५४ वर्ष	३४९६३	६३	१०२०२	५९९८	६८३३	४३७७	३२४२	१८२५	१००३	५३	१००७	३६०
५५-५९ वर्ष	२२८७८	३८	७६७२	३६३८	३८९६	२५४०	१८२९	१२३३	६२२	४७	९९९	३६४
६०-६४ वर्ष	१७५४०	३९	६८७२	२६९५	२५०१	१७२८	११३५	८३७	३९१	३९	९६४	३३९
६५-७० वर्ष	१२९२७	३७	५४४१	१९७५	१६१३	११७२	७२५	६०५	२६९	३९	७६२	२८९
७०-७४ वर्ष	७८६५	९	३३३६	१२१९	८८८	६४६	४१७	३४१	१४२	२२	६३४	२११
७५+वर्ष	६७९७	१९	२८०१	८९३	७२६	४०८	२५४	२७२	१०७	२७	९६०	३३०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१.५ जिल्लागत शैक्षिक सूचक २०७८/७९

कक्षा उत्तीर्ण दर, कक्षा दोहोर्जाउने दर, कक्षा छाड्ने दर

तह	कक्षा उत्तीर्ण दर (Promotion Rate)			कक्षा दोहोर्जाउने दर (Repetition Rate)			कक्षा छाड्ने दर (Drop Out Rate)		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
कक्षा १-५	९०.८	९०.४	९०.६	९.२	९.६	९.४	६.५	७.०	६.८
कक्षा ६-८	९७.३	९६.५	९०.९	२.७	३.४	३.०	७.६	९.३	८.५
कक्षा ९-१०	९७.५	९७.०	९७.३	२.५	३.०	२.७	५.४	५.८	५.६

स्रोत : वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

सहजैदेखिने प्रवेश दर र खुद प्रवेश दर

तह	सहजै देखिने प्रवेश दर (Gross Intake Rate)			खुद प्रवेश दर (Net Intake Rate)		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
कक्षा १	१०५.३	११२.४	१०८.९	१००.७	१०७.५	१०४.२

स्रोत : वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.६ स्थानिय तह तथा कक्षा अनुसार भर्नादर सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	कुल भर्ना दर			खुद भर्ना दर			सहजै देखिने प्रवेश दर GIR			खुद प्रवेश दर		
		पूर्व प्रा. वि. (ECD/PPC)			पूर्व प्रा. वि. (ECD/PPC)			कक्षा १			कक्षा १		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	बेलवारी	८२.९	११०.८	९५.७	६१.२	८१.२	७०.४	१२१.१	१३३.६	१२७.४	९६.६	९८.५	९७.६
२	विराटनगर	११९.२	१०७.९	११२.८	७७.५	६९.१	७२.७	१३१.६	१३९.८	१३६.०	९१.३	८८.७	८९.९
३	बुढिगंगा	९४.३	७८.९	८५.८	६६.२	५६.६	६०.९	१४८.८	१४९.९	१४९.३	९७.२	९७.९	९७.६
४	धनपालथान	१०५.०	९७.४	१०१.०	७९.०	६९.१	७३.८	११०.२	१०८.५	१०९.४	९८.२	९८.४	९८.३
५	ग्रामथान	८७.३	११५.०	९९.१	६२.९	८१.३	७०.७	१२१.५	१२१.५	१२१.५	९६.६	९७.४	९७.०
६	जहदा	११०.६	९८.९	१०४.१	७७.८	६९.१	७३.०	१२९.७	१४३.७	१३६.९	९८.१	९८.०	९८.०
७	कानेपोखरी	११३.४	१११.९	११२.६	७८.६	७५.२	७६.८	१२७.९	१३९.७	१३३.८	९६.९	९६.६	९६.७
८	कटहरी	११५.९	१००.४	१०६.९	८०.८	६९.२	७४.०	१३९.७	१४८.१	१४३.५	९६.२	९७.२	९६.७
९	केरावारी	१०२.१	१०६.७	१०४.६	७५.९	७८.२	७७.१	११८.८	१२०.०	११९.४	९६.५	९६.३	९६.४
१०	लेटाङ्ग	७९.१	१०१.८	८९.५	६०.८	८१.१	७०.२	१११.८	१२२.६	११७.५	९६.४	९७.५	९७.०
११	मिक्लाजुंग	८९.२	११४.६	१०१.०	६२.९	८१.१	७१.४	१०५.२	११०.५	१०७.८	९७.५	९६.९	९७.२
१२	पथरीशानिश्चरे	१०५.२	१०४.९	१०५.०	८०.४	७९.७	८०.०	१२७.३	१३९.२	१३३.२	९६.७	९८.८	९७.७
१३	रंगेली	१०४.९	९५.१	९९.५	८०.२	६९.१	७४.१	११९.०	१३०.५	१२४.६	९८.२	९८.३	९८.३
१४	रतुवामाइ	९२.९	९८.२	९५.७	५९.०	६०.५	५९.८	१६६.१	१७०.०	१६८.१	९७.१	९७.७	९७.४
१५	सुन्दरहरैचा	८६.२	११३.५	९९.०	६१.७	८१.२	७०.८	१२८.४	१३२.०	१३०.३	९८.८	९७.२	९८.०
१६	सुनर्बाषि	१२०.०	१११.३	११५.४	७७.३	६९.०	७२.९	१५६.४	१६१.३	१५८.९	९८.१	९८.०	९८.१
१७	उर्लावारी	८५.७	११४.०	९९.१	६२.५	८१.२	७१.३	१२५.८	१३६.७	१३१.५	९८.०	९८.७	९८.४
	मोरङ	९८.५	१०५.७	१०२.२	६९.५	७३.५	७१.६	१२९.०	१३६.५	१३२.८	९६.३	९६.०	९६.२

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.७ स्थानिय तह अनुसार कक्षा उत्तीर्ण दर सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	कक्षा उत्तीर्ण दर								
		कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	बेलवारी	९४.९	९४.७	९४.८	९७.९	९७.४	९७.७	९६.५	९६.४	९६.४
२	विराटनगर	९२.५	९२.१	९२.३	९६.८	९३.८	९५.३	९८.०	९८.०	९८.०
३	बुढिगंगा	८८.३	८८.०	८८.२	९४.२	९५.३	९४.८	९८.४	९७.७	९८.१
४	धनपालथान	९१.०	८९.२	९०.१	९६.०	९५.१	९५.५	९७.२	९८.४	९७.८
५	ग्रामथान	९३.२	९३.१	९३.१	९६.५	९५.४	९५.९	९८.०	९६.८	९७.४
६	जहदा	७८.८	७८.३	७८.६	९५.५	९४.६	९५.१	९८.३	९८.५	९८.४
७	कानेपोखरी	९१.३	९२.५	९१.९	९६.८	९६.७	९६.७	९७.९	९८.२	९८.१

सि.नं.	स्थानीय तह	कक्षा उत्तीर्ण दर								
		कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
८	कटहरी	८५.८	८४.१	८४.९	९१.८	९३.३	९२.६	८६.८	८८.५	८७.६
९	केरावारी	८९.६	८६.५	८८.०	९२.७	९१.८	९२.२	९०.४	९१.८	९१.१
१०	लेटाङ्ग	९२.२	९१.७	९२.०	९६.३	९६.३	९६.३	९८.८	९९.१	९९.०
११	मिक्लाजुंग	९१.४	८८.२	८९.८	९४.९	९४.४	९४.७	९३.२	९१.९	९२.६
१२	पथरीशनिश्चरे	९४.१	९५.०	९४.५	९६.१	९७.३	९६.७	९५.९	९५.४	९५.७
१३	रंगेली	८९.८	८७.१	८८.५	९४.१	९४.१	९४.१	९४.३	९५.७	९५.०
१४	रतुवामाई	९१.९	९२.८	९२.४	९६.८	९६.३	९६.६	९८.१	९८.४	९८.२
१५	सुन्दरहरैचा	९३.३	९३.३	९३.३	९७.६	९८.३	९७.९	९७.१	९८.०	९७.६
१६	सुनवर्षि	८१.८	८३.०	८२.४	९५.२	९४.७	९४.९	९३.६	९३.७	९३.६
१७	उर्लावारी	९४.२	९३.७	९४.०	९७.५	९७.२	९७.४	९८.६	९८.३	९८.४
	मोरङ	८४.९	८१.०	८३.०	९३.९	९३.५	९४.४	९६.१	९६.४	९६.२

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.८ स्थानीय तह तथा कक्षा दोहोर्वाउने दर अनुसारको विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	कक्षा दोहोर्वाउने दर								
		कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	बेलवारी	२.५	२.८	२.६	०.१	०.६	०.४	२.६	२.९	२.८
२	बिराटनगर	३.२	३.२	३.२	०.६	१.१	०.९	१.४	१.१	१.२
३	बुढिगंगा	७.८	८.१	७.९	१.२	०.७	०.९	०.७	०.८	०.८
४	धनपालथान	५.९	७.३	६.६	०.६	१.५	१.१	१.९	०.९	१.४
५	ग्रामथान	३.०	३.१	३.१	०.२	०.४	०.३	०.७	१.५	१.१
६	जहदा	१७.९	१८.६	१८.२	०.५	१.९	१.२	०.३	०.४	०.४
७	कानेपोखरी	४.५	३.५	४.०	०.४	०.४	०.४	०.९	०.९	०.९
८	कटहरी	१०.०	१२.०	११.०	१.०	१.८	१.४	११.७	१०.१	११.०
९	केरावारी	५.५	८.७	७.१	२.४	४.०	३.२	८.१	७.४	७.८
१०	लेटाङ्ग	३.६	४.०	३.८	०.१	०.१	०.१	०.०	०.०	०.०
११	मिक्लाजुंग	३.९	७.५	५.८	०.७	१.३	१.०	५.५	६.७	६.२
१२	पथरीशनिश्चरे	३.२	२.५	२.८	१.३	०.५	०.९	३.२	३.७	३.५
१३	रंगेली	७.१	९.५	८.३	२.१	२.६	२.३	४.५	३.१	३.८
१४	रतुवामाई	५.१	४.१	४.६	०.५	१.२	०.८	०.८	०.८	०.८
१५	सुन्दरहरैचा	४.४	४.५	४.४	०.८	०.३	०.५	२.१	१.३	१.७
१६	सुनवर्षि	१४.९	१४.०	१४.४	०.३	०.५	०.४	५.०	५.२	५.१
१७	उर्लावारी	२.९	३.९	३.४	०.४	०.६	०.५	०.५	०.८	०.६
	मोरङ	१०.५	१२.९	११.७	०.९	१.८	१.३	२.१	१.८	२.०

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.५ स्थानीय तह तथा कक्षा १ मा नयाँ भर्ना र ECED अनुभवको विवरण

सि. नं.	स्थानीय तह	कक्षा १ मा नयाँ भर्ना			कक्षा १ ECED अनुभव			कक्षा १ ECED अनुभव %		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	बेलवारी	७६९	८६९	१६३८	५६३	६३२	११९५	७३.२	७२.७	७३.०
२	विराटनगर	२२३९	२६७३	४९१२	१२०७	१४१०	२६१७	५३.९	५२.७	५३.३
३	बुढिगंगा	४५९	४८०	९३९	२८४	२९१	५७५	६१.९	६०.६	६१.२
४	धनपालथान	५८५	५७३	११५८	४१६	४५५	८७१	७१.१	७१.४	७१.२
५	ग्रामथान	३५९	३९१	७५०	३२९	३८०	७०९	९१.६	९७.२	९४.५
६	जहदा	४७५	५२४	९९९	३५५	४७१	८२६	७४.७	८९.९	८२.७
७	कानेपोखरी	३१९	३७४	६९३	३०१	३६२	६६३	९४.४	९६.८	९५.७
८	कटहरी	४२८	३६४	७९२	३०७	२९२	५९९	७१.७	८०.२	७५.६
९	केरावारी	३१५	२८७	६०२	२५४	२६४	५१८	८०.६	९२.०	८६.०
१०	लेटाङ्ग	३४३	४०४	७४७	२४८	३३५	५८३	७२.३	८२.९	७८.०
११	मिक्लाजुंग	३२६	३२८	६५४	२७६	३१४	५९०	८४.७	९५.७	९०.२
१२	पथरीशानिश्चरे	७२८	८०३	१५३१	४९१	५९०	१०८१	६७.४	७३.५	७०.६
१३	रंगेली	५८९	६२९	१२१८	३७६	४१९	७९५	६३.८	६६.६	६५.३
१४	रतुवामाई	६४६	६६८	१३१४	४४०	४७२	९१२	६८.१	७०.७	६९.४
१५	सुन्दरहरैचा	१०१२	११८५	२१९७	६७२	८०७	१४७९	६६.४	६८.१	६७.३
१६	सुनर्बाषि	५९१	६९४	१२८६	४३२	४९७	९२९	७३.१	७१.६	७२.२
१७	उर्लावारी	६७३	८३१	१५०४	४६१	५८८	१०४९	६८.५	७०.८	६९.७

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.१० तह तथा विद्यालयका प्रकार अनुसार विद्यार्थी संख्या

विवरण	तह	छात्रा	छात्र	जम्मा
विद्यार्थी संख्या सबै	बालविकास केन्द्र	१२७२०	१४००९	२६७२९
	कक्षा १-५	५९९५०	६४६०९	१२४५५९
	कक्षा ६-८	३१५२७	३३३८१	६४९०८
	कक्षा ९-१०	१९२७४	२०२७७	३९५५१
	कक्षा ११-१२	११८३२	१२०३१	२३८६३
कूल जम्मा		१३५३०३	१४४३०७	२७९६१०
विद्यार्थी संख्या सामुदायिक	बालविकास केन्द्र	७६९६	७८८१	१५५७७
	कक्षा १-५	३२०७७	३०६१७	६२६९४
	कक्षा ६-८	१९९९८	१८६३७	३८६३५
	कक्षा ९-१०	१३३८०	१२७०२	२६०८२
	कक्षा ११-१२	९१६७	८०२४	१७१९१
कूल जम्मा		८२३१८	७७८६१	१६०१७९
विद्यार्थी संख्या संस्थागत	पूर्व प्रावि	४७२७	५८७४	१०६०१
	कक्षा १-५	२५२०२	३१३२०	५६५२२
	कक्षा ६-८	११३०५	१४३९५	२५७००
	कक्षा ९-१०	५८२३	७४६९	१३२९२
	कक्षा ११-१२	२६६५	३९८४	६६४९

विवरण	तह	छात्रा	छात्र	जम्मा
		४९७२२	६३०४२	११२७६४
कूल जम्मा विद्यार्थी संख्या धार्मिक	बालविकासकेन्द्र	२९७	२५४	५५१
	कक्षा १-५	२६७१	२६७२	५३४३
	कक्षा ६-८	२२४	३४९	५७३
	कक्षा ९-१०	७१	१०६	१७७
	कक्षा ११-१२	०	२३	२३
		३२६३	३४०४	६६६७

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.११ मोरङ जिल्लाका स्थानिय तह तथा विद्यालय अनुसारको विवरण

सि. नं.	स्थानीय तह	ईसीडी केन्द्र पूर्व प्राथमिक कक्षा No. of ECED/PPCs in			
		सामुदायिक	संस्थागत	धार्मिक	जम्मा स्कूल
१	बेलवारी	६५	३२	०	९७
२	बिराटनगर	१५०	७४	१०	२३४
३	बुढिगंगा	४३	१२	३	५८
४	धनपालथान	४७	७	३	५७
५	ग्रामथान	७२	६	०	७८
६	जहदा	७०	७	२	७९
७	कानेपोखरी	२८	१७	०	४५
८	कटहरी	४४	११	३	५८
९	केरावारी	४८	७	०	५५
१०	लेटाङ्ग	४६	१६	०	६२
११	मिक्लाजुंग	४०	१५	०	५५
१२	पथरीशानिश्चरे	४६	३६	१	८३
१३	रंगेली	४२	१४	०	५६
१४	रतुवामाई	४४	१७	१	६२
१५	सुन्दरहरैचा	७७	३२	१	११०
१६	सुनवर्षि	४७	८	१	५६
१७	उर्लावारी	३१	३०	२	६३
	जम्मा	९४०	३४१	२७	१३०८

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

मोरङ जिल्लामा भएका स्थानीय तह तथा विद्यालय अनुसार विद्यार्थी संख्याको विवरण

सि. नं.	स्थानीय तह	विद्यार्थी संख्या											
		सवै विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			धार्मिक विद्यालय		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	बेलवारी	१६७६	१८९०	३५६६	५५२	५२४	१०७६	११२४	१३६६	२४९०	०	०	०
२	बिराटनगर	३७१३	४४२७	८१४०	१०३०	१०५९	२०८९	२५०६	३२०२	५७०८	१७७	१६६	३४३
३	बुढिगंगा	७६१	७९०	१५५१	४३७	४४२	८७९	२३५	२८१	५१६	८९	६७	१५६
४	धनपालथान	८२०	९०९	१७२९	४६६	४०८	८७४	३०९	४५२	७६१	४५	४९	९४
५	ग्रामथान	७७७	७४२	१५१९	४९०	४७९	९६९	२८७	२६३	५५०	०	०	०
६	जहदा	८९८	९७९	१८७७	५८४	६०६	११९०	२५६	३४४	६००	५८	२९	८७

सि. नं.	स्थानीय तह	विद्यार्थी संख्या											
		सवै विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			धार्मिक विद्यालय		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
७	कानेपोखरी	९३६	११०७	२०४३	३७५	४१९	७९४	५६१	६८८	१२४९	०	०	०
८	कटहरी	७६१	९२१	१६८२	३८७	४३५	८२२	३४१	४५६	७९७	३३	३०	६३
९	केरावारी	७३०	८४५	१५७५	३९२	४६४	८५६	३३८	३८१	७१९	०	०	०
१०	लेटाङ्ग	८४७	९३३	१७८०	४८३	५२९	१०१२	३६४	४०४	७६८	०	०	०
११	मिक्लाजुंग	८३६	९२७	१७६३	३५६	४०८	७६४	४८०	५१९	९९९	०	०	०
१२	पथरीशानिश्चरे	१३६२	१६०८	२९७०	३३५	३६६	७०१	१०१९	१२२७	२२४६	८	१५	२३
१३	रंगेली	८६७	९४३	१८१०	४१५	३८९	८०४	४५२	५५४	१००६	०	०	०
१४	रतुवामाइ	१२९२	१४७२	२७६४	८३६	८९४	१७३०	४३४	५५१	९८५	२२	२७	४९
१५	सुन्दरहरैचा	२१८३	२५४०	४७२३	८४९	८३६	१६८५	१२७१	१६३९	२९१०	६३	६५	१२८
१६	सुनबर्षि	९७२	१०३५	२००७	७८७	७७३	१५६०	१६०	२४२	४०२	२५	२०	४५
१७	उर्लावारी	१४४८	१७२३	३१७१	३३८	३४८	६८६	११०१	१३२८	२४२९	९	४७	५६
	जम्मा	२०८७९	२३७९१	४४६७०	९११२	९३७९	१८४९१	११२३८	१३८९७	२५१३५	५२९	५१५	१०४४

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.१२ स्थानीय तह तथा कक्षा अनुसार विद्यार्थी संख्याको विवरण

सि. नं.	स्थानीय तह	कक्षा अनुसार विद्यार्थी संख्या											
		कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२
१	बेलवारी	१७३४	१८१३	१७९३	१७८३	१९०३	१६९८	१६५९	१५२७	१५४१	१४१३	८९५	१०२३
२	विराटनगर	५१७०	५१८७	५२७६	५६७९	५६२०	५२०५	५२२१	५०२९	५४१६	४८६३	४०३०	४४०९
३	बुढिगांगा	११२२	९१५	९४७	८८८	९०८	७१०	७१२	७२६	६६८	६३९	२२४	४७४
४	धनपालथान	१२२४	१२२१	१२९६	१२३६	१३५२	९२२	८६३	८३५	८२९	७०३	३३७	४६०
५	ग्रामथान	८२९	७६३	८०९	६९०	६८७	६३५	६५८	६३७	६०६	५५२	७२२	६०६
६	जहदा	१३६७	१२७८	१२७०	११७३	१०४३	७८९	७५६	९११	७०४	६०२	१८९	२९७
७	कानेपोखरी	८०९	८६१	९२७	८२४	८६९	८६१	७८१	८१५	७१६	७४५	२९१	२५६
८	कटहरी	९०७	८४८	९१५	९९१	८५४	६००	५५४	४७७	४२२	३१६	८०	२५०
९	केरावारी	६७६	७३४	७१७	७२९	७१८	७०२	६५३	६३४	६१७	६२६	३४०	२७५
१०	लेटाङ्ग	८४२	८४२	८०१	६९९	७६०	६७०	७२५	७४४	७९४	७३७	४९६	५३२
११	मिक्लाजुंग	७०७	७७७	७२७	७७०	६९४	६७७	७१०	६५३	६६१	५८८	४०६	३४५
१२	पथरीशानिश्चरे	१७५९	१६२६	१५९९	१६५५	१५४४	१४६५	१४८३	१४७७	१४४७	१२६४	१६७३	१४०५
१३	रंगेली	१३७२	१३१०	१२६४	१२७३	१३०७	१०६२	१०८९	१०९३	९४७	७७०	२९६	३२८
१४	रतुवामाइ	१४२४	११९९	१२९२	१२६०	११६०	११७८	११४०	११९७	११४४	९८९	५८१	६०२
१५	सुन्दरहरैचा	२३६५	२३९५	२५२८	२६१६	२६७९	२५९७	२४८२	२३६३	२६०४	२२८३	१६९३	१७३१
१६	सुनबर्षि	१५६३	१३६०	१३३०	१०९७	९३२	६७८	६५४	६७६	७०३	४९७	२९३	२३४
१७	उर्लावारी	१६९०	१५७०	१६७१	१६०३	१६२२	१६४५	१५८८	१३६०	१४६४	१२०१	१५४०	१३०२
	मोरङ	२५५६०	२४६९९	२५१६२	२४९६६	२४६५२	२२०९४	२१७२८	२११५४	२१२८३	१८७८८	१४०८६	१४५२९

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.१३ विद्यालय संख्या

विद्यालयको प्रकार	तह	संख्या
विद्यालय संख्या सबै	कक्षा १-५	३१९
	कक्षा ६-८	१५५
	कक्षा ९-१०	२३३
	कक्षा ११-१२	१४२
विद्यालय संख्या सामुदायिक	बालविकासकेन्द्र	७०५
	कक्षा १-५	१५९
	कक्षा ६-८	८०
	कक्षा ९-१०	५५
विद्यालय संख्या संस्थागत	कक्षा १-५	११२
	कक्षा ६-८	७०
	कक्षा ९-१०	१७८
	कक्षा ११-१२	७१
विद्यालय संख्या धार्मिक	कक्षा १-५	४८
	कक्षा ६-८	५
	कक्षा ९-१०	०
	कक्षा ११-१२	०

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.१४ विविध

क्र.स.	विवरण	संख्या
१	विशेष शिक्षा स्रोतकक्षा	१५
२	सामुदायिक सिकाइकेन्द्र	३५
३	प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालय	१६
४	नमूना विद्यालय	१२
५	खुल्ला विद्यालय	७
६	संस्कृत विद्यालय	२
७	क्याम्पस	३८
८	लेखाजोखा केन्द्र	१
९	पुस्तकालय	१६

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.१५ शिक्षक संख्या

शिक्षक संख्या सामुदायिक	तह	दरबन्दी	राहत	जम्मा
	प्राथमिक	२१५०	५३२	२६८२
	निम्न माध्यमिक	६२७	१५८	७८५
	माध्यमिक (कक्षा ९-१०)	४०९	१३५	५४४
	माध्यमिक (कक्षा ११-१२)	३६	९०	१२६

कूल जम्मा		३२२२	९१५	४१३७
प्राविधिक धार तर्फ	माध्यमिक	-	-	११०
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात सामुदायिक	प्राथमिक			१८.३:१
	निम्न माध्यमिक			४७.२:१
	माध्यमिक (कक्षा ९-१०)			४४.५:१
	माध्यमिक (कक्षा ११-१२)			१३४.७:१

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.१६ तहगत र श्रेणीगत आधारमा शिक्षकहरूको विवरण

क्र.स.	तह	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	राहात	जम्मा	दरवन्दी	अनुदान	रिक्त/अस्थायी	कुल जम्मा
१	प्राथमिक	४२	३८७	१७२१	५२०	२६८२	२१५०	-	३८४	२६८२
२	निम्न माध्यमिक	१२	११२	५०३	१५८	७८५	६२७	-	५७	७८५
३	माध्यमिक (९-१०)	८	७३	३२८	१३५	५४४	४०९	-	२४	५४४
४	माध्यमिक (११-१२)						३६	९०	-	१२६

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.१७ स्रोतकक्षा विद्यालय तथा विद्यार्थी विवरण

सि.न.	विद्यालयको नाम	अपाङ्गताको किसिम	विद्यार्थी संख्या	कैफियत
१.	श्री कविर मावि बेलवारी	दृष्टिविहिन	१४	
२.	श्री गोग्राहा मावि विराटनगर	बौद्धिक अपाङ्गता	१५	
३.	श्री आदर्श मावि विराटनगर	बौद्धिक अपाङ्गता	०८	
४.	श्री पञ्चायत मावि पथरी	बौद्धिक अपाङ्गता	२६	
५.	श्री सुनपकुवा मावि उर्लावारी	बौद्धिक अपाङ्गता	१२	
६.	श्री आदर्श मावि विराटनगर	सुप्तश्रवण/बहिरा	०८	
७.	श्री सुकुना मावि सुन्दर हरैचा	सुप्तश्रवण/बहिरा	१६	
८.	श्री महेन्द्र मावि रतुवामाई	सुप्तश्रवण/बहिरा	१६	
जम्मा			११५	

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

विशेष विद्यालय तर्फ

सि.नं.	विद्यालयको नाम	अपाङ्गताको प्रकार	जम्मा	कैफियत
१.	श्री विराट बहिरा मावि विराटनगर		२१०	
			२१०	

स्रोत : -वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन

३.१.१८ मोरङ जिल्लामा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूको विवरण

सि.नं.	अपाङ्गताको प्रकार	विद्यार्थी संख्या		
		छात्रा	छात्र	जम्मा
१	शारीरिक	१५	२३	३८
२	बौद्धिक	४	२	६
३	बहिरोपना	४	९	१३
४	सुनाईमा कठिनाई	४	१	५
५	अन्धा	०	२	२
६	दृष्टिविहिन	०	०	०

सि.नं.	अपाङ्गताको प्रकार	विद्यार्थी संख्या		
		छात्रा	छात्र	जम्मा
७	न्युन दृष्टि	१	३	४
८	बहिरा तथा दृष्टिविहिन	४	१	५
९	स्वर तथा बोलाई सम्बन्धी	०	१	१
१०	अटिजम्	०	०	०
११	मानसिक तथा मनोबैज्ञानिक	०	०	०
१२	हेमोफेलिया	०	०	०
१३	बहु अपाङ्गता	०	१	१
जम्मा		३२	४३	७५

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (CEHRD)

३.१.१५ जिल्ला स्थित क्याम्पसहरूको विवरण

क्र.सं	शिक्षण संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्ययन हुने संकाय	अध्ययन हुने तह	प्रकार
१	महेन्द्र मोरङ आदर्श बहुमुखी क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर	शिक्षा,मानविकी, व्यवस्थापन, विज्ञान तथा प्रविधि	स्नातक, स्नातकोत्तर	आंगिक
२	डिग्री क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर	मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	आंगिक
३	नर्सिङ क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर	चिकित्सा शास्त्र	स्नातक	आंगिक
४	रमाइलो क्याम्पस, रमाइलो	कानेपोखरी	मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक	सामुदायिक
५	सुकुना बहुमुखी क्याम्पस, विराटचोक	सुन्दरहरैँचा	शिक्षा,मानविकी,व्यवस्थापन, विज्ञान तथा प्रविधि	स्नातक, स्नातकोत्तर	सामुदायिक
६	उर्लाबारी बहुमुखी क्याम्पस, उर्लाबारी	उर्लाबारी	शिक्षा,मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	सामुदायिक
७	जनता क्याम्पस, रंगेली	रंगेली न पा	शिक्षा,व्यवस्थापन	स्नातक	सामुदायिक
८	लेटाङ क्याम्पस, लेटाङ	लेटाङ न पा	शिक्षा,व्यवस्थापन	स्नातक	सामुदायिक
९	पथरी बहुमुखी क्याम्पस, पथरी	पथरीशनिश्चरे	शिक्षा,मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	सामुदायिक
१०	बेलबारी बहुमुखी क्याम्पस, बेलबारी	बेलबारी न पा	शिक्षा,मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक	सामुदायिक
११	सौँठा क्याम्पस, सौँठा	रतुवामाई न पा	शिक्षा,व्यवस्थापन	स्नातक	सामुदायिक
१२	कोशी क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर म न पा	शिक्षा,व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
१३	लर्ड बुद्ध कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
१४	मेरील्याण्ड कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
१५	विराट क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर म न पा	शिक्षा,व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
१६	एम्स कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
१७	विराटनगर सिटी कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	शिक्षा,मानविकी,व्यवस्थापन	स्नातक	निजी

क्र.सं	शिक्षण संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्ययन हुने संकाय	अध्ययन हुने तह	प्रकार
१८	विराट मोडेल कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	शिक्षा, व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
१९	युनिभ कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२०	इडेनवर्ग कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	शिक्षा, व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२१	मोरङ मोडल क्याम्पस, उर्लाबारी	उर्लाबारी न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२२	नेपाल दर्शन क्याम्पस, उर्लाबारी	उर्लाबारी न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२३	एप्लाइड कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२४	खदम क्याम्पस, केराबारी	केराबारी गा पा	शिक्षा	स्नातक	निजी
२५	हिमालय दर्शन कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
२६	विराट क्षितिज कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
२७	निहारीका कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
२८	विराट बहुमुखी कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्नातक	निजी
२९	चन्द्र सुर्य व्यवस्थापन क्याम्पस, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
३०	न्यु एभरेष्ट कलेज, विराटनगर	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
३१	ब्रइट भिजन कानुन क्याम्पस	विराटनगर म न पा	कानुन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
३२	इडेनवर्ग इन्टरनेसनल कलेज	विराटनगर म न पा	शिक्षा, व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
३३	South Asian School of Tourism & Hotel Management	विराटनगर म न पा	होटेल व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
३४	Zenith International College	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
३५	Purbanchal University School of Management	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी
३६	ISMT College, Kanchanbari	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक, स्नातकोत्तर	निजी
३७	जनसंख्या तथा विकास केन्द्र, जनता आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	विराटनगर म न पा	शिक्षा, जनसंख्या र विकास	स्नातक, स्नातकोत्तर	आंगिक PU
३८	SOMS College	विराटनगर म न पा	व्यवस्थापन	स्नातक	निजी

स्रोत : - तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ (स्थलगत अध्ययन)

३.१.२० जिल्ला स्थित विश्वविद्यालयको विवरण

क्र.सं.	शिक्षण संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्ययन हुने संकाय	अध्ययन हुने तह	फोन नं.
१	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, गोठगाउँ	सुन्दरहरैँचा न पा	- कला, कानून र शिक्षा संकाय - इन्जिनियरिङ संकाय - व्यवस्थापन संकाय - चिकित्सा र सम्बद्ध विज्ञान संकाय - विज्ञान तथा प्रविधि संकाय	स्नातक, स्नातकोत्तर, एम फिल / पिएचडि	०२१-४६३७०१
२	मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय, हातीमुढा	बुढिगंगा गा पा	सिभिल इन्जिनियरिङ	स्नातक	

स्रोत : - पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय

३.१.२१ पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय कार्यक्रम अनुसार मोरङ जिल्लामा संचालित क्याम्पसहरू

क्र.सं.	कलेजको नाम	प्रकार	कार्यक्रम			संकाय
			स्नातक	स्नातकोत्तर	एम फिल पि एच डि	
१	जनसंख्या तथा विकास केन्द्र विराटनगर	आङ्गिक		MSC (जनसंख्या तथा ग्रामीण विकास)		कला
२	जनता आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	आङ्गिक	BSW (8 semester), B.ED. (4 yrs), B ED (1 yrs)	MSW (4 semester), M.ED (2 yrs)		कला, शिक्षा शास्त्र
३	पू वि वि स्कूल अफ ल, विराटनगर	आङ्गिक	LLB (5 yrs), LLB (3 yrs)			कानून
४	पू वि वि स्कूल अफ म्यानेजमेण्ट, विराटनगर	आङ्गिक	BBA (8 semester)	MBA (4 semester)	एम फिल पि एच डि	व्यवस्थापन
५	पू वि वि स्कूल अफ साइन्स एण्ड टेक्नोलोजी, विराटनगर	आङ्गिक	BCA (8 semester), BIT (8 semester), Btec-AI (8 Semester)	MCA (4 Sem), MIT(4 Sem), PGDCA(1 yrs)		विज्ञान तथा प्रविधि
६	पू वि वि स्कूल अफ इन्जिनियरिङ, विराटनगर	आङ्गिक	BE (civil, computer, electronics, communication & automation, architecture, electrical) 8-sem	Msc(Engineering management),MSC ISE		इन्जिनियरिङ
७	जि पि कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेन्टर, सुन्दरहरैँचा	आङ्गिक	BSC AG(8-sem)			विज्ञान तथा प्रविधि
८	पू वि कलेज अफ इन्भाएरमेन्ट एण्ड फरेस्ट्री, सुन्दरहरैँचा	आङ्गिक	BSC (forestry 8-sem)			विज्ञान तथा प्रविधि
९	पू वि स्कूल अफ हेल्थ साइन्सेज, सुन्दरहरैँचा	आङ्गिक	Bachelor of public health (8-sem), Bachelor of pharmacy (8-sem)	Master of public health (4-sem)		मेडिकल एण्ड एलाइड साइन्सेज
१०	गोग्राहा कजेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (सामुदायिक)	B.ED (4 yrs)	M.ED		शिक्षा शास्त्र
११	पब्लिक क्याम्पस, ग्रामथान	सम्बन्धन प्राप्त (सामुदायिक)	B.ED (4 yrs), B.B.S (4yrs)			शिक्षा शास्त्र, व्यवस्थापन
१२	सरस्वती पब्लिक क्याम्पस, दादरबैरिया	सम्बन्धन प्राप्त (सामुदायिक)	B.Ed (4 yrs), B.B.S.(4yrs)			शिक्षा शास्त्र, व्यवस्थापन

१३	साउथ एशियन स्कूल अफ टुरिजम एण्ड होटल म्यानेजमेण्ट, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BBA (8-sem), BHM (8-sem)	MBA (4-sem)		व्यवस्थापन
१४	जेनिथ कलेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BBA (8-sem)	MBA (4-sem)		व्यवस्थापन
१५	इडेनवर्ग इन्टरनेशनल कलेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BBA, BPH	M.ED		शिक्षा शास्त्र, व्यवस्थापन, मेडिकल एण्ड एप्लाइड साइन्सेज
१६	कोशी हेल्थ एण्ड साइन्स क्याम्पस, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BPH, BNS (3 yrs)	MPH		मेडिकल एण्ड एलाइड साइन्सेज
१७	विराट हेल्थ कलेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BPH			मेडिकल एण्ड एलाइड साइन्सेज
१८	ब्राइटभिजन ल कलेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	LLB(5 yrs)	LLM(3 yrs)		कानून
१९	अन्नपूर्ण कलेज, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)		M.Ed		शिक्षा शास्त्र
२०	मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान (स्कूल अफ साइन्स एण्ड टेक्नोलोजी), उर्लावारी	सम्बन्धन प्राप्त (सामुदायिक)	BIT(8 sem),Bsc(Ag)			विज्ञान तथा प्रविधि
२१	हाम्रो स्कूल अफ नर्सिङ्ग, विराटनगर	सम्बन्धन प्राप्त (निजी)	BSN			मेडिकल एण्ड एलाइड साइन्सेज

स्रोत : - तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ (स्थलगत अध्ययन)

३.१.२२ जिल्ला स्थित मेडिकल कलेजहरूको विवरण

क्र.सं.	शिक्षण संस्थाको नाम	ठेगाना	अध्ययन हुने संकाय	अध्ययन हुने तह	प्रकार	फोन नं.
१	नोबेल मेडिकल कलेज, विराटनगर	विराटनगर म.न.पा.	चिकित्सा विज्ञान	स्नातक	निजी	०२१-४६५७३६
२	विराट मेडिकल कलेज, विराटनगर	बुढिगंगा गा.पा.	चिकित्सा विज्ञान	स्नातक	निजी	०२१-४२०६०१
३	Purbanchal University College of Medical and Allied Sciences (PUCMAS), Gothgaun	सुन्दरहरैँचा न.पा.	चिकित्सा विज्ञान	स्नातक, स्नातकोत्तर	आंगिक	

३.१.२३ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायी तालीम परिषद् (CTEVT) संग साभेदारी र संबन्धन प्राप्त प्राप्त शैक्षिक संस्थाहरू

क्र.सं.	संस्थानको नाम र ठेगाना	इमेल ठेगाना	कार्यक्रम
१	शैलजा आचार्य मेमोरियल पोलिटेक्निक, जहदा, मोरङ	samp.org.np@gmail.com	1. Diploma in Agriculture (Plant Science) 2. Diploma in Agriculture (Animal Science) 3. PCL Nursing 4. Pre-diploma in Plant science 5. Pre-diploma in Livestock Production /Animal Health 6. Pre- diploma in Computer Engineering 7. Pre-diploma in Survey Engineering
२	मनमोहन मेमोरियल पोलिटेक्निक, हात्तीमुढा, मोरङ	info@mmp.edu.np	1. Diploma in Civil Engineering 2. Diploma in Mechanical Engineering 3. Diploma in Electrical Engineering 4. Diploma in Electronics Engineering 5. Diploma in Electrical & Electronics Engineering 6. Diploma in Architecture Engineering
३	वि.पी. सेवा केन्द्र, डाइनिया, मोरङ	bpkoiralaservicecenter2076@gmail.com	1. Pre-diploma in Civil Engineering.
४	राधाकृष्ण मा. वि., विराटनगर, मोरङ	rkbskss@gmail.com	1. Diploma in Civil Engineering

क्र.सं.	संस्थानको नाम र ठेगाना	इमेल ठेगाना	कार्यक्रम
५	भगीरथ मा. वि., पथरी शनिश्चरे, मोरङ	bhagirathsec.school@gmail.com	1. Diploma in Agriculture (Plant Science)
६	सुनाखरी मा. वि., पथरी शनिश्चरे, मोरङ	sunakharisecsecondary5@gmail.com	1. Pre-diploma in Civil Engineering
७	सार्वजनिक मा. वि., रंगेली, मोरङ	public.engineering2075@gmail.com	1. Diploma in Civil Engineering
८	साजिलाल मा. वि., सुन्दरहरैचा, मोरङ	agraharisanto1987@gmail.com /sajeelalschool06@gmail.com	1. Diploma in Civil Engineering
९	दुर्गा मा. वि., उर्लावारी नगरपालिका, मोरङ	durgasecscl@gmail.com	1. Pre-diploma in Civil Engineering
१०	विराट हेल्थ कलेज, विराटनगर, मोरङ	birathealthcollege2020@gmail.com	1. PCL Nursing 2. Diploma in Medical Laboratory Technology 3. Diploma in Diagnostic Radiography 4. Diploma in Pharmacy 5. PCL in General Medicine
११	विराटनगर मोडेल कलेज प्रा. लि., विराटनगर, मोरङ	biratnagarmodelcollege2020@gmail.com	1. PCL in General Medicine
१२	नोबेल मेडिकल कलेज, विराटनगर, मोरङ	principaloffice.nobel@nmct.edu.np	1. PCL Nursing 2. Diploma in Medical Laboratory Technology 3. Diploma in Diagnostic Radiography 4. Diploma in Pharmacy 5. Diploma in Dental Hygiene
१३	न्यूरो हेल्थ कलेज, विराटनगर, मोरङ	neurocollege@gmail.com	1. PCL Nursing 2. PCL in General Medicine
१४	मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान, उर्लावारी, मोरङ	info@mbman.org.np kanchangajurel50@gmail.com	1. PCL Nursing 2. Diploma in Agriculture (Plant Science) 3. Diploma in Agriculture (Animal Science) 4. PCL in General Medicine 5. Diploma in Civil Engineering 6. Pre-diploma in Civil Engineering 7. Pre diploma in Livestock Production & Animal Health
१५	कोशी हेल्थ इन्सिट्युट, विराटनगर, मोरङ	khsc.khi@gmail.com	1. PCL in General Medicine 2. Diploma in Pharmacy
१६	गोल्डेन पार्क कलेज, विराटनगर	gpcbiratnagar@gmail.com	1. Diploma in Civil Engineering 2. Diploma in Computer Engineering
१७	सगरमाथा टेक्निकल इन्स्टिट्युट, विराटनगर, मोरङ	sagarmathatechbrt@gmail.com	Previously Running Pre-diploma Health Programs
१८	नेशनल इन्स्टिट्युट अफ टेक्नोलोजी, विराटनगर, मोरङ	nitbrt@gmail.com	1. Pre-diploma in Computer Engineering
१९	व्यावसायिक प्राविधिक शिक्षालय, विराटनगर, मोरङ	doctorsshyamshah@gmail.com	Previously Running Pre-diploma Health Programs
२०	लाइफ गार्ड अस्पताल विराटनगर		PCL Nursing

३.२ स्वास्थ्य तथ्याङ्क

३.२.१ मोरङ जिल्लामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने सरकारी संस्थाहरूको विवरणः

क्र. सं.	पालिका	अस्पताल संख्या	प्रा.स्वा. के	स्वास्थ्य चौकीको संख्या	वडा स्वास्थ्य केन्द्र संख्या			म. स्वा. स्व. सं. संख्या	मासिक खोप केन्द्रको विवरण		गौंघर क्लिनिक संख्या	भ्याक्सिन सबस्टोर संख्या	बर्थिङ्ग सेक्टर
					आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई		जम्मा खोप केन्द्र	जम्मा खोप सेसन			
१	विराटनगर महानगरपालिका	१	१	१	१६	१	०	१४८	२६	४१	५	०	०
२	उर्लावारी नगरपालिका	१	०	१	६	१	०	२१	१४	०	४	०	२
३	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	१	०	२	७	०	०	३०	१५	०	१६	०	१
४	बेलवारी नगरपालिका	०	१	३	७	०	०	३७	१९	०	१५	०	१
५	रङ्गेली नगरपालिका	१	०	३	०	०	१	३६	२०	०	१७	०	२
६	रतुवामाई नगरपालिका	०	१	४	५	०	०	४४	२८	०	२२	०	२
७	लेटाङ नगरपालिका	०	१	३	५	१	०	३३	१७	०	१३	०	१
८	सुनवर्षी नगरपालिका	०	०	४	०	०	०	३७	२१	०	२१	०	१
९	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१	१	४	०	२	०	४५	२४	०	२३	०	१
१०	कटहरी गाउँपालिका	१	०	३	५	०	०	२७	१७	३	१७	०	१
११	कानेपोखरी गाउँपालिका	०	०	६	१	०	०	४५	२७	०	२५	०	२
१२	केरावारी गाउँपालिका	०	०	४	१	१	५	४१	११	०	२०	०	२
१३	ग्रामथान गाउँपालिका	०	१	५	१	०	०	५४	२४	०	२४	०	१
१४	जहदा गाउँपालिका	०	०	५	२	०	०	४१	२३	०	१७	०	१
१५	धनपालथान गाउँपालिका	०	०	६	१	०	०	४५	२७	०	२५	०	२
१६	बुढीगंगा गाउँपालिका	१	०	४	२	०	१	३८	२१	३	२१	०	१
१७	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	०	०	४	५	०	०	२८	१४	०	१२	०	२
जम्मा		८	६	६२	६४	६	७	७५०	३४८	४७	२९७	०	२३

स्रोतः स्वास्थ्य प्रतिवेदन २०७८-७९

३.२.२ स्थानीय तह अनुसार विशिष्टीकृत स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

क्र. सं.	स्थानीय तह	Academy and Teaching Hospital (300+ Beds)	Basic Health Service Center	Basic Hospitals (5 - 15 Beds)	General Hospitals (100 - 300 Beds)	General Hospitals (25 - 50 Beds)	Specialized Hospitals (100 and Above)	Super Speciality Hospitals (50+ Beds/Organ)	Total
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	०	५	१	०	०	०	०	९
२	लेटाङ नगरपालिका	०	१२	०	०	०	०	०	१२
३	केरावारी गाउँपालिका	०	१२	०	०	०	०	०	१२
४	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	०	११	१	०	२	०	०	१४
५	बेलवारी नगरपालिका	०	१०	३	०	०	०	०	१३
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	०	६	१	०	०	०	०	७
७	पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	०	९	२	०	२	०	०	१३

क्र. सं.	स्थानीय तह	Academy and Teaching Hospital (300+ Beds)	Basic Health Service Center	Basic Hospitals (5 - 15 Beds)	General Hospitals (100 - 300 Beds)	General Hospitals (25 - 50 Beds)	Specialized Hospitals (100 and Above)	Super Speciality Hospitals (50+ Beds/Organ)	Total
८	उर्लावारी नगरपालिका	०	१०	१	०	४	०	०	१५
९	रतुवामाई नगरपालिका	०	९	१	०	०	०	०	१०
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	०	९	०	०	०	०	०	९
११	रंगेली नगरपालिका	०	९	१	०	०	०	०	१०
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	०	७	०	०	०	०	०	७
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	१	६	१	०	०	०	०	८
१४	विराटनगर महानगरपालिका	१	२२	६	२	१३	५	२	५१
१५	कटहरी गाउँपालिका	०	९	०	०	०	०	०	९
१६	धनपालथान गाउँपालिका	०	७	०	०	०	०	०	७
१७	जहदा गाउँपालिका	०	७	०	०	०	०	०	७
	मोरङ	२	१६३	१८	२	२१	५	२	२१३

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.३ जिल्ला स्थित केही अस्पतालहरूको विवरण

क्र. सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रकार	क्र. सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रकार
१	कोशी अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	सरकारी	२०	विराटनगर आँखा अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	पूर्वी क्षेत्रीय आँखा हेरचाह कार्यक्रम (EREC-P)
२	जिल्ला अयुर्वेदिक अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	सरकारी	२१	रामलाल गोल्छा आँखा अस्पताल प्रतिष्ठान	विराटनगर म.न.पा.	गोल्छा आँखा अस्पताल प्रतिष्ठान
३	नोबेल शिक्षण अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२२	तपरिया आई केयर सेन्टर	विराटनगर म.न.पा.	निजी
४	विराट शिक्षण अस्पताल	बुढीगंगा गा.पा.	निजी	२३	विराट आँखा अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी
५	विराटनगर अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२४	संजिवनि आई केयर सेन्टर प्रा.लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी
६	न्यूरो कार्डियो एण्ड मल्टिस्पेसियलिटी हस्पिटल प्रा.लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२५	शिद्धार्थ पोलिक्लिनिक आई केयर सेन्टर	विराटनगर म.न.पा.	निजी
७	गोल्डेन अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२६	भास्कर आई केयर एण्ड ग्लुकोमा सेन्टर प्रा.लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी
८	लाइफ गार्ड अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२७	लेटाड अस्पताल	लेटाड न.पा.	सरकारी/ न.पा.
९	ग्रीनक्रस अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२८	मोरङ हस्पिटल प्रा.लि.	पथरी	निजी

क्र. सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रकार	क्र. सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रकार
१०	सप्तकोशी अस्पताल प्र. लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी	२९	पथरी नगर अस्पताल	पथरीशानिश्चरे न.पा.	सरकारी / न.पा.
११	आर्या नयूरो हस्पिटल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३०	कावेली हस्पिटल प्रा.लि.	पथरीशानिश्चरे न.पा.	निजी
१२	हाम्रो अस्पताल प्र. लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३१	रंगेली अस्पताल	रंगेली न.पा.	सरकारी / न.पा.
१३	मोरङ सहकारी अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३२	टाइम्स अस्पताल प्रा.लि.	रंगेली न.पा.	निजी
१४	ग्रीनक्रस अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३३	रतुवामाई नगर अस्पताल, भर्किया	रतुवामाई न.पा.	सरकारी / न.पा.
१५	गेटवेल अस्पताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३४	मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर (मङ्गलबारे हस्पिटल), मङ्गलबारे	उर्लावारी न.पा.	सरकारी / प्रदेश
१६	सुरक्षा अस्पताल प्रा. लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३५	अरनिको हस्पिटल प्रा.लि., उर्लावारी	उर्लावारी न.पा.	निजी
१७	सिटि अस्पताल प्रा. लि.	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३६	गोदावरी हस्पिटल प्रा.लि., उर्लावारी	उर्लावारी न.पा.	निजी
१८	आर के चिल्ड्रन अपताल	विराटनगर म.न.पा.	निजी	३७	नमो साईं स्वास्थ्य उपचार केन्द्र	सुन्दरहरैचा न.पा.	निजी
१९	सुन्दरहरैचा नगर अस्पताल	सुन्दरहरैचा न.पा.	सरकारी / न.पा.	३८	कानेपोखरी अस्पताल, बयरवन	कानेपोखरी गा.पा.	सरकारी / न.पा.

३.२.४ जिल्ला स्थित फार्मसीको विवरण

फार्मसी प्रकार	कुल	थोक	खुद्रा
एलोपैथी फार्मसी	१५५५	२७५	१२८०
आयुर्वेद फार्मसी	२०३	१८	१८५
होमियो फार्मसी	७३	८	६५
भेटरिनरी फार्मसी	२५७	४८	२०९
युनानी फार्मसी	९	०	९

३.२.५ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (Female Community Health Volunteer)

मोरङ जिल्लाको साविकको सबै गा.वि.स.को प्रत्येक वडामा १ जना(केही गा.वि.स.को केही वडामा २ जना) का दरले ५९६ जना तथा विराटनगर महानगरपालिकामा १३५ जना गरी जम्मा ७३१ जना म.स्वा.स्व.से.हरू कार्यरत छन् ।

३.२.६ दादुरा/रुबेला-२ र DPT–HepB–Hib3 खोप लगाएका तथा खोप लगाउन छाडने बालबालिकाको प्रतिशत

जिल्ला/स्थानिय तह	श्रावण २०७८ देखि २०७९ असारसम्म			
	दादुरा/रुबेला-२ खोप लगाएका १२ देखि २३ महिनाउमेरसमूहका बालबालिकाको प्रतिशत	DPT–HepB–Hib3 खोप लगाएका १ वर्ष मुनिका बालबालिकाको प्रतिशत	DPT–HepB–Hib 1 vs 3 खोप छोडने दर	Drop out DPT–HepB–Hib1 vs measles/rubella 1 dropout rate
मोरङ	८५.८	८८.९	६.३	६.९
मिक्लाजुङ गाउँपालिका	८९.५	८८.७	६.६	८.८

जिल्ला/स्थानिय तह	श्रावण २०७८ देखि २०७९ असारसम्म			
	दादुरा/रुबेला-२ खोप लगाएका १२ देखि २३ महिनाउमेरसमूहका बालबालिकाको प्रतिशत	DPT-HepB-Hib3 खोप लगाएका १ वर्ष सुनिका बालबालिकाको प्रतिशत	DPT-HepB-Hib 1 vs 3 खोप छोडने दर	Drop out DPT-HepB-Hib1 vs measles/rubella 1 dropout rate
लेटाङ नगरपालिका	८१.६	८१.७	२.२	४.५
केरावारी गाउँपालिका	९१.९	९३.६	१.४	४.६
सुन्दरहरैचा नगरपालिका	९०.६	८२.६	७.३	७.२
बेलवारी नगरपालिका	८०.६	८५.५	५.७	९.३
कानेपोखरी गाउँपालिका	९०.८	७८.२	१५.६	८.३
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	९५.३	८८.३	३.६	०.५
उर्लावारी नगरपालिका	९०.७	९०.४	०.२	०.०
रतुवामाई नगरपालिका	८२.२	८६.७	८.१	१७.५
सुनवर्षी नगरपालिका	७५.१	८६.७	११.६	१२.१
रंगेली नगरपालिका	८१.१	८४.६	६.२	१०.३
ग्रामथान गाउँपालिका	९३.१	९५.२	१०.०	१३.८
बूढीगङ्गा गाउँपालिका	९७.०	१०३.६	६.०	१०.१
विराटनगर महानगरपालिका	८४.४	९७.४	३.८	१.३
कटहरी गाउँपालिका	७६.५	८०.७	६.१	५.०
धनपालथान गाउँपालिका	१०१.५	९१.३	९.७	७.३
जहदा गाउँपालिका	६८.२	८०.७	१०.६	१४.६

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

३.२.७ कम तौल भएका र वृद्धि अनुगमनका लागि दर्ता भएका नवजात शिशु तथा बालबालिका एवम् गर्भावस्थामा आइरन फोलिक एसिड र भिटामिन ए सप्लिमेन्ट प्राप्त गर्ने महिलाहरूको विवरण

विवरण	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९
तौल कम भएका ० देखि २३ महिना उमेर समूहका बालबालिकाले ग्रोथ मोनिटरिङ (नयाँ) का लागि दर्ता गराएका प्रतिशत	०.७	१.३	१.६
वृद्धि अनुगमनका लागि दर्ता भएका ० देखि २३ महिनाउमेरसमूहका बालबालिकामा भ्रमणको औसत सङ्ख्या	३.०	३.४	३.२
गर्भावस्थामा आइरन फोलिक एसिडको १८० दिनको आपूर्ति प्राप्त गर्ने महिलाहरूको प्रतिशत	२७.४	२५.७	३८.५
भिटामिन ए सप्लिमेन्ट प्राप्त गर्ने प्रसवोत्तर महिलाहरूको प्रतिशत	५२.७	५१.५	५४.२
कम तौल भएका नवजात शिशुको प्रतिशत (<२.५ केजी)	२०.०	२७.०	२३.५

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

३.२.८ जिल्लामा बीसीजी, डीपीटी-हेपबी-हिब ३, दादुरा/रुबेला २, पीसीभी ३, जेई, टीडी २ र टीडी २+ खोप लगाउने बालबालिकाको प्रतिशत

विवरण	२०७६ / ७७	२०७७ / ७८	२०७८ / ७९
BCG	९४	८८	१०९

विवरण	२०७६ / ७७	२०७७ / ७८	२०७८ / ७९
DPT-HepB-Hib3	७६	८१	८९
measles/rubella 2	६८	७५	८६
PCV 3	७७	७१	९६
JE	७६	८०	९०
TD2 & TD2+	५२	५०	६६

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

३.२.८ पाँच वर्षमुनिका बालबालिकामा तिब्र स्वासप्रश्वास संक्रमण, निमोनियाको घटना र भाडापखालाको समस्याको जिल्लागत विवरण

विवरण	२०७६ / ७७	२०७७ / ७८	२०७८ / ७९
पाँच वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकामा तिब्र स्वासप्रश्वास संक्रमण (ARI) को घटना (प्रति १०००)	४२९	३६०	४७४
पाँच वर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकामा निमोनियाको घटना (प्रति १०००) (HF & Outreach)	२७	१३	२१
पाँच वर्षमुनिका बालबालिकामा भाडापखालाको समस्या दर	२३६	२२०	२६४

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

३.२.१० निमोनिया, संस्थागत प्रसूति र भाडापखाला उपचार सम्बन्धि जिल्लागत विवरण

विवरण	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९
एन्टिबायोटिक्सको साथ उपचार गरिएको निमोनियाको केसहरूको % (HF & ORC)	१८९	१७०	१४०
संस्थागत प्रसूतिको %	९३	८२	११८
जिंक र ओआरएसबाट भाडापखाला उपचार गरिएको पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाको %	९७	९४	८७

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

३.२.११ स्थानिय तहमा दादुरा रुबेला खोप लगाउनेको संख्यात्मक विवरण :

सि.नं.	स्थानीय तह/ आर्थिक वर्ष	Immunization Program-Children Immunized-Measles/Rubella-9-11 Months			Immunization Program-Children Immunized-Measles/Rubella-12-23 Months		
		२०७७.७८	२०७८.७९	२०७९.८०	२०७७.७८	२०७८.७९	२०७९.८०
१	मिक्लाजुड	५५३	४९६	५२६	५६९	५१३	४९४
२	लेटाड	५८७	५३१	४९२	६१६	५४२	५३९
३	केरावारी	४७९	५३८	५२७	४५२	५४२	५२०
४	सुन्दरहरैचा	१६६०	१४९१	१६१७	१६२२	१६२३	१५२५
५	बेलवारी	११९२	१०५२	११३७	११८६	१०२५	१०४३
६	कानेपोखरी	६७८	५८६	५९७	६२४	६२५	५५३
७	पथरीशनिश्चरे	११८५	१०५६	१०६०	११६७	११०१	९६५
८	उर्लावारी	१२५५	९९९	९१५	११८०	९९८	८७३

सि.नं.	स्थानीय तह/ आर्थिक वर्ष	Immunization Program-Children Immunized-Measles/Rubella-9-11 Months			Immunization Program-Children Immunized-Measles/Rubella-12-23 Months		
		२०७७.७८	२०७८.७९	२०७९.८०	२०७७.७८	२०७८.७९	२०७९.८०
९	रतुवामाई	१०१३	८४५	११२९	९५३	९०१	१०५९
१०	सुनवर्षी	९६४	९२४	१००९	८४९	८१६	९४७
११	रंगेली	१०११	८१६	१००८	९५४	८२३	८५६
१२	ग्रामथान	४६९	४७३	५१५	४८४	४८३	५३४
१३	बुढीगंगा	८५०	७९५	९२६	८११	७७७	८९५
१४	विराटनगर	३१४४	३६०१	३९५३	२६४०	३०२८	३३६५
१५	कटहरी	५९१	६८४	८४५	५३४	६४६	७६२
१६	धनपालथान	९४१	८२४	९३७	८६३	९०१	९२९
१७	जहदा	१०४२	७७९	१०२५	८००	६९९	१०५१
मोरङ		१७६१४	१६४९०	१८२१८	१६३०४	१६०४३	१६९१०

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१२ स्थानिय तहमा टि.डी. (गर्भवती महिला) खोप लगाउनेको संख्यात्मक विवरण :

सि.नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	टिटटी. (गर्भवती महिला)								
		Immunization-TD-Pregnant Women-1			TD(Pregnant Women)-2			TD(Pregnant Women)-2+		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
१	मिक्लाजुड	१८२	१८८	२१०	१५६	१८०	१७४	२२९	२१२	१७२
२	लेटाड	३२०	३७१	४४०	३१३	३०७	३२५	१४०	१२३	१६१
३	केरावारी	२८२	३३०	२४०	२२२	२६९	१९८	१२३	१५६	१५३
४	सुन्दरहरैचा	५५१	७४५	५८२	४७२	६४६	५०१	५८९	५४५	५३८
५	बेलवारी	३१७	५४४	४६३	४०१	४३६	४२२	४४४	५१०	४३७
६	कानेपोखरी	२०२	२९१	३१५	२९५	३२५	३१६	२७२	२४६	२५६
७	पथरीशनिश्चरे	५८५	४४५	४००	५९८	५२१	३१४	४९६	३५१	३४८
८	उर्लावारी	६६३	५८२	४७९	६६८	५०१	३२४	३६८	९४	७७
९	रतुवामाई	६००	६५४	६९१	५२४	५५४	५८०	२१२	२८२	३०५
१०	सुनवर्षी	४८९	७२६	७५२	४४२	६०३	६५६	५०७	४४७	३४६
११	रंगेली	४७९	५८३	६११	३८५	५३४	४३५	३३२	२५९	३५०
१२	ग्रामथान	३०८	३६५	३६०	२३९	३५१	२८८	१४०	१३०	१०३
१३	बुढीगंगा	४९५	६३७	५७२	३५४	४८०	४६६	३२८	२५२	३३८
१४	विराटनगर	२१६९	२९२४	२६२१	१७३३	२२२६	२१००	६४१	८३६	८३१
१५	कटहरी	२८८	४१४	४०९	२१५	३३३	३५६	३५६	४०६	३३७
१६	धनपालथान	३८५	४६९	४५०	२९४	३५७	३९५	४६९	५५३	५४९
१७	जहदा	४१३	५१०	५४७	३९३	३६२	४३५	५५५	४५१	४२९

सि.नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	टिटटी. (गर्भवती महिला)								
		Immunization-TD-Pregnant Women-1			TD(Pregnant Women)-2			TD(Pregnant Women)-2+		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
मोरङ	८७२८	१०७७८	१०१४२	७७०४	८९८५	८२८५	६२०१	५८५३	५७३०	

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१३ स्थानिय तहमा BCG, PCV र ROTA खोप लगाउनेको संख्यात्मक विवरण :

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	घटकन	PCV			Rota		३३ म. भित्र पूर्णखोप प्राप्त गरेका बच्चा
			पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	पहिलो	दोस्रो	
			२०७९/८०			२०७९/८०		
१	मिक्लाजुड	४५६	४९७	४९९	४५०	५२५	५२९	२९१
२	लेटाड	५६७	५९७	५९६	५२६	५८८	५६७	४५६
३	केरावारी	४७९	४९५	४९०	५०३	४६३	४४०	१८६
४	सुन्दरहरैँचा	१३८७	१३३७	१४२०	१२६८	१५४८	१५२८	१५२५
५	बेलवारी	१०८५	९६६	९७३	९१०	१०५३	१०२१	६८९
६	कानेपोखरी	५३७	५८१	५५९	५५४	५९६	५८६	४५९
७	पथरीशानिश्चरे	९०७	११०४	१०५०	१०५०	१०५७	१०२९	८०३
८	उर्लावारी	८६५	८८८	९०१	८६२	९२५	९२३	८७३
९	रतुवामाई	९७८	१०६८	१०५३	१०४१	१०२५	१०१४	९७६
१०	सुनवर्षी	१०९४	११७३	११७२	९६६	११६८	११४७	५९८
११	रंगेली	१००३	१०२०	९५९	९८८	१०३९	९७१	७५६
१२	ग्रामथान	५१४	४७८	४८०	४४८	४९७	४८७	४०९
१३	बुढीगंगा	१४८८	८९५	७९८	८०१	९६७	८७१	४५३
१४	विराटनगर	६५४४	३६५६	३७२१	३२४८	४१४७	४०३३	१५०५
१५	कटहरी	७६९	७५२	७७६	७७८	८१८	८०७	४६६
१६	धनपालथान	९९३	९४७	९८३	८९९	१००१	१०१५	८७९
१७	जहदा	१०३७	९७४	९७५	९४०	१०१७	१०१०	९९५
मोरङ		२०७०३	१७४२८	१७४०५	१६२३२	१८४३४	१७९७८	१२३१९

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१४ अस्पतालबाट रिफर गरिएका बिरामीको संख्यात्मक विवरण :

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	OPD Patients Referred Out from the Hospital			IPD Patients Referred Out from the Hospital			Emergency Patients Referred Out from the Hospital		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
		१	मिक्लाजुड			११४५			४४	

सि. नं.	स्थानीय तह/ आर्थिक वर्ष	OPD Patients Referred Out from the Hospital			IPD Patients Referred Out from the Hospital			Emergency Patients Referred Out from the Hospital		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
२	लेटाड									
३	केरावारी			४६७०			०			३
४	सुन्दरहरैचा		१४	२७३३			२३		१३	२७७
५	बेलवारी			३४८१						
६	कानेपोखरी			३३१०			१९			१०७
७	पथरीशानिश्चरे	६८७	१५३६४	१२४९९	४९	१३५	८६	३१०	४५१	४१५
८	उर्लावारी	४०९६	३८४१	३०६५	२४७	२६३	२९९	७१५	८७६	११९१
९	रतुवामाई		२६५	१०९५		०	०		८१	१६३
१०	सुनवर्षी									
११	रंगेली	०			७७	१०८	८२	८३	९९	१२४
१२	ग्रामथान									
१३	बुढीगंगा	२६२	३४६	८७५३	३१४	३६८	२३००	१५८	८१	२८
१४	बिराटनगर	११३४	९४४	२४५	७७२	८३८	८९७	३८३	३९६	२१९
१५	कटहरी									
१६	धनपालथान									
१७	जहदा									
	मोरङ	६१७९	२०७७४	४०९९६	१४५९	१७१२	३७५०	१६४९	१९९७	२५८१

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१५ उपचार गरिएका र भर्ना गरिएका बिरामीहरूको संख्यात्मक विवरण :

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Total Clients Served			Total Number of Patients admitted in Hospital		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
१	मिक्लाजुड	१७५२७	२४०२१	४८५१०			५६७
२	लेटाड	२५०२७	३१७२५	४०७१३			०
३	केरावारी	२०७६९	२४८७८	४८०१७			४४४
४	सुन्दरहरैचा	४६२०५	५०९४८	७१२३५			३२
५	बेलवारी	२९००५	३०३७८	७८०६३	४८	२५	७६
६	कानेपोखरी	१९२०७	४००४४	५६२३०			१८६८
७	पथरीशानिश्चरे	४८५१९	७६३३९	१११४७४	१३६८	२०६६	८४५५
८	उर्लावारी	८२१३६	१२३८८५	१७३०७४	५१४४	४६४९	०
९	रतुवामाई	३७०६०	४८९१३	५५५६३		१	०
१०	सुनवर्षी	२०४७१	२३१५०	५०९९०			
११	रंगेली	८१७७८	१०६०९०	८२७९०	१२५९	१४८९	१५२२

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Total Clients Served			Total Number of Patients admitted in Hospital		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
१२	ग्रामथान	२०९२७	२८६६०	३२३३०			
१३	बुढीगंगा	२०६२९९	३०४२८०	१७५८१८	१८०१०	१९६४६	१८५८२
१४	विराटनगर	८२६४९०	१३६५१४५	१४१००३६	८६७२४	१५३९५०	१५२९८२
१५	कटहरी	२५७८४	३८२०७	४३५१३			
१६	धनपालथान	२६३०९	२९६६०	४०३५५			
१७	जहदा	२५५८३	२७५२१	३९८८९			
	मोरङ	१५५९०९६	२३७३८४४	२५५८६००	११२५५३	१८१८२६	१८४५२८

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१६ परिवार नियोजनका साधन प्रयोगकर्ता सम्बन्धी विवरण:

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Family Planning (2079/80)										
		Condom-Pieces Qty	Depo-New Users <20 Years	Depo-New Users ≥20 Years	Implant-New Users <20 Years	Implant-New Users ≥20 Years	IUCD-New Users <20 Years	IUCD-New Users ≥20 Years	Pills-New Users <20 Years	Pills-New Users ≥20 Years	Emergency Contraceptive Pills	Sayana Press
१	मिक्लाजुङ	१२३५२	९	८१	०	२०	०	३	५	११९	१७	१०१
२	लेटाङ	७६४४	१७	१२८	०	१०७	०	१२	९	८७	३	७६
३	केरावारी	१८३७०	११	४११	५	६१	०	०	७	३११	६	
४	सुन्दरहरैचा	३६९७०	२६	५६०	२	१२१	०	१	१८	३५५		१२८
५	बेलवारी	३२५२१	५७	४००	१२	९६	०	३०	६०	३३४		२३५
६	कानेपोखरी	२६३२५	३९	१६३	०	१६	०	४	४	११९		२५
७	पथरीशानिश्चरे	२९२३४	२५	३८४	१	१४८	०	२३	३१	३२७	१२	१०४
८	उर्लावारी	१९५५४	२१	२२९	०	६१	०	३३०	१८	३५३	३०	३९
९	रतुवामाई	२०७६०	११	४४५	१	२१०	०	१	६	२०७	१७	७२
१०	सुनवर्षी	१३६४२	२८	४४३	०	२१३	०	१	१६	२१९		४२
११	रंगेली	१२७०६	८	२३२	०	३८	०	०	८	१७१	४	१५८
१२	ग्रामथान	११७१५	३	२२७	५	१४९			२	१६१	५२	१३५
१३	बुढीगंगा	२६४२४	८	२८८	८	१७७	०	७	४	१८५		९५
१४	विराटनगर	६७८३२	२५	१२५५	८५	२०७९	१	२८९	२९	११३४	३१	२३२
१५	कटहरी	२२९७८	५	३०५	४	२२३		३	२	१८७	१	२९
१६	धनपालथान	१५१४५	१४	३१६	०	२०५	०	०	६	१४५	२९	१३०
१७	जहदा	१०४१३	१२	२६४	५	१५८	१	१५	३	१००		३६
	मोरङ	३८४५८५	३१९	६१३१	१२८	४०८२	२	७१९	२२८	४५१४	२०२	१६३७

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१७ विभिन्न परिक्षण सम्बन्धी विवरण :

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Tests (2079/80)								
		Total Colonoscopy Tests Done	Total Computed Tomographic (CT) Scans Done	Total Magnetic Resonance Imaging (MRI) Tests Done	Total Echocardiogram (Echo) Tests Done	Total Electroencephalogram (EEG) Tests Done	Total Electrocardiogram (ECG) Tests Done	Total Endoscopy Tests Done	Total Ultrasonogram (USG) Tests Done	Total X-Rays Done
१	मिक्लाजुड					२११	३७३		९८	१९४३
२	लेटाड									
३	केरावारी	०	०	०	०	०	३५	०	८४	०
४	सुन्दरहरैचा				५२	३४	४९९		२६८०	५४९४
५	बेलवारी						२३२		२५३७	४८१६
६	कानेपोखरी					१०९	३४७		३२६८	११५२
७	पथरीशानिश्चरे				३३५	१९२	२२९२	१४९६	१०३७४	१८९७४
८	उर्लावारी	०	०	०	३९५३	२०९	११६७४	९०२	२४५७३	३८२८१
९	रतुवामाई	०	०	०	०	१७८	५२६	०	८९०	११८१
१०	सुनवर्षी									
११	रंगेली						१९५४		७८२९	१०२८५
१२	ग्रामथान									
१३	बुढीगंगा	१२२	४३९४	८५१	६८०१	५०	१२२७६	२३१३	२३०८७	३३९५७
१४	बिराटनगर	९०४	४५१३३	१३५७५	३५६५८	४४७५	८८०३४	१४८१९	१८२७०४	२८३१४८
१५	कटहरी						५८३		१४२९	११०८
१६	धनपालथान									
१७	जहदा									
	मोरङ	१०२६	४९५२७	१४४२६	४६७९९	५४५८	११८८२५	१९५३०	२५९५५३	४००३३९

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.१८ स्थानीय तह अनुसार अस्पतालमा रहेका बेड प्रयोग दर सम्बन्धी विवरणः

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष (२०७९/८०)	Bed occupancy rate	Hospital bed turnover rate	Bed turnover interval	Number of Operational Beds in Hospital
१	मिक्लाजुड गाउँपालिका	७४.८	१२.७	२७	७०
२	लेटाड नगरपालिका				
३	केरावारी गाउँपालिका				
४	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	०.९७	२.६	१४१.८	१७५
५	बेलवारी नगरपालिका			-०.६५	
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	२७.८	५.४	६५.६	२३
७	पथरीशानिश्चरे नगरपालिका	६.१	३.९	९३.४	५४९
८	उर्लावारी नगरपालिका	२५.१	९.२	३८.७	७५०
९	रतुवामाई नगरपालिका	०	०		१२०
१०	सुनवर्षी नगरपालिका				
११	रंगेली नगरपालिका	८७	७	४८.२	१८७
१२	ग्रामथान गाउँपालिका				

१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	६६.९	४.९	७	३८२२
१४	बिराटनगर महानगरपालिका	६४	७.५	४६.४	२६९१०
१५	कटहरी गाउँपालिका				
१६	धनपालथान गाउँपालिका				
१७	जहदा गाउँपालिका				
	मोरङ	६२	७.१	४८.९	३२६०६

३.२.१५ संस्थागत प्रसूति को प्रतिशत र पीएनसी प्रोटोकल अनुसार चार पटक चेकअप प्राप्त गर्ने नवजात शिशुहरूको विवरण:

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Percentage of institutional deliveries			Precentage of neonates who received four checkups as per PNC protocol
		2077/78	2078/79	2079/80	2079/80
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	०	०.८९	३.१	४.६
२	लेटाङ नगरपालिका	९.३	१०.७	२३.२	१९.५
३	केराबारी गाउँपालिका	११.२	१३.२	२६.९	२२.१
४	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	२.३	३.३	५.८	०.७४
५	बेलवारी नगरपालिका	१.३	१.७	२	०.७३
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	१.१	३.६	३.३	१०.७
७	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	०.७४	१.९	५.२	१.१
८	उर्लाबारी नगरपालिका	१७.५	२६	५९.३	८.५
९	रतुवामाई नगरपालिका	३.७	८.७	९.५	१९.२
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	१.४	१.९	४.६	४३.१
११	रंगेली नगरपालिका	३५.३	५०	९१.३	६.१
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	११.४	२३.३	२६.३	६३.५
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	४८०.३	४७५.७	४७३.४	३९.३
१४	बिराटनगर महानगरपालिका	२३६.२	४४२.८	५२४.६	१९
१५	कटहरी गाउँपालिका	२.४	११.५	११.५	२४
१६	धनपालथान गाउँपालिका	८.६	१०	१९.२	१२.६
१७	जहदा गाउँपालिका	६.८	५.२	७.९	१७.६
	मोरङ	८०.१	११६	१३७.४	१६.४

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.२० क्षयरोग सम्बन्धि विवरण:

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Case notification rate (all forms of TB cases)			TB Treatment Success Rate		
		नं.	2078/79	2079/80	2077/78	2078/79	2079/80
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	९१.९	१०७.८	११८.२	९०.९	८५.७	८३.३
२	लेटाङ नगरपालिका	१२५.५	१४७.१	११२	८९.६	८९.४	९६.५

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	Case notification rate (all forms of TB cases)			TB Treatment Success Rate		
		नं.	2078/79	2079/80	2077/78	2078/79	2079/80
३	केराबारी गाउँपालिका	५६.८	१४३.७	११९.१	९३.३	९०	१०२.१
४	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	८८.१	८९.७	९६.७	९४.७	८४.६	९१.९
५	बेलबारी नगरपालिका	९१.८	१२८	१०३.६	९५.७	१००	९४.२
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	९०.१	११७.९	१०९.६	८२.९	९७.४	९०.२
७	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	१३३.१	१५७.९	१४७.८	९५.७	९६.८	९४
८	उर्लावारी नगरपालिका	१२९.६	१४२.२	१३६.३	८३.८	८६.६	८८
९	रतुवामाई नगरपालिका	६९.६	८१.३	८१.७	९०.२	९३.३	८६.५
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	६९.३	७९.९	५७.७	९४.१	८०	८३
११	रंगेली नगरपालिका	४०.५	८२.८	१२७.६	१००	१२०.८	९५.७
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	३४.७	६०.१	७०.२	८५.७	९२.३	९१.३
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	५४	६५.७	८५.७	६८	१०९.१	९४.१
१४	विराटनगर महानगरपालिका	९९.७	११४.१	१११.४	९३.२	८९.६	९०
१५	कटहरी गाउँपालिका	५९.६	८४.१	११३.१	५६.३	८४.६	७४.४
१६	धनपालथान गाउँपालिका	५८.१	८१.६	८०.३	९३.८	९६.२	८१.६
१७	जहदा गाउँपालिका	१२२	१२३	१०८.४	९५.३	९८.३	८८.४
	मोरङ	८७.८	१०७.९	१०६.४	९०.९	९२.२	९०.४

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

३.२.२१ मधुमेह, उच्च रक्तचाप र एनआइपी तालिका अनुसार खोप लगाएका बालबालिकाको विवरण

सि. नं.	स्थानीय तह/आर्थिक वर्ष	No of Diabetes (NCD)	No of Hypertension (NCD)	Percentage of children fully immunized as per NIP schedule
		2079/80	2079/80	2079/80
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	५९६	२१३	५११५
२	लेटाङ नगरपालिका	२०२	२३७	६९११
३	केराबारी गाउँपालिका	६०३	१००४	३११७
४	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	९०९	११०१	८५१८
५	बेलबारी नगरपालिका	१६४१	१७६९	५४१८
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	८१	५८	६७४४
७	पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	१४	३८	७०१४
८	उर्लावारी नगरपालिका	२१६९	२४७३	८०१५
९	रतुवामाई नगरपालिका	९०	५१४	९०
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	४३	१०३	५५१२
११	रंगेली नगरपालिका	१४	१४५	७४१९
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	२१६	८७०	७९१९

१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	६८४	८५५	५७१
१४	विराटनगर महानगरपालिका	२६५६५	२६५०५	४२।४
१५	कटहरी गाउँपालिका	११०	२७९	५५।६
१६	धनपालथान गाउँपालिका	१८९	४११	९९
१७	जहदा गाउँपालिका	०	०	९६।८
मोरङ		३४१२६	३६५७५	६६।४

स्रोत : स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश

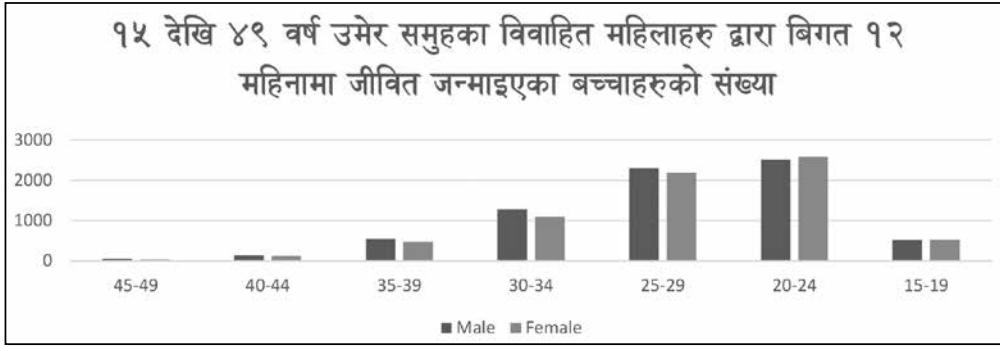
३.२.२२ वालवालिकाको खोप सम्बन्धि विवरण:

सि.नं.	स्थानीय तह/ आर्थिक वर्ष	Percentage of children fully immunized (Fully Immunized in GESI by Population of children 12-23 months)			Percentage of children fully immunized as per NIP schedule (GESI)			Percent of children under one year fully immunized as per NIP schedule-BCG, DPT-Hep B-Hib-3, OPV-3, Measles/Rubella and PCV3 (GESI)		
		2077/78	2078/79	2079/80	2077/78	2078/79	2079/80	2077/78	2078/79	2079/80
१	मिक्लाजुङ	८८.५	८५.२	४२७.१	८७.९	८५.२	४२८.६	८७.९	८५.२	४२८.६
२	लेटाङ	८८.६	६७	८२.३	८०.३	६६.८	८२.८	८०.३	६६.८	८२.८
३	केरावारी	८३.५	१५३.१	८५.३	७६.४	१५२	८५.६	७६.४	१५२	८५.६
४	सुन्दरहरैँचा	१०२.५	९३.५	११७	८३.९	९३	११७.९	८३.९	९३	११७.९
५	बेलवारी	९२.३	९१.८	७४	७८.४	९१.२	७४.५	७८.४	९१.२	७४.५
६	कानेपोखरी	७७.१	८३.७	७७.१	६८.३	८३.६	७७.८	६८.३	८३.६	७७.८
७	पथरीशनिश्चरे	९१.९	८३	७२.५	८०.४	८२.८	७३.२	८०.४	८२.८	७३.२
८	उर्लावारी	८७.३	८०.२	७७.७	७९.८	८०	७८.४	७९.८	८०	७८.४
९	रतुवामाई	८३.८	८२.२	८७.५	९५	८३	८८.२	९५	८३	८८.२
१०	सुनवर्षी	५८.८	७५.१	८३.५	७१	७६.१	८३.८	७१	७६.१	८३.८
११	रंगेली	६४.७	८०.४	७०.५	६९.८	८०.९	७१.२	६९.८	८०.९	७१.२
१२	ग्रामथान	७८.८	९२.५	१०४.३	६४.२	९२.५	१०५.१	६४.२	९२.५	१०५.१
१३	बुढीगंगा	८९.९	९५.६	११२.२	८१.४	९५.५	११३.४	८१.४	९५.५	११३.४
१४	विराटनगर	५६.८	८७.६	९१	४६.७	८७.३	९१.८	४६.७	८७.३	९१.८
१५	कटहरी	४३.५	७३.९	८४.२	४९.५	७४.५	८५.१	४९.५	७४.५	८५.१
१६	धनपालथान	८३.६	१०३.२	९५.४	९६.४	१०४.१	९५.६	९६.४	१०४.१	९५.६
१७	जहदा	६१.२	६५	१०५.८	८३.१	६५.९	१०६.६	८३.१	६५.९	१०६.६
मोरङ		७४.९	८६.८	९९.९	७१.२	८६.८	१००.७	७१.२	८६.८	१००.७

३.२.२३ १५ देखि ४५ वर्ष उमेर समुहका विवाहित महिलाहरूद्वारा बिगत १२ महिनामा जीवित जन्माइएका बच्चाहरूको संख्या

विवाहित महिलाको उमेर समुह	जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या	
	पुरुष	महिला
४५-४९	५५	३८
४०-४४	१३५	१२५

३५-३९	५४८	४८१
३०-३४	१२७७	१०९४
२५-२९	२३०३	२१८८
२०-२४	२५१२	२५८८
१५-१९	५१३	५२१

३.२.२४ रोग र गर्भावस्था सम्बन्धि कारणले बिगत १२ महिनामा बिभिन्न उमेर समुहका ब्यक्तिको मृत्युको भएकाको जनसंख्या

उमेर समूह (वर्ष)	मृत्युको कारण			जम्मा
	सरुवा रोग	नसर्ने रोग	गर्भावस्था सम्बन्धी	
जम्मा	११११	५३७०	१८	६४९९
< १	३७	१०७	०	१४४
१-४ वर्ष	२६	५२	०	७८
५-९ वर्ष	९	४०	०	४९
१०-१४ वर्ष	७	४५	०	५२
१५-१९ वर्ष	८	४१	२	५१
२०-२४ वर्ष	९	५६	४	६९
२५-२९ वर्ष	१८	७५	४	९७
३०-३४ वर्ष	२२	७०	६	९८
३५-३९ वर्ष	५४	१४८	१	२०३
४०-४४ वर्ष	५७	२१६	१	२७४
४५-४९ वर्ष	७९	२०६	०	२८५
५०-५४ वर्ष	८९	३६५	०	४५४
५५-५९ वर्ष	९४	३८८	०	४८२
६०-६४ वर्ष	१२३	५३६	०	६५९
६५-७० वर्ष	१३६	६०५	०	७४१
७०-७४ वर्ष	१०७	७३७	०	८४४
७५-७९ वर्ष	८४	५५५	०	६३९
८० +	१५२	१११६	०	१२६८
उमेर नखुलेको	०	१२	०	१२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

खण्ड: चार
आर्थिक तथ्याङ्क

४.१ राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जिल्लाको अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार मोरङ जिल्लामा संचालनमा रहेका कूल आर्थिक प्रतिष्ठानहरूको संख्या ३५,२४७ रहेको छ। यी प्रतिष्ठानहरूमा संलग्न कूल जनशक्ति १,२७,८८७ मध्ये पुरुष ८३,२५७ र महिला ४४,६१२ रहेका छन्। संचालित कूल प्रतिष्ठानहरू मध्ये सबैभन्दा धेरै प्रतिष्ठान विराटनगर महानगरपालिकामा १०,३९२ र सबैभन्दा कम प्रतिष्ठान जहदा गाउँपालिकामा ७२४ वटा रहेका छन्।

४.१.१ स्थानिय तह अनुसार आर्थिक प्रतिष्ठानको संख्या र संलग्न जनशक्ति

जिल्ला/स्थानीय तह	प्रतिष्ठान		संलग्न जनशक्ति संख्या					
			जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
मिक्लाजुङ गाउँपालिका	८५६	२.४३	२,००९	१.५७	१,११३	१.३४	८९६	२.०१
लेटाङ नगरपालिका	१,१२९	३.२०	३,१४६	२.४६	१,७५५	२.११	१,३९१	३.१२
केराबारी गाउँपालिका	१,०३५	२.९४	२,२००	१.७२	१,१८४	१.४२	१,०१६	२.२८
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	३,१९८	९.०७	९,०१६	७.०५	५,५३२	६.६४	३,४८४	७.८१
बेलबारी नगरपालिका	२,७५८	७.८२	६,१९६	४.८४	३,४४६	४.१४	२,७५०	६.१६
कानेपोखरी गाउँपालिका	१,११९	३.१७	२,९७०	२.३२	१,६८७	२.०३	१,२८३	२.८८
पथरीशानिश्चरे नगरपालिका	२,४८९	७.०६	६,१२२	४.७९	३,२९५	३.९६	२,८२७	६.३४
उर्लावारी नगरपालिका	२,७९३	७.९२	७,४७९	५.८५	४,३१६	५.१८	३,१६३	७.०९
रतुवामाई नगरपालिका	१,६८२	४.७७	४,०३६	३.१६	२,६६०	३.१९	१,३७६	३.०८
सुनवर्षी नगरपालिका	९५६	२.७१	२,१३०	१.६७	१,४१४	१.७०	७१६	१.६०
रङ्गेली नगरपालिका	१,३९०	३.९४	६,०४९	४.७३	४,३७६	५.२५	१,६७३	३.७५
ग्रामथान गाउँपालिका	१,१७६	३.३४	३,५६४	२.७९	२,२७०	२.७३	१,२९४	२.९०
बुढीगंगा गाउँपालिका	१,५३७	४.३६	१२,७७३	९.९९	९,९१७	११.९१	२,८५६	६.४०
विराटनगर महानगरपालिका	१०,३९२	२९.४८	४६,७९६	३६.५९	३१,५६७	३७.९१	१५,२२९	३४.१४
कटहरी गाउँपालिका	१,०१२	२.८७	६,००४	४.६९	४,१७४	५.०१	१,८३०	४.१०
धनपालथान गाउँपालिका	१,००१	२.८४	५,७७९	४.५२	३,५२५	४.२३	२,२५४	५.०५
जहदा गाउँपालिका	७२४	२.०५	१,६१८	१.२७	१,०४४	१.२५	५७४	१.२९
मोरङ जिल्ला जम्मा	३५,२४७	१००	१२७,८८७	१००	८३,२५७	१००	४४,६१२	१००

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

४.१.२ औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार प्रतिष्ठानहरूको संख्या

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार औद्योगिक वर्गीकरणका आधारमा मोरङ जिल्लामा रहेका कूल ३५,२४७ प्रतिष्ठानहरू मध्ये सबैभन्दा ठुलो हिस्सा थोक तथा खुद्रा व्यापारको २०,३४४ प्रतिष्ठानहरू रहेका छन् त्यसैगरी दोस्रोमा आवास र भोजन सेवाको ५,१३४ प्रतिष्ठानहरू रहेका छन् भने सबैभन्दा कम खनी तथ उत्तखनन, विद्युत, ग्याँस, जल आपूर्ति तथा निर्माण सम्बन्धि ढठ प्रतिष्ठान रहेका छन्।

जिल्ला र स्थानीय तह	कुल प्रतिष्ठानको संख्या	कृषि, वन र मत्स्य पालन	औद्योगिक उत्पादन	खनी तथा उत्खनन, विद्युत, ग्याँस, जल आपूर्ति तथा निर्माण	शोक तथा खुश्या व्यापार	यातायात र भण्डारण, सूचना र संचार	आवास र भोजन सेवा	वित्तीय र बीमा	शिक्षा	मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	रियल स्टेट, व्यावसायिक र वैज्ञानिक भनिविधिहरू, प्रशासनिक सेवाहरू, कला र मनोरञ्जन, अन्य सेवाहरू
मोरङ	३५२४७	२९०	४०८१	९७	२०३४४	१७०	५१३४	६०६	१०८४	५०६	२९३५
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	८५६	१०	८४	२	५४०	०	१०४	९	५४	१२	४१
लेटाङ नगरपालिका	११२९	२२	१२०	४	६०६	४	१८८	४२	५२	१०	८१
केरावारी गाउँपालिका	१०३५	९	९०	६	६६५	७	११२	२८	५३	१७	४८
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	३१९८	३५	४३४	११	१८२८	९	४५४	६३	७८	४३	२४३
बेलवारी नगरपालिका	२७५८	१०	२६०	२	१७५८	३	३९७	४४	७०	२१	१९३
कानेपोखरी गाउँपालिका	१११९	१०	१३७	०	६५५	१	१६६	२२	३८	११	७९
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	२४८९	२०	३२१	०	१४५८	७	३६७	३९	५९	३७	१८१
उर्लावारी नगरपालिका	२७९३	३०	३५८	३	१७०८	११	३६२	४५	५७	३२	१८७
रतुवामाई नगरपालिका	१६८२	११	२२१	१	९३०	२	२३६	२८	६९	१९	१६५
सुनवर्षी नगरपालिका	९५६	६	११४	३	५२७	२	१५०	८	३६	१७	९३
रंगेली नगरपालिका	१३९०	५६	१४८	२	८१५	२	१७८	२३	३८	२३	१०५
ग्रामथान गाउँपालिका	११७६	१०	१५४	२	६४९	६	१३७	३१	४६	२८	११३
बुढिगंगा गाउँपालिका	१५३७	१८	१९९	७	९०२	२३	२२९	१६	४१	१३	८९
विराटनगर महानगरपालिका	१०३९२	२३	११२५	५१	५६२५	८९	१७३१	१८८	२७०	१७१	१११९
कटहरी गाउँपालिका	१०१२	२	११५	३	६५३	१	१११	७	३०	७	८३
धनपालथान गाउँपालिका	१००१	८	११८	०	५९५	३	१३२	७	४९	२६	६३
जहदा गाउँपालिका	७२४	१०	८३	०	४३०	०	८०	६	४४	१९	५२

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

४.१.३ मोरङ जिल्लामा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेर समूहमा आर्थिक रूपमा सक्रिय र निस्कृय जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार मोरङ जिल्लामा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल ९५६६४९ जनसंख्या मध्ये ६२९२१० आर्थिक रूपमा सक्रिय र ३२६८३६ आर्थिक रूपले निस्कृय रहेका छन् भने ५९५ को आर्थिक कृयाकलाप

नखुलेको पाइएको छ । आर्थिक रूपमा सक्रिय र निस्कृय जनसंख्याको प्रतिशत क्रमश ६५.७७ र ३४.९६ रहेको छ । आर्थिक रूपमा सक्रिय ६२९२१० जना मध्ये ४४६३५५ जना अर्थात ७०.९४ प्रतिशत अक्सर सक्रिय र १८२८५५ जना अर्थात २९.०६ प्रतिशत अक्सर निस्कृय रहेको देखिन्छ ।

उमेर समूह (वर्षमा)	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्या		आर्थिक कृयाकलाप									
			आर्थिक रूपमा सक्रिय						आर्थिक रूपले निस्कृय		आर्थिक कृयाकलाप नखुलेको	
			अक्सर सक्रिय			अक्सर निस्कृय						
			रोजगार		बेरोजगार							
पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला		
कुल	४५८७८८	४९७८६३	२६०८०२	१५९०३७	१३२७५	१३२४१	६३०९१	११९७६४	१२१३७४	२०५४६२	२४६	३४९
१०-१४ वर्ष	५३०८८	५०५८२	१११३	१११५	५५५	५२४	१२५०३	११९८८	३८९१०	३६९४७	७	८
१५-१९ वर्ष	५५१४४	५३९२४	८७५१	५१५१	१८२३	१५०२	१३९३८	१५३९४	३०६११	३१८६५	२१	१२
२०-२४ वर्ष	४८६४४	५६५३२	२४८५८	१५५४५	३१५०	२९४७	८०६४	१५२०९	१२५३५	२२७८६	३७	४५
२५-२९ वर्ष	४२९६४	५३७१५	३२४१८	२१२८०	२१६१	२३५०	४०३६	१३०८८	४३२७	१६९४५	२२	५२
३०-३४ वर्ष	३८४४१	४७४८३	३२१४७	२१८३७	१३९७	१६६२	२६३२	१०९८४	२२४१	१२९५६	२४	४४
३५-३९ वर्ष	३९४४६	४७५३१	३४११६	२३८६९	१०७१	१३८२	२४४७	१०५३५	१७८४	११७०३	२८	४२
४०-४४ वर्ष	३६९८७	३९३९०	३२२३३	२०२४२	८६८	९३७	२२७५	८५६२	१५९०	९६१०	२१	३९
४५-४९ वर्ष	३०६९०	३१३७४	२६५९०	१५३०२	५८०	६३१	२००२	६९५०	१५१३	८४६५	५	२६
५०-५४ वर्ष	२९४९५	३०६९६	२४२९४	१३७५९	५४६	४८२	२४१२	७०६२	२२२८	९३६०	१५	३३
५५-५९ वर्ष	२३३०८	२३९८८	१७७६२	९१००	४००	३२६	२४९७	५७९७	२६३३	८२५९	१६	१६
६०-६४ वर्ष	२००७९	२१२११	१२३६२	६३०९	३१७	२२३	२८६०	५१०८	४५२३	९५५७	१७	१४
६५-६९ वर्ष	१६४००	१६६५१	८२७९	३६००	२३३	१४६	२७१८	३९५७	५१५२	८९४१	१८	७
७०-७४ वर्ष	१२०९१	१२१९१	४०३५	१४००	१०७	९३	२४२०	२६३८	५५२०	८०५५	९	५
७५+वर्ष	१२०११	१३०७५	१८४४	५२८	६७	३६	२२८७	२४९२	७८०७	१००१३	६	६
कुल	९५६६४१		४१९८३९		२६५१६		१८२८५५		३२६८३६		५९५	
			४४६३५५									
					६२९२१०							

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७८

४.१.४ पालिकागत १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेरमा आर्थिक रूपले सक्रिय र निस्कृय जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेरमा पालिकागत रूपमा हेर्दा आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या सबैभन्दा धेरै बिराटनगर महानगरपालिकामा ११५४२५ रहेको छ भने सबैभन्दा कम मिक्लाजुड गाउँपालिकामा १९६८७ रहेको छ । त्यसैगरी आर्थिक रूपले निस्कृय जनसंख्या सबैभन्दा धेरै बिराटनगर महानगरपालिकामा ९१४२५ रहेको छ भने सबैभन्दा कम केरावारी गाउँपालिकामा ६५६८ रहेको छ ।

पालिका	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्या		आर्थिक गतिविधि									
			आर्थिक रूपमा सक्रिय						आर्थिक रूपले निस्कृय		आर्थिक कृयाकलाप नखुलेको	
			अक्सर सक्रिय			अक्सर निस्कृय						
			रोजगार		बेरोजगार							
पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला		
मिक्लाजुड गाउँपालिका	१३००३	१४५५४	६७९४	६१०३	३६०	२७२	२५४३	३६१५	३३००	४५५५	६	९
लेटाड नगरपालिका	१४८५२	१७०९५	८१८१	६९०३	५७६	६६९	२०६७	३३२२	४०२१	६१९३	७	८

पालिका	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्या		आर्थिक गतिविधि									
			आर्थिक रूपमा सक्रिय						आर्थिक रूपले निस्कृय		आर्थिक कृयाकलाप नखुलेको	
	अक्सर सक्रिय				अक्सर निस्कृय		पुरुष		महिला			
	रोजगार		बेरोजगार		पुरुष						महिला	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला								
केरावारी गाउँपालिका	१३५०२	१५२९३	७५७४	७१६३	३०८	२५४	२८७९	४०३४	२७३८	३८३०	३	१२
सुन्दरहरैचा नगरपालिका	४६४९०	५३७३३	२४८६६	१६२५९	१५३४	१४३९	६०९६	११९७३	१३९८१	२४०३६	१३	२६
बेलवारी नगरपालिका	३१५४६	३७१२५	१६१६८	१२२९६	११८५	१०६५	५३६६	९२९८	८८०४	१४४३२	२३	३४
कानेपोखरी गाउँपालिका	१६६९४	१९२७६	९२९७	७८९४	३५२	२९५	२५९०	४६०७	४४४८	६४६९	७	११
पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	२७७८७	३२६०६	१४९११	१२४९७	११६९	११०९	३६५०	६७११	८०४४	१२२७३	१३	१६
उर्लावारी नगरपालिका	२७३५३	३१९४०	१३९२९	९६२६	९९३	१०५४	३६६२	६९५६	८७५४	१४२८३	१५	२१
रतुवामार्दे नगरपालिका	२३१६२	२६६१६	१५५१७	१४७७९	५७९	४३२	३४६६	५८०६	३५८९	५५८८	११	११
सुनवर्षी नगरपालिका	२१२३२	२३४५१	१२२६८	७८६९	६७१	६२३	४०४१	८३५४	४२४५	६५९८	७	७
रंगेली नगरपालिका	२२७८९	२४५२२	१३७७६	८८८१	६०२	६०३	४२९६	८४२०	४११३	६६१३	२	५
ग्रामथान गाउँपालिका	१४८३७	१५९९४	९८३७	५६२९	२७५	३३६	१६१६	४१८६	३१०१	५८००	८	४३
बूढीगंगा गाउँपालिका	२१११९	२२१८२	१२८२५	५७९१	३६०	४८८	२३३७	५५४४	५५९०	१०३५४	७	५
विराटनगर महानगरपालिका	१०२७६३	१०४२५२	५७०७६	२०७५३	३२५९	३०३१	१०२२६	२१०८०	३२१२२	५९३०३	८०	८५
कटहरी गाउँपालिका	२००७१	२०१५१	१२१५४	४८०५	४०८	४७७	२९६१	६०१८	४५२७	८८२७	२१	२४
धनपालथान गाउँपालिका	१७७०६	१८७८५	१०९९४	५९३१	३४४	४३१	२३८५	४८२५	३९६९	७५७५	१४	२३
जहदा गाउँपालिका	१९०९८	१८९४८	११६११	५४५२	२७९	६३०	२५७६	४८५६	४६२४	८००१	८	९
संस्थागत	४७८४	१३३०	३०२४	४०६	२१	३३	३३४	१५९	१४०४	७३२	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७८

४.१.५ औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार प्रतिष्ठानहरूमा संलग्न व्यक्तिहरूको संख्या

राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७५ अनुसार मोरङ जिल्लाका प्रतिष्ठानहरूमा संलग्न कुल व्यक्तिहरूको संख्या १२७८८७ रहेको छ, जसमध्ये सबैभन्दा धेरै ३८९७७ व्यक्तिहरू थोक तथा खुद्रा व्यापारमा संलग्न रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम १४१० व्यक्तिहरू यातायात र भण्डारण, सूचना र संचार सम्बन्धि प्रतिष्ठानहरूमा संलग्न भएको देखिन्छ। प्रतिष्ठानमा संलग्न कुल व्यक्तिहरूको संख्यालाई पालिका अनुसार हेर्दा सबैभन्दा धेरै विराटनगर महानगरपालिका बाट ४६७९६ व्यक्तिहरू र सबैभन्दा कम मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका बाट २००९ व्यक्तिहरू संलग्न रहेको पाइएको छ।

जिल्ला र स्थानीय तह	प्रतिष्ठानमा संलग्न कुल व्यक्तिहरूको संख्या	कृषि, वन र मत्स्य पालन	औद्योगिक उत्पादन	खनी तथ उत्खनन, बिद्युत, ग्याँस, जल आपूर्ति तथा निर्माण	थोक तथा खुद्रा व्यापार	यातायात र भण्डारण, सूचना र संचार	आवास र भोजन सेवा	वित्तीय र बीमा	शिक्षा	मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	रियल स्टेट, ब्यावसायिक र वैज्ञानिक गतिविधिहरू, प्रशासनिक सेवाहरू, कला र मनोरञ्जन, अन्य सेवाहरू
मोरङ	१२७८८७	१४८७	३६४९९	१४४०	३८९७७	१४१०	१२२८६	४३८४	१८२१२	७१३३	६०५९

जिल्ला र स्थानीय तह	प्रतिष्ठानमा संलग्न कुल ब्यक्तिहरूको संख्या	कृषि, वन र मत्स्य पालन	औद्योगिक उत्पादन	खनी तथ उत्तखनन, बिद्युत, ग्याँस, जल आपूर्ति तथा निर्माण	थोक तथा खुद्रा व्यापार	यातायात र भण्डारण, सूचना र संचार	आवास र भोजन सेवा	वित्तीय र बीमा	शिक्षा	मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	रियल स्टेट , व्यावसायिक र वैज्ञानिक गतिविधिहरू, प्रशासनिक सेवाहरू, कला र मनोरञ्जन, अन्य सेवाहरू
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	२००९	३१	१८२	२२	८३६	०	२१०	३०	५८९	४५	६४
लेटाङ नगरपालिका	३१४६	६०	३३९	१४०	१२०४	११	४३२	११०	६५०	५७	१४३
केरावारी गाउँपालिका	२२००	१९	१९८	९७	८७९	२४	१८४	१२१	५४७	६१	७०
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	९०१६	१३८	१७१२	१४१	३३७५	५४	११२९	२६२	१६२६	१७०	४०९
बेलवारी नगरपालिका	६१९६	५९	६००	१०	२८२५	१९	७४१	२०९	१२३७	२१८	२७८
कानेपोखरी गाउँपालिका	२९७०	४०	३८९	०	१३६९	४	३६७	७९	५६५	३३	१२४
पथरिशनिश्चरे नगरपालिका	६१२२	७४	८९४	०	२७७८	४६	७६९	१७३	८८४	२१२	२९२
उर्लावारी नगरपालिका	७४७९	१५२	११२०	२०	३२८२	५८	९०९	२८३	१०४०	२५०	३६५
रतुवामाई नगरपालिका	४०३६	२१	७९६	१२	१५१२	१४	४७०	११७	७९२	५०	२५२
सुनवर्षी नगरपालिका	२१३०	१८	२६८	७	९५४	९	३१८	२९	३६७	३६	१२४
रंगेली नगरपालिका	६०४९	३१५	२७१२	८४	१४९२	८	३९२	१३१	५६८	१४९	१९८
ग्रामथान गाउँपालिका	३५६४	४३	८१५	२१	१११२	२४	२६६	१८३	७९२	११२	१९६
बुढिगंगा गाउँपालिका	१२७७३	१६४	८९७९	२४४	१५७४	६५	४७७	१६८	६१७	३३८	१४७
विराटनगर महानगरपालिका	४६७९६	९७	१०००५	४९५	१३०२२	१०६२	४९९१	२०४३	६७३२	५२५४	३०९५
कटहरी गाउँपालिका	६००४	६७	३५५१	१४७	१०९६	१	२३१	३७९	३८२	२५	१२५
धनपालथान गाउँपालिका	५७७९	१५४	३७५९	०	९२०	११	२६२	४९	४५३	७२	९९
जहदा गाउँपालिका	१६१८	३५	१८०	०	७४७	०	१३८	१८	३७१	५१	७८

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

४.१.६ पछिल्लो १२ महिनामा काम नै नगर्ने वा ६ महिना भन्दा कम काम गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसंख्या सक्रिय नहुनुको प्रमुख कारण, रा.ज. ग. २०७८

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लामा पछिल्लो १२ महिनामा काम नै नगर्ने वा ६ महिना भन्दा कम काम गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसंख्या सक्रिय नहुनुको प्रमुख कारणहरु क्रमश विद्यार्थी, घरायसी काम, वृद्ध, परिवारको हेरचाह, असक्त/विरामी, पेन्सन/आयस्ता र सामाजिक कार्य/ स्वयंसेवक रहेका छन् ।

जिल्ला/स्थानिय तह	कुल	सक्रिय नहुनुको प्रमुख कारण								
		विद्यार्थी	घरायसी काम	परिवारको हेरचाह	वृद्ध	असक्त	विद्यार्थी	घरायसी काम	परिवारको हेरचाह	वृद्ध
मोरङ	५४८११५	१७६१९९	१३२७६३	४१०५५	४६२८५	१३५४४	७८४९	१२७६	१२७९८३	११६१
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	१४८४८	४९३५	३५९१	१०९९	१४२९	४७०	९१	३२	३१९०	११
लेटाङ नगरपालिका	१७०४६	५८४९	३०७४	१४१४	१६३२	६४८	२१०	६३	४०९२	६४
केरावारी गाउँपालिका	१४७२५	४९१०	३४७६	१३८०	१३३९	४८८	१४९	३८	२९२०	२५
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	६०२५७	१९३७७	१४४६५	३८५८	५४०८	१५४६	८२९	१४०	१४५२५	१०९
बेलवारी नगरपालिका	४१५५२	१२७५६	१०२११	३०६१	३८२८	१२८८	४६३	१९८	९६५१	९६
कानेपोखरी गाउँपालिका	१९२३६	६१९७	४३०८	१२४७	२०३०	६४३	२८४	२५	४४४९	५३
पथरिभनिशचरे नगरपालिका	३३६५३	११०२६	६५४७	२८८१	३४९४	११३६	४६६	८८	७९३१	८४
उर्लावारी नगरपालिका	३६०२३	११०६९	७८१३	२९००	३४१९	११३३	४३९	१३८	९०२५	८७
रतुवामाई नगरपालिका	२००२८	८५४१	३८३९	९०३	२२८९	७०८	१९१	१५	३५१०	३२
सुनवर्षी नगरपालिका	२५५२९	७८३५	७९८१	१९६०	१९२९	६१०	३६९	२३	४७९०	३२
रंगेली नपा	२६४९९	८५६५	८०६४	१४३६	२३३७	६८४	३८४	४०	४९७६	१३
ग्रामथान गाउँपालिका	१५८५२	४७१५	४३६५	१३९४	१४४२	३८६	१४०	१६	३३४१	५३
बुढिगंगा गाउँपालिका	२५१२२	७६२३	६७०३	२१३१	१८१८	४८९	१७९	३३	६०८१	६५
विराटनगर महानगरपालिका	१२९८९८	४०७५८	२९७४७	१०११०	९६७०	२००७	३००१	३५२	३३९७६	२७७
कटहरी गाउँपालिका	२३७०४	७२२५	७४४५	१८२७	१४९६	४६९	१८६	२५	४९८१	५०

जिल्ला/स्थानिय तह	कुल	सक्रिय नहुनुको प्रमुख कारण									
		विद्यार्थी	घरायसी काम	परिवारको हेरचाह	वृद्ध	असक्त	विद्यार्थी	घरायसी काम	परिवारको हेरचाह	वृद्ध	
धनपालथान गाउँपालिका	१९९८४	६६४२	५३९४	१४९७	१३०३	३८६	२५५	१५	४४४३	४९	
जहदा गाउँपालिका	२१४६०	६६३२	५७२८	१९५३	१४०१	३३०	२१३	२९	५११३	६१	
संस्थागत	२६९९	१५४४	१२	४	२१	१२३	०	६	९८९	०	

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७८

४.१.७ रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र पेशा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सकृय जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र पेशा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सकृय कुल ६०२९३५ जनसंख्या मध्ये सबैभन्दा धेरै घरपरिवार क्षेत्रमा ३५३३५५ (५८.६१ प्रतिशत) व्यक्तिहरु, दोस्रो गैर-वित्तीय संस्थाको क्षेत्रमा २२१७८५ (३६.७८ प्रतिशत) व्यक्तिहरु, तेस्रो सरकारी क्षेत्रमा १८२७४ (३.०३ प्रतिशत) व्यक्तिहरु, चौथो वित्तीय संस्थाको क्षेत्रमा ७५३९ (१.२५ प्रतिशत) व्यक्तिहरु र सबैभन्दा कम गैर-नाफामुखी संस्थाको क्षेत्रमा १८३२ (०.३० प्रतिशत) व्यक्तिहरु आर्थिक रुपमा सकृय रहेको देखिन्छ।

पेशा	कुल	रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र					
		सरकारी	वित्तीय संस्था	गैर-वित्तीय संस्था	गैर-नाफामुखी संस्था	घरपरिवार	उल्लेख नगरिएको
कुल	६०२९३५	१८२७४	७५३९	२२१७८५	१८३२	३५३३५५	१५०
सशस्त्र बल	१४०७	१४०७	०	०	०	०	०
प्रबन्धक/व्यवस्थापकहरु	३५७३७	१७८६	१२१५	२२२०१	२२४	१०२९४	१७
पेशाविद	२२०८३	६७५४	६३५	१३०६५	३७५	१२४८	६
प्राविधिक तथा सहायक विज्ञहरु	१३४७६	२३०४	११८६	९०३३	१७९	७६०	१४
कार्यालय सहायक	८८१०	१२९४	२७५२	४३६५	९८	२९७	४
सेवा र बिक्री कामदारहरु	४०१३०	३५६९	१३९६	२२४५७	१६४	१२५२७	१७
कृषि, बनि र मत्स्य क्षेत्रका तालिमप्राप्त कामदारहरु	२३११५१	१०३	१	५०६७	६४	२२५९०५	११
शिल्प कारीगरी सम्बन्धि श्रमिकहरु	४१३९९	७२	३५	२४२१८	१९८	१६८४९	२७
प्लान्ट र मेशिन अपरेटरहरु र एसेम्बलरहरु	२४१३६	२१९	७६	१७३८३	१५१	६२८९	१८
प्रारम्भिक तहका कामदारहरु	१८४०९२	७५९	२४२	१०३८१२	३७५	७८८८०	२४
व्यवसाय उल्लेख नगरिएको	५१४	७	१	१८४	४	३०६	१२

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७८

४.१.८ रोजगारीको मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण र पेशा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या:

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार मुख्य औद्योगिक वर्गिकरणका २१ क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा धेरै ८६७०७ व्यक्तिहरु थोक तथा खुद्रा व्यापार; मोटरगाडी र मोटरसाइकलको मर्मत सम्भारको क्षेत्रमा र सबैभन्दा कम २७८ व्यक्तिहरु बत्थ संघसंस्था एवम् यसका अंगका कृयाकलापहरुको क्षेत्रमा सकृय रहेका छन्।

क्षेत्र	जम्मा	पेशा										
		सशस्त्र बल	प्रबन्धक / व्यवस्थापकहरू	पेशाविद	प्राविधिक तथा सहायक विज्ञहरू	कार्यालय सहायक	सेवा र विक्री कामदारहरू	कृषि, वन र मत्स्य क्षेत्रका तालिमप्राप्त कामदाररू	शिल्प कारीगरी सम्बन्धि श्रमिकहरू	प्लान्ट र मेशिन अपरेटरहरू र एसेम्बलरहरू	प्रारम्भिक तहका कामदारहरू	व्यवसाय उल्लेख नगरिएको
जम्मा	६०२९३५	१४०७	३५७३७	२२०८३	१३४७६	८८१०	४०१३०	२३११५१	४१३९९	२४१३६	१८४०९२	५१४
कृषि, वन र मत्स्य पालन	३०५०४७	०	२१५३	१५७	३४६	२५८	६३९	२३१०५५	०	२८३२	६७४०८	१९९
खानी तथा उत्खनन	२५२२	०	१४९	९०	४३	५३	७६	०	०	२३०	१८७२	९
औद्योगिक उत्पादन	३९७१७	०	३७२२	४८१	१७००	९५९	१८८१	०	१५००३	५७८४	१०११०	७७
खनी तथा उत्खनन, विद्युत, ग्याँस, जल आपूर्ति तथा निर्माण	१७३४	०	१२८	४९	२२१	१५८	९५	०	१५९	८११	१०९	४
	१५०५	०	१६४	४९	११०	१००	२०८	०	१५८	८१	६२९	६
पानिको आपूर्ति, ढल निकास, फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक कृयाकलाप	५६४७१	०	१७५०	५२७	५४८	१२३	१८५	०	१८५६२	५८३	३४०९६	९७
निर्माण	८६७०७	०	१६०५३	३३४	७५३	६०४	२५८७६	०	३६३६	३६९	३९०६०	२२
थोक तथा खुद्रा व्यापार; मोटरगाडी र मोटरसाइकलको मर्मत सम्भार	१९०३६	०	६०९	४३	१६३	३०१	३७५	०	१६५	१२१३९	५२०९	३२
यातायात र भण्डारण	९४३३	०	४६८७	९४	२९४	४३८	२८०६	०	२४०	८२	७९०	२
आवास र भोजन सेवाका कृयाकलापहरू	१९९५	०	२४२	४७५	४६९	२९९	१३३	०	१२४	१३१	१२१	१
सूचना र सञ्चार	७५३७	०	१२१५	६३५	११८६	२७५१	१३९६	०	३५	७६	२४२	१
वित्तीय र बीमा सम्बन्धि कृयाकलाप	११४२	०	६९	५६	८४१	५९	७१	०	८	४	३४	०
घरजग्गा कारोवारका ब्यवसायिककृयाकलाप	२७२०	०	३००	१०१२	९५९	१७८	७२	०	११०	२७	६१	१
पेशागत, वैज्ञानिक र प्राविधिक कृयाकलापहरू	१२४५	०	१८०	१०७	२७१	३३६	१५८	०	४६	३७	१०९	१
प्रशासनिक तथा सहयोगि सेवाका कृयाकलापहरू	९२११	१३७३	१३०६	४८०	१२२२	९५६	३४१२	०	३६	१४५	२८०	१

क्षेत्र	जम्मा	पेशा										
		सशस्त्र बल	प्रबन्धक / व्यवस्थापकहरू	पेशाविद	प्राविधिक तथा सहायक विज्ञहरू	कार्यालय सहायक	सेवा र विक्री कामदारहरू	कृषि, वन र मत्स्य क्षेत्रका तालिमप्राप्त कामदारहरू	शिल्प कारीगरी सम्बन्धि श्रमिकहरू	प्लान्ट र मेशिन अपरेटरहरू र एसेम्बलरहरू	प्रारम्भिक तहका कामदारहरू	व्यवसाय उल्लेख नगरिएको
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षा	१७१५६	३	८६६	१३८०२	६९२	४४६	३२४	०	४२	३४७	६२७	७
शिक्षा	८६२५	३१	५९०	२५६८	३२३२	६०४	६१५	०	७९	१०७	७९५	४
मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्यका कृयाकलापहरू	२२२८	०	१४७	३२९	१६३	३३	११३	०	१३१५	२९	९९	०
कला, मनोरञ्जन र मनोविनोद	२२४२१	०	१३२२	७३४	२१३	९४	१६५५	६	१४०९	१३०	१६८५५	३
अन्य सेवा प्रदान गर्ने कृयाकलापहरू	६०१४	०	०	०	०	०	०	०	२५१	१८२	५५५८	२३
रोजगारदाताको रूपमा घरपरिवारका कृयाकलापहरू	२७८	०	४३	५४	४७	५२	१४	३९	१	७	२१	०
वृत्त्य संघसंस्था एवम् यसका अंगका कृयाकलापहरू	१९१	०	४२	७	३	८	२६	५१	२०	३	७	२४

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७८

४.१.५ रोजगारीको अवस्था र मुख्य पेशा वर्गिकरणका आधारमा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार मोरङ जिल्लामा रोजगारीको अवस्थाका आधारमा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय ६०२९३५ जनसंख्या मध्ये सबैभन्दा धेरै २७३५३४ (४५.३७ प्रतिशत) व्यक्तिहरू आफ्नै काम गर्ने, २३३०१५ (३८.६५ प्रतिशत) व्यक्तिहरू कामदार, ८७९९२ (१४.५९ प्रतिशत) व्यक्तिहरू परिवारका सदस्यलाई सघाउने र ८२७५ (१.३७ प्रतिशत) व्यक्तिहरू रोजगार दाताका रूपमा सकृय रहेको देखिन्छ ।

रोजगारीको अवस्था/मुख्य पेशा	जम्मा	रोजगारीको अवस्था				
		कामदार	रोजगार दाता	आफ्नै काम गर्ने	परिवारका सदस्यलाई सघाउने	उल्लेख नगरिएको
जम्मा	६०२९३५	२३३०१५	८२७५	२७३५३४	८७९९२	११९
सशस्त्र बल	१४०७	१४०७	०	०	०	०
प्रबन्धक/ व्यवस्थापकहरू	३५७३७	८१८६	४७९१	२२७२५	०	३५
पेशाविद	२२०८३	१९६१७	४३४	१९२५	९७	१०
प्राविधिक तथा सहायक विज्ञहरू	१३४७६	११६१५	२६३	१४८४	१०८	६
कार्यालय सहायक	८८१०	७८६०	१०३	६३४	२११	२
सेवा र विक्री कामदारहरू	४०१३०	१५४०३	७१८	१९५८६	४४१४	९
कृषि, वनि र मत्स्य क्षेत्रका तालिमप्राप्त कामदारहरू	२३११५१	१०९३५	५६४	१८००६	३९६२८	१८

रोजगारीको अवस्था/मुख्य पेशा	जम्मा	रोजगारीको अवस्था				
		कामदार	रोजगार दाता	आफ्नै काम गर्ने	परिवारका सदस्यलाई सघाउने	उल्लेख नगरिएको
शिल्प कारीगरी सम्बन्धि श्रमिकहरू	४१३९९	३०२४८	६६६	१०००३	४७४	८
प्लान्ट र मेशिन अपरेटरहरू र एसेम्बलरहरू	२४१३६	१७८६०	३४१	५८२६	१०५	४
प्रारम्भिक तहका कामदारहरू	१८४०९२	१०९४६३	३९३	३१२८९	४२९३२	१५
व्यवसाय उल्लेख नगरिएको	५१४	४२१	२	५६	२३	१२

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७८

४.१.१० रोजगारीको विभिन्न संस्थागत क्षेत्रमा काम गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेर समुह अनुसारको जनसंख्या
राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार रोजगारीको विभिन्न संस्थागत क्षेत्रमा काम गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेर समुह अनुसारको कुल ६०२९३५ जनसंख्यामा सबैभन्दा ठुलो हिस्सा ३५- ३९ वर्ष समुहको रहेको छ। त्यस्तै दोस्रो र तेस्रोमा क्रमश २५- २९ वर्ष र ३०- ३४ वर्षको रहेको छ।

उमेर समुह	जम्मा	रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र					उल्लेख नगरिएको
		सरकारी	वित्तीय संघसंस्था	गैर-वित्तीय संघसंस्था	गैर-नाफामुखी संस्था	घरपरिवार	
जम्मा	६०२९३५	१८२७४	७५३९	२२१७८५	१८३२	३५३३५५	१५०
१० - १४ वर्ष	२६२२९	०	०	१३८७९	०	१२३४९	१
१५ - १९ वर्ष	४२४६६	१४९	१०४	१७५३९	७४	२४५९४	६
२० - २४ वर्ष	६३५३६	२०८०	९९६	२६५५५	१९८	३३७७३	१४
२५- २९ वर्ष	७१०९३	२४८३	१७४०	२९१२५	२६०	३७४६४	२१
३०- ३४ वर्ष	६७९०४	२८०४	१४५३	२६६१२	२२७	३६७८०	२८
३५ - ३९ वर्ष	७१३४०	३०९०	११४४	२६२२६	२४७	४०६१३	२०
४०-४४ वर्ष	६३६६२	२२९७	८४८	२२९३४	२१९	३७३५३	११
४५ - ४९ वर्ष	५१०५६	१७८८	५१३	१७११२	१९५	३१४२६	२२
५० - ५४ वर्ष	४७६७५	१८३५	४२५	१४००८	१६०	३१२३४	१३
५५ - ५९ वर्ष	३५२४७	१२०१	२२२	९४९०	१०४	२४२२४	६
६० - ६४ वर्ष	२६६०७	३५३	९७	६८२९	७४	१९२४८	६
६५ - ६९ वर्ष	१८५४०	१४७	५२	४७८५	४३	१३५१२	१
७० - ७४ वर्ष	१०४६२	४७	१७	३३८३	२३	६९९१	१
७५+ वर्ष	७१८	०	८	३३०८	८	३७९४	०

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना, २०७८

कृषि, वन तथा वातावरण तथ्याङ्क

५.१ कृषि क्षेत्रको अवस्था

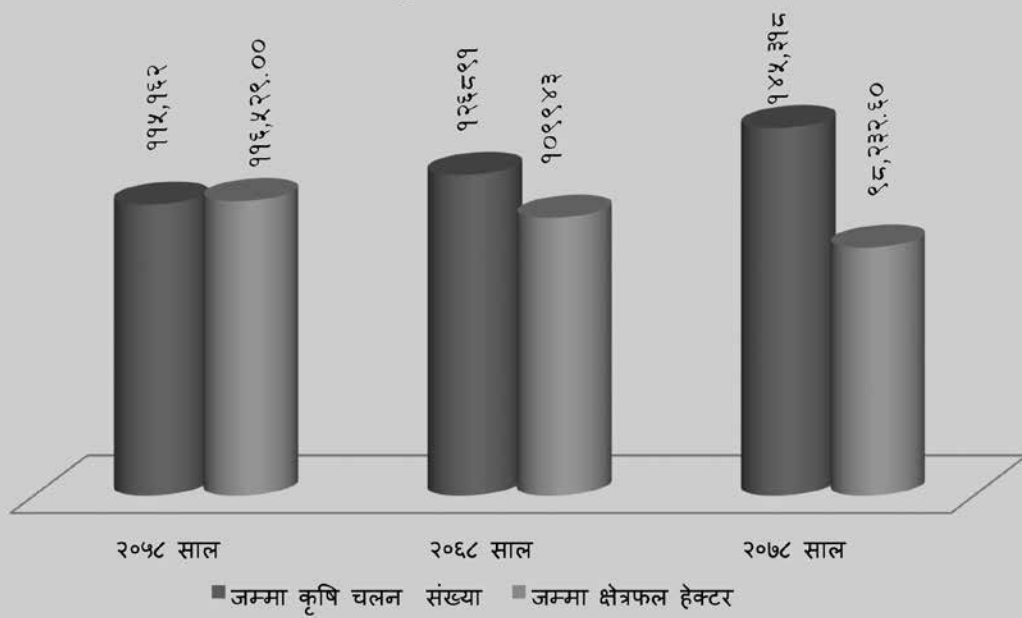
कृषि गणना २०७८ अनुसार विगतमा भएका गणना भन्दा कृषि चलन संख्या बढेको देखिएता पनि सिँचइ गरेको क्षेत्रफल तथा कृषि कार्य गरेको जमिनको क्षेत्रफल घटेको देखिन्छ। कृषि कार्य गर्ने जमिनको कित्ता संख्या बढेता पनि औषत कित्ता संख्या घटेको नै छ। साथै कृषि गणना अनुसारको जग्गाको क्षेत्रफल विवरणमा कृषि चलन गर्ने जग्गाको क्षेत्रफल घटेको देखिन्छ।

५.१.१ कृषिचलनको संख्या, सिँचित क्षेत्रफल तथा कित्ता अनुसार विवरण

सि.नं	विवरण	इकाई	२०५८ साल	२०६८ साल	२०७८ साल	कैफियत
१	जम्मा कृषि चलन	संख्या	११५,१६२	१२६८९१	१४५,३१८	
२	सिँचित क्षेत्रफल	हेक्टर	९२,१३३.८०	१०५६९१.४	९३,०९९.१	
३	असिँचित क्षेत्रफल	हेक्टर	२४,३९५.२०	४२५१.६	५,१३३.४	
४	जम्मा क्षेत्रफल	हेक्टर	११६,५२९.००	१०९९४३	९८,२३२.६	
५	कित्ता संख्या	संख्या	२६६,०५२	२७२३९५	२८९,०१४	
६	औषत कित्ता संख्या	संख्या	२.३	२.१	२	

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

मोरङ जिल्लाको कृषि चलन तथा क्षेत्रफल स्तंभचित्र ।

कृषि गणना २०७८ अनुसार मोरङ जिल्लामा समग्र रुपमा हेर्दा कृषक परिवारले थोरै कित्ता नै उपभोग गरेको देखिन्छ।

५.१.२ मोरङ जिल्लाको भु उपभोग गरेको कित्ता संख्या अनुसार कृषि चलन संख्याको विवरण

सि. नं.	विवरण	जम्मा कित्ता संख्या	औसत कित्ता संख्या	कित्ता संख्या अनुसार कृषि चलन संख्या				
				१	२-३	४-५	६-९	१० वा सो भन्दा माथी
१	नेपाल	११,५८३,९५०	२.८	१,०५३,७७३	२,०२२,७९०	७१४,०२७	२९१,७९७	४८,४०३
२	कोशी प्रदेश	१,७१९,६९२	२.२	२८९,६२६	३९५,३४७	७६,०५७	२२,०५६	३,०२१
३	मोरङ	२८९,०१४	२.०	५७,४५३	७५,०३५	१०,५४७	२,१८६	९७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.३ मोरङ जिल्लाको भु उपभोग गरेको कृषि चलन संख्याको विवरण ।

विवरण		नेपाल	कोशी प्रदेश	मोरङ		
कृषि चलन	संख्या	४,१३०,७८९	७८६,१०८	१४५,३१८		
	क्षेत्रफल हे	२,२१८,४०९.९	५३२,९३७.२	९८,२३२.६		
भू उपभोगको प्रकार	एक प्रकारको भू उपभोग	आफ्नै	कृषि चलन संख्या	३,३७२,०२६	६०९,१८१	१०३,३८३
			क्षेत्रफल हे	१,६९९,८२८.४	३७९,६४५.२	५७,५२८.८
		अरुवाट भाडामा लिएको	कृषि चलन संख्या	५९,०९१	१९,६४०	३,२६३
			क्षेत्रफल हे	२८,८८४.८	१३,१२६.१	२,६४१.१
	अन्य प्रकारको भू उपभोग	कृषि चलन संख्या	१०,२८१	४,२५८	१,२०१	
		क्षेत्रफल हे	२,२७६.३	८५३.०	१६६.४	
	एक भन्दा बढी प्रकारको भू उपभोग	क्षेत्रफल हे	कृषि चलन संख्या	६८९,३९१	१५३,०२९	३७,४७१
			आफ्नै	१९६,१४०.१	४८,७०९.७	९,४९९.५
भाडामा			२८३,३८७.१	८८,६३०.६	२८,०५५.०	
अन्य उपभोग			७८९,३९१	१,९७२.७	३२१.७	

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.४ मोरङ जिल्लामा एक प्रकारको उपभोग अन्तर्गत अरुको हकको जग्गा भाडामा लिइ कृषि चलन गरेको विवरण

कृषि चलन संख्या		नेपाल	कोशी प्रदेश	मोरङ	
		४,१३०,७८९	७८६,१०८	१४८,१३३	
एक प्रकारको उपभोग-अरुको हकको जग्गा भाडामा लिइ	जम्मा	कृषि चलन संख्या	५९,०९१	१९,६४०	६,९०४
		क्षेत्रफल हे	२८,८८४.८	१३,१२६.१	५,४९९.७
	नगद तिर्ने गरी ठेकामा लिएको	कृषि चलन संख्या	२४,८६०	५,७१२	१,७६७
		क्षेत्रफल हे	८,८२९.५	२,८४३.२	१,०३८.२
	जिन्सी तिर्ने गरी ठेकामा लिएको	कृषि चलन संख्या	४,७४२	१,७५६	७१५
		क्षेत्रफल हे	३,१११.६	१,७१४.८	७००.१
	वाली बाँड्ने गरी भाडामा लिएको	कृषि चलन संख्या	१८,०२४	७,०९१	२,९३५
		क्षेत्रफल हे	११,९४७.६	६,०४०.६	३,१०४.२
	सेवा मजदुरी वापत भाडामा लिएको	कृषि चलन संख्या	२,१८१	८५२	४९४
		क्षेत्रफल हे	४२२.५	१२९.१	४३.०
	भोग बन्धक	कृषि चलन संख्या	६,३८८	३,०६२	८६०
		क्षेत्रफल हे	२,१८७.५	१,३५०.०	२४३.३
	अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	कृषि चलन संख्या	१०,९८९	४,४८०	१,४९४
		क्षेत्रफल हे	२,३८६.१	१,०४८.५	३७०.९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

खेती योग्य जमिनको उपयोग

सि.नं.	कृषि कार्यको लागि खेती योग्य कृषि जमिनको उपयोग	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	अस्थायी बाली लागेको	१३१,६४१	८६,०८९.४
२	अस्थायी चौर चलन	१,३३५	१४०.८
३	अस्थायी बाँधो	६,९८३	१,००४.०
	जम्मा खेतीयोग्य जमिन	१३२,०४४	८७,२३४.३

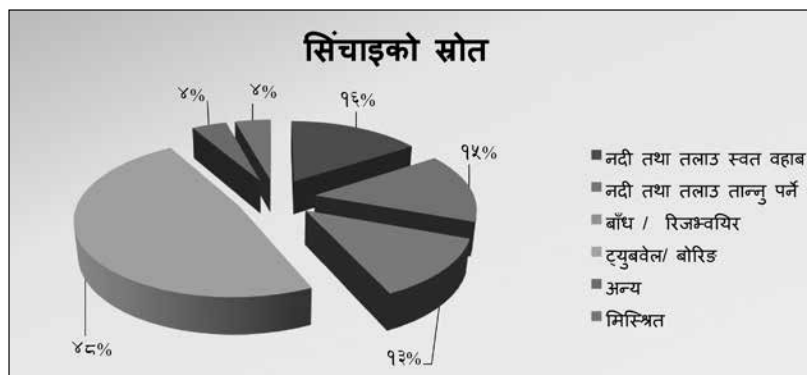
स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.५ मोरङ जिल्लामा कृषि कार्यको लागि जमिनको उपयोग ।

सि.नं.	विवरण		कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	कृषि कार्यको लागि जमिनको उपयोग	कृषियोग्य जमिन	१७,८०६	२,०२२.५
२		स्थायी बाली लागेको जग्गा	२,३२३	२७१.५
३		स्थायी चौर चरन		
४	घर, घडेरी, गोठ,धन्सारले ढाकेको जग्गा			६,५४४.८
५	निजी वनबनेलो			निजी वनबनेलो
६	पोखरी			पोखरी
७	अन्य जग्गा			अन्य जग्गा

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

मोरङ जिल्लामा सिंचाइको स्रोत रूपमा सबैभन्दा बढी ट्युबवेल/ बोरिड ४८.२९ प्रतिशत छ। कृषि गणना २०७८ अनुसार कुल सिंचित हुने जमिनमा वर्षैभरी नै सिंचाइ ७८.७३ प्रतिशत जमिन भएको देखिन्छ।

सि.नं.	विवरण	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	प्रतिशत	
१	सिंचाइ सुविधा भएको कृषि चलन संख्या	११८,८३५	८१,३८०.९	१००.००	
२	सिंचाइ भएको जग्गाको क्षेत्रफल तथा स्रोत	नदी तथा तलाउ स्वत वहाब	२४,८५३	१२,८१९.२	१५.७५
३		नदी तथा तलाउ तान्नु पर्ने	१८,२५९	१२,०७०.१	१४.८३
४		बाँध / रिजभ्वयिर	१७,७८५	१०,२८२.१	१२.६३
५		ट्युबवेल / बोरिड	६१,७६०	३९,२९८.२	४८.२९
६		अन्य	८,३२५	३,४०७.८	४.१९
७		मिस्त्रित	६,०५०	३,५०३.४	४.३०
८		वर्षैभरी सिंचाइ भएको	९६,४१८	६४,०७२.१	७८.७३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

मोरङ जिल्लामा बालीको प्रयोग एक प्रकारको अस्थायी बाली एकै कित्ता एक भन्दा बढी पटक बाली लगाउने हुदा कृषि चलन जमिन भन्दा एक प्रकारको अस्थायी बाली लगाएको बालीको क्षेत्रफल बढी भएको देखिन्छ । जिल्लाको कुल कृषि चलनमा १३१०८८ कृषक परिवारले एक प्रकारको अस्थायी बाली लगाएको देखिन्छ ।

सि.नं.	विवरण		कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	जम्मा कृषि चलन		१४५,३१८	९,८,२३२.६
२	एक प्रकारको बाली लगाएको	अस्थायी बाली	१३१,०८८	१७२,५२३.४
३		स्थायी बाली	१६,२२५	१,८६०.५
४	मिश्रित बाली लगाएको	अस्थायी बाली	६,४३२	२,५५९.४
५		स्थायी बाली	१,७४१	१६०.०
६	संयुक्त बाली लगाएको (अस्थायी र स्थायी)		४७	५.३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.६ मोरङ जिल्लामा कृषि चलन तथा बालीको प्रकार अनुसार विवरण ।

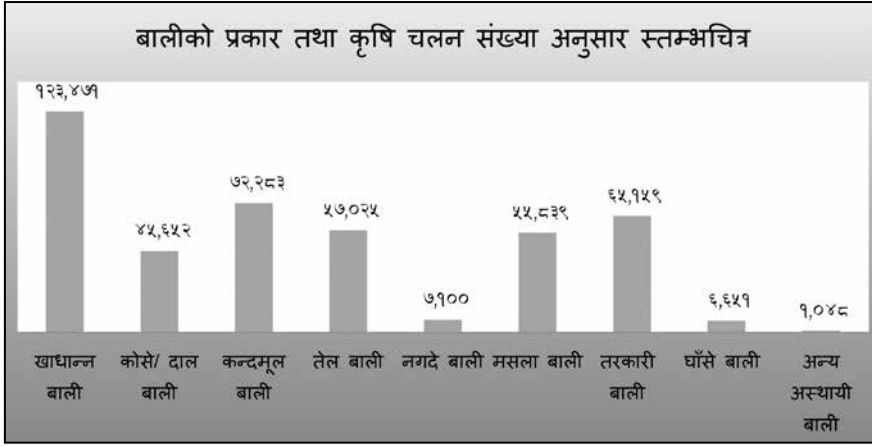
सि. नं.	बालीको प्रकारहरू	नेपाल		कोशी प्रदेश		मोरङ	
		कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	खाद्यान्न बाली	३,८७३,८५४	२,५८६,१८३.०	७०५,३८७	५४६,१८५.७	१२३,४७१	१३५,३४३.९
२	कोसे/ दाल बाली	१,८२३,९१०	१९९,८४४.८	३१२,६७८	३९,५६९.३	४५,६५२	१०,०७०.४
३	कन्दमूल बाली	१,८९५,३६७	१०४,७३७.८	४३१,५६१	२७,५८४.१	७२,२८३	२,९३७.०
४	तेल बाली	१,२१९,३५६	१८०,१४१.१	१९५,६२७	३९,४०७.५	५७,०२५	१७,५९०.६
५	नगदे बाली	११९,८८०	४४,६०९.३	२४,७७८	५,६०६.७	७,१००	२,२२४.९
६	मसला बाली	१,८२४,०९४	५६,८९३.५	३९६,९३४	१४,२१५.१	५५,८३९	१,९०२.८
७	तरकारी बाली	१,९७७,५७१	१०७,७३३.८	४७१,८८५	२६,७५५.५	६५,१५९	४,२५३.९
८	घाँसे बाली	१७६,४४०	१६,४३६.३	३६,५९५	३,५९६.१	६,६५१	६३६.१
९	अन्य अस्थायी बाली	२८,२१४	२,२२६.२	५,२७१	४९०.६	१,०४८	१२६.६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.७ मोरङ जिल्लामा कृषि चलन, खाद्यान्न बाली तथा क्षेत्रफल अनुसारको विवरण ।

सि.नं.	बालीको प्रकार	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	चैते धान	१५,७५९	७,६३२.१
२	वर्षे धान	१०९,३९४	७७,२५७.६
३	घैया धान	१,३७३	५५०.४
४	गहुँ	३१,५८१	१८,१११.३
५	हिउँदे मकै	४२,१०५	१५,२७०.०
६	वर्षे मकै	४७,५३०	१५,०८२.२
७	हरियो मकै	२,७४०	४६८.१
८	कोदो	४,०३६	८०६.२
९	जै/उवा	१५६	१९.०
१०	फापर	१,१४०	१३४.३
११	अन्य खाद्यान्न बाली	१६१	१२.७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.८ दालबालीको प्रकार, कृषि चलन तथा बाली लगाएको क्षेत्रफल अनुसार विवरण ।

सि.नं.	दाल बालीको प्रकार	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	भटमास	१,१७४	५५.५
२	मास	२,०३२	१९०.१
३	रहर	६७५	५९.१
४	खेसरी	९,९७८	२,०३८.६
५	मुसुरो	२४,४७६	५,७८३.९
६	चना	४,५४८	६४१.८
७	केरउ	२,६१७	१८२.९
८	मुडु	१,६९३	३९७.५
९	गहत	२२८	७०.५
१०	बोडी	९,८००	२३९.३
११	सिमी	७,२१४	१८९.४
१२	अन्य दाल बाली	२,११४	२२१.७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.९ अन्य बाली लगाउने कृषक परिवार संख्या तथा क्षेत्रफल ।

सि.नं.	विवरण	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
१	हिउँदे आलु	६३,९७०	२,४८२.०
२	वर्षे आलु	८,१२९	३८२.१
३	सखरखण्ड	१३२	६.८
४	पिँडालु	८२०	२५.९
५	तरूल	५९०	१३.३
६	अन्य कन्दमूल बाली	२८०	२६.८

सि.नं.	विवरण		कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे
७	नगदे वाली	उखु	१,१६३	८४७.२
८		सनपाट	५,२८८	१,१८०.१
९		सुर्ति	१३	२.३
१०		अन्य नगदे वाली	८९२	१९५.२
११	मसला वाली	खुर्सानी	१४,५३७	३००.९
१२		प्याज	२९,६७८	३९९.५
१३		लसुन	४४,६९६	६५२.०
१४		अदुवा	२,०५२	१०२.६
१५		हलेदो/बेसार	१,५४९	२५.६
१६		धनियाँ	१३,०३४	४०४.९
१७		अन्य मसला वाली	४८३	१७.३
१८	तरकारी तथा अन्य अस्थायी वाली	काउली/फूलगोभी	१०,७९०	३७५.८
१९		बन्दागोभी/पातगोभी	५,५८४	२०१.२
२०		टमाटर/गोलभेंडा	१५,६७१	४१६.६
२१		अन्य तरकारी	६२,४४१	३,२६०.४
२२		भुईँ घाँस	६,६५१	६३६.१
२३		अन्य अस्थायी वाली	१,०४८	१२६.६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१० स्थायी वाली, क्षेत्रफल तथा बोट संख्या अनुसार मोरङ जिल्लाको विवरण ।

सि.नं.	विवरण		कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बोट संख्या
१	स्थायी वाली लगाएका कृषि चलन		१०२,०५८	२,०२२.५	
२	बगैँचाको रूपमा लगाएका स्थायी वाली	फल लाग्ने उमेरको स्थायी वाली	७,५६१	६४१.५	५५८,४२४
३		फल नलाग्ने उमेरको स्थायी वाली	१३,६२४	१,३८०.९	१,०४८,०६५
४	छरिएका स्थायी वाली बोट संख्या	फल लाग्ने			५६१,२७६
५		फल नलाग्ने			५७०,५६३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.११ स्थायी वालीको प्रकार अनुसार वालीको क्षेत्रफल तथा बोट संख्या अनुसार विवरण ।

सि. नं.	स्थायी वालीको विवरण	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बगैँचाको रूपमा लगाएको वाली						छरिएको बोट संख्या	
				फल लाग्ने उमेरको			फल नलाग्ने उमेरको			फल लाग्ने उमेरको	फल नलाग्ने उमेरको
				कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बोट संख्या	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बोट संख्या		
१	सुन्तला	१२६	०.८	१३	०.८	५०७	-	-	-	२४०	३५४
२	जुनार	७४	-	-	-	-	-	-	-	७१	२६
३	कागती	१७,०१९	७२.४	८५०	४५.०	२२,५९९	४०३	२७.४	१५,३३१	२०,४३६	१३,३६०
४	निवुवा	१,०८६	०.६	२७	०.५	२०७	१२	०.१	६०	२,८५६	७२०

सि. नं.	स्थायी बालीको विवरण	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बगैँचाको रूपमा लगाएको बाली						छरिएको बोट संख्या	
				फल लाग्ने उमेरको			फल नलाग्ने उमेरको			फल लाग्ने उमेरको	फल नलाग्ने उमेरको
				कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बोट संख्या	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल हे	बोट संख्या		
५	मौसम	२५८	७.९	३९	५.८	१२,०८४	२७	२.१	६,३२८	१,५७०	३१८
६	आँप	७६,४२८	१०२.३	२,६७१	८३.९	२१,९७१	९११	१८.४	६,८८१	१४०,२७१	६७,६९६
७	केरा	२६,७०९	२६३.९	२,९६७	२०८.३	२१९,९९९	१,२३९	५५.६	१०४,८५२	१००,९४९	९१,७७४
८	अम्बा	१६,९४९	२.९	४८१	२.९	१,७१३	१५	०.०	१५	२०,३९९	७,६२९
९	रूखकटहर	१२,०३२	५.१	४२०	३.८	१,१४७	१०७	१.३	४२२	१३,५५८	५,२०६
१०	मुईकटहर	१,३६४	९.७	१११	२.०	१,४८५	४६	७.८	२२,७७६	४,५३७	१,८८८
११	लिची	२३,६०४	३२.६	१,२८७	२९.९	६,८४५	१७७	२.७	५७८	२७,१६९	१२,७९६
१२	स्याउ	१६५	-	-	-	-	-	-	-	५४	१७६
१३	नास्याती	६५५	०.५	१५	०.५	३०२	-	-	-	१,२८४	२०६
१४	आरु	१,५४०	०.६	१२८	०.५	२४७	२६	०.१	५६	१,२८१	५००
१५	मेवा	७,९४०	०.९	२२४	०.९	५५७	-	-	-	१०,६०६	५,६४८
१६	अनार	२,८७६	०.३	३०	०.१	४८	२१	०.२	६२	२,२७८	१,८९१
१७	नरिवल	९,९१३	३.२	३६२	२.८	१,२३१	६९	०.४	२३४	११,८१०	४,२२२
१८	ओखर	१०१	-	-	-	-	-	-	-	३७	२९१
१९	सुपारी	२५,३७२	९५.८	१,४३९	४०.६	४५,३५५	१,०२९	५५.२	८२,९०३	११२,०४३	५८,१५४
२०	किवी	३७	-	-	-	-	-	-	-	-	१३८
२१	एभोकाडो	४९२	-	-	-	-	-	-	-	१९७	७७८
२२	आरुबसडा	४९०	०.४	५०	०.४	१८८	-	-	-	७३०	१९२
२३	अन्य फल	४,१९६	२१.४	१५१	१५.७	४०,०३५	१०७	५.७	४,५७८	४,८४४	७,७९२
२४	कफी	१४९	२८.४	२५	४.६	१५,२१०	३८	२३.८	४१,५९२	१५८	४१२
२५	अलैची	३८८	७४.६	३२१	४३.२	४३.२	९२	३१.४	३१.४	३१.४	३१.४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१२ मोरङ जिल्लामा भएका पाल्तुचौपाय सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	विवरण	नेपाल	कोशी	मोरङ		
	पाल्तु चौपाया कृषि चलन परिवार संख्या	३,४०५,०१४	७९६,६५५	१२९,७०१		
१	गाई/गोरू	कृषि चलन संख्या	१,७०८,४२१	४९०,१६९	८५,०५३	
		संख्या	जम्मा	४,५५९,२७७	१,२८९,३०६	२१३,५५३
			स्थानीय	४,२५१,९०५	१,१९१,८०१	१९१,०७९
			उन्नत	३०७,३७३	९७,५०५	२२,४७४
२	राँगो/भैंसी	कृषि चलन संख्या	१,४१७,०२८	१७७,३५९	२०,६२९	
		संख्या	जम्मा	२,९२३,१३२	३६५,०३३	४१,०३४
			स्थानीय	२,७६८,०६८	३५८,३५३	३९,१८८
			उन्नत	१५५,०६४	६,६८०	१,८४५

३	बाखा/च्याङ्गा	कृषि चलन संख्या		२,४५१,५८३	५१२,४५३	९२,२८९
		संख्या	जम्मा	१४,२४२,१५६	३,२१८,९८६	४८८,४९५
			स्थानीय	१३,७०२,०७८	३,०९९,०९७	४७१,९८९
			उन्नत	५४०,०७८	११९,८८९	१६,५०७
४	भेडा/भेडी	कृषि चलन संख्या		७२,७३६	८,४५१	१६६
		संख्या	जम्मा	४७८,१७५	३९,०७१	७७६
			स्थानीय	४७३,३६४	३८,९०१	७७६
			उन्नत	४,८११	१७०	
५	सुँगुर/बंगुर/बदेल	कृषि चलन संख्या		४२२,५०१	२३५,९०३	३६,८३७
		संख्या	जम्मा	१,३५७,५०७	७८०,७११	१५८,१६९
			स्थानीय	१,१७६,२१६	७०४,७८९	१३७,४१०
			उन्नत	१८१,२९१	७५,९२३	२०,७५९
६	अन्य पाल्तु चौपाया	कृषि चलन संख्या		१५,७०९	४,५९७	२४७
		जम्मा संख्या		३४,५०४	७,५६९	५२९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१३ मोरङ जिल्लाको भएको पशुपन्छी सम्बन्धी विवरण ।

सि. नं.	विवरण			कृषि चलन परिवार संख्या	जम्मा संख्या
	जम्मा			७०,९९४	१,३७९,५१०
१	कुखुरा	स्थानीय	जम्मा	६९,६०५	८७०,०२९
			चल्ला		५२१,५८३
			भाले		१०८,९८०
		पोथी	फुल पार्ने		१३०,३७७
			फुल नपार्ने		१०९,०९०
	उन्नत	जम्मा	३,६३४	५०९,४८२	
		ब्रोइलर		४०६,३५२	
		लेयर्स		६७,२६७	
		गिरिराज (कोइलर)		१२,३३३	
		प्यारेण्ट		२३,५२९	
२	हाँस			२०,४५८	११५,३१९
३	परेवा			११,२८५	१३६,४३६
४	लौकाट			१६६	१,१९३
५	बट्टाइ			२२१	२,३३२
६	टर्की			१,११८	५,२९१
७	अन्य पन्छी			३४७	१,३७९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१४ कृषि कार्यको लागि प्रयोग भएको गैर आवासीय भवन सम्बन्धी विवरण ।

सि. नं.	विवरण	जम्मा कृषि चलन संख्या	भवनको स्वामित्व			भवनको संरचनाको अवस्था		
			जम्मा	आफ्नै	अरुको	व्यवस्थित	अर्ध व्यवस्थित	अव्यवस्थित
१	चौपायाको लागि	१२३,९८५	१५६,३९५	१५४,९९४	१,४०१	४०,३०७	९१,४७४	२४,६१४
२	पन्छीको लागि	६३,९२७	६९,१४४	६८,७६९	३७५	२०,९६३	३७,८९२	१०,२८९

सि. नं.	विवरण	जम्मा कृषि चलन संख्या	भवनको स्वामित्व			भवनको संरचनाको अवस्था		
			जम्मा	आफ्नै	अरुको	व्यवस्थित	अर्ध व्यवस्थित	अव्यवस्थित
३	बाली थन्क्याउनको लागि	११,१८२	११,६२८	११,३७४	२५४	५,२०२	५,९६५	४६१
४	अन्य विविध कार्यका लागि	४,०९८	४,२०८	४,१६२	४६	१,०८५	२,०६३	१,०६०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१५ कृषि औजार सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	कृषि औजार	सन्दर्भ अवधिमा कृषि औजार प्रयोग कृषि चलन संख्या	गणनाको दिनमाचलनमा रहेको कृषि औजार तथा सानको संख्या			
			जम्मा	आफ्नो	साभना	अरुको
१	फलामे हलो	२५,१७१	१३,९२५	१३,६४७	६१	२१७
२	पावर ट्रिलर/मिनी ट्रिलर	९,२३८	२,१६७	१,४७४	४४९	२४५
३	ट्रयाक्टर	१०९,५७५	२,२२९	१,८०१	१०	४१७
४	स्यालो ट्युबवेल	६०,३९०	६०,३९०	५८,८८०	७५६	६७३
५	डिप ट्युबवेल	२८,११९	२०,३६९	१८,४४५	१,२७१	६५२
६	रोअर/ढिकी पम्प	१,९८६	५८२	५६१	२१	-
७	पम्पसेट	४४,३९३	२०,८५४	१६,९४३	२,४७६	१,४३६
८	पशुद्वारा चलाइने गाडा	४,३११	१,६१४	१,५३३	३२	५०
९	स्प्रेयर	९०,८१३	४८,७००	४४,८६८	२,७०५	१,१२७
१०	चाफ कटर	१०,४५१	७,९००	७,८२९	४५	२६
११	दुध दुहुने मेसिन	२,१२५	१०७	७९	-	२८
१२	थ्रेसर	८८,६१६	३,०१०	२,३५७	१२५	५२८
१३	मकै छोडाउने मेसिन	७,७९३	१,१७५	७३२	३४१	१०२
१४	व्हिलव्यारो (हाते गाडा)	१,४०९	८३०	६५८	१३	१६०
१५	रुमर	४५४	४५	४५	-	-
१६	ग्रेडिड मेसिन	१,१३१	२८१	२५०	३०	-

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१६ कृषि कामदार सम्बन्धी विवरण ।

सि. नं.	कामदारको विवरण	सन्दर्भ अवधिमा कृषि चलन संख्या	कामदार संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
१	स्थायी कामदार	१,६१७	३,०३२	१,९३७	१,०९६
२	अस्थायी कामदार	८८,०७३	४,१२८,८४४	१,०८५,७१६	३,०४३,१२८
३	परममा काम गर्ने कामदार	३३,८२७	५०६,९९६	१४३,६६१	३६३,३३५
४	ठेक्का लिइ कृषि कार्यमा लगाएको कामदार	५,८१४	२०२,७३४	७७,८२४	१२४,९१०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१७ कृषि कार्यका लागि कृषि ऋण सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	कृषि कार्यको लागि ऋण लिएको संस्थाको विवरण	कृषि कार्यको लागि ऋण लिने कृषि चलन परिवार		
		नेपाल	कोशी	मोरङ
		४८३,२०८	९०,३९८	२२,०६२
१	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१८७,५५३	३६,०६८	८,८३१
२	वाणिज्य बैंक	२८,६१२	६,२८७	१,०३४

३	विकास बैंक	५७,९३५	१२,४०४	३,८३०
४	फाइनेन्स / लघुवित्त	६१,२६१	१४,०५२	३,९१२
५	कृषक समूह	६०,१४५	९,२९९	१,८०३
६	महिला समूह	६६,६६६	८,४०३	१,६५५
७	आफन्त	६५,०४९	१२,४७६	२,२४७
८	व्यवसायी	२,६६८	१,०३०	४९६
९	साहु महाजन	५५,४१२	७,३८९	१,६४६
१०	अन्य	१०,६३२	१,७६२	३४७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१८ कृषि कार्यका लागि ऋण लिने कारण सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	मुख्य कृषि कार्यको लागि ऋण तथा थप ऋण	जम्मा कृषि ऋण लिने कृषि चलन संख्या		
		नेपाल	कोशी	मोरङ
१	मल/बीउ/विषादी खरिद	४५७,५८८	९०,६७२	१७,५१७
२	सिँचाइ सुविधा	१७६,६४४	३५,३३८	५,०३१
३	कृषि अजार	१४७,५८५	२८,२१९	५,०७७
४	पशुपन्छी पालन	५१८,२७८	१३०,४२५	१६,५०६
५	माछापालन	२०,६४३	४,२९१	४२९
६	मैरिपालन	१४,६५९	२,४५७	६४
७	च्याउखेती	७,४११	१,३११	१२५
८	पुष्पखेती/नर्सरी	४,६९७	९५६	८०
९	कृषिजन्य संरचना	४०,०५७	१०,५७९	१,३९९
१०	अन्य कृषि प्रयोजन	२७,४३५	७,०२४	१,२३२
जम्मा		१,४१४,९९७	३११,२७२	४७,४५९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.१९ सरकारी अनुदान सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	विवरण	जम्मा कृषक परिवार
	जम्मा सरकारी अनुदान पाउने कृषक परिवार	६,७३१
१	रासायनिक मल	१,०४९
२	प्रांगरिक मल	८२
३	कृषिजन्य संरचना	२४७
४	सिँचाइ	४००
५	भन्सार छुट	४३
६	विद्युत महशुल छुट	४३
७	बीउ/वेर्ना/ घाँस	३,२८३
८	उन्नत नश्ल	३५९
९	कृषिअजार/ उपकरण	२,३७७
१०	अन्य	३५८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२० हरितगृह तथा टनेल भएका कृषि परिवार सम्बन्धी विवरण ।

विवरण	जम्मा कृषि चलन परिवार		हरितगृह/टनेल				
	संख्या	क्षेत्रफल हे.	हरितगृह/टनेल भएका कृषि चलन संख्या	अस्थायी बाली लगाएको		स्थायी बाली लगाएको	
				संख्या	क्षेत्रफल हे.	संख्या	क्षेत्रफल हे.
नेपाल	४,१३०,७८९	२,२१८,४०९.९	९७,१७४	९४,४३२	४,४४०.६	४,८७०	२१८.६
कोशी प्रदेश	७८६,१०८	५३२,९३७.२	१७,१६१	१६,५३५	५३५.४	८८८	४५.९
मोरङ	१४५,३१८	९८,२३२.६	७०६	६८५	२०.०	२१	१.४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२१ उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार मुख्य कृषक सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	उमेर समूह	मुख्य कृषक		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	१५ वर्ष भन्दा मुनी	२२	-	२२
२	१५ देखि २४	१,२९४	१,५२३	२,८१६
३	२५ देखि ३४	८,३६८	९,३०२	१७,६७०
४	३५ देखि ४४	२३,३७८	१५,२११	३८,५८९
६	४५ देखि ५४	२७,६०५	९,९२३	३७,५२८
५	५५ देखि ६४	२२,१४३	६,०९१	२८,२३३
६	६५ वर्ष वा सो माथी	१६,८११	३,६४९	२०,४६०
जम्मा		९९,६२०	४५,६९८	१४५,३१८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२२ कृषि चलन परिवारमूली तथा कृषि चलनको स्थिति सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	विवरण	नेपाल	कोशी प्रदेश	मोरङ
	जम्मा कृषि चलन संख्या	४,१३०,७८९	७८६,१०८	१४५,३१८
१	परिवारमूली			
	मुख्य कृषक आफै	३,७३४,९९७	७९९,४०२	१२९,५२५
	अन्य परिवारको सदस्य	३९५,७९२	६६,७०५	१५,७९३
२	कृषि चलनको अवस्था			
	एक चलन परिवार	४,०४९,२९३	७७६,८३६	१४३,८०९
	बहु-चलन परिवार	६८,२०८	७९,७५५	१,३१६
	साभ्ना-चलन परिवार	१३,२८८	२,०९७	१९३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२३ कृषि चलन परिवारको मुख्य कृषि उत्पादन तथा क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	विवरण	नेपाल	कोशी प्रदेश	मोरङ
१	खाद्यान्न बाली	३,६२९,५१८	६३२,१०९	११४,६०१
२	तरकारी बाली	२५७,०२०	६६,९३१	१०,८२४
३	फलफुल बाली	१९,१३५	२,७७५	३५१
४	तेल बाली	१,०४२	१४४	११
५	नगदे बाली	४५,८८१	२५,९७१	१,०५६

६	पशुपालन	१४२,५०५	५०,९३१	१६,९०३
७	पन्छीपालन	१७,८७७	३,५७५	९१४
८	माछापालन	२,४०३	१८१	५६
९	मौरीपालन	३४३	६१	-
१०	च्याउखेती	४७९	१३०	-
११	पुष्पखेती	९,६७९	२,२१२	२५२
१२	अन्य	४,९०७	१,०८७	३५०
	जम्मा	४,१३०,७८९	७८६,१०८	१४५,३१८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२४ कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको उपभोग सम्बन्धी विवरण ।

सि. नं.	विवरण	नेपाल	कोशी प्रदेश	मोरङ
१	सवै घरायसी उपभोग	४७४,६०४	४७४,६०४	७५,५३४
२	मुख्य घरायसी उपभोग र बिक्री	२२६,३०९	२२६,३०९	५४,९७१
३	मुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग	६८,७७३	६८,७७३	१२,८३१
४	सवै बिक्री	१६,४२१	१६,४२१	१,९८२
	जम्मा	७८६,१०८	७८६,१०८	१४५,३१८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२५ कृषि चलन परिवारको मुख्य स्रोत, कुल आम्दानीमा कृषिकार्यको प्रतिशत तथा कृषि उत्पादनबाट खान पुग्ने नपुग्ने सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	विवरण	संख्या	
१	मुख्य आम्दानी स्रोत	कृषि	९३,६३३
		गैर कृषि	५१,६८५
	जम्मा	१४५,३१८	
२	कुल आम्दानीमा कृषि कार्यबाट प्राप्त आम्दानी अंश	२५ प्रतिशत भन्दा कम	२७,८०९
		२५ देखि ४९ प्रतिशत	२८,७१६
		५० देखि ७४ प्रतिशत	४०,५९३
		७५ देखि १०० प्रतिशत	४८,२००
	जम्मा	१४५,३१८	
३	कृषि उत्पादनबाट परिवारलाइ खान	पुग्ने	८१,०८३
		नपुग्ने	६४,२३५
	जम्मा	१४५,३१८	

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२६ कृषि चलन परिवारलाइ कृषि उत्पादन अपुग समय तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण ।

सि.नं.	विवरण	कृषि चलन परिवार संख्या	
१	अपुग समय (महिना)	१ देखि ३ महिना	१०,७६०
		४ देखि ६ महिना	२४,१४०
		७ देखि ९ महिना	१५,५५४
		१० देखि १२	१३,७८१
	जम्मा	६४,२३५	

सि.नं.	विवरण	कृषि चलन परिवार संख्या
२	आफ्नै गैर कृषि व्यवसायबाट	७,०३४
	तलव/ज्यालामा काम गरेर स्वदेशमा	४०,०७५
	तलव /ज्यालामा काम गरेर देशबाहिर	११,३४१
	पेन्सन/ उपदान	१,२५६
	ऋण लिएर	३,३०३
	अन्य	१,२२६
जम्मा		६४,२३५

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२७ कृषि कार्यको अतिरिक्त परिवारले संचालन गरेको मुख्य आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	आर्थिक क्रियाकलाप	कृषि चलन संख्या
१	खानी तथा उत्खनन्	४०७
२	उद्योग	१,९८६
३	विद्युत, ग्यास, बाफ वातानुकूलित क्रियाकलाप	२५६
४	पानीको अपूर्ति, ढलनिकास, फोहर व्यवस्थापन र उपचारात्मक क्रियाकलाप	१७०
५	निर्माण	२,३१३
६	थोक तथा खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत	१०,९१३
७	यातायात तथा भण्डारण	३,१०४
८	आवास तथा भोजन सेवा	४४५
९	सूचना तथा संचार	८६
१०	वित्तिय तथा विमा	२३९
११	घरजग्गा कारोवार	३७५
१२	पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक	२,२२६
१३	प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवा	३३७
१४	शिक्षा	१,२६५
१५	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	३३९
१६	कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	२१६
१७	अन्य सेवा प्रदान	२,८५९
१८	रोजगारदाताका रूपमा घरपरिवास	१,१६८
जम्मा		२८,७०६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.१.२८ स्थानीय तहअनुसार कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औषत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफल

क्र.सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा कित्ता संख्या	औषत कित्ता संख्या	सिंचित क्षेत्रफल
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	६७५५	३६४७.५२	११५०७	१.७	२६१०.१
२	लेटाङ नगरपालिका	६६३०	३२०५.६०	११८०७	१.८	१८३६.८
३	केरावारी गाउँपालिका	६५२२	२८६९.८९	१०७९९	१.७	१७२४.१

४	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	१४१९१	६८३९.४२	२४०४५	१.७	५३३०.२
५	बेलवारी नगरपालिका	१२८३२	६५०७.६२	२२०५३	१.७	५६५८.६
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	७७९२	५४२४.२९	१३६७०	१.८	४२४८.३
७	पथरी शनिश्चरे	११००८	५२९६.२५	१६५८३	१.५	३८८४.२
८	उर्लावारी नगरपालिका	९३५५	५०७८.४६	१६२०८	१.७	३८६४.५
९	रतुवामाई नगरपालिका	११३९७	१०५९६.६९	२३३७४	२.१	९३८४.७
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	८८५८	८३८०.२७	२१४९४	२.४	७११०.१
११	रंगेली नगरपालिका	९०७३	९४२३.११	२१२६४	२.३	८१९८.१
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	६९०२	६०८२.७१	१६३५९	२.४	५६१५.५
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	५३८३	३३३०.३२	११२३६	२.१	२७८७.६
१४	विराटनगर	८९७३	५६३९.४३	१८५५१	२.१	४८४७.६
१५	कटहरी गाउँपालिका	५३५३	४३४६.७२	११६९६	२.२	३७९१.२
१६	धनपालथान गाउँपालिका	६९३५	६२३६.१७	१७८७४	२.६	५५२१.४
१७	जहदा गाउँपालिका	७३६०	५३२८.१०	२०४९३	२.८	४९६७.७
	जम्मा	१४५३१८	९८२३२.५६	२८९०१४	२.०	८१३८०.९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.२ स्वामित्वअनुसार जग्गाको क्षेत्रफल

५.२.१ स्थानीय तहअनुसार कृषि चलनले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

क्र. सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मासंख्या	कृषक परिवारले चलन गरेकोजग्गाको जम्मा क्षेत्रफल	एक प्रकारको स्वामित्व						एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व	
				परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने		अरुको हकको जग्गामात्र कमाउने		अन्य प्रकारको उपभोगअन्तर्गत			
				परिवार संख्या	क्षेत्रफल हे.	परिवार संख्या	क्षेत्रफल हे.	परिवार संख्या	क्षेत्रफल हे.	परिवार संख्या	क्षेत्रफल हे.
१	मिक्लाजुड	६७५५	३६४७.५	६०९३	३१५३.३	१६५	१३२.३	०		४९८	३६१.९
२	लेटाड	६६३०	३२०५.६	५४०१	२५०९.८	८८	४२.३	०		११४२	६५३.५
३	केरावारी	६५२२	२८६९.९	५००३	१९६१.६	१७९	९७.३	०		१३४०	८११.०
४	सुन्दरहरैचा	१४१९१	६८३९.४	९४३५	३४७६.५	४२६	३४८.४	०		४३३१	३०१४.५
५	बेलवारी	१२८३२	६५०७.६	९९२२	४०२६.८	२६२	२२२.०	५२	२.२	२५९६	२२५६.६
६	कानेपोखरी	७७९२	५४२४.३	५१४९	२७९७.४	१८७	१७१.५	२४	६.०	२४३१	२४४९.४
७	पथरी शनिश्चरे	११००८	५२९६.३	९१७०	४०४३.३	१६९	१५५.३	१३१	४५.४	१५३८	१०५२.२
८	उर्लावारी	९३५५	५०७८.५	५९४२	२६१५.१	५२८	४८७.८	४९	४५.५	२८३५	१९३०.०
९	रतुवामाई	११३९७	१०५९६.७	७७७५	६२२७.९	६१४	४२५.०	१७५	१०.४	२८३३	३९३३.५
१०	सुनवर्षी	८८५८	८३८०.३	६६६३	५७८३.२	१५०	७३.४	४९	१.५	१९९६	२५२२.२
११	रंगेली	९०७३	९४२३.१	६४८४	५०४१.२	१०१	९५.२	०		२४८८	४२८६.७
१२	ग्रामथान	६९०२	६०८२.७	४१३२	२८०९.६	४८	१९.७	१३१	७.८	२५९१	३२४५.७
१३	बुढीगंगा	५३८३	३३३०.३	३२२४	१५२९.५	७४	६७.२	२०	१.०	२०६४	१७३२.६
१४	विराटनगर	८९७३	५६३९.४	६१८१	३०४९.६	७१	२५.४	२००	६.८	२५२१	२५५७.७
१५	कटहरी	५३५३	४३४६.७	३००४	१६३१.४	२०२	२७.३	१२६	२९.८	२०२१	२४०७.२

१६	धनपालथान	६९३५	६२३६.२	४७३३	३९३४.५	०		२०५	९.०	१९९६	२२९२.७
१७	जहदा	७३६०	५३२८.१	५०७०	२९३७.९	०		३८	१.३	२२५२	२३८८.९
जम्मा		१४५३१८	९८२३२.६	१०३३८३	५७५२८.८	३२६३	२६४१.१	१२०१	१६६.४	३७४७१	३७८९६.३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.२.२ स्थानीय तहअनुसार कृषि चलनले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

क्र. सं.	जिल्ला अनुसार स्थानीय तह	खेतीयोग्य जग्गा						स्थायी बाली लागेको जग्गा		स्थायी चौरघरन, निजि बनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	
		जम्मा खेतीयोग्य जग्गा		अस्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य खेतीयोग्य जग्गा		परिवार संख्या	क्षेत्रफल	परिवार संख्या	परिवार संख्या
		परिवार संख्या	क्षेत्रफल	परिवार संख्या	क्षेत्रफल	परिवार संख्या	क्षेत्रफल				
१	मिक्लाजुड	६४९४	२७२२.१	६४७९	२६०६.९	५७३	११५.२	२०६८	३६९.९	६७५५	५५५.६
२	लेटाड	६१७९	२२५७.५	६१७९	२२०६.०	२०२	५१.५	१९६१	५२६.३	६६३०	४२१.८
३	केरावारी	६२५९	२२६५.४	६२३४	२१८६.५	३२६	७८.९	८०२	२४०.०	६५२२	३६४.५
४	सुन्दरहरैँचा	१२७७३	५८०४.४	१२७१२	५६४८.३	५८९	१५६.१	७५०	१०९.३	१४१९१	९२५.७
५	बेलवारी	११५१८	५७८४.४	११४९७	५७३३.९	३७८	५०.५	८७७	५९.५	१२८३२	६६३.८
६	कानेपोखरी	७४२८	४७१७.०	७४०२	४५९८.९	८६८	११८.१	१८३३	१०४.१	७७९२	६०३.२
७	पथरी शनिश्चरे	१०५४७	४५७०.४	१०५१०	४५११.९	६७५	५८.५	१०१३	९६.९	११००८	६२९.०
८	उर्लावारी	८८२१	४४६०.८	८८०२	४४०१.८	४१७	५९.०	५६८	५९.६	९३५५	५५८.०
९	रतुवामाई	१०४६४	९५७२.०	१०४६४	९५०४.०	२४०	६८.०	६२७	५६.७	११३९७	९६८.१
१०	सुनवर्षी	८१३८	७७८५.६	८१०३	७७०४.७	८०३	८०.९	११९१	६१.३	८८५८	५३३.४
११	रंगेली	८०४०	८७२१.८	८०२९	८६७०.९	३३६	५०.९	६६१	७३.४	९०७३	६२८.०
१२	ग्रामथान	६४१२	५६७६.७	६३८८	५६४५.०	४८९	३१.७	८६०	३७.६	६९०२	३६८.४
१३	बुढीगंगा	४८१३	३०५४.३	४८१३	२९९९.७	२५९	५४.७	५५८	२५.४	५३८३	२५०.६
१४	बिराटनगर	७३८२	५२०१.३	७३०६	५१३६.९	५६४	६४.५	१००९	५२.०	८९७३	३८६.१
१५	कटहरी	४१२८	४०१३.९	४०८७	३९६७.६	५३७	४६.३	७०६	२८.६	५३५३	३०४.२
१६	धनपालथान	६२६८	५६७६.६	६२५७	५६३५.९	४५२	४०.७	१२३८	८१.१	६९३५	४७८.५
१७	जहदा	६३८१	४९५०.२	६३८१	४९३०.७	३४७	१९.५	१०८५	४०.९	७३६०	३३७.०
जम्मा		१३२०४४	८७२३४.३	१३१६४१	८६०८९.४	८०५५	११४४.८	१७८०६	२०२२.५	१४५३१८	८९७५.८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.२.३ विभिन्न बाली (अस्थायी तथा स्थायी) को उत्पादन

सि.नं.	बालीको नाम	बालीको नाम	२०७७/७८			२०७८/७९		
			क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
१	Yearly rice	वर्षे धान	८०८०१	३४९०६०	४.३२	८२४६७	३३८११५	४.१
२	Chaite paddy	चैते धान	२१४००	१०१५९८	४.७५	२१९००	१२०४५०	५.५
३	corn	मकै	१९५५२	६८८०१	३.५२	१९७४७	१३०३३८	६.६

सि.नं.	बालीको नाम	बालीको नाम	२०७७/७८			२०७८/७९		
			क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
४	wheat	गहुँ	१२६४०	२८४४०	२.२५	११७५५	२८१८७	२.४
५	milled	कोदो	११९०	१४६३	१.२३	११३०	१३९१	१.२३
६	buckwheat	फापर	५०	५६	१.१३	५०	५६	१.१३
७	barley	जौ	०	०	०	०	०	०
	total cereals		१३५६३३	५४९४१८	४.०५	१३७०४९	६१८५३७	४.५१
८	mustard	तोरी	११६७९	१२८५१	१.१	११२०५	१३४४६	१.२
९	sarsoon	सर्स्यू	०	०	०	११६	८७	०.७५
१०	rayo	रायो	३२	२७	०.८४	३८	३२	०.८५
११	sunflower	सूर्यमुखी	०	०	०	५५०	६४९	१.१८
१२	sesame	तिल	०					
१३	groundnut	बदाम	०					
१४	linseed	आलस	१११५	११९५.१	१.१	१४१५	१२७३.५	०.९
	total oilseed		१३५४४	१४९८४	१.११	१४०४४	१६३५२	१.१६
१६	lentil	मुसुरो	११६२	१४१३	१.२२	१४१५	१७२६.३	१.२२
१७	chick pea	चना	१४०	१६६	१.१९	२४५	२९४	१.२
१८	pigeon pea	रहर	३२०	३०८	०.९६	३३०	३३०	१
१९	black gram	मास	१५९	११८	०.७४	७५०	५६३	०.७५
२०	grass pea	खेरी	४१९	६४९	१.५५	९५०	१४३५	१.५१
२१	horse gram	गहत	१५	१४	०.९३	२६१	२४०.१	०.९२
२२	soyabean	भटमास	१५१	२४८	१.६४	३१२	५३०	१.७
२३	others	अन्य	१३४१	१४७९	१.१	१३४१	१४७५.१	१.१
	pulses total		३७०७	४३९५	१.१९	५६०४	६५९३.५	१.१८
२४	potato	आलु	६०४२	८९९९१	१४.८९	६०४२	९०००२६	१४.९
२५	ginger	अदुवा	९८२	१०७७३	१०.९७	९८८	१०८४८	१०.९८
२६	garlic	लसुन	४६९	२००८	४.२८	४७३	२०३४	४.३
२७	turmeric	बेसार	३६८	१३४५	३.६५	३७०	१३५१	३.६५
२८	dry chilli	सुकेको खुर्सानी	९५५	१५४५०	१६.१८	९५५	१५४५२	१६.१८
	spices total		२७७४	२९५७५	१०.६६	२७८६	२९६८५	१०.६५

स्रोत: कृषि विकास निर्देशनालय (तथ्याङ्क पुस्तिका अ.व.२०७८/७९)

५.२.४ कृषि पकेट क्षेत्रहरू

कृषि उत्पादन पकेट क्षेत्रको विवरण

सि.नं.	बालीहरू	क्षेत्रहरू
१	खाद्यान्न (धान, गहुँ, मकै)	सुन्दरपुर, दुलारी, मृगौलिया, हरैचा, ईन्द्रपुर, बेलवारी, उर्लावारी, राजघाट, पथरी, शनिश्चरे, हसन्दह, अमरदह, कैरौन, बयरवन, होक्लावारी, बाहुनि, डाँगीहाट, बनिगामा, बवियावित्ता, रङ्गेलि, आमगाछी, दर्वेशा, विराटनगर, कटहरी, भोराहाट, सोराभाग, कदमाहा, कसेनि, लेटाङ्ग, केरावारी, मधुमल्ला

२	फलफूल (आँप, केरा, लिचि)	डाँगीहाट, ववियावर्ता, हरैचा, सोराभाग, मधुमल्ला, केरावारी, लेटाङ्ग, मृगौलिया, बनिगामा
३	तरकारी (फुलगोभि, बन्दा, भण्टा, बोडि, सिमि)	ववियावर्ता, विराटनगर, कटहरी, शिसवनिजहदा, दुलारी, भाथिगछ, मभारे, टर्किसनवारी, बुधनगर, सुन्दरपुर
४	माछा पालन	ववियावर्ता, विराटनगर, डाँगीहाट, रङ्गेलि, कटहरी, बाहुनि, कसेनि, सोराभाग, नोचा, हरैचा, डंग्राहा, बुधनगर, अमाहिवरियाति, दर्वेशा, सुन्दरपुर, दादरवैरिया, भाथिगछ, वेलवारी, डाइनिया, ईन्द्रपुर, शिसवनि जहदा, दुलारी, हसन्दह, मभारे
५	जुट वाली	नोचा, पोखरिया, मभारे, रङ्गेलि, कदमाहा, टकुवा, आमगाछी, डाइनिया
६	मौरीपालन	जाँते, दर्वेशा, होक्लावारी, बयरवन
७	चिया र अलैचि	सिहदेवि, भोगटेनि, रमितेखोला, पाटी, बारङ्गी

स्रोत:कृषि विकास निर्देशनालय

५.२.५ बाली पात्रो

बाली पात्रो (कुन बाली कहिले)

सि.नं.	बाली	ब्याड राख्ने	रोप्ने	भित्र्याउने
१	धान चैते	फाल्गुन - चैत्र	चैत्र - वैशाख	आषाढ - श्रावण
२	धान बर्षे	वैशाख - जेष्ठ	आषाढ - श्रावण	आश्विन - मंसिर
३	गहुँ		कार्तिक - मङ्सिर	चैत्र - वैशाख
४	मकै बसन्ते		कार्तिक - मङ्सिर	चैत्र - वैशाख
५	मकै बर्षे		फाल्गुन - वैशाख	जेष्ठ - श्रावण
६	कोदो	जेष्ठ - आषाढ	आषाढ - श्रावण	कार्तिक - मंसिर
७	आलु	आश्विन - कार्तिक	आश्विन - मङ्सिर	माघ - चैत्र
८	तोरी		आश्विन - कार्तिक	पौष - माघ
९	अदुवा		वैशाख - जेठ	कार्तिक - मंसिर
१०	तरकारी	पौष	माघ - जेठ	वैशाख - जेठ
११	तरकारी	भाद्र - आश्विन	आश्विन - मंसिर	कार्तिक - चैत्र
१२	मास भटमास		श्रावण - भाद्र	कार्तिक - मंसिर
१३	फलफूल	जेठ	आषाढ	आषाढ - कार्तिक

स्रोत:कृषि विकास निर्देशनालय

५.२.६ पशुपन्छीको प्रकारअनुसार संख्या

स्थानीय तहअनुसार पाल्तु चौपाया संख्या र कृषक परिवार

क्र. सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	पाल्तु चौपाया								
			पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा संख्या	गाई/गोरु		रौंमा/भैसी		बाख्रा/च्याङ्गा		सुँगुर/बंगुर	
				कृषक परिवार संख्या	गाई/गोरु संख्या	कृषक परिवार संख्या	रौंमा/भैसी संख्या	कृषक परिवार संख्या	बाख्रा/च्याङ्गा संख्या	कृषक परिवार संख्या	सुँगुर/बंगुर संख्या
१	मिक्लाजुङ	६७५५	६३५८	३४९४	८३१४	१५४१	२७५५	४७७८	३२२४६	३१०४	१५२१६
२	लेटाङ	६६३०	६२७३	२७१८	६७७५	१५५४	२७६९	४४८५	४३३७४	३६१२	१४२९७
३	केरावारी	६५२२	६२७९	२८४१	७३०५	१३७३	२५१९	४६३९	४२१८९	३५६९	१४७३८
४	सुन्दरहरैचा	१४१९१	१२८१६	७९६०	१६३८७	२८३२	५५८५	९७४२	५१९७३	३४९८	१९५६४
५	वेलवारी	१२८३२	११३२८	५८६०	१२९९०	१७९९	३८६८	८४१६	४१४८९	४५७७	२४३६०

क्र. सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	पाल्नु चौपाया								
			पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा संख्या	गाई/गोरु		रौंमा/भैसी		बाख्रा/च्याङ्गा		सुँगुर/बंगुर	
				कृषक परिवार संख्या	गाई/गोरु संख्या	कृषक परिवार संख्या	रौंमा/भैसी संख्या	कृषक परिवार संख्या	बाख्रा/च्याङ्गा संख्या	कृषक परिवार संख्या	सुँगुर/बंगुर संख्या
६	कानेपोखरी	७७९२	७०९९	३९८४	९७७६	१६३३	३४५४	५४६१	२५३३१	२१८२	८४५८
७	पथरी शनिश्चरे	११००८	१०००८	५३९१	१२०१९	२१२९	३२६५	७०७१	२९०३५	४४०८	१७०८८
८	उर्लावारी	९३५५	८३७४	५०२४	११३७०	१४४५	२५४१	६०४०	२६२०३	३२२७	१६९२९
९	रतुवामाई	११३९७	१०५५८	८४९८	२२०४८	१३६२	३१३५	७११२	३५१२३	१०६१	४२७१
१०	सुनवर्षी	८८५८	७७०८	६४१३	१५९०१	१२०१	२३६५	५०३१	२०६४०	४८९	३३२८
११	रंगेली	९०७३	८२६६	७१४५	१९६३६	१११०	२३४२	५५२८	२८४५६	१०८७	३२७३
१२	ग्रामथान	६९०२	६१९८	४६४५	१२४५४	३७०	८८४	४५२७	२१०५७	२६२७	७०२२
१३	बुढीगंगा	५३८३	४५३३	२९२३	७३४२	३२९	७१२	३५०१	१६७९३	१४९९	४३७४
१४	विराटनगर	८९७३	६७४४	५१६३	१५९७६	१११४	२८०५	३८९७	१९६३१	४२२	१७४४
१५	कटहरी	५३५३	४७७६	३६७०	९५०८	२९४	८०२	३३२३	१५७१४	६६९	२११५
१६	धनपालथान	६९३५	५८९४	४५७१	१२०२५	३११	५५२	४४८३	१८८५९	२७४	५५१
१७	जहदा	७३६०	६४८९	५५५१	१३७२८	३१०	६८०	४२५५	२०३८१	५३०	८४०
	जम्मा	१४५३१८	१२९७०१	८५०५३	२१३५५३	२०६२९	४१०३४	९२२८९	४८८४९५	३६८३७	१५८१६९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.२.७ स्थानीय तहअनुसार पाल्नु पन्छीको संख्या र कृषक परिवार .

क्र.सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	पाल्नु पन्छी			
			कुखुरा		अन्य पन्छी	
			कृषक परिवार संख्या	कुखुरा संख्या	कृषक परिवार संख्या	अन्य पन्छी संख्या
१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	६७५५	४६०२	५४९६७	१४९८	१०६४७
२	लेटाङ नगरपालिका	६६३०	४७२७	७५२७४	६११	४३२०
३	केरावारी गाउँपालिका	६५२२	५२५७	७३२२७	८३०	६०९६
४	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	१४१९१	८८४६	२५३६५३	२१४५	२०८१७
५	बेलवारी नगरपालिका	१२८३२	८८७५	२१८५२६	२९५५	२७२८७
६	कानेपोखरी गाउँपालिका	७७९२	५४३१	९६५५३	१४१५	१३४०१
७	पथरी शनिश्चरे	११००८	७२०५	१२६२२५	२१९४	१७४९०
८	उर्लावारी नगरपालिका	९३५५	६३०९	८८४९४	२४९७	२०७७७
९	रतुवामाई नगरपालिका	११३९७	३६४०	५८८९६	१०५६	७०९७
१०	सुनवर्षी नगरपालिका	८८५८	२१७३	३०११३	१२३०	६८८१
११	रंगेली नगरपालिका	९०७३	३०१५	५७६८९	१९७३	१९७१७
१२	ग्रामथान गाउँपालिका	६९०२	३७३९	५५०३९	२२३४	२२३३०
१३	बुढीगंगा गाउँपालिका	५३८३	२०७५	६०८४५	१६३७	१९४९३

क्र.सं.	जिल्लाअनुसार स्थानीय तह	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	पाल्तु पन्ध्री			
			कुखुरा		अन्य पन्ध्री	
			कृषक परिवार संख्या	कुखुरा संख्या	कृषक परिवार संख्या	अन्य पन्ध्री संख्या
१४	विराटनगर	८९,७३	११८८	८२०७०	११७८	१३०७२
१५	कटहरी गाउँपालिका	५३५३	१७२१	२३३९२	१३८९	१२८२९
१६	धनपालथान गाउँपालिका	६९३५	९६६	७७६२	२१६०	२०३१२
१७	जहदा गाउँपालिका	७३६०	१२२६	१६७८४	२२५६	१९३८३
जम्मा		१४५३१८	७०९९४	१३७९५१०	२९२५६	२६१९४९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५.२.८ दुध तथा मासुको उत्पादन सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	विवरण	जम्मा संख्या	दुध दिनेको संख्या	दुध उत्पादन मे.	मासु उत्पादन मे.
१	गाइ गोरू	४७६,७८७	८५,१९७	७०,१३१	
२	राँगा भैसी	१२०,३९८	४०,४९४	१६,३६७	४,१७४.४०
३	भेडा	३५०			१.४३
४	खसी बाखा	४५८,२२२			२,१३१.२७
५	सुँगुर बंगु	६१,०७०			१,२१९.८१
६	चरा (कुखुरा)	१,९१२,५११			५,६७२.४२
७	हाँस	१५०,३९४			७१.७४
जम्मा			१२५,६९१	८६,४९९	१३,२७१.०८

स्रोत: कृषि विकास निर्देशनालय

५.२.९ माछा सम्बन्धी विवरण ।

मत्स्य ह्याचरीको विवरण ।

क्र.सं	मत्स्य ह्याचरीको नाम	ह्याचरी वालाको नाम:	गा.पा/न.पा	वडा नं	सम्पर्क नं	कैफियत
१	मत्स्य तथा कृषि फर्म	प्रमोद थापा	रंगेली	२	९८५२०२३७०१	कार्य
२	विनय मत्स्य तथा कृषि फर्म	भोजराज पोखरेल	कानेपोखरी	६	९८५२०५१७३६	कार्य
३	न्यू नेपाल एग्रो फर्म	मो. एहसान	विराटनगर	१७	९८०१३०७०००	पंगासियस
४	दिव्याणी कृषि फर्म प्रा. लि.	महेन्द्र प्रसाद मण्डल	धनपालथान		९८५२०२८२३९	कार्य
५	सरिता कृषि फर्म	अवधेश कुमार मण्डल	धनपालथान	३	९८६२१९८८५३	कार्य
६	तवदार विराट कमर्सियल एग्रिकल्चर एण्ड इन्मारोमेन्ट कम्पनी प्रा.ली	चुम नारायण तब्दार	बुढीगंगा गाउँपालिका	६	९८४२०२३४६२	कार्य
७	एग्री ब्रिडर्स प्रा.लि.	वस्नेत	बुढीगंगा गाउँपालिका	२		कार्य
८	तक्रिया कृषि फर्म	हरी आपागाई	कटहरी गाउँपालिका	७	९८५२०२३६३५	कार्य
९	आर आर मिल्ट फार्मिङ्ग एग्रीकल्चर रिसर्च सेन्टर	रमेश राय	कटहरी गाउँपालिका	१	९८०२७९६००४	कार्य

स्रोत: कृषि विकास निर्देशनालय

५.२.१० माछा नर्सरीको विवरण

क्र.सं	मत्स्य नर्सरी फार्मको नाम	नर्सरीकर्ताको नाम:	सम्पर्क नं	गा.पा./न.पा	वडा नं	कैफियत
१	मधुमल्ला कृषि फार्म हाउस एन्ड रिसोर्ट प्रा.लि.	ज्ञानेन्द्र बराल	९८५२०२५५५९/ ९८०१४०५५५९	बेलवारी	५	कार्प
२	न्यू एभरेष्ट माछा फार्म	मोहन राई	९८५२०२२८१२	बेलवारी	२	कार्प
३	न्यू लालभित्ति माछा फार्म			बेलवारी	२	कार्प
४	सृष्टि कृषि फर्म	नगेन्द्र श्रेष्ठ	९८६२१४३६३५	उर्लावारी	८	कार्प
५	प्रेम माछा फार्म	प्रेमलाल गोठी	९८११३७६७६	सुनवर्षी	४	कार्प
६	शसिकला कृषि फर्म	पन्चलाल चौधरी	९८४२०९६५१९	ग्रामथान	५	कार्प
७	शुभलक्ष्मि कृषि फार्म	कृष्ण बहादुर कार्की	९८२३७४३५६५	रंगेली	१	कार्प
८	देवराज तिलकराज कृषि फर्म	प्रदिप राय	९८०४०२९०७८	धनपालथान	२	कार्प
९	सहनी कृषि फर्म	चन्दन सहनी	९८१४३८५०१७	बेलवारी	९	कार्प
१०	सुर्य एग्रिकल्चर	नन्दन थापा	९८५२०२८४८८	पथरि	६	कार्प/ टिलापिया
११	चन्द्र सुर्य बहु फर्म प्रा लि	राजु सहनी	९८५२०४१८०५	सुन्दरहरैचा	१	कार्प
१२	कमलभोडा कृषि तथा माछा फर्म	राजिव थापा	९८४२०६९६८६	रंगेली	२	कार्प
१३	कसेनि माछा तथा भुरा उत्पादन केन्द्र	देवेन्द्र बस्नेत	९८४२०६७९३३	बेलवारी	५	कार्प
१४	केपलाङ्ग बहुउद्देश्य कृषि फार्म	भुपाल सिं राई	९८१५३४७४२३	रतुवामाई	९	कार्प
१५	एभरेष्ट पशु तथा कृषि फर्म	बावुराम कार्की	९८६९८११०१०	रतुवामाई	१०	कार्प
१६	एस.एण्ड एस. कृषि फार्म	सन्तोष घिमिरे	९८०४०५५६२५	सुन्दरहरैचा	२	कार्प
१७	रीश्री एकिकृत कृषि तथा पशुपंछी फर्म	टिकाराम घिमिरे	९८०८७९०९३९	उर्लावारी	८	कार्प
१८	नमुना बहुउद्देश्यीय कृषि फार्म	सुरेन्द्र बस्नेत	९८५२०४६७९२	सुन्दरहरैचा	२	कार्प
१९	एन्जिला अन्जुला कृषि फर्म	वविता खुलाल	९८१५३८१८९१	रतुवामाई	७	कार्प
२०	फ्रेस वाटर मल्टी एगो फर्म	सुजन कुमार श्रेष्ठ	९८०२७३८२३०	बुढीगंगा	७	पंगासियस

स्रोत:कृषि विकास निर्देशनालय

५.३ वन सम्बन्धी वर्तमान अवस्था

मोरङ जिल्लाको तराई, भाँवर, दून तथा चुरे खण्डको करिब १२०० मिटर सम्मको उचाईमा उष्ण प्रदेशिय सदावहार जंगल र केही पहाडी गा.वि.स.को १२०१ देखी २१०० मिटर सम्मका उचाईमा समशीतोष्ण पतभर जंगल अवस्थित छ । २००७ सालपूर्व यस जिल्लाको वन सम्पदाको उपभोग विर्ताको रुपमा रहेको बुझिन्छ । सो अवधिमा यो जिल्ला प्रसस्त वन जंगलले ढाकिएको थियो । सरकारी तवरवाटै वन जंगलको महत्व बोध हुँदै आयो । फलस्वरुप २०१३ सालमा जिल्लामा भएका सम्पूर्ण वन राष्ट्रियकरण गरीयो र वन जंगलमा निजी स्वामित्वको अन्त भयो । वन जंगलको राष्ट्रियकरणले जनतामा नकारात्मक सोचाई आई जति सक्दो छिटो आफ्नो स्वामित्वको जंगल उपभोग गर्न उन्मुख गरायो । उक्त कारणले वनको संरक्षण हुन नसक्दा राष्ट्रले धेरै क्षती भोग्नु पर्यो र वन क्षेत्रको क्षेत्रफल साँघुरिदै गयो ।

यहाँ एकातर्फ क्रमिक रूपले जनसंख्या तथा बसोवास बढ्ने अर्को तर्फ जंगलक्षेत्र घट्नेक्रम भएको देखिन्छ। हाल आएर यस जिल्लामा करिव २७ प्रतिशतको हाराहारीमा मात्र वन क्षेत्र रहेको छ।

वन जंगलमा सरकारी स्वामित्वको भावना हटाउन, सामुदायिक भावना बृद्धि गर्न, वन पैदावरको आवश्यकता स्थानीय व्यवस्थापनबाट पूर्ति गर्न स्थानीय आम्दानी र रोजगारी बृद्धि गर्नका लागि जनसहभागिता जुटाउन २०४९/५० देखी सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम जिल्ला जिल्लामा सुरुवात भएता पनि यस जिल्लामा २०५३ असोजमा मात्र प्रथम पटक बालुघाट सामुदायिक वनको रूपमा दादरवैरिया वडा नं. १ को उपभोक्ता समूहलाई हस्तान्तरण भएको पाईन्छ। मोरङ जिल्ला अन्तर्गत रहेको अन्य सरकारी वन क्षेत्रलाई व्यवस्थापन तथा उपभोग गर्न सामुदायिक वनको रूपमा १३४ वटा सामुदायिक वन ४, कवुलियती वन २ तथा धार्मिक वन १२ उपभोक्ता समूह गठन गरी विधिवत रूपमा हस्तान्तरण गरिएको छ।

५.३.१ वन तथा वनले ढाकेको क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	वनको वर्गीकरण	संख्या	क्षेत्रफल हे.	कैफियत
१	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन		१७,७४७.०९	
२	सामुदायिक वन	१३४	२१,६७०.२०	
३	साभेदारी वन	४	७,२६२.७६	
४	कवुलियती वन	२	७८.०२	
५	धार्मिक वन	१२	४६.९३	
जम्मा		१५२	४६,८०५.००	

स्रोत: जिल्ला वन कार्यालय मोरङ

५.३.२ अन्य वनको विवरण

सि.नं.	वनको वर्गीकरण	संख्या	क्षेत्रफल हे.	कैफियत
१	निजी वन दर्ता	६३८	७७६.५८	
२	सार्वजनिक जग्गाको वन	विभिन्न क्षेत्र	१०.४	
३	नदी उकास, हैसियत विगेको वनक्षेत्रलाई पुनः वन क्षेत्रको रूपमा स्थापना गर्ने र जडीबुटी खेती विस्तार		५१.६८	
जम्मा			८३८.६६	

स्रोत: जिल्ला वन कार्यालय मोरङ

५.३.३ स्थानीयतह अनुसार वनको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	वन क्षेत्र हे.	अन्यत्र रुख भएको क्षेत्र हे.	जम्मा हे.	कैफियत
१	बुढीगंगा गाँउपालिका	३,७४७.७८	२०७	३,९५४.७८	
२	धनपाल थान गाँउपालिका	०	०	०	
३	ग्रामथान गाँउपालिका	११.३४	४.५	१५.८४	
४	जहदा गाँउपालिका	१.०८	०.६३	१.७१	
५	कानेपोखरी गाँउपालिका	१४.४९	०.३६	१४.८५	
६	कटहरी गाँउपालिका	०	१.४४	१.४४	

क्र.सं	स्थानीय तहको नाम	वन क्षेत्र हे.	अन्यत्र रख भएको क्षेत्र हे.	जम्मा हे.	कैफियत
७	केरावारी गाँउपालिका	१,५९०.८४	१०५.२१	१,६९६.०५	
८	मिकलाजुँग गाँउपालिका	०.४५	०.३६	०.८१	
९	बेलवारी नगरपालिका	१४,५०४.१३	९३७.९८	१५,४४२.११	
१०	लेटाँग नगरपालिका	१४,९३७.३०	६५०.७९	१५,५८८.०९	
११	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	९,०१०.३५	६१०.२	९,६२०.५५	
१२	रंगेली नगरपालिका	५९२.६५	८१.२७	६७३.९२	
१३	रतुवामाई नगरपालिका	०	१.०८	१.०८	
१४	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	०	०	०	
१५	सुनवर्षी नगरपालिका	२,२१९.९४	२३८.४१	२,४५८.३५	
१६	उर्लावारी नगरपालिका	०	१.५३	१.५३	
१७	विराटनगर महानगरपालिका	१७४.४२	११.८८	१८६.३	
	जम्मा	४६,८०४.७७	२८५२.६४	४९,६५७.४१	

स्रोत: जिल्ला वन कार्यालय मोरङ

५.४ वन पैदावार

प्रदेश वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत यस जिल्लाको सरकारद्वारा व्यवस्थित वन (कानेपोखरी र लेटाङ) बाट ढलापडा संकलन गर्ने कार्यक्रमबाट ८२,२११.२५ क्यू.फि. काठ र ५३.०० चट्टा दाउरा उत्पादन एवं संकलन भएको छ। यस जिल्लाका ४७ वटा सामुदायिक वनहरूबाट चालु आ.व. २०७८/७९ मा १,८१,६४४.९७ क्यू.फी. काठ र २८३.४५ चट्टा दाउरा उत्पादन एवं संकलन भएको छ। यस अवधिमा निजी नम्बरी आवादीबाट २,२०,९१२.२ क्यू.फी. काठ र ७७१.४९ चट्टा दाउरा उत्पादन भएको छ।

(अ) आ.व. २०७८/७९ मा सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, सामुदायिक वन, निजी (नम्बरी आवादी), साभेदारी वन र धार्मिक वन व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयनबाट उत्पादन भएको वन पैदावारको विवरण

सि.नं.	वनको किसिम	उत्पादन			विक्री वितरण		
		काठ (क्यू.फी.)	दाउरा (चट्टा)	जडिबुटी (के.जी.)	काठ (क्यू.फी.)	दाउरा (चट्टा)	जडिबुटी (के.जी.)
१	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन	८२,२११.२५	५३	५६,४५०	५६,१६२.७५	४३.२५	५६,४५०
२	सामुदायिक वन	१,८१,६४४.९७	२८३.४५		२५,१२८.५८	६९.७५	
३	निजी (नम्बरी आवादी)	३,२०,९१२.२	७७१.४९	६,०००	३,२०,९१२.२	६०००	६,०००
४	साभेदारी वन	१९,५४६.५८	१२.५	०	४१,९३८.०३	७७.५	०
५	धार्मिक वन	१,१७३.१५	१.३५				
	जम्मा	६,०५,४८८.१५	१,१२१.७९	६२,४५०.००	४,४४,१४१.५६	६,१९०.५०	६२,४५०.००

स्रोत डिभिजन वन कार्यालय, मोरङ २०७९

५.५ काठ दाउरा विक्री वितरण

उत्पादित वनपैदावारबाट यस जिल्ला भित्रका उपभोक्ताहरूलाई वनपैदावारको सहज आपूर्ति गराउनु पनि यस कार्यालयको कार्य जिम्मेवारी भित्र पर्दछ। काठ दाउरा विक्री वितरण व्यस्थापन गर्ने सिलसिलामा यस कार्यालय मार्फत जिल्ला

वनपैदावार आपूर्ति र साभेदारी वन व्यवस्थापन समूहहरुबाट जम्मा २२७२ घरपरिवार तथा संघसंस्थालाई जम्मा ८०,०७८.२७ क्यू.फी.काठ र ७८.५ चट्टा दाउरा विक्री वितरण गरिएको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख छ।

क्र.सं.	वितरण गर्ने निकाय	घरधुरी/संस्था	काठ (क्यू.फी.)	दाउरा (चट्टा)
१	जिल्ला वनपैदावार आपूर्ति समिति			
१ (क)	घरकाज प्रयोजन	५९३	३०,१०१.९६	०
१ (ख)	विकास निर्माण प्रयोजन	८	१,१३२.८८	०
१ (ग)	आगलागि पिडित	२५	८६४.२	०
१ (घ)	धार्मिक/दाह संस्कार प्रयोजन	७	४८.२५	५९.५
२	लाटीभोडा साभेदारी वन	११८	३४५२	६
३	लोहन्द्रा केरावारी साभेदारी वन	१२५०	३७,९३६.६६	०
४	बेलवारी चिसाड साभेदारी वन	२५५	६,४९४.३७	११
५	पथरी शनिश्चरे साभेदारी वन	१६	४७.९५	२
जम्मा		२,२७२	८०,०७८.२७	७८.५

स्रोत डिभिजन वन कार्यालय, मोरङ २०७९

५.६ नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

यस जिल्लामा जलाधार क्षेत्र केही मात्रामा भए पनि सिमसार क्षेत्र नगन्य मात्रामा पाईन्छ। साधारणतया जलाधार क्षेत्र भन्नाले खोला, नदी वा पानी बगेको ठाउँलाई जनाउछ। जलाधारको लागी चिसांग, तेली, सोल्टी, सुनभोडा, खदम, डाँस, मावा, लोहन्द्रा, तेली, केसलिया बुढी तथा सिङ्गाघिया मुख्य रूपमा रहेको छ। सीमसार क्षेत्र भन्नाले नदी, ताल, जलाशय एवं वनजंगल तथा आवादी क्षेत्रमा पानीले सधैँ भिजेको वा पानी भएको स्थान भन्ने बुझिन्छ। 'सिम' र 'सार' दुई शब्द मिली सिमसार शब्द बनेको हो। यसको अर्थ सिमले पानी नसुक्ने जमिन तथा सारले पानी भन्ने बुझाउँछ। यस्ता क्षेत्रमा वनस्पति, जीवजन्तु तथा चराचुरुङ्गीहरु प्रशस्त मात्रामा पाउनुका साथै यिनीहरुको बासस्थानको रूपमा लिईन्छ र विभिन्न प्राणीहरुलाई वासस्थान प्रदान गर्दछ। सीमसार क्षेत्रलाई जैविक विविधता तथा कृषि उर्वरा भुमी को दृष्टिकोणले अत्यन्तै महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा लिइन्छ। यस सीमसार क्षेत्रमा विभिन्न जलाशयमा पाईने वनस्पति तथा जीवजन्तुहरु पाइन्छ। यस जिल्लामा संरक्षणको रूपमा बेलवारी गा.वि.स.को वेतना सिमसार क्षेत्रलाई लिन सकिन्छ। जिल्लाका पथरी तथा शनिश्चरे गा.वि.स. का केही क्षेत्रमा सिमसार क्षेत्र भएपनि सो क्षेत्रको विकासमा आवश्यक ध्यान कुनै क्षेत्रको पनि पुगेको छैन। वेतना सिमसार क्षेत्र हाल आएर एक पर्यटन तथा मनोरञ्जनको लागि आकर्षक ठाँउको रूपमा विकास भएको छ।

सि.नं.	जलाधार तथा सीमसार क्षेत्रको नाम	क्षेत्रफल	कैफियत
१	वेतना सिमसार क्षेत्र	करिव ६५ विगाहा	बेलवारी
२	हसिना सिमसार क्षेत्र	करिव ३२ हेक्टर	सुन्दरहरैचा
३	वेतेनी सिमसार क्षेत्र	करिव २० विगाहा	उर्लावारी
४	अमना(सिसैली) सिमसार क्षेत्र	करिव २० विगाहा	बेलवारी

५.७ जैविक विविधता

पृथ्वीमा वा कुनै भौगोलिक क्षेत्रमा रहने विशेष जीवन जगतको विविधता एवं भिन्नता नै जैविक विविधता हो। यसमा कुनै पनि जीवजन्तु, सुक्ष्मजीवाणु, वनस्पति एवं तिनीहरुको जीवनशैली तथा वातावरणीय कार्य प्रणाली समावेश हुन्छ। आफ्नो उत्पत्ति स्थानमा मात्र पाइने वा रहने जीवजन्तु तथा वनस्पतिलाई "रैथाने प्रजाती" भन्ने गरिन्छ। यस जैविक विविधतालाई वंशाणुगत जैविक विविधता (Genetic Bio Divercity), प्रजातिगत जैविक विविधता (Species Bio Divercity) र परिस्थितीगत जैविक विविधता (Ecosystem Bio Divercity) गरी तिन भागमा विभाजन गरिन्छ।

मोरङ जिल्ला अन्तर्गत भएका सरकारी तथा सामुदायिक वनहरुमा प्रायः साल प्रजातिको रुखको बाहुल्यता रहेको छ।

सरकारी वन अन्तर्गतको बेलवारी पथरी खण्डको उत्तरी वन खण्डलाई जैविक विविधताको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण ठानिएको छ । यस क्षेत्रमा जैविक विविधताको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण ठानिए पनि उक्त वन क्षेत्रमा के कुन प्रजातिका कति रुख विरुवा तथा जिवजन्तुहरु पाईन्छन् हाल सम्म सर्वेक्षण तथा गणनाको कार्य नभएकोले एकिकन गर्न भने सकिएको छैन । सामुदायमा वन हस्तान्तरण पश्चात वन संरक्षण राम्रो भएको हुंदा सामुदायिक वनमा विभिन्न प्रजातिका रुख विरुवाहरुको संख्या वृद्धि भएको अनुमान गरिएको छ ।

वन्यजन्तुको पुरानो वासस्थानहरु वन फडानी, चरण, आगलागी तथा अतिक्रमणका कारणले मासिदै गएकोले वन्यजन्तुको संख्या दिनानुदिन घट्दै गइरहेको छ । त्यस्तै चोरी शिकारीका कारणले पनि वन्य जन्तुको संख्या तथा प्रजातिहरु मासिदै गई रहेका छन् । यसरी मोरङ्ग जिल्लाको जैविक विविधतालाई हेर्दा धेरै विविधता भए पनि जिल्ला अन्तर्गत पाइने वनस्पति तथा वन्य जन्तुको वास्तविक स्थितिका बारेमा अनुसन्धान र गणनाको अभावमा ठोस तथ्याङ्क नभेटिएता पनि स्थलगत अनुभव तथा सहायक सूचनाको आधारमा पाईएका तथा थाहा भएका विभिन्न प्रकारका वनस्पति, जिव तथा वन्यजन्तुहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

५.७.१ प्रमुख रुख विरुवाका प्रजातिहरु

साल	क्यामुना	सिमल	दबदबे	खयर	टुनी
अस्ना	सान्दन	डुम्री	मलातो	सिसौ	पाँचपाते
कर्मा	चिलाउने	गायो	पाडरी	सिरीष	ओदाल
बरो	लाम्पाते	नेवारो	सतिसाल	लटहर	हल्लुडे
हरो	छतिवन	बोहोरी	रानीकुसुम	खमारी	पिठारी
जामुना	चाँप	काउलो	पलास	दार	बोटधगरो
कदम	टिक	बकाइनो	सल्ला	देवदारु	कटुस
वर	वाँस	बाँभ	उत्तिस	लाँकुरी	पिपल
साज	करा	असोक	बेल	ताडी	निम
करम	रातो हडग्रायो	सेतो हडग्रायो	साभ	कैदल	राजवृक्ष
मैना	असारे	धतरुङ्गो	खोसाने	मदाने	लालीगसराँस
वनधान	वनकेरा	वनसुपारी	वनसुन्तला		

५.७.२ प्रमुख फलफुलका प्रजातिहरु

आँप	अम्बा	नस्पाती	कागती	निबुवा	भोगटे
केरा	अनार	मेल	नरिवाल	सुपाडी	दारिम
जुनार	लप्सी	सुन्तला	तित्री	अमला	मेवा
वडर	कटहर	सरिफा	अत्ता	सपेता	

५.७.३ प्रमुख लहराका प्रजातिहरु

बेद	पानी तरुल	मल्लिडो	चौलाने	घोर्ला	पाखा तरुल
बाँदर भुल्ला	कुवापाट	देब्रे	गिठ्टा	भालिङ्ग	भ्यागुत्ते लहरो
विराली	भ्याकल	पाडपाड	मोहीलहरो	दुदे	भ्यागना
थकौली	चरचरे	वनतरुल	पानी लहरो	जागवेली	पाग्रा लहरो
पान	काका				

५.७.४ प्रमुख जडिबुटीका प्रजातिहरु

चानमरुवा	बेल	अमला	बरो	पिप्ला	वनप्याज
रुदीलो	जेठीमधु	हडुचुर	चाबो	गुर्जो	बलुभार
अम्बल	सिकारी लहरो	आँक	ब्यर	कुरिलो	सिन्दुरे
अविजालो	सहस्रमूली	भलेत्रो	बर्मेली धनिया	अर्चल	रातो च्याउ
तितेपाती	घोडताप्रे	विरि	कैजल	भैसी काँडा	जंगले चित्त
राजवृक्ष	दुध खिरो	हरो	आँखा तरुवा	काली निगुरो	चुवा
हाडजोर	इन्द्रणी	सानो काउछो	कमरु	बाँको	गुजर गानो
कर्थाक	धसुरे	वाटुल पाते	पानी अमला	बलुड्यांग्रो	वन कपास
पाखनवेद					

५.७.५ प्रमुख भारका प्रजातिहरू

थाक्कल	दतिवन	मोटे अरचल	सिरु	चरुम्फो	धोतिसरो
सालिम्बो	तिते	सल्ले	वहविश	विर्ना	गोल कांकी
बावियो	बलेनी	देउली	विही	कास	कुश
गरलायातो	वित्रिसाग	कुखुरे	भाटी	कुकरडाइनो	सानो तारा
मगरकाँची	च्याउ	कालुङ्गे	लज्जावती	डाँगेखर	बन करेला
मोरङ्गे	गोब्रे	पिरेँभार	कल्च्यूडो	इलामे भार	कवाई पात
उन्यू	मुढे	लुतेक्षरो	चुयल	निगुरो	कानचिनो
भरी	करकुस	कुरो	पानीसरो	सुनाखरी	दुवो
चरी अमिलो					

५.७.६ प्रमुख जंगली जनावरहरू

चित्तल	दुम्सी	ठोटरी	मलसाप्रो	बंदेल	खिरखिरे
स्याल	चितुवा	बाँदर	लोखर्के	ढेडु	पाटेबाघ
ब्बाँसो	सालक	बनढाडे	जरायो	हाती	मृर्ग
लंगुर	घोरल	भालु			

५.७.७ प्रमुख पन्छीहरू

मयुर	लुईचे	ढुकुर	सुंगा	मैना	कोइली
हुट्टियाउ	हुचिल	चिल	बाज	फिस्टो	चमेरो
गौथली	रानीचरी	भद्रायो	काफल पाक्यो	सिम कुखुरा	डुकडुके
बकुल्ला	पानी हाँस	भ्याकुरा	माटीकोरे	कोटेरो	ठेउवा
हलेसो	परेवा	रुप्पी	काग	भगेरा	लाटकोसेरो
विरु	चिवेचरी	जुरेली	बेसारे	बुल्लुले भ्याकुर	कालिज
तित्रा	गरुड	बट्टाई	राजधनेश	सानो धनेश	न्याउली
ठकठके	काकाकुली				

५.७.८ प्रमुख घर्सने प्रजातिहरू :

गोमन सर्प	करेत सर्प	सिरिसे सर्प	धामन सर्प	हरेउ सर्प	ढोडिया सर्प
गनगवाली सर्प	अजिंगर	गुवेँ सर्प	छेपारो	गोहोरो	भाइपर
हरहरे सर्प					

५.७.९ प्रमुख लघुवन पैदावार :

बाँस	निगालो	अम्लिसो	सनपाट		
------	--------	---------	-------	--	--

५.७.१० प्रमुख किरा फट्याङ्ग्राहरू

मौरी	खागो	पुत्को	कठेउरी	गोब्रेकिरा	जुका
विच्छी	खजुरो	भुसिले	बारुलो	अरिंगाल	शंखेकिरा
बच्छ्यू	माकुरा	अपामठे	डाँस	पतेरो	बनसाङ्लो

५.७.११ प्रमुख माछाहरू :

रहु	नैनी	भाकुर	बुआरी	ग्रासकार्भ	सिउर
सिङ्गे	ट्यांग्रा	पैया	कवाई	वाममाछा	पोथी
कमानकार्भ	गैची	भ्रिङ्गे	गराई	अन्धावाम	

पूर्वाधार तथा पर्यटन तथ्याङ्क

६.१ सार्वजनिक यातायात

क) सडक :

सडक विभागले सन् २०१५/१६ मा प्रकाशन गरेको प्रतिवेदनका आधारमा मोरङ जिल्लामा रणनीतिक सडक सञ्जाल अन्तर्गत जम्मा २१६.२३ किलोमिटर सडक रहेको छ । जसमा १५३.०३ किलोमिटर सडक कालोपत्रे भएको, ३९.९० किलोमिटर सडक ग्राभेल अवस्थामा र २३.३० किलोमिटर सडक कच्ची रहेको देखिन्छ । कोशी प्रदेश अन्तर्गतको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त तथ्याङ्कका आधारमा मोरङ जिल्लामा पूर्व पश्चिम राजमार्गको ३६.३ किलोमिटर, कोशी राजमार्गको १६.४६ किलोमिटर, हुलाकी राजमार्गको २४ किलोमिटर तथा मदन भण्डारी राजमार्गको ७.०८ किलोमिटर सडक खण्ड मोरङ जिल्लामा पर्दछ ।

ख) जिल्ला सदरमुकामदेखि विभिन्न स्थानसम्मको दुरी

सि. नं.	स्थान		दुरी कि.मी.	सि. नं.	स्थान		दुरी कि.मी.
	देखि	सम्म			देखि	सम्म	
१	विराटनगर	इटहरा	७५	२८	विराटनगर	भेडेटार	५८
२	विराटनगर	दुहवी	१४	२९	विराटनगर	मधुमल्ला	६६
३	विराटनगर	इटहरी	२३	३०	विराटनगर	धनकुटा	९५
४	विराटनगर	विराटचोक (पुष्पलाल चौक हुदै)	३५	३१	विराटनगर	खाँदबारी	१७३
५	विराटनगर	बेलबारी (पुष्पलाल चौक हुदै)	४०	३२	विराटनगर	भोजपुर	२०१
६	विराटनगर	उर्लावारी	६०	३३	विराटनगर	बसन्तपुर	१३४
७	विराटनगर	दमक	६९	३४	विराटनगर	तेह्रथुम म्यांलुङ	१६०
८	विराटनगर	विराटमोड	९६	३५	विराटनगर	जितपुर	१३०
९	विराटनगर	ताप्लेजुङ	३३३	३६	विराटनगर	ओखलढुङ्गा	२५५
१०	विराटनगर	इटहरी-कानेपोखरी-रंगेली	६६	३७	विराटनगर	काठमाण्डौ	५४१
११	विराटनगर	इटहरी- डाँछीखोला- विहिबारे	५६	३८	विराटनगर	खुर्कोट- काठमाण्डौ	३९४
१२	विराटनगर	इटहरी-पकली-बकलौरी	३२	३९	विराटनगर	धनगढी	८२६
१३	विराटनगर	इटहरी-बाँसबारी-डाँगीस्कूल	४२	४०	विराटनगर	नेपालगञ्ज	७८९
१४	विराटनगर	इटहरी- बेलबारी	५४	४१	विराटनगर	कलैया	३३६
१५	विराटनगर	कानेपोखरी-लेटाङ-जाँते	६१	४२	विराटनगर	विरगञ्ज	३२४
१६	विराटनगर	केराबारी	४५	४३	विराटनगर	कञ्चनपुर - गाइघाट	१४१
१७	विराटनगर	बयरवन	६०	४४	विराटनगर	जनकपुर	२११
१८	विराटनगर	डाँगीहाट- बाहुनी	५१	४५	विराटनगर	तुलसीपुर-दाङ	६८८
१९	विराटनगर	लेटाङ	५४	४६	विराटनगर	नारायणगढ	४०२
२०	विराटनगर	पथरी	५७	४७	विराटनगर	हेटौंडा	३२१
२१	विराटनगर	इनरूवा	४३	४८	विराटनगर	पोखरा	५३०
२२	विराटनगर	दहवी-इनरूवा-मधुन	३९	४९	विराटनगर	कञ्चनपुर - फत्तेपुर	९३
२३	विराटनगर	दुहवी-देवानगञ्ज	२८	५०	विराटनगर	भैरवहा	५२९
२४	विराटनगर	धरान	४१	५१	विराटनगर	मलंगवा	२५१
२५	विराटनगर	काँकरभित्ता	११६	५२	विराटनगर	महेन्द्रनगर	८५४
२६	विराटनगर	गोलघाप	११४	५३	विराटनगर	राजाविराज	९७
२७	विराटनगर	गौरीगञ्ज	९४	५४	विराटनगर	सिराहा	१७०
२८	विराटनगर	भद्रपुर	११५	५५	विराटनगर	सुर्खेत	८५५

ग) हवाई सेवा

मोरङ जिल्लामा भएको एक मात्र विमानस्थल विराटनगर आन्तरिक विमानस्थलका रूपमा सन् १९५८ जुलाई ६ देखि सञ्चालनमा रहेको विराटनगर विमानस्थलको धावन मार्ग १,५०० मिटर लामो छ भने उचाइ समुद्र सतहदेखि ७३.८ मिटर रहेको छ। यस विमानस्थलमा विभिन्न हवाईसेवा कम्पनी - बुद्ध, यती, सौर्य, श्री र नेपाल एयर) का विमानहरूले दैनिक हवाई यात्राको सेवा प्रदान गरिरहेका छन्। नागरिक उड्डयन कार्यालय विराटनगरको सन् २०२२ को तथ्याङ्कलाई हेर्दा यो विमानस्थलबाट एक वर्षको समयावधिमा विभिन्न हवाई सेवा प्रदायक कम्पनीका विमानबाट जम्मा १३,६१४ पटक उडान र अवतरण मार्फत् ७,६४,२३७ जना यात्रु आवतजावत गरेको देखिन्छ। सोही वर्षको तथ्याङ्कलाई हेर्दा वर्षमा सबैभन्दा बढी उडान तथा अवतरण अक्टोबर महिनामा भएको देखिन्छ। सो महिनामा १,४०४ उडान मार्फत् ७१,६६५ यात्रु आवतजावत गरेको देखिन्छ। Apron (Aircraft Parking) Capacity: ATR (72 Type Aircraft) पाँच वटा रहेको यो विमानस्थल, यात्रु आवागमनका आधारमा काठमाडौँ र पोखरा विमानस्थलभन्दा पछि नेपालको सबैभन्दा व्यस्त आन्तरिक विमानस्थलका रूपमा पर्दछ। तलका तालिकामा विमानस्थल सम्बन्धी सामान्य जानकारी तथा उडान तथा अवतरण सम्बन्धी जानकारी प्रस्तुत गरिएको छ।

विमानस्थल सम्बन्धी सामान्य जानकारी

S.N.	Description	Value
1.	Runway Length	1500 m
2.	Runway Breadth	30 m
3.	Surface Type	Bitumen
4.	Apron (Aircraft Parking) Capacity	5 ATR-72 Type Aircraft
5.	Elevation/Reference Temperature	73.8m (242 ft)/40°C (June)

स्रोत: नागरिक उड्डयन कार्यालय, विराटनगर।

Flight Movement Record 2022

S. N.	Month	Aircraft			Passengers			Cargo(In kgs)		
		Arrival	Departure	Total	In	Out	Total	In	Out	Total
१	January	५४७	५४७	१०९४	३३६१०	३१३३१	६४९४१	२२०९२.३१	१९८०६.६९	४१८९९
२	February	५६४	५६४	११२८	३२९९०	३४१२१	६७१११	२२३८६.२६	१७८२७.५३	४०२१३.७९
३	March	५९१	५९१	११८२	३४९८०	३५३२१	७०३०१	२१९०२.४६	२३८००.५५	४५७०३.०१
४	April	५५८	५५८	१११६	३४९५२	३४३१३	६९२६५	२५२६०.३९	२५९०९.२३	५११६९.६२
५	May	५७४	५७४	११४८	३१२१६	३४०२८	६५२४४	२३३५५.४९	२८०३४.४६	५१३८९.९५
६	June	५३५	५३५	१०७०	२८५९७	३००७४	५८६७१	२५६५८.०६	२४२४४.१२	४९९०२.१८
७	July	५५७	५५७	१११४	२८७०४	३०६४९	५९३५३	२९१३२.६९	२०५९३.४	४९७२६.०९
८	August	५१४	५१४	१०२८	२८५८२	२८६२२	५७२०४	२६१२१.८९	२७८५८.३२	५३९८०.२१
९	September	५५६	५५६	१११२	३२३०४	२६८५३	५९१५७	३१७१९.६१	३४८२०.२४	६६५३९.८५
१०	October	७०२	७०२	१४०४	३५४४७	३६२१८	७१६६५	२३३८७.५५	२०२२२.६५	४३६१०.२
११	November	५७४	५७४	११४८	२७०९४	३१२६२	५८३५६	२५३४१.०७	३०२३६.५	५५५७७.५७
१२	December	५३५	५३५	१०७०	३१०९८	३१८७१	६२९६९	२५०७४.९९	१८७३०.७७	४३८०५.७६
	G.Total	६८०७	६८०७	१३६१४	४८५०५	३८४६६३	७६४२३७	३०१४३२.८	२९२०८४.५	५९३५१७.२३

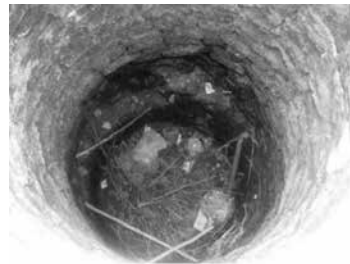
स्रोत: नागरिक उड्डयन कार्यालय, विराटनगर।

६.२ पर्यटन तथा मनोरञ्जन

६.२.१ प्रमुख पर्यटकीय, धार्मिक तथा ऐतिहासिक क्षेत्रहरू

१. विराट राजाको दरवार

विराट राजाको दरवार क्षेत्रलाई भेडियारी समेत भन्ने गरिन्छ। यो ऐतिहासिक स्थल विराटनगर महानगरपालिकाको वडा नम्बर १८ मा अवस्थित छ। यो दरवार करिब अढाई किलोमिटरको क्षेत्रमा फैलिएर रहेको छ। विराट दरवारसम्बन्धी प्रकाशित शोधपत्र, लेख र समाचार सामग्रीमा उल्लेख भएअनुसार महाभारत कालमा यस क्षेत्रमा पाण्डवहरू गुप्तवासका लागि आएका थिए। विराट राजाको दरवार रहेको यो क्षेत्रमा पाण्डवहरूको गतिविधि चियो गर्न दुर्योधनले भेदियारी (गुप्तचर) पठाएका थिए। भेदियारी आएको स्थान भएकाले त्यसको अपभ्रंश भई यो ठाउँको नाम भेडियारी भएको भन्ने जनवश्र्वास छ। दरवारको भग्नावशेष क्षेत्र भनेर यहाँ करिब ५ कट्टा जग्गा तारको बारले घेरिएको छ। यहाँ ईटका टुक्रा र माटोको थुम्को जस्तो भाग छ। दुइ-तीनवटा रुख र बाँसको सानो भ्याड पनि यहाँ छ। यहाँ रहेको रुखलाई कोट्याउँदा रगत जस्तो पदार्थ निस्कने भएपनि अझैसम्म यो के को रुख हो भनी स्थानीयवासीहरू बताउन सक्दैनन्। त्यसबेला यहाँ मन्दिर र गर्भगृह रहेको तथा ४० वटा पञ्चमार्क भएको चाँदीका मुद्रा पनि भेटिएको तथ्य सार्वजनिक भएको थियो। विराट दरवार सम्बन्धी भएको शोध र प्रकाशित लेख तथा स्थानीयवासीको भनाई अनुसार ईटाले बनेको सात फिट अग्लो चौतारीमाथि ४५ र ४७ फिट लामो गर्भगृहहरू पाइएका थिए। विराट दरवार भग्नावशेष क्षेत्र आसपासमा आधा दर्जनभन्दा बढी पोखरीहरू पनि छन्। जसलाई स्थानीयवासीहरूले उक्त समयमा विभिन्न प्रयोजनका लागि बनाईएको बताउँदछन्। पुरातत्व विभागले २०२४ सालमा यो स्थल उत्खनन गरी २२ सय वर्ष पुराना पुरातात्विक महत्वका सामग्रीहरू प्राप्त गरेको थियो। तर हाल संरक्षण र उचित सुरक्षाको अभावमा यो स्थान पर्यटकीय एवं पुरातात्विक महत्वको हुँदाहुँदै पनि ओभ्हेलमा पर्दै गएको छ। दरवार क्षेत्रमा विभिन्न समयमा पाइएका केही ईटा र माटाका मुर्ति तथा भाँडाकुँडा स्थानीय कमलकिशोर यादवले संग्रह गरेका छन्। भग्नावशेष क्षेत्र नजिक रहेको उनको घर पुग्ने हो भने ती वस्तु हेर्न सकिन्छ। यस ठाउँमा हाल पनि पातला, लाम्चा र आधापाकेका ईटा तथा इनार, घरका जगका अवशेष र पोखरीहरू अझै पनि प्रसस्तै देख्न सकिन्छ।

२. राजा धनपाल गढी

धनपालगढी विराटनगरदेखि करिब २१ किमी उत्तरपूर्वमा पर्दछ। बेलवारी नगरपालिकाको कसेनी बजारबाट करिब २ किलोमिटर उत्तरतर्फ यो स्थान अवस्थित छ।

चारैतिर बस्तिले घेरिएको ३५ विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको सानो जंगलभित्र धनपाल राजाको ऐतिहासिक दरवारको अवशेषमात्र बाँकी रहेको छ। धनपाल राजाले खनेका ९ वटा पोखरीमध्ये ३ पोखरी अझै बाँकी रहेको छ। यस क्षेत्रका थारु समुदायले धनपाल राजाको मन्दिरमा आई पूजाआजा गर्नेगरेको पाइन्छ। धनपाल गढीमा रहेको मन्दिरभित्र पित्तलको हात्तीमा चढेको राजा धनपालको मूर्ति र ठुलठुला ९ वटा घण्टी भेटिएको स्थानीयवासीहरू बताउँदछन्। यस क्षेत्र वरिपरि रहेको पर्खालको भग्नावशेष तथा ईटको टुक्रा हेर्दा यो करिब १००० वर्ष पुरानो रहेको अनुमान गरिएकोछ। यस सम्बन्धमा स्थानीयवासी

श्री बुद्धिविनोद गिरीका अनुसार राजा धनपालकी छोरी फूलवादेवी असाध्यै राम्री र ताकतवर भएकाले उनले आफ्नी छोरीलाई पराजित गर्नेलाई राजकुमारी दिने निधो गरेका थिए र भारतबाट आएका अल्लाहरुदल नामका राजकुमारले राजकुमारीसँग कुस्तीमा पराजय भोगेपछि धनपालसँगै युद्ध गरेका थिए । धनपालसँग पनि हारेपछि अल्लाहरुदलले छलकपट गरेरे हजाम मार्फत दाहि काट्ने निहुँले धनपालको घाँट काट्न लगाएर आफ्नो सेना परिचालन गरी राजकुमारीको अपहरण गरेका थिए । त्यसपछि राजा धनपालको गढी सुनसान भएको जनविश्वास रहेको छ । यस विश्वास अनुसार अहिले पनि हजामहरु यस स्थानमा छुरा, कैची लिएर प्रवेश गर्दैनन् ।

धनपाल गढीको पोखरीमा दुर्लभ रातो र सेतो कमलको फूल पाइन्छ । चराचुरुंगी र विभिन्न प्रकारका वनस्पतिहरु पाइने कुरा स्थानीय ठमनाथ घिमिरे बताउँदछन् ।

धनपाल गढी परिसरमा पुरातात्विक अध्ययनका लागि प्रशस्त अभिलेखहरु पाइन्छ । यस क्षेत्रको जमिन मुनि अझै धेरै यस्ता पुरातात्विक अभिलेखहरु पाउन सकिने अनुमान गरिएको छ । हालसम्म पाइएकामध्ये ईनारको पाटा, ताम्रपत्र, किपट र वरिपरि रहेका पर्खालका भग्नावशेष ईटाहरु छन् ।

३. राजारानी पोखरी (धिमाल दरबार)

विराटनगरदेखि करिब ५० किमी उत्तरपूर्वमा पर्ने राजारानी क्षेत्र लेटाङ नगरपालिकामा पर्दछ । यो पोखरी करिब २० हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । जसमा १४० मीटर गोलाईको रानी पोखरी र ७५० मीटर गोलाईको राजा पोखरी छ भने दुई पोखरीको उत्तरपूर्वमा सुक्नलागेको सानो छोरी पोखरी रहेको छ ।

युवा धिमालहरूबीच धिमालहरूको पहाड भनेर चिनिने यस राजारानी धिमाल पोखरीको आफ्नै धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्व रहेको छ । वरिपरि डाँडैडाँडाले छेकिएको उपत्यका भैं देखिने राजारानी क्षेत्रमा तीन वटा पोखरी र धिमाल तथा मगर समुदायले पूजा गर्नेगरेका दुई मन्दिरहरू छन् । यसबाहेक यहाँको विशेषताको रूपमा पोखरीमा रहेका विभिन्न जातका रूखमा सुनाखरी फूलहरू पाइन्छ ।

धिमालहरूको भनाइ अनुसार परापूर्वकालमा धिमाल जातिहरूको बसोबास रहेको थियो । २०५७ सालमा उक्त क्षेत्रको खोज गरी २०५८ सालदेखि यस क्षेत्रमा पूजाआजा गर्दैआएको धिमाल समुदायका बृद्धहरु बताउँछन् । राजारानी क्षेत्रको उत्तरतर्फ धिमालहरूले पूजा गर्ने देवीथान छ । उक्त थानमा आ-आफ्नो गच्छे अनुसार बोका, कुखुरा, हाँस, परेवा बली दिने गरेको पाइन्छ ।

किम्बदन्ति अनुसार यस क्षेत्रका सत्य राजा र सत्य रानीले राज्य गरेका थिए । यहाँका राजाले विराट राजासँग लडाईँ गर्न जाँदा सेतो र कालो परेवा लिएर गएका थिए । सेतो परेवा फर्केर आएमा जित र कालो परेवा आएमा हार हुन्छ भनेर राजा लडाईँमा गए । परेवा बोकेको सिपाहीले बाटोमा चारो खुवाउन लाग्दा कालो परेवा उडेर आएपछि रानीले हार भएको ठानिन् । विलाप गरी जलेर मर्न लागिन् तर उनी

जल्दाजल्दै राजा फर्किएर आए तर रानी बाच्चन नसकेकोले राजाले पनि त्यही स्थानमा देहत्याग गरे । राजारानी नै सति गएर मरेको हुनाले राजारानीको नाम सत्यराजा सत्यरानी रहेको भन्ने जनविश्वास यहाँ पूजा गर्न आउने धिमाल समुदायमा पाइन्छ ।

४. राजा धनपाल थान

राजा धनपाल थान विराटनगरदेखि लगभग १२ किलोमिटर पूर्वमा पर्दछ । धनपालथान गाउँपालिका स्थित कदमाहा चौकदेखि लगभग ३ किमी दक्षिण राजवाडा टोलमा राजा धनपाल थान पर्दछ । यो क्षेत्र करिब ३ विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यसै थानको नामबाट हालको धनपालथान गाउँपालिकाको नाम रहन गएको हो । ऐतिहासिक, पुरातात्विक र धार्मिक दृष्टिले महत्व पाउने स्थान मध्ये एउटा राजा धनपाल थान पनि एक हो । इतिहासमा यस स्थानमा राजा धनपालको दरवार रहेको मान्यता यस क्षेत्रका वासिन्दाहरूको रहेको

छ । राजा बस्ने ठाउँलाई बंगाली भाषामा राजारवाडी भन्ने गर्दछन् । जसको अपभ्रंश भई राजवाडा भएको हुन सक्ने अनुमान विद्वानहरूको रहेको छ । पुरानो ढिस्को र पिपलको बोटको जरामा जेलिएको अहिलेकोभन्दा फरक प्रकारका र कसेनी धनपाल गढीमा पाइने जस्ता प्रकारका ईटाहरूलाई हेर्दा ईतिहासमा यहाँ कुनै दरवार वा भवन रहेको स्पष्ट अनुमान गर्न सकिन्छ । स्थानीय श्री लक्ष्मण सिंहको भनाइ अनुसार यस ठाउँका जमिन्दार मुखिया औनाई विश्वास सन्तानहिन भएर चिन्तित भएको बेला उनका समकक्षीहरूले राजवाडाको पिपलगाछी (रुख) मा पोखरी खनाए धर्म कमाउने र सन्तान हुने बताएपछि उनले गाउँघरका मानिसहरू बोलाई २०१७ साल चैत्र तिर पोखरी खन्न लगाए । पोखरी खन्दाखन्दै पित्तलका भाडाकुँडासँगै एउटा ठूलो सन्दुस सहित ३६० थान सामग्रीहरू भेटिए र ती भाँडाकुँडाहरू गाउँलेहरूले लिएर गएपछि उनीहरूलाई विभिन्न विपत्तिहरू आइलागेको र फिर्ता गरेपछि यसबाट उनीहरू मुक्त भएको जानकारी दिए । ती सामग्रीहरू तत्कालीन बडाहाकिमले विराटनगर लिएर गए । पाँच कठ्ठा क्षेत्रफल ओगटेको पोखरी खनिसकेपछि पूजाआजा गरेको पछिल्ला वर्षहरूमा मात्र औनाई विश्वासलाई सन्तान प्राप्त भएको हो । त्यसपछि उक्त स्थानमा राजा धनपाल र रानी लक्ष्मीको प्रतिमा स्थापित गरी पूजाआजा, बलि दिने र प्रत्येक वर्ष बैसाख १ गते एक दिने मेला लगाउने प्रचलनको सुरुवात गरिएको हो ।

५. सुनवर्षी पोखरी

हालको सुनवर्षी नगरपालिकामा अवस्थित यो स्थान डाइनिर्वा बजारबाट उत्तरतर्फ रहेको छ । यस पोखरीले साढे तीन विघा क्षेत्रफल ओगटेको छ । स्थानीय वासीका अनुसार यहाँ बस्ती बढ्नु भन्दा पहिले पोखरी ५ विघामा फैलिएको थियो । प्रत्येक वर्ष बैसाख १ गते

धार्मिक मेला लाग्ने सुनवर्षी पोखरी क्षेत्र राजवंशी समुदायको पवित्र तीर्थ स्थलको रूपमा रहेको छ । पोखरीमा राजा सुनवर्षीले बास गर्ने र परापूर्वकालमा विवाह बटुलोका बेला भाँडाकुँडा र गहना माग्दा पोखरीबाट निस्कने किम्वदन्ति रहेको छ । नजिकै रहेको बक्राहा खोलाले पनि पोखरीमा पस्न नसकेर मार्ग परिवर्तन गरेको उनीहरू बताउँछन् । एक पटक पोखरीमा पसेको खोलाको पानी डिल भत्काएर राजाले फालेको उनीहरूको भनाइ छ । पोखरीको डिलमा उनीहरूले

मन्दिर पनि बनाएका छन् । पोखरीमा आएर पूजा गर्ने र भाकल पुरा हुँदा हर्षोल्लास गर्ने परम्परा यहाँ चल्दै आएको छ । राजवंशी समुदायले आफ्नो धार्मिक थलोका रूपमा मान्दै आएको सुनवर्षी आसपासका सबै जातजातिको साझा थलोका रूपमा रहेको छ । यसै पोखरीका नामबाट हालको सुनवर्षी नगरपालिकाको नामाकरण भएको हो ।

६. बाघभोडा

हालको सुन्दरहरैँचा नगरपालिकामा पर्ने यो स्थान, नगरपालिकाको खोर्साने चौकबाट लगभग ५ किलोमिटर उत्तरतर्फ चारकोशे भाडीसँगै रहेको छ । बाघभोडा पोखरीको क्षेत्र करिब ७ विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यहाँको पोखरी गोलाकार नभई खोलाजस्तो लाम्चो आकारमा रहेको छ । वि.सं. २०३६ साल अधिसम्म यस क्षेत्रमा बाघ पाइने हुनाले यस क्षेत्रको नाम त्यसैबाट रहन गएको स्थानीयवासीको भनाइ छ । वन विनाश र बढ्दो मानववस्तीसँगै यहाँका जंगली जनावर हाल देख्न पाउनु दुर्लभ भएको छ । स्थानीय चन्द्रबहादुर मगरका अनुसार यस ठाउँमा खेत खन्दा परापूर्वकालमा युद्धमा सिपाहीहरूले प्रयोग गर्ने कवज र तरवार फेला परेको थियो । जसले गर्दा यो ठाउँ महाभारतकालमा युद्धभूमि हुनसक्ने विश्वास गर्न सकिन्छ । यसरी फेला परेको कुराहरू हाल धनकुटा संग्रहालयमा राखिएको समेत स्थानीयवासी चन्द्रबहादुर बताउँदछन् । डाँडाकाँडा जस्तो होचो अग्लो भूभाग भएकाले यो क्षेत्र रमणीय हुनुका साथै पहाडी र तराई क्षेत्रका विभिन्न प्रकारका रुखविरुवा तथा जडीबुटी यहाँ पाइन्छन् । यसको वन क्षेत्रमा विभिन्न प्रजातिका चराचुरुंगी र पानीका मूल छन् । यो भोडा क्षेत्र तराई र पहाडी दुवै स्थानका मौसमको अनुभव गर्न सकिने भूभागका रूपमा रहेको छ । यस क्षेत्रमा मूलबाट निस्किएको सो पानीले ठूलो पोखरी/सिमसारको रूप लिएको छ ।

७. सप्तकन्या गुफा

यो स्थान हालको केराबारी गाउँपालिकामा पर्दछ । यहाँ पुग्न सदरमुकाम विराटनगरदेखि धरान हुँदै पाँचकन्याको बाटोबाट साविक याडासिला गा.वि.स.को आँपटारसम्म सार्वजनिक यातायात प्रयोग गरी जान सकिन्छ । विराटनगरदेखि यहाँसम्मो दूरी करिब ६५ कि.मि. पर्दछ । आँपटारबाट करिब तीन घण्टाको पैदल यात्रा पछि गुफा पुग्न सकिन्छ । कोप्चे खोलाको भिरमा रहेको यो गुफाको बाहिरी भाग लगभग ४०-४५ वर्ग फिटमा फैलिएको छ । गुफाको भित्र भाग करिब १०-१२ वर्ग फिट रहेको छ । पहरोमा लेउने लेउले हरियै भएको गुफाको आकृति हेर्दा अनौठो लाग्छ । स्थानीयवासीहरूको भनाई अनुसार यस गुफामा सात वटा देवीको वास रहेकोले यस गुफालाई सप्तकन्या गुफा भनिएको हो । स्थानीय शेरबहादुर तामाङको भनाई अनुसार यो गुफामा विभिन्न प्रकारका आकृति जस्तै दियो, घण्टी, मादल र देवी आदिको आकृति पाइन्छ र गाउँलेहरू गुफामा नवदुर्गाको वास रहेको बताउँदछन् । गुफा भित्र मादलको आकृतिमा छुँदा मादलको आवाज बजेको सुनिन्छ भन्दछन् । गुफामा लेउले ढाकेको हुँदा यहाँ पस्न चुनौतिपूर्ण रहेको छ र गुफा भित्र के के छ भनी तथ्य कुराहरू पाउन सकिएको छैन । गुफालाई हेर्दा यहाँ के छ भन्ने कुरा रहस्यमय नै रहेको छ । यहाँ स्थानीयवासीहरू भाकल मन्साउन कहिलेकाहिँ आउने गर्दछन् ।

८. महादेव पार्वती गुफा

केरावारी गाउँपालिकामा अवस्थित महादेव पार्वतीको गुफाको भित्र क्षेत्र करिब १० फिट फराकिलो छ भने यसको उचाई १०-१२ फिटको रहेको छ । यस क्षेत्रमा रहेको बुढो काभ्रोको रुख लडेपछि चराउन ल्याईएका चौपाया लडेर मर्ने र विरामी हुने घटनाहरु घटन थाले । तयसपछी स्थानीयवासीले जंगलका देवता रिसाएको ठानेर सबै गाँउले मिली पूजाआजा गरे पछि अनिष्ट टरेको उनिहरु बताउँदछन् ।

गुफा भित्र महदेव-पार्वतीको आकृति साथै अन्य विभिन्न प्रकारका आकृतिहरु संगमरमरले सजिएको जस्तो देखिन्छ । बाह्रै मास एकैनासे पानी गुफा भित्र भरिरहने हुँदा गुफा भित्र गर्मीको आभास हुँदैन । किम्बदन्ति अनुसार परापूर्वकालमा भगवान ब्रम्हालाई राक्षसहरुले खान खोजे अनि सबै देवताहरुले गुहार माग्दै उक्त ठाउँमा लुकेको रे भन्ने कुरा स्थानीयहरु बताउँदछन् । स्थानीयका अनुसार पहिले पहिले त्यहाँ मटेंग्राहरु पनि पाइने भएकाले त्यस ठाउँमा बुढासुब्बा पनि बस्ने गरेको विश्वास गर्दछन् । गुफामा जाने जो कोही पनि चोखो भएर जानु जरुरी छ भन्ने विश्वास रहेकाले गुफामा जानेले छेउमा रहेको धाराको पानीले नुहाइधुवाई गरी चोखोनिता भई जाने गर्दछन् । यहाँ माघे संक्रान्ति र बैसाखे पूर्णिमामा पूजाआजा गर्ने चलन रहिआएको छ ।

९. मिक्लाजुङ्ग डाँडा

मिक्लाजुङ्ग डाँडा मोरङ जिल्लाकै सर्वाधिक उचाई भएको ठाउँ हो । यसको उचाई समुद्र सतहबाट २ हजार ४ सय १० मिटर रहेको छ । यस ठाउँबाट धनकुटा, पाँचथर, इलाम, भ्रपा र मोरङ लगायत पूर्वको धेरै भूभाग हेर्न सकिन्छ । यस डाँडाले धनकुटा, पाँचथर र इलाम जिल्लालाई

छोएको छ । लिम्बु भाषामा आँखाले टाढा टाढा सम्म देख्न सक्ने ठाँउलाई मिक्लाजुङ्ग भन्ने अर्थ लाग्छ । यहाँबाट सूर्योदय तथा सूर्यास्तको दृश्य अवलोकन गर्न सकिन्छ । लालिगुरास फुल्ने समयमा यहाँ धेरै थरीको गुराँसहरु फुलेको देखिन्छ । यसै डाँडाका नामबाट हालको मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको नाम रहन गएको हो ।

स्थानीवासीका अनुसार मिक्लाजुङ्गमा कुनै समय देवीको थान थियो । त्यहाँ बेला बेलामा पूजाआजामा भेला हुने चलन थियो । यस स्थानबाट दृष्यावलोकन गर्न र वनभोज खान वरिपरीका गाउँबाट आउने गरिन्छ । यस डाँडाबाट धेरै टाढा सम्मको दृष्य देखिने हुदाँ लिम्बु जातीहरुले यस ठाउँलाई मिक्लाजुङ्ग भन्ने गरिएको स्थानीयहरु बताउँदछन् । यसै डाँडाको छेउमा किराँत धर्मावलम्बीहरुले पूजाआजा गर्ने मन्दिर पनि रहेको छ ।

१०. हरिश्चन्द्र गढी

सुनवर्षी नगरपालिकामा अवस्थित यो स्थान विराटनगरदेखि करिब ३३ किमि पूर्वदक्षिणमा पर्दछ । हरिश्चन्द्रगढीको क्षेत्रफल करिब ३ कठ्ठा रहेको छ । यस्तो गढी नजिकै अन्य दुई स्थानमा पनि रहेको छ ।

हरिश्चन्द्रगढी मोरङ जिल्लाको सबैभन्दा दक्षिण भारतीय सीमावर्ती क्षेत्रबाट ५०० मिटर उत्तरमा पर्दछ । स्थानीय श्री कपूरचन्द्र राजवंशीको भनाई अनुसार उनका हजुरबुवा यस ठाउँको जिम्दार थिए रे । यो ठाउँ त्यतिखेरको

सदरमुकाम (गढी) थियो । उनको पनि हजुरबुवाको बनाइ उदृतगदैं उनले भने यस ठाउँमा पहिले राजा हरिश्चन्द्रको गढी थियो । जहाँ फाँसी दिने र शूली चढाउने काम पनि हुन्थ्यो । फाँसी र शूली चढाउने खाँवाहरु (खुट्टाहरु) त्यहाँ रहेको थियो । त्यही खुट्टालाई गढी भनिन्थ्यो रे । उक्त स्थानहरुमा आदिवासी राजवंशीहरुले थान बनाई पूजाआजा गर्ने गरेका छन र प्रत्येक वर्षको वैशाखमा मेला लाग्ने गरेको छ ।

हरिश्चन्द्रगढी रहेको स्थान अरु भाग भन्दा अग्लो ढिस्को रहेको छ । यस्ता ढिस्काहरु अन्य दुई ठाउँमा भएता पनि यसको कटान भई हाल ढिस्कोको भग्नावशेष मात्र रहेको देख्न सकिन्छ । हरिश्चन्द्रगढी भनेर बताउने ठाउँमा पहिले एक जना बाबाजी कुटी बनाई बसेका थिए । उनको मृत्यु पश्चात हाल यस स्थानमा हरिश्चन्द्रगढी प्राविको दुई कोठे भवन निर्माण गरिएको छ । अन्य दुई स्थानमा भने राजवंशीहरुले थान बनाई पूजाआजा गरिरहेका छन् ।

११. बेतेनी ताल (पोखरी)

हालको मिक्लाजुड गाउँपालिकामा पर्ने यो स्थान साविक मधुमल्ला गाविसको वडा नं ५ मा पर्दछ । ताल विराटनगरदेखि करिब ५३ किमि पूर्वउत्तरमा पर्दछ । चारकोशे जंगलसँग जोडिएको बेतेनी पोखरी करिब दुई विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यसको उत्तर र पश्चिममा जंगल छ भने पूर्व र दक्षिणमा खेती रहेको छ ।

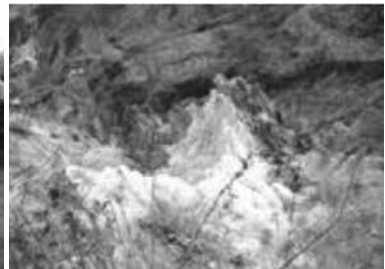

जंगलसँग जोडिएको बेतेनी पोखरी स्थानीय मूलहरुबाट आएको पानीले बनेको जलाशय हो । खासै ऐतिहासिक महत्व नभए पनि यस पोखरीमा बाह्रै महिना पानी रहने भएकाले यहाँका जीवजन्तु र पक्षीका लागि मात्र नभई स्थानीयवासीका लागि समेत सिँचाईका लागि भरपर्दो स्रोतका रूपमा रहेको छ ।

यहाँ आसपास रमणीय जंगल क्षेत्र छ । पछिल्लो समय वनभोज तथा आन्तरिक पर्यटनका लागि समेत प्रशिद्ध बन्दै गएको यो क्षेत्र निकै मनमोहक देखिन्छ ।

१२. चुलीपोखरी

मिक्लाजुड गाउँपालिका अन्तर्गत साविक टाँडी गाविसको वडा नं: ७ मा अवस्थित यो पोखरीले करिब करिब ३ विघा छ । डाँडाहरुको वीचमा खाडल जस्तो परेको चुलीपोखरी स्थानीयवासीका लागि संसारी पूजा गर्ने प्रचलित थलो पनि हो । भाकल मन्साउने र चाड

विशेषमा यहाँ आएर स्थानीयवासीले पूजा गर्दैआएका छन । विकट स्थानमा रहेको चुलीपोखरी आसपास डाँडामा घना जंगल छ । आसपास मूल नभए पनि आकाशे पानी जम्मा हुने चुली पोखरी क्षेत्र जैविक विविधता मन पराउनेहरुका लागि अध्ययनको थलो हुन सक्दछ । यहाँ हालसम्म कुनै विशेष अध्ययन भएको तथ्य फेला परेको छैन ।

१३. निराजन पर्यटकीय क्षेत्र

सुन्दरहरैँचा नगरपालिका अन्तर्गत साविक सुन्दरपुर गाविसमा वडा नं: ६ मा अवस्थित यो क्षेत्र विराटनगरदेखि करिब ३३ किमी उत्तर चारकोशे भाडीमा रहेको छ । निराजन पर्यटकीय स्थलको क्षेत्रफल ३२ हेक्टर रहेको छ । हेर्दाखेरी पहाडको ससाना थुम्का जस्तो देखिने हसेनी जरुवाको शिरबाट बाह्रै महिना पलाउने पानीले यहाँका प्राकृतिक पोखरी भरिभराउ रहने

जैविक विविधताको जीवन्त स्थलको संरक्षित निराजन पर्यटकीय स्थलको रूपमा प्रचुर सम्भावना भएको थलो हो । चारकोशे भाडीसँगै जोडिएको नमूना सामुदायिक वन भित्रको यस रमणीय क्षेत्रलाई राजदरबार हत्याकाण्ड लगत्तै स्थानीय बासीले पर्यटकीय हिसाबले चिनाउनका लागि निराजन पर्यटकीय क्षेत्र नामाकरण गरेका हुन । यस क्षेत्रमा वँदेल, मृग, दुम्सी, खरायो, कालिज, सिमकखुरा, बाँदर लगायत विभिन्न जातका वन्यजन्तु तथा पशुपक्षीहरू पाइन्छन । पोखरीमा विभिन्न जातका माछाहरू छन । यहाँको पोखरीमा बेला बेला जंगली हातीको हुल आहाल खेलन आउँछन ।

यस क्षेत्रमा वनभोज खान तथा प्राकृतिक सुन्दरतामा रमाउन विभिन्न स्थानबाट मानिसहरू आउने गरेका छन् ।

१४. बेतना सिमसार

बेलबारी नगरपालिकामा पर्ने यो स्थान विराटनगरदेखि करिब ३४ किमी उत्तर पूर्वमा महेन्द्र राजमार्गसँगै चारकोशे भाडीमा जोडिएर रहेको छ । यो सिमसार क्षेत्र करिब ६५ विघामा फैलिएको छ । दुई प्रजातिका बेत वनस्पतिको जंगलनै रहेकाले यस क्षेत्रलाई बेतौना क्षेत्र भनिएको मानिन्छ । त्यहीँ पलाएको पानीले वर्ष भरी नै भरिने ठूलठूला पोखरीले गर्दा यस क्षेत्रलाई संरक्षित सिमसारको रूपमा राखिएको छ । साइबेरीयादेखि आउने चराहरूका साथै पच्चीस प्रजातिका दूर्लभ चराहरू यस क्षेत्रमा पाइन्छन् । यति मात्र नभएर विश्वमै दूर्लभ प्रजातिको कछुवा, विभिन्न जातका माछा, जीवजन्तु, वनस्पती यस क्षेत्रमा पाइन्छन् । यस सिमसारको पानीले आसपासको करिब एक हजार विघा खेती योग्य जमिनमा सिँचाई हुँदै आएको छ ।

यस क्षेत्रलाई संरक्षण गर्नका लागि राजमार्ग तर्फ तारघेरा गरिएको छ भने सिमसार क्षेत्रलाई आर्कषक बनाउन फूलबारी, विश्राम स्थल, खेल मैदान, पार्क, चिडियाघर, मन्दिर आदिको निर्माण गरिएको छ । वनभोज, जलविहार तथा घुमघामका लागि आउने पर्यटकले यो क्षेत्र भरिभराउ देखिन्छ । यहाँ विभिन्न प्रकारका चरा, माछा, कछुवा, आदिको दृश्यावलोकन गर्न सकिन्छ ।

१५. कानेपोखरी

कानेपोखरी गाउँपालिकाको कानेपोखरी बजारबाट करिब १ किलोमिटर दक्षिण तर्फ यो पोखरी अवस्थित छ । यो पोखरी करिब एक विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यसै पोखरीका नामबाट हालको कानेपोखरी गाउँपालिकाको नाम रहन गएको हो । कानेपोखरी नाम कसरी रहन गयो भन्ने विषयमा विभिन्न किम्बदन्तीहरू उल्लेख भएको पाईन्छ ।

भोगटेनी स्थित राजारानी पोखरीमा मेला भर्न जाने तराईवासी महिलाहरू त्यही पोखरी छेउका गोरेटो बाटो हुँदै जाने गर्थे । मेलामा गहना नलगाई गएमा अशुभ तथा अनिष्ट हुने भएकाले पोखरी कै छेउमा बस्ने एउटी वृद्ध महिलाले गहना नहुने महिलालाई कानमा लगाउने गहना दिने र ती वृद्ध महिलाको गहना मेलाबाट फर्किएर आउँदा फिर्ता दिनु पर्थ्यो । यसरी कानमा लगाउने गहना दिने गरेका कारणबाट यस पोखरीको नाम कानेपोखरी रहन गएको भन्ने भनाई छ । यस्तै पोखरीका दक्षिणतिर रहेका गाँउहरू आदिवासी धिमाल, राजवंशी आदि

जातिको बसोवास रहेको र भोगटेनी स्थित राजारानी पोखरी मेला भर्न जाने फर्कने क्रममा कानेपोखरीको पानी स्वच्छ भएकोले त्यही बसी खाजा खाने गरेको हुँदा खानेपोखरी खानेपोखरी भन्दा भन्दै अपभ्रंश भई कानेपोखरी नाम रहन गएको पनि भन्ने भनाई छ। त्यसै गरी पोखरीको आकार कान जस्तो देखिने भएकोले यसको नाम कानेपोखरी रहन गएको हो भन्ने पनि स्थानीयको मत छ। अर्को तर्फ पहिले यो पोखरीलाई कानेभारले ढाक्नेकोले कानेभारको पोखरी भन्दाभन्दै काने पोखरी नाम रहन गएको पनि भनाई छ। त्यस्तै परापूर्वकालमा विराट राजाका गाईवस्तुलाई पानी खुवाउन काने नाम गरेको नोकरले पोखरी बनाएको हुदाँ यसको नाम कानेपोखरी रहन गएको भन्ने पनि उल्लेख गरेको पाइन्छ। मेटिने अवस्थामा पुगिसकेको यो ऐतिहासिक कानेपोखरीको संरक्षणका लागि पछिल्लो समय गाउँपालिकाबाट पहल भई संरक्षण कार्य भइरहेको अवस्था छ।

६.३ ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल

सि. नं.	विवरण	स्थानीय तह	सि. नं.	विवरण	स्थानीय तह
१	विराट राजाको दरवार	विराटनगर	९	महादेव पार्वती गुफा	केरावारी
२	राजा धनपाल थान	धनपालथान	१०	मिक्लाजुङ्ग डाडा	मिक्लाजुंग
३	राजारानी धिमाल पोखरी	लेटाङ्ग	११	निराजन पार्क	सुन्दरहरैचा
४	राजा धनपाल गढी	बेलवारी	१२	बेतौना सिमसार	बेलवारी
५	सुनवर्षी पोखरी महाराज थान	सुनवर्षी	१३	बेतनी ताल	उर्लावारी
६	बागभोडा	सुन्दरहरैचा	१४	चूली पोखरी	मिक्लाजुंग
७	हरिश्चन्द्र गढी	सुनवर्षी	१५	कानेपोखरी	कानेपोखरी
८	सप्तकन्या गुफा	केरावारी			

६.४ पर्यटक होटल

पर्यटकीय तथा विकासका सम्भावनाहरुको पछ्याडी होटल व्यवसायको विस्तारमा समेत भर पर्ने हुन्छ। यो व्यवसायले कुल गाहस्थ्य उत्पादानमा समेत उल्लेखनिय योगदान गरेको पाइन्छ। यस जिल्लाको होटल व्यवसाय संचालित मुख्य स्टार तथा ननस्टार होटलहरुमा नमस्कार, स्वागतम, इष्टनस्टार, ड्राइगन, कलश, दिव्यरत्न, प्यासीफिक, गिताञ्जली, पाञ्चाली, शोमा इन, मुन, रत्ना आदि नगर क्षेत्रमानै केन्द्रित छन्। त्यस्तै ठुला ठुला अतिथी सदन, मारवाडी सेवा सदन, तोदी भवन जस्ता धर्मशालाहरु विराटनगरमा अवस्थित रहेका छन्।

मोरङ जिल्ला हाल संचालनमा रहेका स्टार होटलहरु विवरण तथा फोन नं. हरु।

सि.नं.	नाम	ठेगना	फोन नं.
१	विग होटल	विराटनगर	०२१-४७५२०९
२	होटल इष्टनस्टार	विराटनगर	०२१-४७९६२६
३	स्वागतम होटल	विराटनगर	०२१-४७२४५०
४	एसियटिक होटल	विराटनगर	०२१-४६४०५१
५	हेरिसन होटल	विराटनगर	०२१-५११०३४
६	होटल रत्ना	विराटनगर	०२१-४७२४५५
७	होटल नेपालीरिका	सुन्दरहरैचा	०२१-५४५२१२
८	लनडन हाउस रिसोर्ट	विराटनगर	९८२-०७२६२१३
९	सिटी प्यालेस	विराटनगर	९८५-२०२०५३९

६.५ खेलकुद सम्बन्धी संस्थाहरु

यस जिल्लामा संचालन रहेका खेल मैदानहरुमा शहिद रङ्गशाला विराटनगरमा राति पनि खेल संचालन गर्न सकिन्छ भन्ने वैजनाथपुरमा रहेको क्रिकेट खेल मैदान खेल संचालन गर्न सकिएता पनि निर्माण कार्य पूर्ण रुपमा सकिएको छैन । विराटनगरमा अवस्थित कवर्डहलहरुमा ब्याडमिन्टन र टेबुलटेनिस खेल संचालन भई रहेको छ ।

सि.नं.	विवरण	एकाइ	मान	कैफियत
१.	खेल मैदान	संख्या	२	शहिद रङ्गशाला र वैजनाथपुरमा
२.	कवर्डहल	संख्या	२	विराटनगर

स्रोत : त.का. मोरङ्ग, सम्बन्धीत निकायबाट संकलन २०६९

६.६ होमस्टे

मोरङ्ग जिल्लामा संचालनमा रहेको जेफाले सामुदायिक होमस्टे केरावारी गाँउपालिका वडा २ विहिवारेमा अवस्थित छ । होमस्टे केरावारी बजारबाट २४ कि.मि. उत्तरमा रहेता पनि हाल गाडीको सुविधाले गर्दा करिब १:३० घण्टामा पुग्न सकिन्छ । यो होमस्टे २०७० साल तिर संचालन भएता पनि २०७२ साउनमा मात्र दर्ता भई संचालनमा रहेको छ । होमस्टे रहेको स्थान करिब समुद्र सतहबाट १८०० मिटर उचाईमा छ भने नजिकमा रहेको जेफाले डाँडा भने २००० मिटर उचाईमा अवस्थित छ । यो होमस्टे ९ घरपरिवारबाट संचालनमा रहेको छ जसमा करिब १०० जना अतिथिहरुलाई राख्न सकिन्छ ।

६.७ मनोरञ्जन पार्क, उद्यान

मोरङ्ग जिल्लामा हाल आएर विभिन्न स्थानमा पार्कहरु निजि तथा संस्थागत रुपमा संचालन भएको देखिन्छ । घुम्न तथा पिकनिक स्पोटको रुपमा संचालन भएका यि पार्क तथा रिसोर्टहरुले आन्तरिक पर्यटनमा राम्रो टेवा पुर्‍याएको छ भने आर्थिक रुपमा पनि आयआर्जनको राम्रो स्रोत भएको छ । हाल संचालनमा रहेका पार्क तथा रिसोर्टहरुको विवरण ।

सि.नं.	नाम	ठेगाना
१	गोकुलम रिसोर्ट	सुन्दरहरैचा
२	गोकर्ण रिसोर्ट	सुन्दरहरैचा
३	हसिना सिमसार	सुन्दरहरैचा
४	त्रिवेणी रिभर साइड रिसोर्ट	सुन्दरहरैचा
५	बेतना सिमसार	बेलवारी
६	श्री शान्ती भुल्के सिमसार	पथरी
७	बेतिनी सिमसार	उर्लाबारि
८	फन एण्ड फुड भिलेज रिसोर्ट	विराटनगर
९	ड्रिम गार्डेन	विराटनगर
१०	गोपाल फन पार्क	कटहरी
११	अक्वा पार्क	विराटनगर

६.८ सिनेमा हल

हाल संचालनमा रहेका सिनेमा हलहरु आधुनिक प्रविधिले सुविधा सम्पन्न छन् । हिमालय सिनेमा बाहेक अरु हलहरुमा दुई दुई वटा पर्दामा संचालन गरिएको छ ।

सि.नं.	हल नाम	ठेगना	फोन नं.
१	हिमालय सिनेमा	विराटनगर ९	०२१५२२५९६
२	सिटी सिनेमा	विराटनगर २	०२१५१२२००
३	सेन्ट्रल मल्टिप्ल्याक्स	विराटनगर ७	०२१५७४००९
४	भाटभटेनी QFX	विराटनगर ६	०२१५२२६४४

६.५ स्वीमिङ पुल

सि.नं.	नाम	ठेगाना
१	फन एण्ड फुड भिलेज रिसोर्ट	विराटनगर
२	ड्रिम गार्डेन	विराटनगर
३	एभरेष्ट कलेज	विराटनगर
४	सेन्ट जोसेफ स्वीमिङ्ग पुल	विराटनगर
५	सिन भिलेज रिसोर्ट	पथरी

सञ्चार, निर्वाचन तथा सार्वजनिक प्रशासन

७.१ सूचना तथा संचार

७.१.१ मोरङमा रहेका रेडियो एफएमहरूको विवरण

क्र.सं	रेडियो एफएम स्टेशन	क्षमता	ठेगाना	फोन नं	इमेल आइडी
१	रेडियो सुसेली	५००	विराटचौक	९८४९४८२७४१	info@radiosuseli.com
२	रेडियो मकालु		विराटनगर	९८१९०८४७३४	makaluradio@gmail.com
३	बि एफ एम	५००	विराटनगर	९८४२०४८९२०	bfm912.brt@gmail.com
४	रेडियो पूर्वेली	५००	विराटनगर	९८५२०२१९२४	purbelikhobar@gmail.com
५	रेडियो स्टार	५००	विराटनगर	९८४२०२०५४६	info@radiostar.com.np
६	रेडियो पूर्वाञ्चल	१००	विराटनगर	९८४२०२४५३४	radiopbl@gmail.com
७	रेडियो नागरिक	५००	विराटनगर	९८५२०२६३४२	radionagarik@hotmail.com
८	रेडियो सारङ्गी		विराटचौक	९८०४३४५४९४	sarangiradio@gmail.com
९	रेडियो बेतना	५००	बेलबारी	९८४२०८८५३	radiobetana971@gmail.com
१०	रेडियो सुनाखरी	५००	ईटहरा	९८५२०४२६४२	sunakharimedia@gmail.com
११	प्राइम एफएम	५००	उर्लाबारी	९८४२१२८९८३	primefm.news@gmail.com
१२	सिरिस एफएम	१००	कटहरी	९८५२०८६८६०	sfm2033@gmail.com
१३	स्काई एफएम	१००	विराटनगर	९८४२३९५३७०	Skyfm106.6brt@gmail.com
१४	रेडियो जागृति		विराटनगर	९८४१२०९०३१	jagritifm@gmail.com
१५	रेड एफएम		विराटनगर	९८४२०२७०११	leewayred69@gmail.com

स्रोत नेपाल पत्रकार महासंघ, मोरङ

७.१.२ मोरङमा रहेका पत्रपत्रिकाहरूको विवरण

क्र.सं	पत्रपत्रिकाको नाम	ठेगाना	फोन नं	इमेल आइडी
१	हाम्रोमत दैनिक	विराटनगर ९	२१५१२७९०	hamromat@gmail.com
२	उद्घोष दैनिक	विराटनगर १०	२१४५०३०५	udghosh@gmail.com
३	न्यू सृष्टि दैनिक	विराटनगर १	९८५२०२०७००	nsdainik@gmail.com
४	दर्शन दैनिक	विराटनगर ९	२१५३५३२६	dailydarshan009@gmail.com
५	राष्ट्रिय समाचार दैनिक	उर्लाबारी	९८५२०२३५५७	rasapauri@gmail.com
६	बेतना दैनिक	बेलबारी	९८५२०२३५५७	rasapauri@gmail.com
७	क्राइम अप्रेसन साप्ताहिक	विराटनगर	९८०७३५२२१३	crimeoperation@gmail.com
८	जनवादी आवाज साप्ताहिक	विराटनगर	९८५२०७२७२०	janawadiaawaj@gmail.com
९	साप्ताहिक दिग्दर्शन	विराटनगर	९८५२०२११४६	subhashdarshan@rediffmail.com
१०	कुरकुरे डटकम साप्ताहिक	पथरी	९८४२०४७१४२	kurkurewelly@gmail.com
११	अनोमलमणि साप्ताहिक	पथरी	९८०७०९१३५०	anmolmanisaptahik2063@gmail.com
१२	राष्ट्रिय जनहित साप्ताहिक	विराटनगर	९८५२०२९८९२	janahitnews@gmail.com
१३	कान्तिपथ साप्ताहिक	विराटनगर	९८४२०४७१४२	kurkurewelly@gmail.com
१४	स्वतन्त्र विराट साप्ताहिक	विराटनगर	९८६२२९०१५८	swatantrabrt1@gmail.com
१५	फेवा साप्ताहिक	विराटनगर	९८४२०४२९१०	lalitifewa@gmail.com

क्र.सं	पत्रपत्रिकाको नाम	ठेगाना	फोन नं	इमेल आइडी
१६	दृष्टान्त साप्ताहिक	विराटनगर	९८४२०९६६३८	dnewsbrt@gmail.com
१७	पूर्वज्योती साप्ताहिक	उर्लावारी	९८४२०४२६५१	purwajyotiweekly@gmail.com
१८	श्रीजनमत साप्ताहिक	विराटनगर	९८१०५०००१३	janamatweekly@gmail.com
१९	न्यू पाथिभरा साप्ताहिक	उर्लावारी	९८६२०६९९९९	
२०	ग्रामिण जागरण राष्ट्रिय साप्ताहिक	कटहरी	९८६२१७०७८६	rk.sardarbrt@gmail.com
२१	रणभूमि साप्ताहिक	विराटनगर	९८१९३५१०००	ranbhunionline@gmail.com
२२	चेतना सन्देश त्रैमासिक	विराटनगर		
२३	संगम अभियान मासिक			
२४	शुभारम्भ मासिक			
२५	विराटनगर साप्ताहिक			
२६	क्रेजी डटकम			
२७	सुचना तथा संचार साप्ताहिक			
२८	समकालिन पथ			
२९	शान्ति नेपाल साप्ताहिक			

स्रोत नेपाल पत्रकार महासंघ, मोरङ

७.१.३ मोरङमा रहेका टेलिभिजनहरूको विवरण

क्र.सं	टेलिभिजनको नाम	ठेगाना	फोन नं	इमेल आइडी
१	मकालु टेलिभिजन	विराटनगर	९८५२०३५४१३	newsmakalu2068@gmail.com

स्रोत नेपाल पत्रकार महासंघ, मोरङ

७.२ राजनैतिक दल तथा मतदाता सम्बन्धी विवरण

७.२.१ मोरङ जिल्लाको स्थानीय तह अनुसार मतदानस्थल, मतदानकेन्द्र तथा मतदाता सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तह	वडा संख्या	मतदानस्थल संख्या	मतदानकेन्द्र संख्या	मतदाता संख्या			
					पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१	उर्लावारी नगरपालिका	९	१८	५१	२१३५७	२२९१५	०	४४२७२
२	कटहरी गाउँपालिका	७	१३	३०	१३९००	१२१६३	०	२६०६३
३	कानेपोखरी गाउँपालिका	७	१३	४०	१७०१३	१७०३२	०	३४०४५
४	केरावारी गाउँपालिका	१०	१५	२९	११८३३	१२१५७	०	२३९९०
५	ग्रामथान गाउँपालिका	७	१२	२९	१२९२१	१३०२१	०	२५९४२
६	जहदा गाउँपालिका	७	१२	३०	१४०८९	११६२६	०	२५७१५
७	धनपालथान गाउँपालिका	७	१३	३१	१३८४४	११९३२	०	२५७७६
८	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	१०	२०	५९	२४८७८	२६४५२	०	५१३३०
९	बुढीगंगा गाउँपालिका	७	१५	३५	१४३३७	१३८२२	०	२८१५९
१०	बेलवारी नगरपालिका	११	२६	६५	२७८०५	२९४००	४	५७२०९
११	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	९	११	२८	१२००८	१२०८५	०	२४०९३
१२	रंगेली नगरपालिका	९	२२	४४	१९८३१	१७३५६	०	३७१८७
१३	रतुवामाई नगरपालिका	१०	२४	५१	२२३६४	२१२०९	१	४३५७४
१४	लेटाङ नगरपालिका	९	१४	३४	१३८३५	१४५८६	०	२८४२१

क्र.सं.	स्थानीय तह	वडा संख्या	मतदानस्थल संख्या	मतदानकेन्द्र संख्या	मतदाता संख्या			
					पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१५	विराटनगर महानगरपालिका	१९	२९	१४०	७०५२४	६२६१८	०	१३३१४२
१६	सुनवर्षी नगरपालिका	९	१८	४४	१८१८३	१६३६६	०	३४५४९
१७	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	१२	२५	८०	३४७२६	३७०२९	१	७१७५६
	जम्मा	१५९	३००	८२०	३६३४४८	३५१७६९	६	७१५२२३

स्रोत प्रदेश निर्वाचन कार्यालय, मोरङ

७.२.२ मोरङ जिल्लामा क्रियाशील राजनैतिक दलको जिल्लागत संगठनात्मक संरचनाको विवरण

क्र.सं.	दलको नाम	जिल्ला समितिको प्रमुखको नाम, थर	पद	मोवाइल नं.	कैफियत
१	नेपाली कांग्रेस	डिक बहादुर लिम्बु	सभापति	९८५२०२६५४०	
२	नेकपा एमाले	ऋषिकेश पोखरेल	अध्यक्ष	९८५२०३४४६२	
३	नेकपा माओवादी केन्द्र	विजय विश्वास	प्रमुख	९८५२०२३४६२	
४	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	राजकुमार यादव	अध्यक्ष	९८५२०२०६५१	
५	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाल	मो. कादिर	अध्यक्ष	९८४२०३३८२८	
६	नेकपा एकिकृत समाजवादी	चन्द्रविर राई	अध्यक्ष	९८४२१८९७४३	
७	राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी	चन्द्र कुमार सुब्बा	अध्यक्ष	९८४२०५६९०७	
८	मंगोल नेशनल अर्गनाइजेशन	धन बहादुर लिम्बु	अध्यक्ष	९८१६९३४३४३	
९	जनमत पार्टी	बुद्धिराम माफी	अध्यक्ष	९८१४३९०३४८	
१०	नेपाली कांग्रेस (वि.पी.)	हरिनारायण तवदार	सचिव	९८५२०२९१०५	
११	नेपाल लोकतान्त्रिक पार्टी	अर्जुन प्रसाद शर्मा	अध्यक्ष		
१२	किरात खम्बुवान साभा पार्टी	जगत राई	अध्यक्ष		
१३	उन्नत लोकतन्त्र पार्टी	सुजन राई	संयोजक		
१४	मौलिक जरोकिलो पार्टी	राजु उपाध्याय	संयोजक	९८००९७१६९८	
१५	नागरिक उन्मुक्ति पार्टी	मुकेश कुमार भिन्दवार	अध्यक्ष	९८२४३७७५१०	
१६	विवेकशील साभा पार्टी	अमलेश कुमार कर्ण	संयोजक	९८५२०२०४७३	
१७	राष्ट्रिय जनमोर्चा	विमल पौडेल	अध्यक्ष	९८४०७४४२८२	
१८	नेपाल सद्भावना पार्टी	पन्नालाल राजवंशी	अध्यक्ष	९८१६७१३५३४	
१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (समाजवादी)	दिनेश प्रसाद साह सोनी	इन्चार्ज	९८०७०९०३८८	
२०	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	बलराम यादव	संयोजक	९८५२०२०६५१	
२१	खम्बुवान राष्ट्रिय मोर्चा नेपाल	रणेन्द्र थिम्राहाड	अध्यक्ष		
२२	पिछडावर्ग निषाद दलित जनजाती पार्टी	सुनिल कुमार मंडल	अध्यक्ष		
२३	जनसमाजवादी पार्टी, नेपाल	टंक नारायण तामाङ	अध्यक्ष		
२४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	माधव प्रसाद आचार्य	अध्यक्ष	९८५२०३२५०६	
२५	संघीय लोकतान्त्रीक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट)	राजेश कुमार चौधरी	अध्यक्ष	९८५२०७९५०६	
२६	सचेत नेपाली पार्टी	संजीव कोइराला	अध्यक्ष	९८६२४३६०४२	
२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माक्सवादी-लेनिनवादी)	उद्धिम बहादुर खड्का	सचिव	९८४१९९२२८६	

क्र.स.	दलको नाम	जिल्ला समितिको प्रमुखको नाम, थर	पद	मोवाइल नं.	कैफियत
२८	सामाजिक एकता पार्टी	संजिव कुमार बोहोरा	संयोजक	९८४९०७७७९९	
२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी माओवादी समाजवादी	वावुलाल पासवान	अध्यक्ष	९८४२९७७३४९	
३०	साभा पार्टी, नेपाल	सुवास भारति	अध्यक्ष	९८०९५०६८६८	
३१	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, नेपाल (राप्रपा नेपाल)	भूपाल बहादुर खड्का	अध्यक्ष	९८४२९५९६४९	
३२	नेपाल परिवार दल	सरोज पौडेल	अध्यक्ष	९८५९९५०५२२	
३३	संघीय लोकतान्त्रीक राष्ट्रिय मञ्च	कृष्ण कुमार लिम्बु (जीवन)	अध्यक्ष		
३४	नेपालका लागी नेपाली पार्टी	कुल प्रसाद रेग्मी	संयोजक	९८५२०६४४०९	
३५	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	शालिग्राम राउत	अध्यक्ष	९८६२०२४५९९	
३६	राष्ट्रिय नागरिक पार्टी	निलकण्ठ भट्टराई	अध्यक्ष	९८०४९५५९९४	
३७	नेपाल समावेशी पार्टी	विजय कुमार साह	सभापती	९८९९०९६९९३	
३८	बहुजन शक्ति पार्टी	नारायण पासवान	अध्यक्ष	९९६३७५९३०	
३९	जनता प्रगतीशील पार्टी, नेपाल	विरेन्द्र ढंगेल	अध्यक्ष	९८००९४००९०	
४०	नेपाल स्वतन्त्र पार्टी	क्षितिज गौतम		९८९६३४७८७२ ९८९५३६६६४६	
४१	राष्ट्रिय मुक्ति आन्दोलन नेपाल			९८९०३६०९३७	

स्रोत प्रदेश निर्वाचन कार्यालय, मोरङ

७.२.३ जि.स.स./गाउँपालिका/ नगरपालिका प्रमुख, उपप्रमुख तथा वडा अध्यक्ष सम्बन्धी विवरण

जिल्ला समन्वय समिति		
पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बर
जि.स.स. प्रमुख	श्री अजम्बर राई	९८४२०५६९२०
जि.स.स. उपप्रमुख	सुश्री उषा भा	९८४२०२६९३८
बिराटनगर महानगरपालिका		
पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बर
नगर प्रमुख	श्री नागेश कोईराला	९८५२०२०५६७
उप- प्रमुख	श्री शिल्पा निराला कार्की	९८५२०२९३९०
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री काजी बहादुर बस्नेत	९८५२०३२९२३
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री कुमार पोखरेल	९८५२०२८९५९
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री वासु बहादुर बस्नेत	९८५२०३३४३३
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री जितन थापा	९८५२०२९३४५
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री संतोष न्यौपाने	९८४२९७५२३४
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री हरिशचन्द्र सहनी	९८५२०३९६६७
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री मधुबाबु तिवारी	९८५२०३०६७७
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री राम पोखरेल	९८५२०३३७४६
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री विश्वनाथ प्रसाद भगत	९८५२०२८९४८
वडा नं १० वडा अध्यक्ष	श्री अर्जुन गिरी	९८५२०२८९५४
वडा नं ११ वडा अध्यक्ष	श्री तिर्येन्द्र न्यौपाने	९८५२०२९९७७

वडा नं १२ वडा अध्यक्ष	श्री हिरालाल कामत	९८४२२५०६१५
वडा नं १३ वडा अध्यक्ष	श्री सूर्यलाल यादव	९८०७०८६०४६
वडा नं १४ वडा अध्यक्ष	श्री सूर्य नारायण महतो	९८०५३००८११
वडा नं १५ वडा अध्यक्ष	श्री प्रकाश साह	९८४२०४९०००
वडा नं १६ वडा अध्यक्ष	श्री उद्धव कुमार भुजेल	९८४२०३०८६१
वडा नं १७ वडा अध्यक्ष	श्री समिम कमर मिर्या	९८०४००९९२३
वडा नं १८ वडा अध्यक्ष	श्री जीतेन्द्र कुमार शाह	९८४२२५१२८१
वडा नं १९ वडा अध्यक्ष	श्री श्याम घिमिरे	९८५२०२६७२९

उर्लाबारी नगरपालिका

पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री गंगा प्रसाद खरेल	९८५१०९२३२८
उप प्रमुख	श्री मिना कुमारी खतिवडा	९८४२२९०६८५
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री तिलक कुमार पाण्डे	९८१६३५०७६९
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री कुमार कडेल	९८५२०४४८३१
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री भिष्मराज बुढाथोकी	९८४२१३५२२२
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री कल्याण कुमार राई	९८५२०२९२३७
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री रविन लामा	९८००९१३२६१
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री चिन्तामणी पौड्याल	९८४२०३४०२२
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री उर्मिला थापा	९८४२१३०७९९
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री कुलबहादुर कार्की	९८४२१८८२७७
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री नर बहादुर मोक्तान	९८४२२००९४६

बेलबारी नगरपालिका

पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री दिल प्रसाद राई	९८५२०४६५०९
उप प्रमुख	श्री नितु थापा	९८५२०३४१३५
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री मणी बहादुर पुलामीमगर	९८५२०२१९५५
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ्ग	९८५२०५९०३१
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री योगेन्द्र प्रसाद सुवेदी	
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री चन्द्र बहादुर लिम्बु	
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री डिल्ली बहादुर कटुवाल	९८०५३१५६९३
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री टेक बहादुर राई	९८५२०२९०९९
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री सुनिता चौधरी	९८६३७५१५५९
वडा नं. ८ वडा अध्यक्ष	श्री धनपति गौतम	
वडा नं. ९ वडा अध्यक्ष	श्री सालिग्राम बस्नेत	९८४२४३७४४९
वडा नं. १० वडा अध्यक्ष	श्री गंगा बहादुर याखा	९८४२०४५२१६
वडा नं. ११ वडा अध्यक्ष	श्री विक्रम राई	९८५२०५५५२३

रंगेली नगरपालिका

पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री दिलिप कुमार अग्रवाल	९८०२७९२०५१
उप प्रमुख	श्री भुमा पराजुली	९८४२०८९६८५
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री महेश खनाल	९८१७३८८६००
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री सन्तलाल खवास	९८५२०३३७१६
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री भरत प्रसाई	९८१३६३०७७८
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री अवधेश कुमार मण्डल	९८४२१९८८५३
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री महानन्द मण्डल	९८४२०२६६२४
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री गयानन्द साह	९८२४३२१३४०
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री रामचन्द्र मण्डल	९८१४३०८४६५
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री ढक प्रसाद आचार्य	९८४२०५०६३७
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री चुडामणी रेग्मी	९८४२२४६८९०
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री मोहन प्रसाद तुम्बापो	९८५२०८६२२२
उप प्रमुख	श्री देवीमाया काफ्ले	९८५२०८७२२२
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री भिम कुमार राई	९८४२१८८८४०
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री नैना राई	९८१९३०९४४८
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री विजय लिम्बु	९८४२१३६४५४
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री लोकनाथ न्यौपाने	९८५२०६७४१२
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री चेतनन्द्र खड्का	९८४२०४४०४५
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री कृष्ण कुमार बस्नेत	९८१६३१६३६२
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री उद्वराज बस्नेत	९८५२०८८८६९
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री नविन कार्की	९८४२०३४९१५
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री विर बहादुर राई	९८१६३२३१४४
वडा नं १० वडा अध्यक्ष	श्री जीवन खतिवडा	९८५२०२३९३५
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री केदार प्रसाद गुरागाँई	९८५२०३१२२३
उप प्रमुख	श्री अकली चौधरी	९८४२२४१८६१
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री राम विश्वास	९८६२२२१७२५
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री विवश प्रधान	९७४२२८९०४४
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री विदुर प्रसाद हुङ्गना	९८४२०३५८६५
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री कैलाश बस्नेत	९८५२०४८९७४
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री गणेश चौधरी	९८४२०६६५३९
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री संतोष लिङ्देन	९८१९०२९५०३
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री भुवन सिंह मगर	९८२३०१४४२४

वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री खेमप्रदाद न्यौपाने	९८५२०४०८४१
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री प्रकाश श्रेष्ठ	९८४२३९४०८१
वडा नं १० वडा अध्यक्ष	श्री राजकुमार राई	९८४२२२२२८२
वडा नं ११ वडा अध्यक्ष	श्री विशनलाल चौधरी	९८४२०७५१४६
वडा नं १२ वडा अध्यक्ष	श्री रोशन प्रसाद ढकाल	९८५२०७५७९२
लेटाङ नगरपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री भूपेन्द्र कुमार लावती	९८५२०७५३११
उप प्रमुख	श्री कृष्ण कुमारी पोखेल निरौला	९८५२०७५३१०
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री विष्णु कुमार मगर	९८५२०७५३०१
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री तेज प्रसाद तिम्सिना	९८५२०७५३०२
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री डम्बर बहादुर राई	९८५२०७५३०३
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री राम कुमार श्रेष्ठ	९८५२०७५३०४
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री भुम सूर्य मगर	९८५२०७५३०५
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री जंग विर तामाङ्ग	९८५२०७५३०६
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री खगेन्द्र बहादुर लिम्बु	९८५२०७५३०७
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री भिम प्रसाद पोखेल	९८५२०७५३०८
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री नन्द प्रसाद खतिवडा	९८५२०७५३०९
सुनवर्षी नगरपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री श्याम प्रसाद राजवंशी	९८५२०२८१३४
उपप्रमुख	श्री मिरादेवी दास केवरत	९८१०५७०२३२
वडानं १ वडा अध्यक्ष	श्री विर बहादुर राई	९८२७३३३३८३
वडानं २ वडा अध्यक्ष	श्री विनोद कुमार राजवंशी	९८०२०६४६९९
वडानं ३ वडा अध्यक्ष	श्री अतन कुमार बुढाथोकी	९८१७३०८८८९
वडानं ४ वडा अध्यक्ष	श्री छेदिया यादव	९८१७३१८३६८
वडानं ५ वडा अध्यक्ष	श्री युगेश्वर प्रसाद ठाकुर	९८६२०७६४४०
वडानं ६ वडा अध्यक्ष	श्री कमल कुमार मोक्तान	९८१५३९४८१५
वडानं ७ वडा अध्यक्ष	श्री संजय कुमार सिंह	९८१४३६९९५०
वडानं ८ वडा अध्यक्ष	श्री अनुवार मिँया	९८४२०४९७१३
वडानं ९ वडा अध्यक्ष	श्री ध्रुव कुमार सिंह गनगाई	९८०२७५४४७०
रतुवामाई नगरपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री नागेश्वर प्रसाद सिंह गनगाई	९८१४३४२८०९
उप प्रमुख	श्री दमयन्ता देवी चुडाल	९८१९३२४३३७
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री घनश्याम गिरी	९८१३३८८८४९
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री जिमारत मिँया	९८४२०३५९३८

वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री देवी लाल ताजपुरीया	९८६६४११३१९
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री महाविर प्रसाद गनगाई	९८१९०९१६८२
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री सोमनाथ कार्की	९८४२५५४०३३
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री तुला राम लुइटेल	९८५२०२८५५९
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री राम कार्की	९८५२०४७५१२
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री पुष्प बहादुर कार्की	९८१९३४६२२३
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री इन्द्र बहादुर लिम्बु	९८१३४९१२६५
वडा नं १० वडा अध्यक्ष	श्री भुल बहादुर कार्की	९८५२०२९९९६
जहदा गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री जितेन्द्र प्रसाद साह	९८१९०९१४७१
उप प्रमुख	श्री हन्ना सोरेन	९८१५३२८९५१
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री बाबुराम राजवंशी	९८१७३०३०४८
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री चन्द्र शेखर कुमार साह	९८०७३५९०४१
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री अनिल कुमार ठाकुर	९८११३५०१९७
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री शिव शंकर गामी	९८११३८९२७५
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री मुन्सी मुर्मु	९८१४३४७२३८
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री सुर्यानन्द मण्डल	९८०७३६३३४४
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री भगवान मरण्डी	९८०७०९९४७४
बुढीगंगा गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री जित नारायण थापा मगर	९८५२०२६८८१
उप प्रमुख	श्री अमृता कुमारी गच्छदार	९८५२०३७३१२
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री सोमराज काफ्ले	९८५२०२६९९७
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री रेवती नारायण चौधरी	९८५२०३१६४१
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री तिलकनाथ मण्डल राजवंशी	९८४२२९६७१०
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री शशिकान्त चौधरी	९८४२०९२६०७
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	९८४२०८८९८९
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री दिलिप कुमार चौधरी	९८०२०१७१०१
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री पंकज चौधरी थारु	९८४२०२७८९२
धनपालथान गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
प्रमुख	श्री जिवल्ल प्रसाद गच्छदार	९८५२०७७००४
उप प्रमुख	श्री नसिमा बानो	९८५२०७७००३
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री खाजा हुसेन मियाँ	९८४२१५११४३
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री पंकज कुमार मण्डल	९८०४३९९८५७
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री नागेश्वर मण्डल	९८२०७२७५११

वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री श्रीराम चौधरी	९८१२३०१२९९
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री गयानन्द सरदार	९८०३९०६८२४
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री महम्मद हुसेन	९८५२०२७५८६
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री संतोष कुमार यादव	९८०४०२८५३७
कटहरी गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री देवराज चौधरी	९८५२०२९४२७
उपाध्यक्ष	श्री सिता देवी राजवंशी	९८०७३५१७०३
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री हरि नारायण राजवंशी	९८०४३५४८५०
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री सुरेन्द्र प्रसाद राजवंशी	९८११३७०२९०
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री जदुलाल कामत	९८०७०३१५०३
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री जिवनेश्वर यादव	९८१०५९०११९
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री सम्पत लाल सरदार	९८१०४८४०४८
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री विसो सरदार	९८१६३७९८०५
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री मनोज कुमार माझी	९८०७०४२२४५
केराबारी गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री सुमन मिरिडिचिड मगर	९८५२०४१७६०
उपाध्यक्ष	श्री मनमाया मगर	९८०७०३७७३३
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री शरण थापा मगर	९८४९३८४९४७
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री प्रेम बहादुर लिम्बु	९८५२०३११०४
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री रामचन्द्र शाही	९८६२१७२७९०
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री शिव प्रसाद तामाङ	९८४२१४२६०३
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री अजय लिम्बु	९८६०५२०४८०
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री उपेन्द्र लुङ्गेली मगर	९८५२०८०२०६
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री खगेन्द्र प्रसाद निरौला	९८०४३८६६१४
वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	श्री कमल कुमार बस्नेत	९८५२०५७२४५
वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	श्री गोपाल राई	९८५२०७९५९८
वडा नं १० वडा अध्यक्ष	श्री पूर्ण बहादुर मगर	९८४२०३२११३
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री बबि कुमार राई	९८४२२००२७९
उपाध्यक्ष	श्री दिनेश पौडेल	९८५२०३३१८८
वार्ड नं.१. वडा अध्यक्ष	श्री पर्वत राई	९८६१७८३६३७
वार्ड नं.२. वडा अध्यक्ष	श्री बल बहादुर श्रेष्ठ	९८१५३५९९६२
वार्ड नं.३. वडा अध्यक्ष	श्री संतोष कुमार मगर	९८६१८१९७४५
वार्ड नं.४. वडा अध्यक्ष	श्री विशाल राई	९८५२०६८५६३

वार्ड नं.५. वडा अध्यक्ष	श्री मेघनाथ तामाङ्ग	९८४२०७३८९६
वार्ड नं.६. वडा अध्यक्ष	श्री खडी बहादुर मगर	९८५५३०९८५८
वार्ड नं.७. वडा अध्यक्ष	श्री शुसिलराज चौहान	९८४२६७८२९९
वार्ड नं.८. वडा अध्यक्ष	श्री पूर्ण बहादुर कुँवर	९८४२०६८३२२
वार्ड नं.९. वडा अध्यक्ष	श्री सेमन्त राज दाहाल	९८४२२७६४८५
कानेपोखरी गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री राजमति ईङ्गनाम	९८५२०३८४०७
उपाध्यक्ष	श्री भोला प्रसाद अधिकारी	९८४२२२९८८८
वार्ड नं.१ वडा अध्यक्ष	श्री रत्न बहादुर कार्की	९८४२९४९९४५
वार्ड नं.२ वडा अध्यक्ष	श्री शुशिल बुढाथोकी	९८५२०३८४०५
वार्ड नं.३ वडा अध्यक्ष	श्री गोपाल बहादुर कार्की	९८४२०८९८२९
वार्ड नं.४ वडा अध्यक्ष	श्री रमेश राउत	९८४२०९०५९६
वार्ड नं.५ वडा अध्यक्ष	श्री चरण गुरुङ	९८५२०५६३९२
वार्ड नं.६ वडा अध्यक्ष	श्री खड्ग बहादुर बस्नेत	९८४२०६५९९५
वार्ड नं.७ वडा अध्यक्ष	श्री मोहन प्रसाद अधिकारी	९८४२०३६०४७
ग्रामथान गाउँपालिका		
पद	नाम,थर	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री जय प्रकाश गच्छदार थारु	९८१४३४६३९२
उपाध्यक्ष	श्री गुणावती देवी थारु	९८०७३८९०९८
वडा नं १ वडा अध्यक्ष	श्री सुरेश कुमार माझी	९८१४३०४२९९
वडा नं २ वडा अध्यक्ष	श्री यादव खतिवडा	९८५२०३६७०७
वडा नं ३ वडा अध्यक्ष	श्री रमेश कुमार भगत	९८०४०७४८८९
वडा नं ४ वडा अध्यक्ष	श्री बट्टी नारायण माझी	९८१६३७९६९९
वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	श्री भेष नारायण चौधरी	९८२४३३७२२६
वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	श्री विर नारायण चौधरी थारु	९८६२०२७९७२
वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	श्री विरेन्द्र चौधरी	९८१२३८०७९४

स्रोत जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, मोरङ

७.२.४ प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभामा पर्ने स्थानीय तहका वडाहरूको विवरण

प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	गाउँपालिका/नगरपालिका	वडा
१	१	उर्लावारी नगरपालिका	१-९
	१	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	२,३,६,७,८,९
	२	केरावारी गाउँपालिका	१-१०
	२	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	१,४,५
	२	लेटाङ नगरपालिका	१-९

प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	गाउँपालिका/नगरपालिका	वडा
२	१	रतुवामाई नगरपालिका	१-१०
	१	सुनवर्षी नगरपालिका	६-९
	२	कानेपोखरी गाउँपालिका	१-३
	२	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	५-६
	२	रंगेली नगरपालिका	१,२,३,६,९
	२	सुनवर्षी नगरपालिका	१-५
३	१	कानेपोखरी गाउँपालिका	४-७
	१	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	१,२,३,४,७,८,९,१०
	१	बेलवारी नगरपालिका	८,१०
	२	बेलवारी नगरपालिका	१,२,३,४,९,११
	२	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	१,८,९,१०,११,१२
४	१	कटहरी गाउँपालिका	४-७
	१	ग्रामथान गाउँपालिका	१-७
	१	बेलवारी नगरपालिका	५-७
	१	विराटनगर महानगरपालिका	१९
	२	कटहरी गाउँपालिका	१-३
	२	विराटनगर महानगरपालिका	१,२,३,६,१०
५	१	जहदा गाउँपालिका	५-६
	१	धनपालथान गाउँपालिका	१-७
	१	रंगेली नगरपालिका	४-७
	२	जहदा गाउँपालिका	१,२,३,४,७
	२	विराटनगर महानगरपालिका	१३-१८
६	१	बुढीगंगा गाउँपालिका	१-७
	१	विराटनगर महानगरपालिका	४
	१	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	२-७
	२	विराटनगर महानगरपालिका	५,६,७,९,११,१२

स्रोत प्रदेश निर्वाचन कार्यालय, मोरङ

७.२.५ मोरङ जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने प्रतिनिधि सभाका सांसदहरू

क्र.सं.	निर्वाचन क्षेत्र नं.	सांसदको नाम	राजनैतिक दल	कैफियत
१	१	डिग बहादुर लिम्बु	नेपाली काँग्रेस	निर्वाचित
२	२	ऋषिकेश पोखरेल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	निर्वाचित
३	३	डा. सुनिल कुमार शर्मा	नेपाली काँग्रेस	निर्वाचित
४	४	अमन लाल मोदी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	निर्वाचित
५	५	योगेन्द्र मण्डल	स्वतन्त्र	निर्वाचित
६	६	डा. शेखर कोइराला	नेपाली काँग्रेस	निर्वाचित
७		रेखा यादव	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	समानुपातिक
८		सोनु मुर्मु	जनमत पार्टी	समानुपातिक

स्रोत: प्रतिनिधि सभाको वेब साइट

७.२.६ मोरङ जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने प्रदेश सभाका सांसदहरू

सि.नं.	नाम/थर	लिंग	निर्वाचन क्षेत्र नं.	दल	मोवाइल नं.
१	मा. उमाकान्त गौतम	पुरुष	१(१)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८५२६८३५१२
२	मा. खड्ग बहादुर बस्नेत	पुरुष	१(२)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४२०२६४४७
३	मा. गणेश प्रसाद उप्रेती	पुरुष	२(१)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	९८५२०२३५४२
४	मा. लिला बल्लभ अधिकारी	पुरुष	२(२)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८५२०३५१११
५	मा. मान बहादुर लिम्बु	पुरुष	३(१)	नेपाली काँग्रेस	९८४२०४५६६६
६	मा. ज्ञानेन्द्र सुवेदी	पुरुष	३(२)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४२०२३९७१
७	मा. जय प्रकाश चौधरी	पुरुष	४(१)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४२१५१२४७
८	मा. भीम पराजुली	पुरुष	४(२)	नेपाली काँग्रेस	९८५२०२२६४६
९	मा. अमृत कुमार अर्याल	पुरुष	५(१)	नेपाली काँग्रेस	९८५२०२४३३३
१०	मा. गयानन्द मण्डल गनगाई	पुरुष	५(२)	नेपाली काँग्रेस	९८५२०२९०८४
११	मा. जिवन आचार्य	पुरुष	६(१)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	९८५११४२०४१
१२	मा. केदार कार्की	पुरुष	६(२)	नेपाली काँग्रेस	९८५२०२९७६४
१३	मा. गितारानी महतो	महिला	समानुपातिक	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८६२०५२८९१
१४	मा. ललिता कुमारी चौधरी	महिला	समानुपातिक	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८५२०६९२७९
१५	मा. शीला दीक्षित कार्की	महिला	समानुपातिक	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९८४२०२१८९४
१६	मा. शोभा चेम्जोङ	महिला	समानुपातिक	नेपाली काँग्रेस	९७४२०३१०३०
१७	मा. विद्या चाम्लिङ राई	महिला	समानुपातिक	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी)	९८५२०२८८३४

स्रोत: प्रदेश सभाको वेब साइट

७.३ अपराध सम्बन्धी विवरण

अपराध शिर्षक	आ.व. २०७८/०७९								आ.व. २०७९/८०					
	दर्ता	फर्याट	बाँकी	पक्राउ		फरार		दर्ता	फर्याट	बाँकी	पक्राउ		फरार	
				पुरुष	महिला	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
कर्तव्य ज्यान	२९	२८	१	७०	६	५	१	११	८	३	१९	३	१	०
खुन डाका								०	०	०	०	०	०	०
ज्यान मार्ने उद्योग	२६	२६	०	२८	१	०	०	५०	४०	१०	६४	४	३९	१
भवितव्य ज्यान	१८९	०	१८९	०	०	०	०	१७५	०	१७५	०	०	०	०
फुटकर ज्यान	१७	०	१७	०	०	०	०	१०	०	१०	०	०	०	०
आत्म हत्या गर्न दुरुसाहन गरेको	३	३	०	४	०	०	०	५	३	२	४	१	२	२
ज्यान सम्बन्धी (विविध शिर्षक नखुलेको)	४०	०	४०	०	०	०	०	२९	०	२९	१	१	०	०
मृत अवस्थामा फेला परेको ज्यान	३	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जिउदो बच्चा जन्माई फालेको								०	०	०	०	०	०	०
ACD प्रहार ज्यान सम्बन्धी								०	०	०	०	०	०	०
गर्भ संरक्षण विरुद्धको कसुर	३	२	१	४	०	४	०	२	१	१	२	१	१	०
शरिरमा आगोलागी भवितव्य														
जम्मा	३१०	५९	२५१	१०६	७	९	१	२८२	५२	२३०	९०	१०	४३	३

आत्महत्या सम्बन्धी	भ्रुण्डिएर	२८२	०	२८२	०	०	०	०	२९३	०	२९३	०	०	०	०
	विष खाएर	२९	०	२९	०	०	०	०	४९	०	४९	०	०	०	०
	आगो लगाएर	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०
	हाम फालेर	०	०	०	०	०	०	०	३	०	३	०	०	०	०
	हात हतियार औजार प्रयोग गरि	३	०	३	०	०	०	०	२	०	२	०	०	०	०
	जम्मा	३१४	०	३१४	०	०	०	०	३४८	०	३४८	०	०	०	०
चोरी सम्बन्धी	डाका चोरी	४	४	०	९	१	०	०	४	४	०	९	०	०	३
	नकबजनी चोरी	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१	०	०	०
	जवरजस्ती चोरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	साधारण चोरी	१७३	१७३		२२१	६	१३	०	२०३	१७६	२७	२८७	५	२०	०
	चोरी उद्योग	१८	१८	०	०	०	०	०	९	९	०	९	०	०	०
	सवारी चोरी	१९	१९	०	२६	०	२	०	२७	२३	४	२८	६	१	०
	पुरातात्विक चोरी								०	०	०	०	०	०	०
	चौपाया चोरी								२	२	०	३	०	०	०
	जम्मा	२१४	२१४	०	२५६	७	१५	०	२४६	२१५	३१	३३७	११	२१	३
संगठीत तथा आर्थिक अपराध सम्बन्धी	संगठीत अपराध	२	२	०	११	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जूवा खेल वा सट्टाबाजी गर्न नहुने	९	९	०	६२	०	०	०	३	३	०	१५	०	२	०
	मुद्रा सम्बन्धी कसुर	२	२	०	५	०	०	०	२	२	०	४	०	०	०
	ठगी, अपराधिक विश्वासघात (एक्सटर्सन) सम्बन्धी कसुर	२१	२१	०	१६	२	१७	०	४३	२९	१४	३५	७	५२	१३
	लागू औषध	३०९	२३३	७६	४०९	८	४	०	३१९	२५१	६८	३९५	२९	१२	०
	कालो बजार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	चंदा संकलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	सरकारी छाप दस्तखत कित्ते	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	१	०	०	०
	राहदानी सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	नागरिकता सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	३	३	०	४	०	५	०
	अपहरण वा शरीर बन्धक सम्बन्धी कसुर	८	४	४	७	१	७	०	७	५	२	५	०	९	३
	मानिस बेपत्ता	२	१	१	१	१	२	१	१	०	१	१	०	२	०
	शरिर बन्धक तथा अपराधिक लाभ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	विष्फोटक पदार्थ सम्बन्धी कसुर	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	१	०	१	०
	बम विष्फोटन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	विधुतिय कसुर तथा साईवर अपराध	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	हातहतियार खरखजना	५	५	०	१३	०	०	०	४	४		०	०	३	०
	प्रतिलिपी अधिकार उल्लंगन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	खरखजना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	३५८	२७७	८१	५२४	१२	३०	१	३८४	२९७	८७	४६१	३६	८६	१६

सामाजिक अपराध	सार्वजनिक शान्ती विरुद्धको कसुर	१४३	१४३	०	१७७	८	१०	२	३४७	३२०	२७	४५३	४१	८३	७
	सार्वजनिक हित, स्वास्थ्य, सुरक्षा, सुविधा र नैतिकता विरुद्धको कसुर	१७३	१७३	०	२८७	३	४७	०	५५	५२	३	५८	६	१३	०
	सार्वजनिक अधिकारीको अस्त्रियारीको अवज्ञा सम्बन्धी कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	आपराधिक प्रवेश तथा आपराधिक उपद्रव सम्बन्धी कसुर	१	०	१	०	०	१	०	२	२	०	०	०	९	०
	सार्वजनिक न्याय विरुद्धको कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	कुटपिट वा अंगभंग सम्बन्धी कसुर	११	११	०	१२	०	२	०	१३	११	२	९	१	९	२
	राज्य विरुद्धका कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	धर्म सम्बन्धी कसुर	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	आवश्यक वस्तु संरक्षण ऐन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	आवश्यक सेवा संचालन ऐन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जातिय छुवाछुत तथा भेदभाव	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१	०	०	०
	भेदभाव तथा अन्य अपमानजन्य व्यवहार सम्बन्धी कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	केही सार्वजनिक अपराध	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	३२९	३२८	१	४७७	११	६०	२	४१८	३८६	३२	५२१	४८	११४	९	
महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी	मा.वे.वि. तथा ओसारपसार	३	१	२	१	०	२	०	५	४	१	४	४	३	१
	विवाह सम्बन्धि कसुर	१	०	१	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०
	बहु विवाह	२९	२९	०	२९	२९	०	०	४१	३८	३	३९	३०	२	८
	बाल विवाह	३	२	१	२	१	६	२	३	३	०	३	३	०	०
	जवरजस्ती करणी	१०१	१०१	०	८०	१	२०	०	१३६	१२०	१६	१०४	०	४०	०
	जवरजस्ती करणी उद्योग	२८	२८	०	२८	०	०	०	२७	२२	५	२४	०	४	०
	हाडनाता करणी	०	०	०	०	०	०	०	२	२	०	२	०	०	०
	अप्राकृतिक मैथुन	२	२	०	२	०	०	०	१	०	१	१	०	०	०
	बालयौन दुराचार	२०	२०	०	१८	०	१	०	३२	२८	४	२६	०	२	०
	बाल विज्याई	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	बाल बालिका विरुद्धको हिंसा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	यौन दर्व्यवहार	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१	०	०	०
	बोक्सीको आरोप	३	३	०	६	४	०	०	१	१	०	०	५	२	
	सामुहिक ज.ज.क.तथा डाका चोरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	घरेलु हिंसा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मानव वेचबिखन तथा श्रम शोषण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
जम्मा	१९०	१८६	४	१६६	३५	३१	२	२४९	२१९	३०	२०४	३७	५६	११	
सवारी सम्बन्धी	सवारी ज्यान	१०९	९१	१८	१०४	०	९	०	९१	६२	२९	७७	५	९	०
	सवारी अंगभंग	२९	२९	०	२९	०	१	०	४०	३१	९	३८	१	५	०
	सवारीबाट क्षती								०	०	०	०	०	०	०
	सवारीबाट भवितव्य	१७	०	१७	०	०	०	०	५	०	५	०	०	०	०
	सवारीबाट गाईको मृत्यु भएको भवितव्य ज्यान								०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	१५५	१२०	३५	१३३	०	१०	०	१३६	९३	४३	११५	६	१४	०

विविध	मा.वे.वि. तथा मानव अंग प्रत्यारोपण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	मा.वे.वि तथा जवरजस्ती करणी	०	०	०	०	०	०	३	२	१	४	०	१	०	
	कुटपिट गरी गर्भ तुहाएको	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	आगलागी सम्बन्धी	६	६	०	६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	अपहरण तथा जवरजस्ती करणी	१	०	१	०	०	१	०	५	२	३	४	२	१	२
	जवरजस्ती करणी गरी कर्तव्य	२	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	क. ज्यान र ज्या.मा.उ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	चोरी अपहरण तथा शरिर बन्दक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	राष्ट्रिय परिचायपत्र तथा पञ्जिकरण सम्बन्धि कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	अपहरण तथा कर्तव्य	०	०	०	०	०	०	१	०	१	३	०	१	०	
	दुरसंचार कसुर, टेलिफोन तार चोरी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	वैकिड कसुर	३७	३७	०	१२	०	२८	०	२२२	१००	१२२	१४	२	१९५	७
	परिक्षा तथा शिक्षा ऐन	४	४	०	८	०	०	०	६	४	२	१२९	७३	१३५	७२
	संक्रमण रोग सम्बन्धी कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	चिट्ठा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	इलाज सम्बन्धी कसुर	३	३	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	मृत्यु दर्ता कित्ते सम्बन्धी कसुर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	पक्राउवाट उम्काउन भगाउन नहुने	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	लिखत सम्बन्धी कसुर	१	१	०	२	०	०	०	३	३	०	३	०	०	०
	खोटाचलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सार्वजनिक स्थलमा यौन अङ्ग देखाएको	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
जम्मा	५४	५३	१	३३	०	२९	०	२४०	१११	१२९	१५७	७७	३३३	८१	
पशुपंक्षी सम्बन्धी कसुर	पशुपंक्षी सम्बन्धी कसुर	१	१	०	२	०	०	०	१	१	०	०	०	४	०
	गौवध	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	पशु करणी								०	०	०	०	०	०	०
	भुठा विवरण पेश भएको	१	१	०	३	१	०	०	१	०	१	२	०	०	०
	राष्ट्रिय सेवकलाए बाधा गर्न नहुने	२	२	०	२	०	०	०							
	वैवाहिक जजक	१	१	०	१	०	०	०	१	०	१	१	०	०	०
	जम्मा	६	६	०	९	१	०	०	३	१	२	३	०	४	०
कुल जम्मा	१९३०	१२४३	६८७	१७०४	७३	१८४	६	२३०६	१३७४	९३२	१८८८	२२५	६७१	१२३	

स्रोत जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ

७.४ मोरङ जिल्ला स्थित संघ अन्तर्गतका कार्यालयहरूको विवरण

सि.नं	कार्यालयको नाम	कार्यालयको ईमेल	मोबाइल नं
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङ	dao.morang@gmail.com	९८५२०५७७७७
२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय	iro12@ird.gov.np	९८५२०३२२९०
३	औषधी व्यवस्था विभाग शाखा कार्यालय	ddabiratnagar4@gmail.com	९८४३२४८९६३
४	ईलाका प्रशासन कार्यालय, उर्लावारी	aaourlabari@gmail.com	९८५२०४२५५६
५	ईलाका प्रशासन कार्यालय, रंगेली	iaorangeli1@gmail.com	९८५२०३०२५०
६	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, विराटनगर	dtcomorang@gmail.com	९८५२०३२७८०
७	कारागार कार्यालय	morang.it@dopm.gov.np	९८५२०७४७७७
८	कोशी अञ्चल अस्पताल	hospitalkoshi@gmail.com	९८४९५२९६९६
९	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आ.	fwssmp.biratnagar04@gmail.com	९८५२०३६९४८
१०	गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालय	metrologybirt@gmail.com	९८५६०३९२९५
११	निर्वाचन कार्यालय, विराटनगर	electionmorang@yahoo.com	९८५२०७९०८४
१२	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय, विराटनगर	morangdistrictattorney@gmail.com	९८५२०३९३९०
१३	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, विराटनगर	edcumorang@gmail.com	९८५२०२६६२०
१४	जिल्ला समन्वय समिति, मोरङ	ddcmorang@gmail.com	९८५२०६६२२२
१५	नापी कार्यालय, विराटनगर	napibiratnagar@gmail.com	९८५२०३२२८५
१६	नापी कार्यालय, बेलवारी	surveyofficebelbari@gmail.com	९८५२०३९३९६
१७	नापी कार्यालय, रंगेली	surveyofficerangeli55@gmail.com	९८४९४५६३८४
१८	पशुव्यापार कार्यालय	aqobrt@gmail.com	९८६२२८३२३२
१९	डिभिजन सडक कार्यालय	sadakdivisionbirt@gmail.com	९८५९९८५०९६
२०	उच्च सरकारी वकिल कार्यालय	pusawaka.biratnager@yahoo.com	९८४९७२९९९८
२१	विराटनगर भन्सार कार्यालय	biratnagar@customs.gov.np	९८५२०३७३४५
२२	वाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय	baniyabrt10@gmail.com	९८४९६८२०३६
२३	भूमि व्यवस्था तथा मालपोत कार्यालय, विराटनगर	biratnagar@dolma.gov.np	९८५२०३९२३३
२४	मालपोत कार्यालय, बेलवारी	belbari@dolma.gov.np	९८५२०३९९४४
२५	मालपोत कार्यालय, रंगेली	rangeli@dolma.gov.np	९८५२०३४६८०
२६	यान्त्रीक डिभिजन कार्यालय	yantrik1.irrigation@gmail.com	९८५२०७९०९५
२७	रंगेली अस्पताल		९८५९९२२२२२
२८	श्रम तथा रोजगार कार्यालय, विराटनगर	biratnagar@leo.gov.np	९८५२०३५०२०
२९	कोशी तथा बक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना	kbrmp@dwri.gov.np	९८५२०४४३०२
३०	तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ	bsomorang@gmail.com	९८५२०३२४८०
३१	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, विराटनगर	dudbcmorang@gmail.com	९८५२०२६०५८
३२	हुलाक निर्देशनालय, विराटनगर	birathulak123@gmail.com	९८५९९६९२२७
३३	खाद्य प्रविधी तथा गुण नि.का., विराटनगर	rftqcobrt@gmail.com	९८५२०७०२९८
३४	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाला	rvlbrt@gmail.com	९८४५०२५९९४
३५	उच्च अदालत, विराटनगर	info.hcbiratnagar@supremecourt.gov.np	
३६	जिल्ला अदालत, विराटनगर	info.dcmorang@supremecourt.gov.np	९८५२०४९२३९
३७	प्लान्ट क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर	biratnagar@npponepal.gov.np	९८५२०८०४७७
३८	रानी-विराटनगर-इटहरी-धरान सडक योजना	mebadri@gmail.com	९८५९९३७६९७

सि.नं	कार्यालयको नाम	कार्यालयको ईमेल	मोवाइल नं
३९	सप्तकोशी उच्च बाँध	saptakoshihighdamnepal@gmail.com	९८४१७२७३६०
४०	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	pmamp.piu.morang@gmail.com	९८५८०२३६०२४
४१	सुनसरी मोरङ सिंचाई योजना	smip_biratnagar@yahoo.com	९८५८०२४६४१
४२	विकेन्द्रित आयोजना सहयोग इकाई, विराटनगर	dlsbiratnagar@gmail.com	९८५११११०८७
४३	खाद्य आयात निर्यात गुण.प्रमाणिकरण कार्यालय	fieqcobrt@gmail.com	९८५२०३७२९५
४४	वन विउ प्रयोगशाला तथा भण्डार केन्द्र	banbiubrt@gmail.com	९८५२०३३१४७
४५	अध्यागमन कार्यालय, विराटनगर	immigrationmorang@gmail.com	९८५२०३८३६२
४६	करदाता सेवा कार्यालय, विराटचोक, मोरङ	tso-biratchowk@ird.gov.np	९८५२०४५९७९
४७	राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति, कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई, सलकपुर, मोरङ	retpiusalakpur@chureboard.gov.np	९८५२०७७९३६
४८	भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	bn-bhairab@nepalarmy.mil.np	
४९	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ	dpo_morangsanchar@nepalpolice.gov.np	९८५२००५५५५
५०	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण कंकालिनी, मोरङ	apfmorang.bso@gmail.com	९८५१२७२१०२
५१	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, मोरङ	nidmorang.gov@gmail.com	९८५२०६६००४
५२	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय विराटनगर	dtpomorangbrt@gmail.com	९८५२०२०४१०
५३	हुलाकी सडक, कानेपोखरी, रंगेली सडक खण्ड	hulakieast@gmail.com	९८५१०५५०२०
५४	नेपाल राष्ट्र बैंक, विराटनगर	nrbbrt@nrb.org.np	९८४२०२२३८८
५५	कृषि सामाग्री कगर	aicbiratnagar@gmail.com	९८४२०६४००७
५६	गोरखापत्र संस्थान	basnet2024@gmail.com	९८५१२३६५८१
५७	जनक शिक्षा सामाग्री केन्द्र लि.	bhuprajthapa@gmail.com	९८४१३०२३०३
५८	नेपाल टेलिकम, १ नं.प्रादेशिक का., विराटनगर	ppsbrtrd@ntc.net.np,urya.malakar@ntc.net.np	९८५१०४१२३६
५९	नेपाल टेलिकम, शाखा कार्यालय	sudeep.das@ntc.net.np	९८५१०४५०००
६०	नेपाल विद्युत प्रा., १ नं.प्रादेशिक का., विराटनगर	biratnagar.ro@nea.org.np	९८५२०७९६६६
६१	नेपाल विद्युत प्रा., शाखा कार्यालय, विराटनगर	biratnagar@nea.org.np	९८५२०२१७२५
६२	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वेलवारी वितरण केन्द्र	belbari@nea.org.np	९८५२०४६०८६
६३	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, रंगेली वितरण केन्द्र	rangeli@nea.org.np	९८५२०८०६५०
६४	नेपाल विद्युत प्रा., उर्लावारी वितरण केन्द्र	urlabari@nea.org.np	९८५२०४४१४०
६५	नेपाल परिवार नियोजन संघ		९८४२१५९०४४
६६	नेपाल आयल निगम, विराटनगर	ero.brt@noc.org.np	९८५११४९६६०
६७	नेपाल खानेपानी संस्थान, शाखा, विराटनगर	biratnagarnwsc@gmail.com	९८४१६७६७४२
६८	विराटनगर दूध वितरण आयोजना	bmssbrt@yahoo.com	९८५२०२२२९९
६९	रा.स.स., प्रदेश नं.१, विराटनगर	rssbrt15@gmail.com	९८४२०३०९०८
७०	साभा प्रकाशन		९८४२३७१४०१
७१	साल्ट ट्रेडिङ कम्पनी	saltradingbrt@gmail.com	९८५२०२१९८१
७२	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि.	nfcbrt.info@gmail.com	९८४२४५७५२२
७३	प्रदेश प्रमुखको कार्यालय प्रदेश नं १		९८५२०३८५९९
७४	सम्पर्क सह भु-अर्जन कार्यालय, कोशी योजना		०२१-४७१२९८
७५	नेपाल वन निगम (साविक टिम्बर कर्पोरेशन)	tcnbiratnagar@gmail.com	९८५४०६७५५२
७६	विराटनगर नागरिक उड्डयन कार्यालय	biratnagarcivilaviation@gmail.com	९८५२०२०८५९
७७	राष्ट्रिय परिक्षा बोर्ड, विराटनगर	gadtoulaj@gmail.com	९८४२१२९०४६

स्रोत जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङ

७.५ आ.व. २०७५/८० मा जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट सम्पादित प्रमुख कार्यहरू

सम्पादित प्रमुख कार्यहरू		आ.व. २०७५/८० को उपलब्धि
नागरिकता विवरण	वशंज	३२५८३
	वैवाहिक अंगीकृत	९४८
	जन्मसिद्ध	१
राष्ट्रिय परिचय पत्र	विवरण दर्ता	६७९७९
	परिचय पत्र वितरण	८०१
नाबालक परिचय पत्र वितरण		८३९
प्रतिलिपि नागरिकता वितरण		३२२५५
नागरिकता परित्याग		११
नागरिकता रद्द		०
राहदानी (सिफारिस र वितरण)	सामान्य सिफारिस संख्या	२८६००
	दूतसेवा सिफारिस संख्या	१४०
	जम्मा राहदानी सिफारिस संख्या	२७९९९
	जम्मा राहदानी वितरण संख्या	१८४६३
प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी	राहत प्राप्त गर्ने संख्या	५३
	आर्थिक सहायता रकम	७६१०००
	मृतक क्षतिपूर्ति रकम	१००२२०२५६
विमा क्षतिपूर्ति सम्बन्धी	सडक दुर्घटना विमा क्षतिपूर्ति	१५६
	वैदेशिक रोजगार मृतक क्षतिपूर्ति	२७२१२४.४३
मुद्दा सम्बन्धी विवरण	अभद्र व्यवहार दर्ता	३७७
	अभद्र व्यवहार फछौट	३६१
	भ्रष्टाचार जन्य दर्ता	०
	भ्रष्टाचार जन्य फछौट	५
	अन्य (सवारी अंगभंग, के.सा.अ., जुवा दर्ता,सार्वजनिक उपचाई)	२५
	फछौट	२७
	जम्मा मुद्दा दर्ता संख्या	४०२
	जम्मा मुद्दा फछौट संख्या	३९१
ठाडो उजुरी		६५६
दलित प्रमाणित		२३३
जनजाति प्रमाणित		९१४

मधेसी प्रमाणित	५१४
मुस्लिम प्रमाणित	३५
खस आर्य प्रमाणित	२२
पेन्सन सम्बन्धी कागजात प्रमाणित	२७८
अन्य प्रमाणित	६९
पत्रपत्रिका दर्ता	१०
संघ संस्था दर्ता	१३७
संघ संस्था नवीकरण	७७३
हातहतियार दर्ता	१
हातहतियार नवीकरण	१८०
हातहतियार नामसारी	४
सहायता कक्षबाट सेवा लिने संख्या	१९०५५
सामाजिक संजाल अध्यावधिक पटक	१६१

स्रोत जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङ

७.६ सरकारी खर्च र राजस्व संकलन

क्र.सं.	कार्यालय कोड नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम
१	२०२००१३०११	प्रदेश सभा सचिवालय
२	२१०००१३०११	प्रदेश लोक सेवा आयोग
३	२१६००१३०११	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय
४	३०१००१३०११	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
५	३०५००१३०११	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
६	३०५०११३०११	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय
७	३०७००१३०७१	उद्योग, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय
८	३०७०११३०११	उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, मोरङ
९	३०७०११३०२१	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, मोरङ
१०	३०७०४१३०११	रोजगार सूचना केन्द्र, विराटनगर
११	३१२००१३०११	कृषि मन्त्रालय
१२	३१२०११३०११	कृषि विकास निर्देशनालय
१३	३१२०११३०२१	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, विराटनगर
१४	३१२०११३०३१	कृषि ज्ञान केन्द्र, मोरङ
१५	३१२०२१३०११	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय

क्र.सं.	कार्यालय कोड नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम
१६	३१२०२१३०२१	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र, मोरङ
१७	३१२०११३०११	कृषि विकास निर्देशनालय
१८	३१२०२१३०११	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय
१९	३१३००१३०११	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय
२०	३१३०२१३०११	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन, मोरङ
२१	३१३०२१३०२१	भूमिगत जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन, मोरङ
२२	३१३०२१३०३१	चन्दा मोहना सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय, मोरङ
२३	३१३०३१३०११	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन मोरङ
२४	३१३०३१३०२१	भूमिगत जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन मोरङ
२५	३१३०३१३०३१	चन्दा मोहना सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय मोरङ
२६	३१४००१३०११	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
२७	३२५००१३०११	पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय
२८	३२५०११३०११	पर्यटन विकास आयोजना, मोरङ
२९	३२९००१३०११	वन वातावरण तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय
३०	३२९०११३०११	डिभिजन वन कार्यालय
३१	३२९०११३०२१	जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई
३२	३३६००१३०११	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय
३३	३३७००१३०११	सडक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय मोरङ
३४	३३७०११३०११	पूर्वाधार विकास कार्यालय, मोरङ
३५	३३७०४१३०११	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय मोरङ
३६	३५०००१३०११	सामाजिक विकास मन्त्रालय
३७	३५८००१३०११	यातायात व्यवस्था तथा सञ्चार मन्त्रालय
३८	३५८०३१३०११	यातायात व्यवस्थापन सेवा कार्यालय, मोरङ
३९	३७०००१३०११	स्वास्थ्य मन्त्रालय
४०	३७००११३०११	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र
४१	३७००११३०२१	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
४२	३७००११३०३१	स्वास्थ्य कार्यालय, मोरङ
४३	३७००२१३०११	मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, मंगलबारे
४४	३७००३१३०११	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, मोरङ
४५	३७००४१३०३१	मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर
४६	३९१००१३०११	प्रदेश योजना आयोग

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, विराटनगर

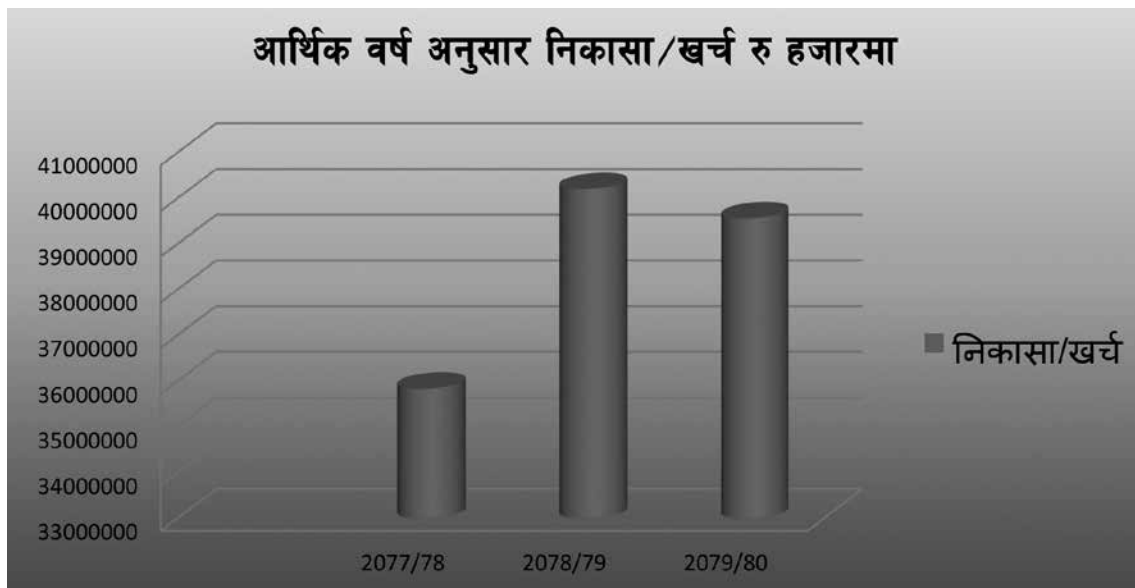
७.६.१ सरकारी खर्च

जिल्लामा कुल निकास तथा खर्च बजेट आ.व. २०७७/७८, २०७८/७९ र २०७९/८० मा क्रमश बढि रहेको देखिन्छ। जसको विवरण निम्नानुसार रहेको छ। आ.व. २०७८/७९ भन्दा २०७९/८० मा शुरु बजेट निकास बढि भएता पनि रकमान्ता थप बजेटले खर्च केहि कम भएको छ।

आर्थिक वर्ष अनुसार जिल्लाको चालुगत र पँजीगत (निकास) खर्चको विवरण

सि.नं.	आ. व.		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
	जिल्ला/भुक्तानी केन्द्र		को.ले.नि.का. - मोरङ (१३)		
१	शुरु बजेट		३२,१९४,५८४,०००.००	३५,४८७,४७६,०००.००	३९,१५९,६९०,०००.००
२	रकमान्तर	थप	८,३१४,४६०,६७६.००	९,६३२,४२०,६२२.००	७,५११,१४९,३७८.००
३		घट	२,३१२,१७१,०७०.००	२,५२०,४६५,१६८.००	३,४९७,६०४,९१५.००
४	श्रोतान्तर	थप	०.००	०.००	०.००
५		घट	०.००	०.००	०.००
६	अन्तिम बजेट		३८,१९६,८७३,६०६.००	४२,५९९,४३१,४५४.००	४३,१७३,२३४,४६३.००
७	निकास/खर्च		३५,८३१,६४४,२१७.२८	४०,१९७,४०१,६७२.५७	३९,५६१,०३२,०२९.३२
८	बाँकी		२,३६५,२२९,३८८.७२	२,४०२,०२९,७८१.४३	३,६१२,२०२,४३३.६८

आर्थिक वर्ष अनुसार निकास/खर्च रु हजारमा

७.६.२ सरकारी राजस्व संकलन

यस जिल्लामा आ.व.२०७९/८० को असार मसान्त सम्ममा कुल राजस्व ४३ अरब ९९ करोड संकलन भएको देखिन्छ। जसमा विराटनगर भन्सार कार्यालयबाट करिब ३३ अरब १३ करोड ६६ लाख (७५ प्रतिशत) राजस्व संकलन भएको देखिन्छ भने आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट मोरङ जिल्लामा संकलन भएको मध्य करिब १८ प्रतिशत राजस्व संकलन भएको देखिन्छ। कार्यालय अनुसारको राजस्व संकलन विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

कार्यालय अनुसार जिल्लाको राजस्व संकलन विवरण (रु.१०००)

सि. नं.	कार्यालयको कोड	कार्यालयको नाम	आर्थिक वर्ष रु (हजारमा)			कै.
			२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	
१	१०३००१३०१	प्रदेश प्रमुखको कार्यालय, प्रदेश नं. १	३४.०४	९.००	०.००	
२	२०४९११३०१	उच्च दालत विराटनगर	२१२३६.६०	४५८३.०६	५९५६.९१	
३	२०४९६१३०१	राजस्व न्यायाधिकरण विराटनगर	२३.१२	४२.८३	१५.०७	
४	२०४९७३०१	जिल्ला अदालत मोरङ	३४६२०.००	५३९४२.५४	५५२७९.७३	
५	२१२९११३०१	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, मोरङ	२४.५०	०	०	
	२१२९११३०२	प्रदेश निर्वाचन कार्यालय, मोरङ	०	१२१.६३	३३१४.२८	
६	२१४००१३०१	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग कार्यालय	६.२२	०.००	०.००	
७	३०१०७३०१	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय, विराटनगर	५६.६०	१७.०५	५.००	
८	३०५०११३०१	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय मोरङ	३४३६००.३५	२६५०८५०.५८	१८८५९४३.६७	
९	३०५०३१३०१	विराटनगर भन्सार कार्यालय	४०८१९०१२.८५	४०४२८८४८.६४	३३१३६६६०.५०	
१०	३०५०४१३०१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, विराटनगर	८३८६६८६.७७	८२४४५२०.६१	७७३७३१.९६	
११	३०५०४१३०२	करदाता सेवा कार्यालय, विराटचोक	४४४३६२.५९	४८०५२०.०७	४९८४९७.७०	
१२	३०५०४१३०३	करदाता सेवा कार्यालय, पथरी	१०५५५७.३५	२३१३१४.५३	२५६२९८.७९	
१३	३०७०३१३०१	नेपाल गणस्तर तथा नापतौल कार्यालय	१३९८५.२७	१२०४६.८८	११८९९.१९	
१४	३०७०५१३०१	वाणिज्य कार्यालय	१६३१६.२२	१३७२५.३१	९९५६.९८	
१५	३०८००१३०१	सह भू आर्जन कार्यालय विराटनगर	०.००	५६७.८९	२८७६.३०	
१६	३०८०३१३०२	यान्त्रिक व्यवस्थापन डिभिजन	०.००	५०९५.००	१८९.१३	
१७	३०८०३१३०३	सुनसरी मोरङ सिँचाई आयोजना	९५.८५	१०१८.४२	३०२७५.६०	
१८	३०८०३१३०४	कोशी तथा बक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना, मोरङ	३१५९.९९	७८७.७७	५९९.८५	
१९	३०८०३१३०५	जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन	३८१७.९४	०.००	०.००	
२०	३०८८११३०१	भूमिगत जलश्रोत विकास समिति शाखा कार्यालय	७४.८०	३३.७०	११०.००	
२१	३१२००१३०२	नेपाल लाइभस्टक सेक्टर इनोभेसन आयोजना विकेन्द्रित	१११.८६	३१५.७६	९६७.०२	
२२	३१२००१३०३	परियोजना कार्यान्वयन इकाई	१६.००	१२.६०	१.००	
२३	३१२००१३०५	क्वारेन्टाइन कार्यालय, विराटनगर	१५३२.३०	५६८.८०	१०५३.२०	
२४	३१२०२१३०१	पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय	५०.००	३८.००	१३६.२०	
२५	३१२०२१३०२	पशुपन्थी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला	३३१.८३	१५९.०६	१५४.८८	
२६	३१२०३१३०१	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय	२११५.६२	२९५१.०९	३८८०.८६	
२७	३१२०३१३०२	खाद्य आयात निर्यात गुण प्रमाणिकरण कार्यालय,	४१०८.०५	४३६८.५५	३५६५.६०	
२८	३१३०११३०१	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	२०२२.६५	२७३९.६२	८६२४.१४	
२९	३१४०२१३०१	कारागार कार्यालय, मोरङ	४.००	४.००	३.००	
३०	३१४०३१३०१	अध्यागमन कार्यालय, विराटनगर	६६१.०७	१००६.८४	४०३.४७	
३१	३१४०४१३०१	१ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय रानी विराटनगर	६.००	३२४.००	३.०१	
	३१४०४१३०५	इलाका प्रहरी कार्यालय रंगेली	०	०	४५.८	
३२	३१४०४१३०९	१ नं. प्रदेश प्रहरी तालीम केन्द्र विराटनगर	८१३.१९	२५०१.००	३६६.१६	

सि. नं.	कार्यालयको कोड	कार्यालयको नाम	आर्थिक वर्ष रु (हजारमा)			कै.
			२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	
३३	३१४०४१३१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	४२१५४.१६	२३५.७४	१४.००	
३४	३१४०४१३१३	पूर्व क्षेत्रिय सशस्त्र प्रहरी कार्यालय विराटनगर, मोरङ	५९.२०	३९.७०	२२.०५	
३५	३१४०४१३१४	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, मोरङ	०.००	४५७०१.००	४८७३४.००	
३६	३१४०५१३०१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३ गण हे.क्वा. कंकालिनी	५४.००	५९४.४२	१५.००	
३७	३१४९२१३०१	इलाका प्रशासन कार्यालय, उर्लावारी	१३९९९.९५	१४४२७.४८	६०२१९.२५	
३८	३१४९२१३०३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, विराटनगर	३१२६४.६६	६७७७.३४	१०९२०७.६३	
३९	३२९८११३०१	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेस संरक्षण विकास समिति,	१५१५.९०	८८.००	१५३.५०	
४०	३३६०११३०१	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय	२२९१.०८	२४१७.८६	११४३.८९	
४१	३३६०११३०२	मालपोत कार्यालय, बेलवारी	१५६१.५५	८७६.६६	३७९.१८	
४२	३३६०११३०३	मालपोत कार्यालय	०.००	२५.००	४३.४५	
४३	३३६०२१३०१	नापी कार्यालय	५३६८.५४	५५५८.३६	६३५०.३०	
४४	३३६०२१३०२	नापी कार्यालय, बेलवारी	७७९१.५५	७०८९.०५	७८३१.५०	
४५	३३६०२१३०३	नापी कार्यालय	२३८६.९२	२०४५.१५	१७८८.१८	
४६	३३७०११३०१	सडक डिभिजन, विराटनगर	९१२३.२७	७७५३८.४२	१४४३६.८१	
४७	३४५०११३०१	कालिशक्ती गण	६८.४०	३०.००	२३४.६०	
४८	३४५०११३०२	पूर्वी तालीम शिक्षालय रा से दल	०	०	१८.००	
५०	३४५०११३०३	पूर्वी कमाण्ड तालीम शिक्षालय	४७.६०	४.००	१३.३६	
	३४५०११३०४	श्री सुर्य दल गण	२०९.७३	०.००	०.००	
५१	३४५०११३०५	भैरव गण	०.००	१७१.९९	१९०.४३	
५२	३४७०११३०१	संघिय आयोजना कार्यान्वयन इकाई विराटनगर	५९३५.०७	२४७५.९४	६६५६२.००	
५३	३५००११३०१	शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाई	१९९६३.९५	२१८५४.३०	२१०२३.३१	
५४	३५८०३१३०१	पूर्वाञ्चल क्षेत्रिय हुलाक निर्देशनालय	९९३०.९४	११४७८.९५	९२६२.४०	
५५	३६५००१३०१	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, मोरङ	२५.०३	१६७.५०	८.००	
५६	३७०००१३०१	कोशी अस्पताल, विराटनगर	२५२.५२	९९७.३०	५१४.७३	
५७	३७००२१३०१	औषधी व्यवस्था कार्यालय	८९७५.९३	११३७३.८८	१०६०४.७५	
५८	३७०११३०१	श्रम तथा रोजगार कार्यालय	२८५.२७	४०७.३५	८८०.१०	
मोरङ			५३४६०९.७१	५२४१६४०४.१८	४३९९०४४५.३९	

७.७ बैंक तथा वित्तीय संस्था

मोरङ जिल्लामा नेपाल राष्ट्र बैंक लगायत विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्नो सेवा प्रदान गरिरहेका छन् । यस जिल्लामा क वर्गका १९८ बैंक, ख वर्गका ६२ र ग वर्गका ५ गरि जम्मा २६५ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू विभिन्न स्थानीय तहहरूमा संचालनमा रहेको छ । क वर्गका बैंक मध्य विराटनगर महानगरपालिकामा ९७ वटा बैंक संचालनमा छ भने सबभन्दा कम १ मात्र बैंक जहदा गाउँपालिकामा छ । तेसै गरि क वर्गका १९ बैंकहरू मध्ये नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंकले २४ कार्यालय स्थापना गरि विभिन्न स्थानीय तहहरूमा सेवा प्रदान गरेको छ भने स्टान्डर्ड चार्टर्ड बैंक १ स्थानमा वाट आफ्नो सेवा प्रदान गरेको छ ।

७.७.१ स्थानीय तह अनुसार बैंकहरूको विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंक संख्या		
		क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग
१	उर्लावारी नगरपालिका	१६	६	०
२	कटहरी गाउँपालिका	२	१	०
३	कानेपोखरी गाउँपालिका	२	१	०

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंक संख्या		
		क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग
४	केरावारी गाउँपालिका	२	२	०
५	ग्रामथान गाउँपालिका	५	१	०
६	जहदा गाउँपालिका	१	०	०
७	धनपालथान गाउँपालिका	४	१	०
८	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	९	७	१
९	बुढीगंगा गाउँपालिका	२	४	०
१०	बेलवारी नगरपालिका	११	४	०
११	मिक्लाजुंग	४	१	०
१२	रंगेली नगरपालिका	७	३	०
१३	रतुवामाई नगरपालिका	६	३	०
१४	लेटाङ नगरपालिका	७	१	०
१५	विराटनगर महानगरपालिका	९७	१६	३
१६	सुनवर्षी नगरपालिका	२	१	०
१७	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	२१	१०	१
जम्मा (मोरङ)		१९८	६२	५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०८०

७.७.२ बैंकको नाम तथा संख्या अनुसारको विवरण

सि.नं.	बैंकको नाम (क वर्ग)	बैंक संख्या	सि.नं.	बैंकको नाम (ख वर्ग)	बैंक संख्या
१	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	२४	१	सप्तकोशी विकास बैंक	१६
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	१९	२	एक्सेल विकास बैंक	९
३	एनआईसी एशिया बैंक	१८	३	मितेरी विकास बैंक	८
४	प्रभु बैंक	१६	४	कामना विकास बैंक	६
५	कृषि विकास बैंक	१२	५	मुक्तिनाथ विकास बैंक	६
६	सिटिजन बैंक	१२	६	गरिमा विकास बैंक	५
७	कुमारी बैंक	१२	७	ज्योति विकास बैंक	४
८	प्राइम बैंक लिमिटेड	१२	८	लुम्बिनी विकास बैंक	४
९	ग्लोबल आईएमई बैंक	११	९	सांग्रिला विकास बैंक	३
१०	नविल बैंक	११	१०	महालक्ष्मी विकास बैंक	१
११	हिमालयन बैंक	१०	जम्मा		६२
१२	नेपाल बैंक	८			
१३	लक्ष्मी बैंक	७			
१४	सिद्धार्थ बैंक	७			
१५	माछापुच्छ्रे बैंक	६			
१६	एभरेष्ट बैंक	५			
१७	नेपाल एसवीआई बैंक	४			
१८	सानिमा बैंक	३			
१९	स्टान्डर्ड चार्टर्ड बैंक	१			
जम्मा		१९८			

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०८०

मोरङ जिल्लामा संचालनमा रहेका क वर्गका बैंक

७.७.३ मोरङ जिल्लामा सञ्चालित नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजत प्राप्त संस्थाहरूको विवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम	
१	उर्लावारी नगरपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय उर्लावारी	
२		ग्लोबल आईएमई बैंक	उर्लावारी शाखा	
३		हिमालयन बैंक	उर्लावारी शाखा	
४		कुमारी बैंक	उर्लावारी शाखा	
५		लक्ष्मी बैंक	उर्लावारी	
६		माछापुच्छ्रे बैंक	उर्लावारी	
७		नविल बैंक	नविल बैंक लिमिटेड, उर्लावारी	
८		नेपाल बैंक	उर्लावारी	
९		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	उर्लावारी शाखा	
१०		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	उर्लावारी	
११		एनआईसी एशिया बैंक	उर्लावारी	
१२		प्रभु बैंक	उर्लावारी	
१३		प्रभु बैंक	उर्लावारी एक्सटेन्सन काउन्टर क्याम्पस	
१४		प्राइम बैंक लिमिटेड	मंगलबारे, मोरङ	
१५		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	उर्लावारी	
१६		सिद्धार्थ बैंक	उर्लावारी	
१		कटहरी गाउँपालिका	सिटिजन बैंक	कटहरी
२			राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	कटहरी
१		कानेपोखरी गाउँपालिका	एनआईसी एशिया बैंक	रामाइलो
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक		बायरवान	

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम
१	केरावारी गाउँपालिका	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	केरावारी
२		एनआईसी एशिया बैंक	केरावारी
१	ग्रामथान गाउँपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, नेताचोक
२		सिटिजन बैंक	नेताचोक
३		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	ग्रामथान शाखा
४		एनआईसी एशिया बैंक	ग्रामथम शाखा
५		प्रभु बैंक	ग्रामथान शाखा
१	जहदा गाउँपालिका	माछापुच्छ्रे बैंक	जहदा
१	धनपालथान गाउँपालिका	सिटिजन बैंक	कर्सिया
२		नविल बैंक	कर्सिया
३		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	धनपालथान शाखा
४		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	कर्सियावजार
१	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	सिटिजन बैंक	पथरी
२		एमरेष्ट बैंक	पथरी शाखा
३		कुमारी बैंक	पथरी
४		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	पथरी
५		एनआईसी एशिया बैंक	पथरी
६		प्रभु बैंक	पथरी
७		प्राइम बैंक लिमिटेड	पथरी शाखा
८		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	पथरी
९		सिद्धार्थ बैंक	पथरी
१		बुढीगंगा गाउँपालिका	कुमारी बैंक
२	माछापुच्छ्रे बैंक		टकिसनवारी
१	बेलवारी नगरपालिका	सिटिजन बैंक	डाँगीहाट
२		ग्लोबल आईएमई बैंक	डाँगीहाट शाखा
३		कुमारी बैंक	बेलवारी शाखा
४		लक्ष्मी बैंक	बेलवारी
५		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	दङ्गीहाट एक्सटेन्सन काउन्टर
६		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	बेलवारी मालपोट-विस्तार
७		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	बेलवारी
८		नेपाल एसबीआई बैंक	बेलवारी
९		प्रभु बैंक	बेलवारी
१०		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	बेलवारी
११	सानिमा बैंक	बेलवारी शाखा	
१	मिक्लाजुंग	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	मधुमल्ल
२		नेपाल एसबीआई बैंक	बरगाछी
३		नेपाल एसबीआई बैंक	मधुमल्ल

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम
४		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	मधुमल्ल
१	रंगेली नगरपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, रंगेली
२		सिटिजन बैंक	रंगेली
३		कुमारी बैंक	रंगेली शाखा
४		लक्ष्मी बैंक	रंगेली
५		नेपाल बैंक	रंगेली
६		प्रभु बैंक	मालपोत का.रंगेली एक्सटेन्सन काउन्टर
७		प्रभु बैंक	रंगेली
१	रतुवामाई नगरपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, अम्बरी
२		कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, रतुवामाई, मोरङ
३		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट एम	उर्लावारी एक्सटेन्सन काउन्टर (इटहरा)
४		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	रतुवामाई एक्सटेन्सन काउन्टर
५		प्राइम बैंक लिमिटेड	सोम्बारे शाखा
६		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	सिजुवावजार
१	लेटाङ नगरपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, लेटाङ
२		नविल बैंक	बुढावारे बजार एक्सटेन्सन काउन्टर
३		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	लेटाङ
४		एनआईसी एशिया बैंक	लेटाङ
५		प्राइम बैंक लिमिटेड	जनता शाखा
६		प्राइम बैंक लिमिटेड	लेटाङ शाखा
७		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	लेटाङ
१	विराटनगर महानगरपालिका	कृषि विकास बैंक	एक्सटेन्सन काउन्टर, मालपोट विराटनगर
२		कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, तिनपैनी
३		कृषि विकास बैंक	प्रदेश कार्यालय, विराटनगर
४		कृषि विकास बैंक	मुख्य शाखा कार्यालय, विराटनगर
५		कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, कञ्चनवारी
६		सिटिजन बैंक	प्रदेश कार्यालय, प्रदेश १ (विराटनगर)
७		सिटिजन बैंक	विराटनगर शाखा
८		सिटिजन बैंक	मुख्य शाखा
९		सिटिजन बैंक	कञ्चनवारी
१०		सिटिजन बैंक	कञ्चनवारी शाखा
११		एभरेष्ट बैंक	कञ्चनवारी शाखा
१२		एभरेष्ट बैंक	प्रदेश कार्यालय, प्रदेश १ (विराटनगर)
१३		एभरेष्ट बैंक	विराटनगर शाखा
१४		ग्लोबल आईएमई बैंक	ट्राफिक चोक शाखा
१५		ग्लोबल आईएमई बैंक	कञ्चनवारी शाखा
१६		ग्लोबल आईएमई बैंक	प्रदेश कार्यालय विराटनगर

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम
१७		ग्लोबल आईएमई बैंक	क्षेत्रीय कार्यालय-प्रदेश १
१८		ग्लोबल आईएमई बैंक	विराटनगर शाखा
१९		ग्लोबल आईएमई बैंक	विराटनगर शाखा
२०		ग्लोबल आईएमई बैंक	एनओसी, विराटनगर
२१		हिमालयन बैंक	विराटनगर
२२		हिमालयन बैंक	विराटनगर
२३		हिमालयन बैंक	विराटनगर शाखा
२४		हिमालयन बैंक	पुष्पलालचोक शाखा
२५		हिमालयन बैंक	प्रदेश १ (विराटनगर)
२६		कुमारी बैंक	मेनरोड विराटनगर
२७		कुमारी बैंक	प्रदेश १
२८		कुमारी बैंक	विराटनगर
२९		कुमारी बैंक	बरगाछी
३०		कुमारी बैंक	कञ्चनवारी शाखा
३१		कुमारी बैंक	नोबेल मेडिकल कलेज
३२		लक्ष्मी बैंक	विराटनगर शाखा
३३		लक्ष्मी बैंक	विराटनगर
३४		लक्ष्मी बैंक	तिनपैनी
३५		माछापुच्छ्रे बैंक	विराटनगर
३६		माछापुच्छ्रे बैंक	कञ्चनवारी
३७		नविल बैंक	विराटनगर (पुष्पलाल चोक) शाखा
३८		नविल बैंक	महेन्द्र चोक शाखा
३९		नविल बैंक	विराटनगर शाखा रंगेली रोड
४०		नविल बैंक	नविल बैंक लिमिटेड प्रदेश १
४१		नविल बैंक	विराटनगर शाखा
४२		नविल बैंक	कञ्चनवारी शाखा
४३		नेपाल बैंक	एमए, विराटनगर
४४		नेपाल बैंक	अड्डा चोक बजार
४५		नेपाल बैंक	विराटनगर
४६		नेपाल बैंक	प्रदेश कार्यालय १
४७		नेपाल बैंक	टङ्किसनवारी शाखा
४८		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर शाखा
४९		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	प्रदेश १ क्षेत्रीय कार्यालय
५०		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर-२ शाखा
५१		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर क्षेत्रीय कार्यालय
५२		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर शाखा
५३		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	महेन्द्र चोक, घञ्च

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम
५४		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर
५५		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	कञ्चनवारी ब्यञ्च
५६		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	टङ्गी सिनुवारी
५७		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटनगर
५८		नेपाल एसबीआई बैंक	प्रदेश १
५९		एनआईसी एशिया	प्रदेश १
६०		एनआईसी एशिया बैंक	विराटनगर महानगरपालिका विस्तार काउन्टर
६१		एनआईसी एशिया बैंक	विराटनगर मेन रोड
६२		एनआईसी एशिया बैंक	विराटनगर
६३		एनआईसी एशिया बैंक	हात खोला
६४		एनआईसी एशिया बैंक	रानी मिल क्षेत्र
६५		एनआईसी एशिया बैंक	रोडसेस चोक
६६		एनआईसी एशिया बैंक	पुष्पलाल चोक
६७		एनआईसी एशिया बैंक	बुढीगंगा शाखा
६८		प्रभु बैंक	तिनपैनी काउन्टर
६९		प्रभु बैंक	क्षेत्रीय कार्यालय प्रदेश नम्बर १
७०		प्रभु बैंक	विराटनगर यातायात एक्सटेन्सन काउन्टर
७१		प्रभु बैंक	विराटनगर प्रदेश कार्यालय
७२		प्रभु बैंक	विराटनगर
७३		प्रभु बैंक	विराटनगर
७४		प्रभु बैंक	तिनपैनी
७५		प्रभु बैंक	सीडीओ कार्यालय विराटनगर एक्सटेन्सन काउन्टर
७६		प्रभु बैंक	कोशी अस्पताल विराटनगर
७७		प्राइम बैंक लिमिटेड	ट्राफिक चोक शाखा
७८		प्राइम बैंक लिमिटेड	कोशी प्रदेश
७९		प्राइम बैंक लिमिटेड	पुष्पलाल शाखा
८०		प्राइम बैंक लिमिटेड	कञ्चनवारी शाखा
८१		प्राइम बैंक लिमिटेड	विराटनगर शाखा
८२		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	ड्राइपोर्ट विराटनगर, आईसीपी काउन्टर
८३		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	ड्राइपोर्ट विर्तनगर एक्सटेन्सन २
८४		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	१ नं. प्रादेशिक कार्यालय विराटनगर
८५		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	ड्राइपोर्ट विर्तनगर
८६		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	ड्राइपोर्ट विर्तनगर एक्सटेन्सन १
८७		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	महेन्द्रचोक
८८		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	विराटनगर
८९		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	देवकोटाचोक
९०		राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	बरगाछी

सि.नं.	स्थानीय तह	बैंकको नाम	शाखाको नाम
९१		सानिमा बैंक	विराटनगर शाखा
९२		सानिमा बैंक	कञ्चनवारी शाखा
९३		सिद्धार्थ बैंक	प्रदेश कार्यालय-१, विराटनगर
९४		सिद्धार्थ बैंक	विराटनगर
९५		सिद्धार्थ बैंक	ट्राफिक चोक शाखा
९६		सिद्धार्थ बैंक	कञ्चनवारी शाखा
९७		स्टान्डर्ड चार्टर्ड बैंक	विराटनगर शाखा
१	सुनवर्षी नगरपालिका	ग्लोबल आईएमई बैंक	अमरवह एक्सटेन्सन काउन्टर
२		हिमालयन बैंक	सुनवर्षी
१	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	कृषि विकास बैंक	शाखा कार्यालय, विराटचोक
२		सिटिजन बैंक	सलकपुर
३		एमरेष्ट बैंक	विराटचोक शाखा
४		ग्लोबल आईएमई बैंक	विराटचोक शाखा
५		हिमालयन बैंक	गछिया एक्सटेन्सन काउन्टर
६		हिमालयन बैंक	विराटचोक एक्सटेन्सन काउन्टर
७		हिमालयन बैंक	विराटचोक
८		कुमारी बैंक	विराटचोक
९		लक्ष्मी बैंक	विराटचोक शाखा
१०		माछापुच्छ्रे बैंक	विराटचोक
११		नविल बैंक	नविल बैंक लिमिटेड, विराटचोक
१२		नविल बैंक	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय शाखा
१३		नेपाल बैंक	विराटचोक
१४		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	विराटचोक शाखा
१५		नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक	गोठगाउँ
१६		एनआईसी एशिया बैंक	बालिया
१७		एनआईसी एशिया बैंक	विराटचोक
१८		प्राइम बैंक लिमिटेड	विराटचोक शाखा
१९		प्राइम बैंक लिमिटेड	खोर्साने शाखा
२०	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	विराटचोक	
२१	सिद्धार्थ बैंक	विराटचोक	

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०८०

७.७.४ मोरङ जिल्लामा सञ्चालित नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'ख' वर्गको इजाजत प्राप्त संस्थाहरूको विवरण ।

सि.नं.	शाखाको नाम	स्थानीय तह	बैंकको नाम
१	बेलवारी नगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	बेलवारी
२		लुम्बिनी विकास बैंक	नयाँ बाहुनी
३		मुक्तिनाथ विकास बैंक	बेलवारी शाखा
४		सांग्रिला विकास बैंक	बेलवारी शाखा

१	विराटनगर महानगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	विराटनगर
२		एक्सेल विकास बैंक	कञ्चनवारी
३		गरिमा विकास बैंक	विराटनगर
४		ज्योति विकास बैंक	विराटनगर
५		ज्योति विकास बैंक	कञ्चनवारी
६		कामना विकास बैंक	विराटनगर शाखा
७		लुम्बिनी विकास बैंक	विराटनगर
८		महालक्ष्मी विकास बैंक	विराटनगर
९		मितेरी विकास बैंक	विराटनगर
१०		मुक्तिनाथ विकास बैंक	कञ्चनवारी शाखा
११		मुक्तिनाथ विकास बैंक	विराटनगर शाखा
१२		सप्तकोशी विकास बैंक	ट्राफिक चोक
१३		सप्तकोशी विकास बैंक	देवकोटाचोक
१४		सप्तकोशी विकास बैंक	विराटनगर
१५		सप्तकोशी विकास बैंक	विराटनगर
१६		सांग्रिला विकास बैंक	विराटनगर शाखा
१	बुढीगंगा गाउँपालिका	गरिमा विकास बैंक	टङ्किसनवारी शाखा
२		सप्तकोशी विकास बैंक	टङ्किसनवारी
३		सप्तकोशी विकास बैंक	पुष्पलाल चोक
४		सांग्रिला विकास बैंक	टङ्की सिनुवारी शाखा
१	धनपालथान गाउँपालिका	सप्तकोशी विकास बैंक	कर्सिया
१	ग्रामथान गाउँपालिका	एक्सेल विकास बैंक	जोरहाट शाखा
१	कानेपोखरी गाउँपालिका	मितेरी विकास बैंक	रामाइलो
१	कटहरी गाउँपालिका	सप्तकोशी विकास बैंक	कटहरी शाखा
१	केरावारी गाउँपालिका	कामना विकास बैंक	केरावारी शाखा
२		सप्तकोशी विकास बैंक	केरावारी शाखा
१	लेटाड नगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	लेटाड शाखा
१	मिक्लाजुड गाउँपालिका	कामना विकास बैंक	मधुमल्ला शाखा
१	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	पथरी शनिश्चरे शाखा
२		एक्सेल विकास बैंक	पथरी
३		गरिमा विकास बैंक	पथरी शाखा
४		ज्योति विकास बैंक	पथरी
५		कामना विकास बैंक	पथरी शाखा
६		मुक्तिनाथ विकास बैंक	पथरी शाखा
७		सप्तकोशी विकास बैंक	शनिश्चरे
१	रंगेली नगरपालिका	लुम्बिनी विकास बैंक	रंगेली
२		मुक्तिनाथ विकास बैंक	रंगेली शाखा
३		सप्तकोशी विकास बैंक	रंगेली

१	रतुवामाई नगरपालिका	मितेरी विकास बैंक	दम्प्रावित्ता
२		सप्तकोशी विकास बैंक	सौठा
३		सप्तकोशी विकास बैंक	दम्प्रावित्ता
१	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	विराटचोक शाखा
२		गरिमा विकास बैंक	विराटचोक शाखा, मोरङ
३		ज्योति विकास बैंक	खोर्साने
४		कामना विकास बैंक	विराटचोक शाखा
५		लुम्बिनी विकास बैंक	हरैचा
६		मितेरी विकास बैंक	दुलारी शाखा
७		मितेरी विकास बैंक	गोठगाउँ शाखा
८		मितेरी विकास बैंक	विराटचोक
९		सप्तकोशी विकास बैंक	गछिया
१०		सप्तकोशी विकास बैंक	विराटचोक शाखा
१	सुनवर्षी नगरपालिका	मितेरी विकास बैंक	अमरदह
१	उर्लावारी नगरपालिका	एक्सेल विकास बैंक	उर्लावारी शाखा
२		गरिमा विकास बैंक	उर्लावारी शाखा, मोरङ
३		कामना विकास बैंक	उर्लावारी शाखा
४		मितेरी विकास बैंक	उर्लावारी
५		मुक्तिनाथ विकास बैंक	उर्लावारी शाखा
६		सप्तकोशी विकास बैंक	उर्लावारी

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०८०

७.७.५ मोरङ जिल्लामा सञ्चालित नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'ग' वर्गको इजाजत प्राप्त संस्थाहरूको विवरण ।

सि.नं.	शाखाको नाम	स्थानीय तह	बैंकको नाम
१	सेन्ट्रल फाइनेन्स	विराटनगर	विराटनगर महानगरपालिका
२	मञ्जुश्री फाइनेन्स	विराटनगर	
३	श्री इनभेष्टमेन्ट फाइनेन्स	विराटनगर शाखा	
१	गुहेश्वरी मर्चेन्ट बैंकिङ एण्ड फाइनेन्स	पथरी शाखा	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका
१	मञ्जुश्री फाइनेन्स	विराटचोक	सुन्दरहरैचा नगरपालिका

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०८०

७.८ विभिन्न क्षेत्रमा रहेको महिला संलग्नता

७.८.१ सहकारी क्षेत्र

प्रदेश सहकारी रजिष्ट्रार कार्यालयको नियमन क्षेत्र भित्रका सहकारीको विवरण हेर्दा कुल २७२ वटा सहकारी संस्थामा २,०६,७९४ जना शेयर सदस्य रहेको देखिन्छ। जसमा १,१०,३५८ जना महिला रहेका छन्। तलको तालिकामा सहकारी संस्था, शेयर सदस्य संख्या र तिनमा संलग्न रोजगारीको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

जिल्ला	सहकारी संस्था संख्या	शेयर सदस्य				रोजगारी संख्या	
		पुरुष	महिला	संस्थागत	जम्मा	पुरुष	महिला
मोरङ	२७२	९५,०१६	११०,३५८	१४२०	२,०६,७९४	४७९	५४२

स्रोत: सहकारी फलक २०७९, प्रदेश सहकारी रजिष्ट्रार तथा सहकारी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नोट: प्रदेश सहकारी रजिष्ट्रार अन्तरगतको नियमन क्षेत्र भित्रका सहकारी मात्र यसमा संलग्न छन्।

७.८.२ लोक सेवा आयोगमा पर्ने दरखास्त

लोक सेवा आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/८० लाई हेर्दा मोरङ जिल्लाबाट विभिन्न पदमा दरखास्त दिने जम्मा ८,७२८ जना उम्मेदवार मध्ये ५१.७८ प्रतिशत अर्थात् ४,५१९ जना उम्मेदवार महिला रहेको देखिएको छ।

७.८.३ लोकसेवा आयोगबाट हुने नियुक्ति

लोक सेवा आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/८० लाई हेर्दा मोरङ जिल्लाबाट विभिन्न पदमा दरखास्त दिने जम्मा ८,७२८ जना उम्मेदवार मध्ये ७५ जना उम्मेदवार स्थायी नियुक्तिका लागि सिफारिस भएका र सिफारिस भएका उम्मेदवार मध्ये ४० प्रतिशत महिला रहेको देखिन्छ। तलको तालिकामा सो विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

जिल्ला	महिला	पुरुष	जम्मा
मोरङ	२९	४६	७५

स्रोत: ६४ औं वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/८०, लोकसेवा आयोग

७.८.४ सूचिकृत भएका वृद्धाश्रम तथा अपाङ्गता सम्बन्धी श्रोत कक्षा

कोशी प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयमा सूचिकृत भएका वृद्धाश्रम मध्ये मोरङ जिल्लामा दुई वटा मात्र रहेका छन्। यसरी सूचिकृत हुने वृद्धाश्रममा विराटेश्वर वृद्धाश्रम र महिला जागृति वृद्धाश्रम रहेका छन्। दुई मध्ये एउटा वृद्धाश्रम विराटनगर महानगरपालिकामा रहेको छ भने अर्को बुढीगंगा गाउँपालिकामा रहेको छ। अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि सञ्चालित स्रोत कक्षामध्ये मोरङ जिल्लामा १३ वटा रहेको विवरण कोशी प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको छ।

७.८.५ वृद्धाश्रम सम्बन्धी विवरण

जिल्ला	वृद्धाश्रमको नाम	ठेगाना
मोरङ	विराटेश्वर वृद्धाश्रम	विराटनगर महानगरपालिका
मोरङ	महिला जागृति वृद्धाश्रम	बुढीगंगा गाउँपालिका

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय, कोशी प्रदेश

७.८.६ अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि सञ्चालित स्रोत कक्षा सम्बन्धी विवरण

जिल्ला	स्रोत कक्षा संख्या
मोरङ	१३

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय, कोशी प्रदेश

कोशी प्रदेशको संक्षिप्त जानकारी

८.१ कोशी प्रदेशको आधारभूत भौतिक तथा भौगोलिक अवस्था

नेपालको पूर्व क्षेत्रमा अवस्थित कोशी प्रदेशको कुल क्षेत्रफल २५,९०५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। यस प्रदेशको पूर्वमा भारतको पश्चिम बङ्गाल प्रदेश, पूर्व-उत्तरमा भारतको सिक्किम प्रदेश, पूर्व-दक्षिण तथा दक्षिणमा भारतको विहार प्रदेश, पश्चिम-दक्षिणमा नेपालको मधेश प्रदेश, पश्चिम तथा पश्चिम-उत्तरमा नेपालको बागमती प्रदेश र उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत पर्दछ।

यस प्रदेश अन्तर्गत भूपा, मोरङ, सुनसरी, ताप्लेजुङ, पाँचथर, इलाम, तेह्रथुम, धनकुटा, संखुवासभा, भोजपुर, सोलुखुम्बु, खोटाङ, ओखलढुङ्गा र उदयपुर गरी कुल १४ वटा जिल्लाहरू रहेका छन्। भौगोलिक रूपले यो प्रदेश हिमाल, पहाड, भित्री मधेश र तराई मिलेर बनेको छ। यो प्रदेशमा नेपालको सबैभन्दा होचो भू-भाग समुन्द्री सतहवाट ५८ मिटरको उचाइमा रहेको केचना-कवलदेखि ८,८४८ मिटर उचाइ रहेको विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा रहेको छ।

कोशी प्रदेशका १४ जिल्ला मध्ये हिमाली तीन जिल्लाहरू सोलुखुम्बु, संखुवासभा र ताप्लेजुङको जम्मा क्षेत्रफल १,०४३८ व. कि.मि. रहेको छ, भने ओखलढुङ्गा, खोटाङ, भोजपुर, तेह्रथुम, पाँचथर, धनकुटा र इलाम गरी सात पहाडी जिल्लाहरूको जम्मा क्षेत्रफल ८,६८६ व. कि.मि. रहेको छ। त्यसैगरी भित्री मधेशमा रहेको उदयपुर जिल्लाको क्षेत्रफल २,०६३ व. कि.मि. छ भने बाँकी तीन तराईका जिल्लाहरू भूपा, मोरङ र सुनसरीको जम्मा क्षेत्रफल ४,७१८ व. कि.मि. रहेको छ।

कोशी प्रदेशसँग सम्बन्धित केही सूचकहरू

सूचक	एकाई	कोशी प्रदेश
भौगोलिक तथा प्रशासनिक विभाजन		
क्षेत्रफल	व.कि.मि.	२५,९०५
जिल्ला	संख्या	१४
संघीय निर्वाचन क्षेत्र	संख्या	२८
प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र	संख्या	५६
गाउँपालिका	संख्या	८८
नगरपालिका	संख्या	४६
उप-महानगरपालिका	संख्या	२
महानगरपालिका	संख्या	१
जम्मा स्थानीय तह	संख्या	१३७
जनसांख्यिक विवरण		
जनसंख्या	संख्या	४९,६१,४१२
नगरपालिकामा बस्ने जनसंख्या	प्रतिशत	६२.४
जनघनत्व	प्रति व.कि.मि.	१९२
परिवारको औषत आकार	संख्या	४.१६
महिला परिवारमूली	प्रतिशत	३०.९
लैङ्गिक अनुपात	प्रतिशत	९५.०२
अपाङ्गता भएको जनसंख्या	प्रतिशत	२.४

सूचक	एकाई	कोशी प्रदेश
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत प्रति वर्ष	०.८६
आर्थिक परिस्चक		
कूल गार्हस्थ उत्पादन (उपभोक्ताको मुल्यमा)	दश लाखमा	८,४९,६४९
कूल गार्हस्थ उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	३३.५
कूल गार्हस्थ उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	१६.५
कूल गार्हस्थ उत्पादनमा सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५०
वार्षिक आर्थिक वृद्धिदर(आधारभूत मुल्यमा)	प्रतिशत	२.३८
प्रतिव्यक्ति कूल गार्हस्थ उत्पादन	अमेरिकी डलर	१२९९
कृषि उत्पादन (२०७५/७६)		
धान	मे.ट.	१२६३७१४
मकै	मे.ट.	९२०४४७
गहुँ	मे.ट.	१४७३३१
कोदो	मे.ट.	९८४००
दलहन	मे.ट.	४५८३१
तेलहन	मे.ट.	५३८५०
तरकारी	मे.ट.	८१४६८९
आलु	मे.ट.	१०१०२०२
उखु	मे.ट.	३२२१५६
रबर	मे.ट.	२०१
जुट	मे.ट.	९८६१
चिया	के.जी.	२६३३३६२३
कफि	मे.ट.	६०.६
फलफूलजन्य	मे.ट.	२४०६७०
अलैची	मे.ट.	७६४४
अदुवा	मे.ट.	११२११७
दूध	मे.ट.	५२६५६३
मासु	मे.ट.	८४७५६
अण्डा	हजारमा	११९४६०
माछा	मे.ट.	१०१४०
खाद्य सन्तुलन	मे.ट.	४९९१४०
वन तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज		
वनले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	४४.४४
राष्ट्रिय निकुञ्ज,	संख्या	२
जम्मा तालको संख्या	संख्या	१३५४
५००० मिटर भन्दा बढी उचाइमा भएका ताल संख्या	संख्या	३४९
पूर्वाधार		
विद्युत उत्पादन	मे.वा.	५१४.२
विद्युत पहुँच प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	९७
सडक पहुँच	कि.मि.	१३४९८
सडक घनत्व	प्रति वर्ग कि.मि.	०.५२

सूचक	एकाई	कोशी प्रदेश
विमानस्थल	संख्या	१५
सूचना तथा सञ्चार		
एफ. एम. रेडियो	संख्या	६७
नियमित प्रकाशित पत्रपत्रिका	संख्या	१०६
टेलिभिजन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	५५.५५
मोबाईल प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	७४.२१
ईन्टरनेट प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	३८.११
शिक्षा		
साक्षरता दर	प्रतिशत	७९.७
पुरुष साक्षरता दर	प्रतिशत	८६.१
महिला साक्षरता दर	प्रतिशत	७३.६
सामुदायिक विद्यालय	संख्या	५१३१
संस्थागत विद्यालय	संख्या	१५०७
परम्परागत/धार्मिक	प्रतिशत	२६२
खुद भर्ना दर (आधारभूत, १-५)	प्रतिशत	९६.८
खुद भर्ना दर (आधारभूत, १-७)	प्रतिशत	९५.९
खुद भर्ना दर (आधारभूत, ६-८)	प्रतिशत	९४.३
खुद भर्ना दर (माध्यमिक, ९-१०)	प्रतिशत	७६.७
खुद भर्ना दर (माध्यमिक, ९-१६)	प्रतिशत	५५.२
खुद भर्ना दर (माध्यमिक, ११-१२)	प्रतिशत	६३.६
स्वास्थ्य		
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	३३
स्वास्थ्य चौकी	संख्या	६३१
आयुर्वेदिक औषधालय	संख्या	११८
शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	१०२
कुल प्रजनन दर	प्रति महिला	२.२
नवजात शिशु मृत्यु दर	प्रति हजार	२०
शिशु मृत्यु दर	प्रति हजार	२७
पाँच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर	प्रति हजार	३६
मातृ मृत्युदर	प्रति लाखमा	१५७
जन्मदाको औषत अपेक्षित आयु	वर्ष	७१.८
पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकामा पुङ्कोपना	प्रतिशत	२०
पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकामा ख्याउटेपना	प्रतिशत	३.८
पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकामा कमतौल	प्रतिशत	१३
पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकामा रक्तअल्पता	प्रतिशत	३३.९
प्रजनन उमेरका महिलामा रक्तअल्पता	प्रतिशत	२७.६
गरिवीको स्थिति		
बहु-आयामिक गरिवीको सूचकाङ्क	अङ्क	०.०६६
बहु-आयामिक गरिवीको दर	प्रतिशत	१५.९
बहु-आयामिक गरिवीको सघनता	प्रतिशत	४१.४

सूचक	एकाई	कोशी प्रदेश
वित्तीय क्षेत्र		
'क' वर्गका बैंकका शाखाहरू	संख्या	७६२
'ख' वर्गका बैंकका शाखाहरू	संख्या	१९४
'ग' वर्गका बैंकका शाखाहरू	संख्या	३६
'घ' वर्गका बैंकका शाखाहरू	संख्या	८७१
उद्योग		
जम्मा दर्ता भएका उद्योग	संख्या	८५१
लघु, घरेलु तथा साना उद्योग	संख्या	९३९५७
आर्थिक प्रतिष्ठान	संख्या	१,६८,५१८
आर्थिक प्रतिष्ठानमा संलग्न जनसंख्या	संख्या	५,४४,०७९
Output of the establishment	हजारमा	२४८५६१७४६
Input of the establishment	हजारमा	१७७१६०१७९
Value added of the establishment	हजारमा	७१४०१५६७
Output input ratio	अनुपात	१.४
Input output ratio	अनुपात	०.७१
श्रम सम्बन्धी सूचकहरू		
क्रियाशिल जनसंख्या	हजारमा	३,५५६
श्रमशक्ति संलग्नता दर	प्रतिशत	३७.८
बेरोजगारी दर	प्रतिशत	१०.२
मानव विकास सूचकाङ्क HDI	प्रतिशत	०.५८
लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क GDI	प्रतिशत	०.९०१
लैङ्गिक असमानता सूचकाङ्क GII	प्रतिशत	०.४५९
Employed	हजारमा	७६९
Unemployed	हजारमा	९२
Outside Labour Force	हजारमा	१२६३
Unemployment Rate	प्रतिशत	१०.७
Employed/Population Ratio (absorption)	प्रतिशत	३६.२
Labour Force Participation Rate	प्रतिशत	४०.५
व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी		
व्यक्तिगत घटना जम्मा दर्ता २०७७	संख्या	२५११६९
जन्म दर्ता	संख्या	१२९१७२
मृत्यु दर्ता	संख्या	३८१७०
विवाह दर्ता	संख्या	४२६१६
बसाइँसराइ दर्ता	संख्या	३९५८५
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	संख्या	१६२६
सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही	संख्या	४६९२४२

स्रोत: सम्बन्धित विषयगत निकायहरू

तथ्याङ्क कार्यालय मोरङको परिचय

५.१ तथ्याङ्क कार्यालय सम्बन्धी जानकारी

५.१.१ कार्यालयको परिचय र अवस्थिति

जनतालाई अधिक रूपमा हित हुने नीति निर्माण गर्न, नेपाल सरकारका विभागहरूको प्रशासकीय निपुणता बढाउन र मुलुकको आर्थिक गतिविधिबारे यथार्थ ज्ञान प्राप्त गर्न तत्कालिन सरकारलाई यथार्थ आधार चाहिएको र त्यस्तो आधार जुटाउन तथ्याङ्क सम्बन्धी कामको निमित्त एक केन्द्रीय स्तरको संरचना आवश्यक भएकाले केन्द्रीय निकायका रूपमा काम गर्ने वि सं २०१५ साल पौष १७ गते राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय अन्तर्गत रहने गरी केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्थापना भएको हो । तथ्याङ्क ऐन २०१५ जारी भएसँगै सोही ऐनमा भएको प्रावधान बमोजिम केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्थापना भएपश्चात साविकको संख्या विभाग खारेज भएको थियो । केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्थापना पश्चात तथ्याङ्क ऐन २०१५ र नियमावली २०४१ मा भएको व्यवस्था बमोजिम केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको कार्य सम्पादनमा सहयोग पुर्याउने, स्थानीय स्तरमा संकलन गरिने तथ्याङ्कलाई बढी भन्दा बढी विश्वसनीय बनाउने तथा स्थानीय स्तरमा तथ्याङ्क सम्बन्धी गतिविधिहरूको समन्वय गर्ने उद्देश्यले वि सं २०५० सालमा नेपालका ३३ वटा जिल्लाहरूमा शाखा तथ्याङ्क कार्यालयको स्थापना भएको थियो । जसमध्ये तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ पनि एक हो । यसरी स्थापना भएका प्रत्येक कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा दुईदेखि तीन जिल्ला कायम गरियो र यस कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा भूपा र मोरङ जिल्ला तोकियो । स्थापना कालमा यस कार्यालयको नाम शाखा तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ राखिएको भएतापनि आ.व. २०७१-७२ देखि कार्यालयको नाम परिमार्जन भई तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ मात्र रहन गयो । वि. सं. २०७९ साल आश्विन २७ गते तथ्याङ्क ऐन २०१५ खारेज भई तथ्याङ्क ऐन २०७९ जारी भएपश्चात साविकको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गत रहने गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको रूपमा रूपान्तरण भएकाले हाल यो कार्यालयले पनि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय अन्तर्गत रही आफ्नो कार्य सञ्चालन गरिरहेको छ । यस कार्यालयले राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले सञ्चालन गर्ने विविध गणना तथा सर्वेक्षणका लागि आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्क संकलन गर्दछ र राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट अन्तिम नतिजाका रूपमा प्राप्त हुन आएका विविध विषयका तथ्याङ्कहरू प्रयोगकर्ता तथा सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने कार्य गर्दछ । हाल यो कार्यालय भूपा र मोरङ कार्यक्षेत्र रहने गरी मोरङ जिल्लाको सदरमुकाम विराटनगरमा अवस्थित छ । तथ्याङ्क कार्यालयको स्थापनापछि स्थानीय तहहरूमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट सञ्चालन हुने गणना एवं सर्वेक्षणहरूमा सहयोगी भूमिका निभाउनुको अतिरिक्त तथ्याङ्क कार्यालयको पनि आफ्नै वार्षिक कार्यक्रमहरू प्राप्त भई वार्षिक रूपमा तथ्याङ्कीय गतिविधिहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् । जिल्ला स्तरमा यस कार्यालयले सेवाग्राहीलाई सर्वसुलभ रूपमा तथ्याङ्क सम्बन्धी विभिन्न सेवाहरू उपलब्ध गराउँदै आएको । कार्यालयको स्थापना भएपश्चात स्थानीय स्तरका तथ्याङ्कीय गतिविधिहरूमा वृद्धि हुनुका साथै कार्यालयको कार्य प्रभावकारितामा समेत वृद्धि भइरहेको छ ।

५.१.२ कार्यालयको काम

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको मातहत रहेको तथ्याङ्क कार्यालय मोरङका कार्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय स्तरका गणना सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने जनगणना, कृषिगणना, आर्थिक गणना, औद्योगिक गणना लगायत विभिन्न गणनाहरूको स्थलगत कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयलाई आवश्यक पर्ने जनसांख्यिक, सामाजिक, आर्थिक लगायत विविध क्षेत्रका तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने ।
- राष्ट्रिय स्तरका सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले नियमित रूपमा तथा आवश्यकताका आधारमा सञ्चालन गर्ने घरपरिवार तथा उद्योग प्रतिष्ठानसँग सम्बन्धित विभिन्न सर्वेक्षणहरूको स्थलगत कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने । जसबाट राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयलाई जनसांख्यिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणीय,

श्रम, रोजगारी, गरीबी, जीवनस्तर लगायत विविध क्षेत्रका तथ्याङ्क उपलब्ध भई नीति निर्माता तथा योजनाविद्लाई आवश्यक पर्ने तथ्याङ्कको खाँचो परिपूर्ति हुने ।

- राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको कार्यक्रमानुसार वस्तु तथा सेवा उत्पादन गर्ने विभिन्न क्षेत्रका तथ्याङ्कीय विधिबाट छनोटमा परेका विभिन्न आर्थिक एकाई तथा प्रतिष्ठानहरूबाट त्रैमासिक तथा वार्षिक रूपमा नियमित तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने । यसबाट प्रादेशिक तथा राष्ट्रिय स्तरमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, उपभोग लगायतका राष्ट्रिय लेखाका अनुमानहरू तयार हुने ।
- मुल्य तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले मुल्य सूचकाङ्क सम्बन्धी मूलतः चार प्रकारका सूचकाङ्कहरू निर्माण गर्दै आइरहेको छ । जसमा कृषि क्षेत्र अन्तर्गत कृषिजन्य उत्पादनको मुल्य सूचकाङ्क, औद्योगिक क्षेत्र अन्तर्गत औद्योगिक वस्तुको उत्पादन सम्बन्धी सूचकाङ्क तथा औद्योगिक उत्पादको मुल्य सम्बन्धी सूचकाङ्क र निर्माण क्षेत्रमा प्रयोग हुने विविध निर्माण सामग्रीको मुल्य सूचकाङ्क सम्बन्धी कार्य गर्दै आइरहेको छ । जसका लागि तथ्याङ्कीय विधिबाट छनोट भएका विभिन्न क्षेत्रका उद्योग प्रतिष्ठान तथा कृषकबाट त्रैमासिक रूपमा तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयलाई उपलब्ध गराउने कार्य गर्दै आइरहेको छ ।
- NDP (National Data Profile) सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय लगायत अधिकारिक तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय तहका विभिन्न सरकारी निकायबाट उत्पादन हुने विभिन्न क्षेत्रका तथ्याङ्कलाई एकै स्थानबाट प्रयोगकर्तासम्म पुर्याउने हेतुले नेपाल सरकारले निर्माण गरेको NDP (National Data Profile) नामक तथ्याङ्कीय Portal मा जिल्ला स्थित विभिन्न प्रादेशिक मन्त्रालय तथा स्थानीय तहहरूसँग समन्वय कायम गरी सम्बन्धित निकायबाट प्रविष्ट हुनुपर्ने तथ्याङ्कका बारेमा आवश्यकता अनुसार तालिम, सहजीकरण तथा सो कार्यको अनुगमन गर्ने ।
- गणना क्षेत्र नक्साङ्कन सम्बन्धी कार्य: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट सञ्चालन हुने विभिन्न गणना तथा सर्वेक्षणका लागि आवश्यक पर्ने गणनाक्षेत्रको निर्धारणका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न भौगोलिक तथ्याङ्क संकलनको गरी आवश्यकता अनुसार नक्साङ्कन कार्य गर्ने र समयमा अद्यावधिक समेत गर्ने ।
- व्यापारिक डाइरेक्ट्री: जिल्लामा सञ्चालित विभिन्न क्षेत्रका प्रतिष्ठानको सूचीलाई नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने ।
- नेपाल व्यापार सर्वेक्षण, निजी अस्पताल सर्वेक्षण, निजी विद्यालय सर्वेक्षण, होटल तथा रेष्टुरेण्ट व्यवसाय सर्वेक्षण लगायत विभिन्न क्षेत्रका सर्वेक्षणहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले जिल्लाबाट संकलन गर्न जिम्मेवारी दिएका द्वितीय क्षेत्रका तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- जिल्लाको तथ्याङ्क प्रोफाइल तयार गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सञ्चालन हुने विविध तथ्याङ्कीय कृयाकलापको समन्वय गर्ने ।

५.१.३ कर्मचारी दरबन्दी र कार्यरत कर्मचारीको विवरण

क्र.स.	पद	श्रेणी	सेवा समूह	कुल
१	निर्देशक	रा.प. द्वितीय	नेपाल आ.यो. तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	१
२	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प. तृतीय	नेपाल आ.यो. तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	१
३	सुपरिवेक्षक	रा.प. अनं. प्रथम	नेपाल आ.यो. तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	३
४	लेखापाल	रा.प. अनं. प्रथम	नेपाल प्रशासन/लेखा	१
५	गणक	रा.प. अनं. द्वितीय	नेपाल आ.यो. तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	२
६	खरिदार	रा.प. अनं. द्वितीय	नेपाल प्रशासन/सा प्रशासन	४
७	का.स.	श्रेणी विहित	नेपाल प्रशासन/सा प्रशासन	२
जम्मा				१४

५.१.४ तथ्याङ्क कार्यालय मोरङमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.स.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	निर्देशक	सुवास अधिकारी	९८५२०३२४८०
२	तथ्याङ्क अधिकृत	उषा रिजाल	९८५२०३०५२८
३	सुपरिवेक्षक	तुलसा बराल पोखरेल	९८४२०६२५३१
४	सुपरिवेक्षक	सुमन कुमार श्रेष्ठ	९८५२०२८७५
५	सुपरिवेक्षक	जनकबाबु काफ्ले	९८५२०३०५२६
६	लेखापाल	मन्जु अधिकारी	९८२७३०२८३७
७	गणक	तारानाथ निरौला	९८४१९७९८७८
८	गणक	नारायण ओली	९८४२०८७००९
९	खरिदार	रमेश बहादुर श्रेष्ठ	९८४२०६९५१२
१०	खरिदार	मोहन कुमारी निरौला	९८४२०९९५१६
११	खरिदार	सरस्वती पौडेल	९८४२५८१०१९
१२	खरिदार	रोमिला आचार्य	९८४२३९६८५८
१३	कार्यालय सहयोगी	मनि कुमारी मिश्र	९८१९०४१९४५
१४	कार्यालय सहयोगी	मुस्कान तिउसिना	९८१९४२६२८६
१५	सवारी चालक	फूल महमद	९८४२९६३५४१

५.१.५ तथ्याङ्क कार्यालय मोरङबाट आ. व. २०७५/८० मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य कार्यहरू

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको शाखा कार्यालयका रूपमा रहेको तथ्याङ्क कार्यालय मोरङले राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले सञ्चालन गर्ने विविध गणना तथा सर्वेक्षणको जिल्ला तहमा रही तथ्याङ्क संकलन तथा सोको व्यवस्थापन कार्य गर्दै आइरहेको छ। तथ्याङ्क कार्यालय मोरङबाट आ. व. २०७९/८० मा निम्न बमोजिम कार्यहरू सम्पादन भएका थिए।

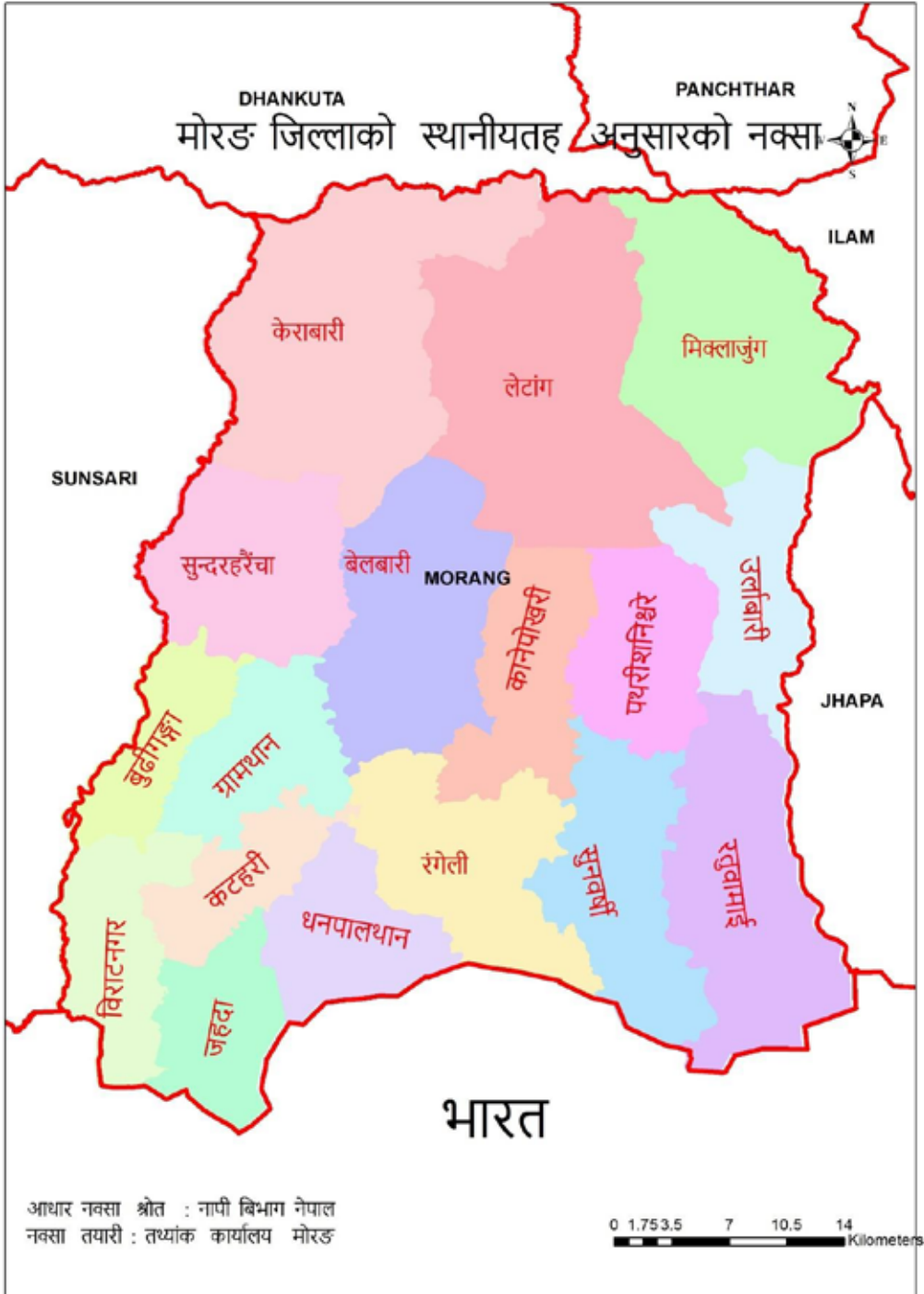
- मूल्य सूचकाङ्क: त्रैमासिक रूपमा औद्योगिक उत्पादन सूचकाङ्क, औद्योगिक उत्पादकको मूल्य सूचकाङ्क, कृषि वस्तुहरूको उत्पादकको मूल्य सूचकाङ्क, निर्माण क्षेत्रको लागत मूल्य सूचकाङ्क निर्माणका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापनको कार्य गरेको
- त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा: त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा निर्माणका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापनको कार्य गरेको
- वार्षिक राष्ट्रिय लेखा: केन्द्रीय तथा प्रादेशिक स्तरमा वार्षिक राष्ट्रिय लेखा निर्माणका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन कार्य गर्ने।
- NDP (National Data Profile) विभिन्न स्थानीय तहमा National Data Profile मा प्रविष्ट हुने तथ्याङ्कका बारेमा विभिन्न स्थानीय तहसँग छलफल, समन्वय तथा आवश्यक सहजीकरण कार्य गरेको।
- गणना क्षेत्र नक्साङ्कन सम्बन्धी कार्य: विभिन्न गणना तथा सर्वेक्षणका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न स्थानीय तहका गणनाक्षेत्र नक्शालाई अद्यावधिक गर्ने कार्य गरेको।
- व्यापारिक डाइरेक्ट: जिल्लामा सञ्चालित विभिन्न क्षेत्रका प्रतिष्ठानको सूचीलाई अद्यावधिक गर्ने कार्य गरेको।
- माछा पालन भएका पोखरी तथा माछापालक कृषकको गणनाको कार्य गरेको।
- एफ. एम. रेडियो, केबल टेलिभिजन र इन्टरनेट सेवा प्रदायक संस्थाको गणना सम्बन्धी कार्य गरेको।
- राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रदेश तथा जिल्ला स्तरीय नतिजा सार्वजनिक कार्य गरेको।
- राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ को प्रादेशिक तथा जिल्ला स्तरीय नतिजा सार्वजनिक कार्य गरेको।
- प्रदेश स्तरीय कुल गार्हस्थ उत्पादन सार्वजनिक गर्ने कार्य सञ्चालन गरेको।
- राष्ट्रिय जनगणना, राष्ट्रिय कृषिगणना, राष्ट्रिय औद्योगिक सर्वेक्षण लगायत विभिन्न कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरेको।

सन्दर्भ सामग्रीहरू

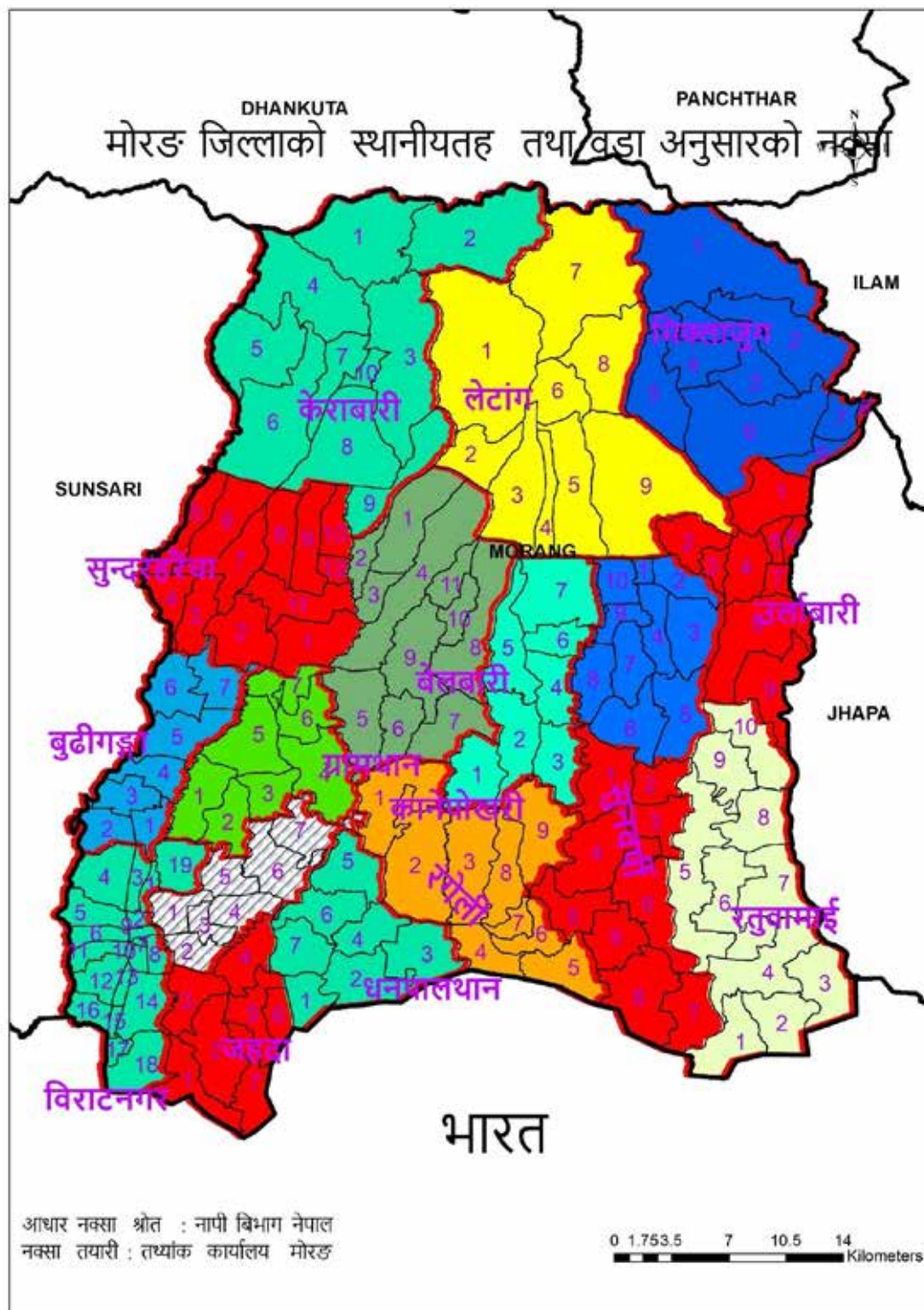
- स्थानीय तहहरूको वस्तुगत विवरण मोरङ, २०७४ तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ
- जिल्ला वस्तुगत विवरण, २०७० तथ्याङ्क कार्यालय मोरङ
- राष्ट्रिय जनगणना २०७८ का विभिन्न प्रतिवेदन राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय थापाथली काठमाडौं
- राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ का विभिन्न प्रतिवेदन राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय थापाथली काठमाडौं
- राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ का विभिन्न प्रतिवेदन राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय थापाथली काठमाडौं
- नेपालको वातावरण तथ्याङ्क २०१४ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय थापाथली काठमाडौं
- Nepal Labour Migration Report 2022 श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय
- वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (ऋभञ्ज)
- स्वास्थ्य प्रतिवेदन २०७८/७९ जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङ
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७९/०८० डिभिजन वन कार्यालय मोरङ
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७७/७८ कृषि ज्ञान केन्द्र प्रदेश नं १ सुनसरी
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७८/७९ कृषि विकास निर्देशनालय प्रदेश नं १ विराटनगर
- गतिविधि असार २०७९ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
- सञ्चार डायरी नेपाल पत्रकार महासंघ मोरङ
- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मोरङ २०७९ जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा व्यवसायिक फार्म अभिलेख पुस्तिका २०७७/०७८ भेटीरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, कोशी प्रदेश
- प्रादेशिक आर्थिक गतिविधि अध्ययन प्रदेश नं १, नेपाल राष्ट्र बैंक
- नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४, २०१९ यु. एन. डि.पि.
- जिल्ला स्थित विभिन्न सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायका प्रशासनिक अभिलेखहरू
- प्रदेश पार्श्वचित्र २०७६/७७

मोरङ जिल्ला तथा जिल्लाका स्थानीय तहहरूको नक्शा

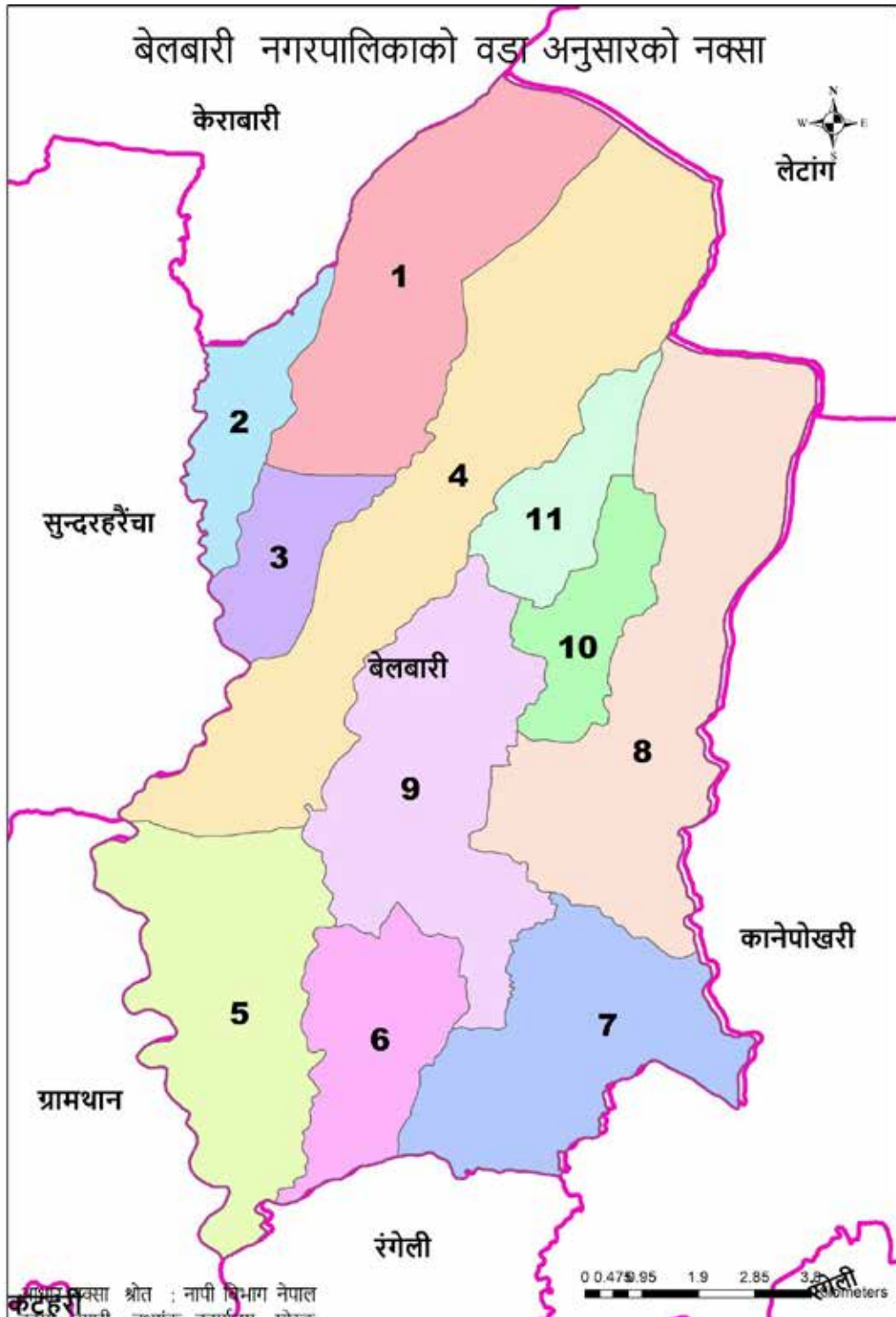
मोरङ जिल्ला

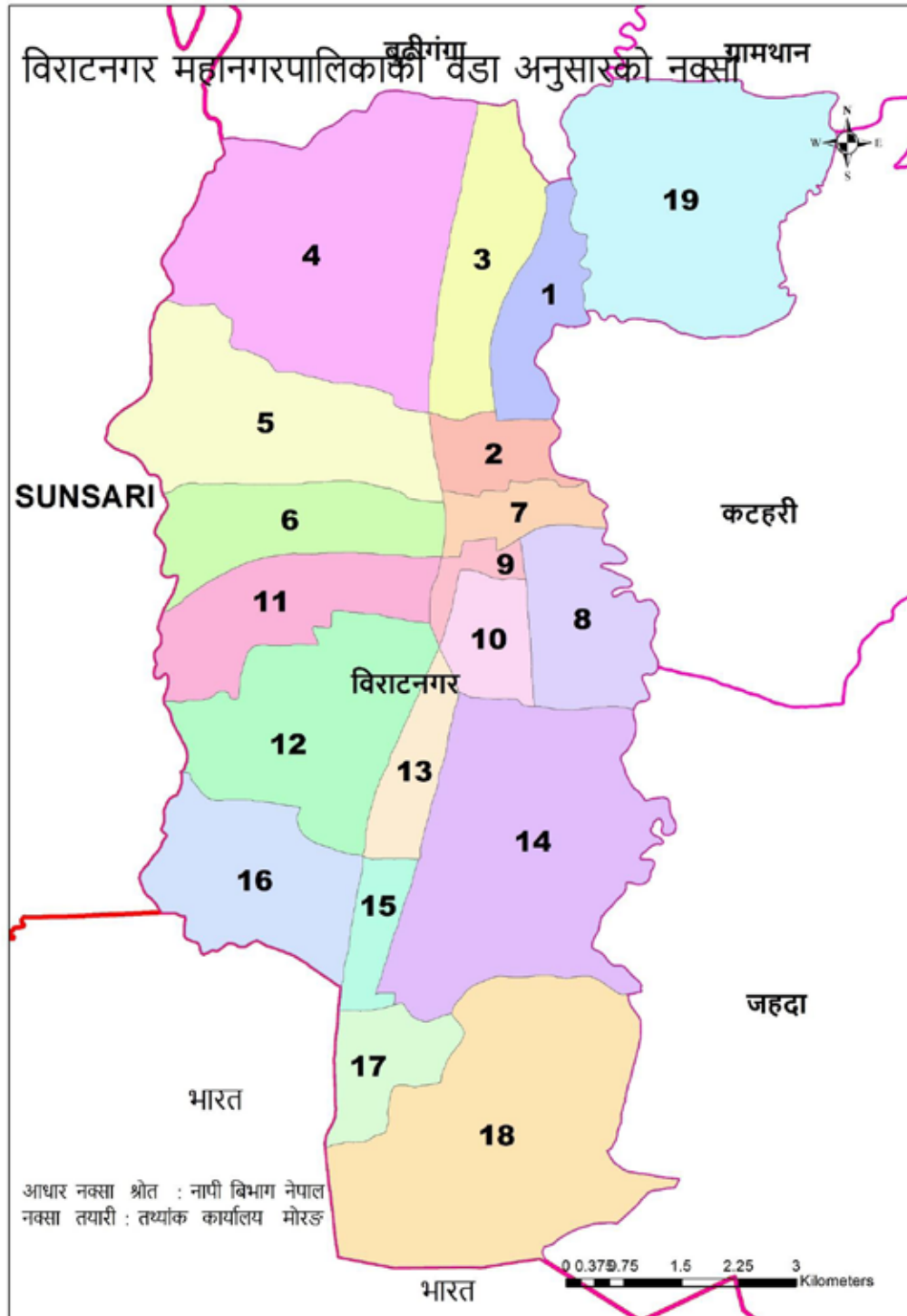
मोरङ जिल्लाका स्थानीय तह तथा वडाहरू

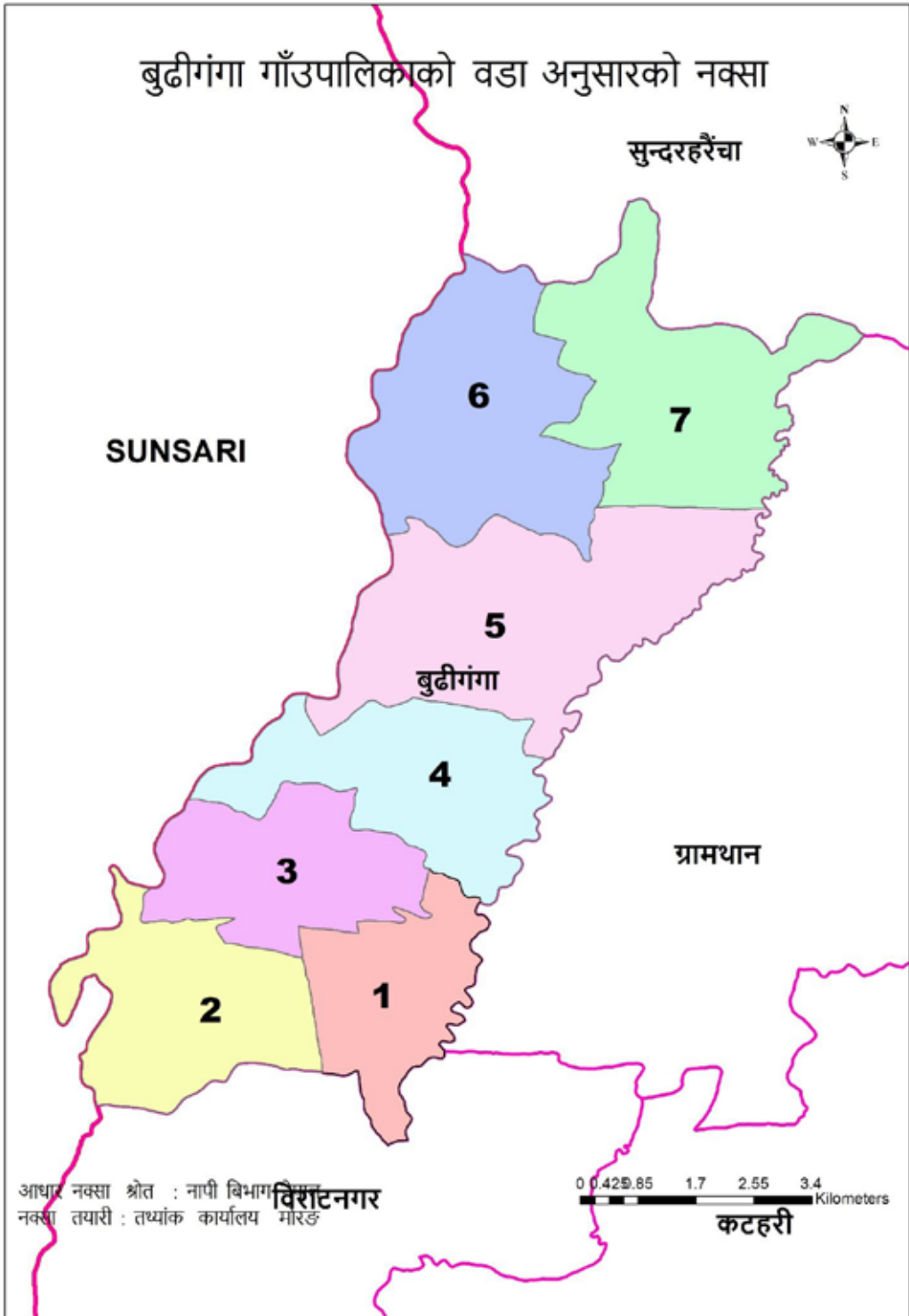
बेलबारी नगरपालिका

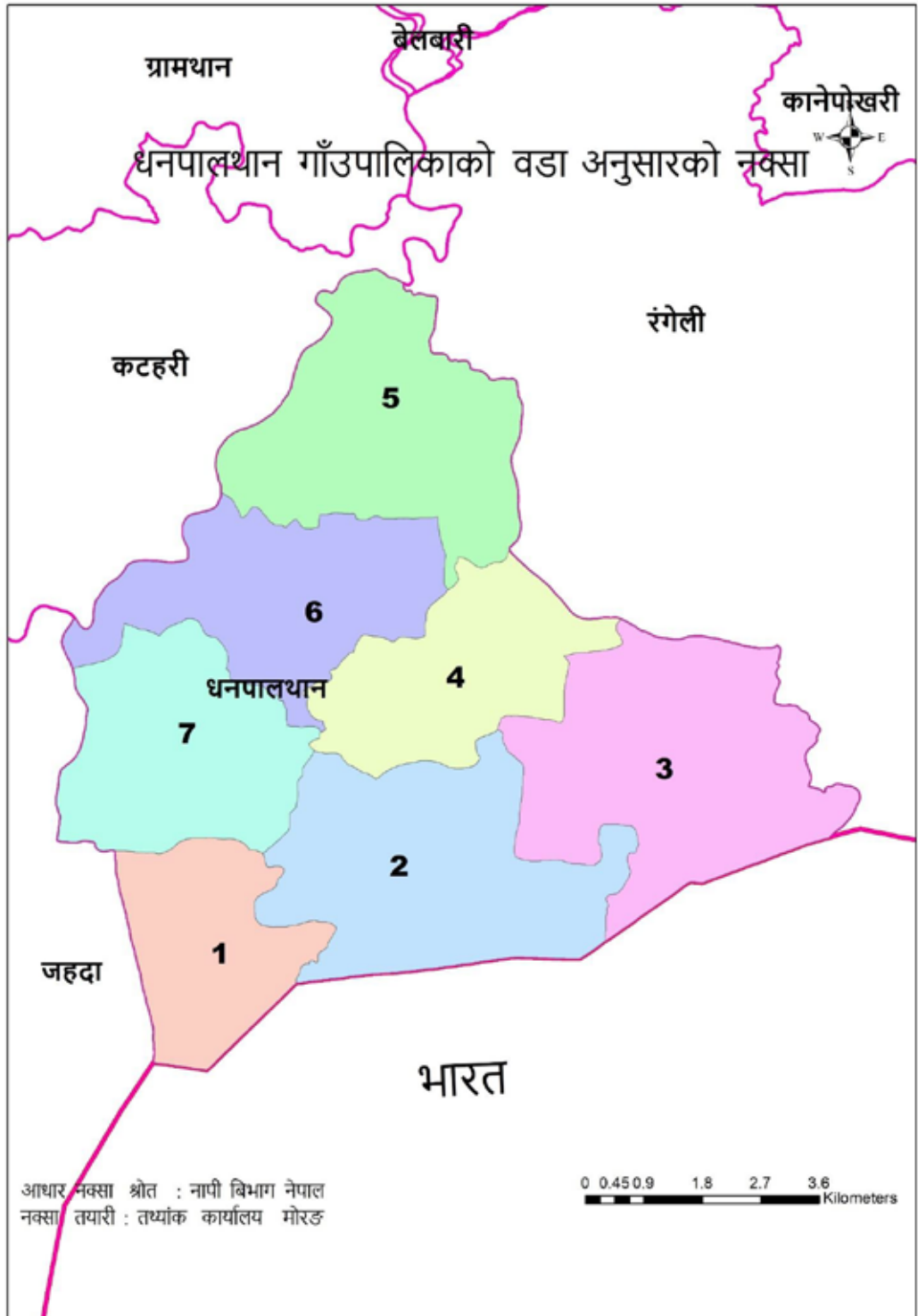
बिराटनगर महानगरपालिका

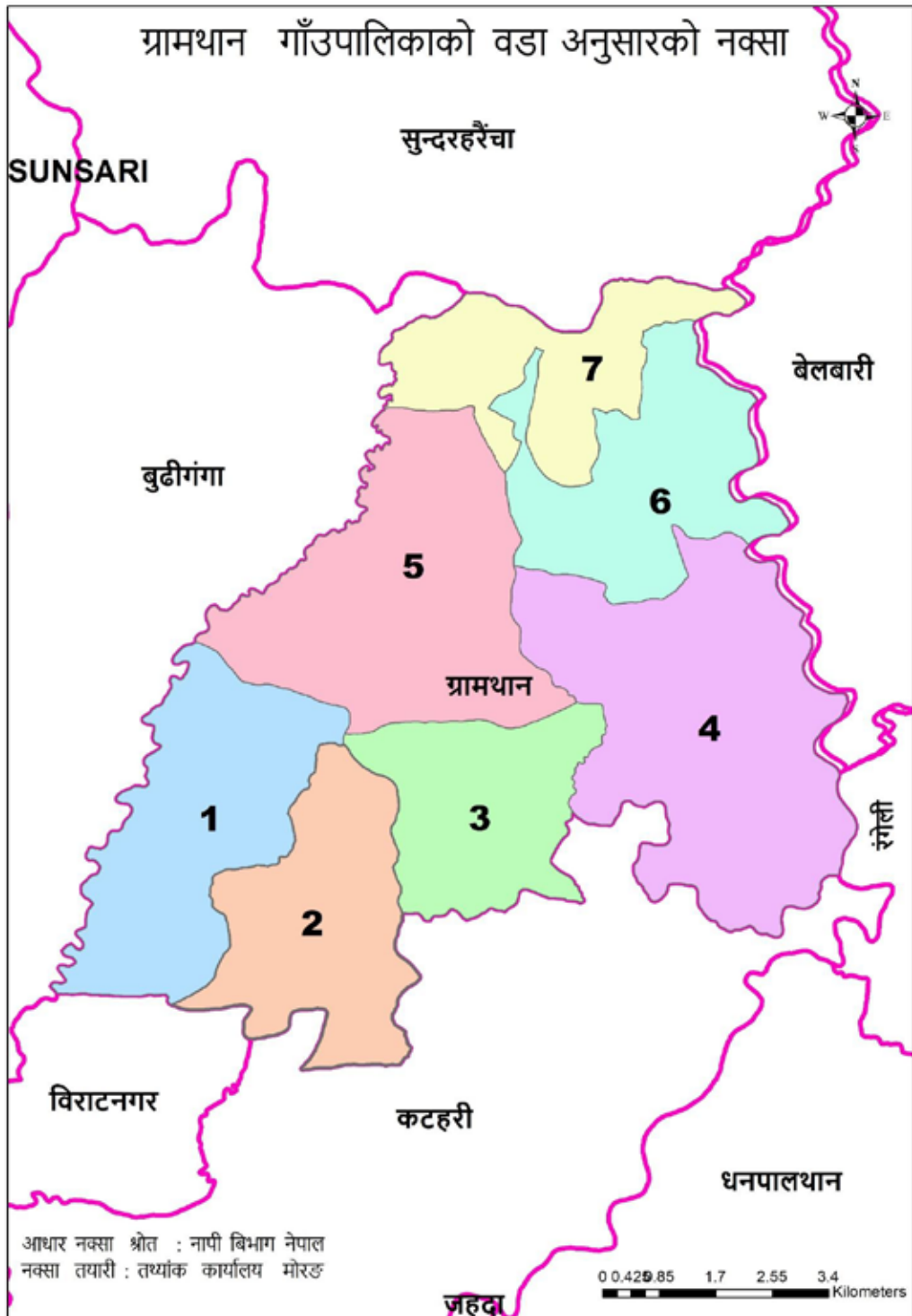
बुढीगंगा गाउँपालिका

धनपालथान गाउँपालिका

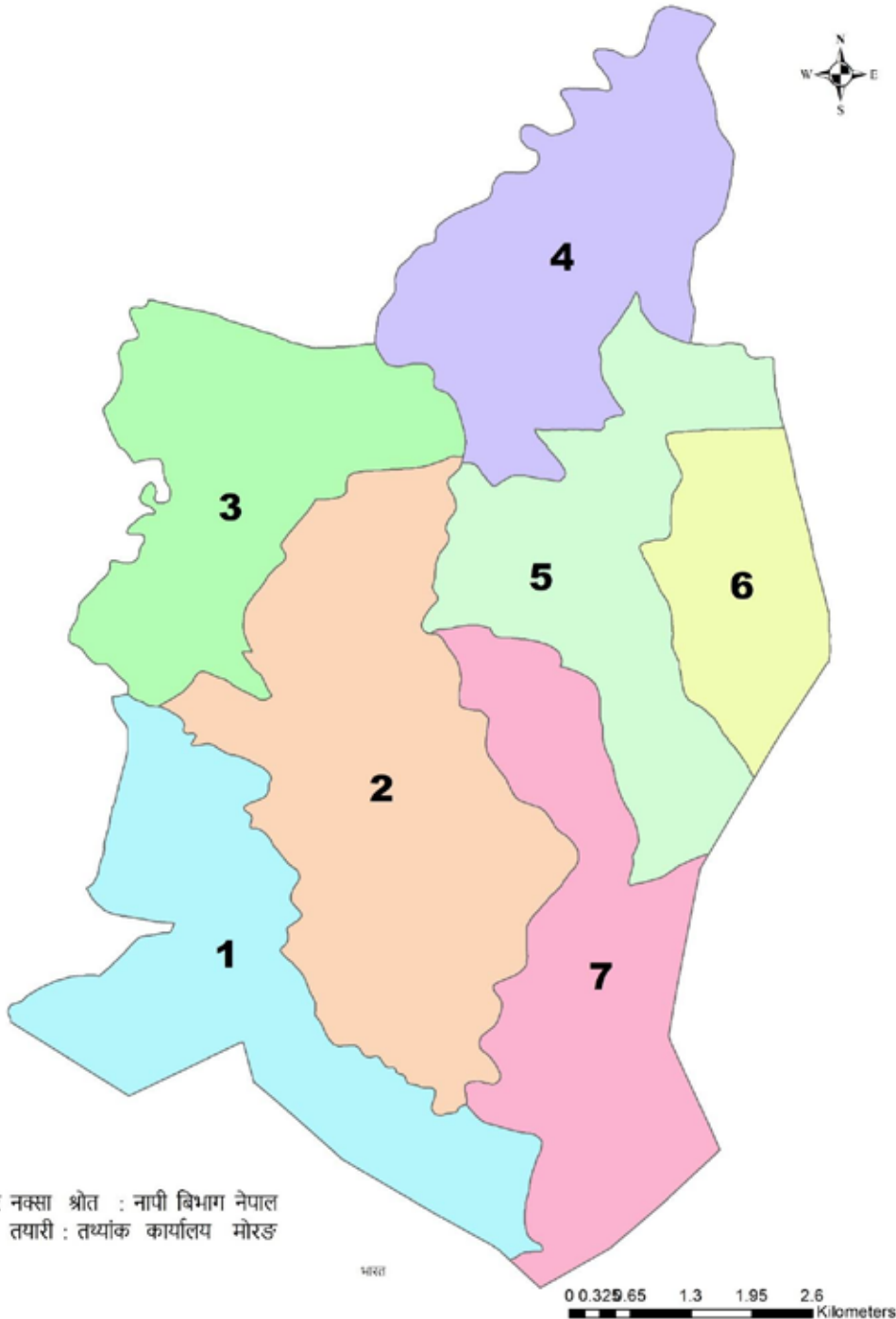

ग्रामथान गाउँपालिका

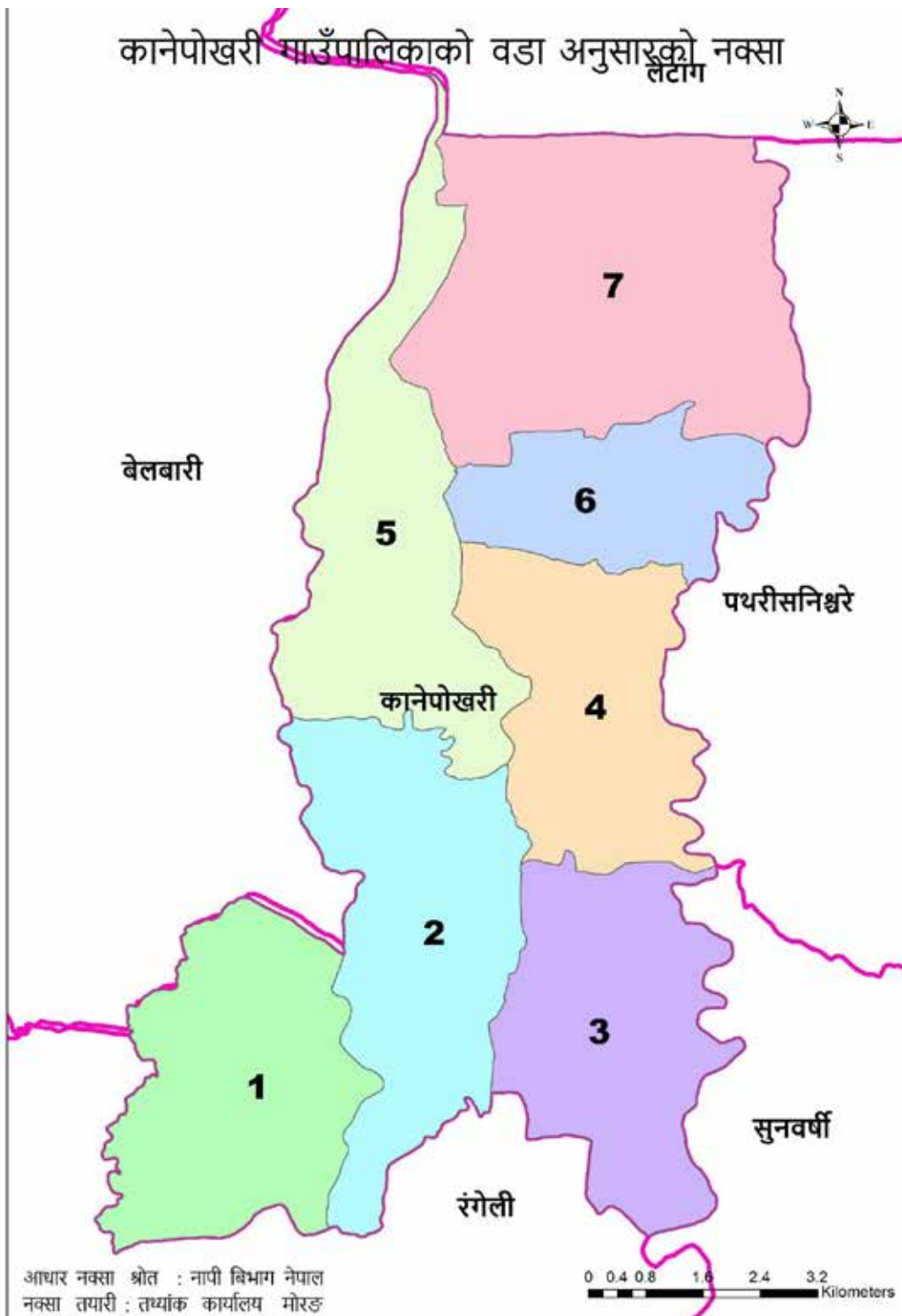

जहदा गाउँपालिका

जहदा गाउँपालिकाको वडा अनुसारको नक्सा

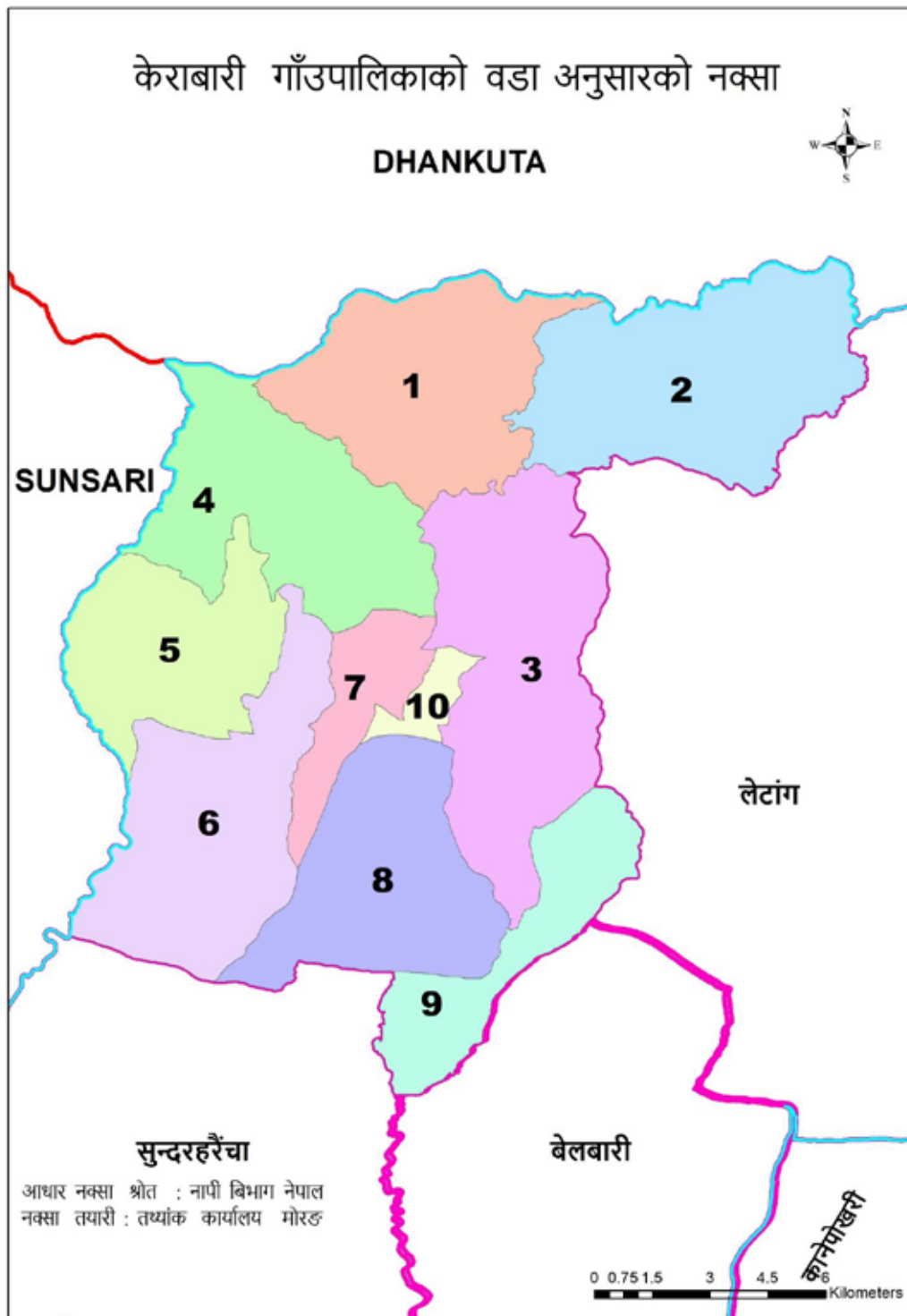
कानेपोखरी गाउँपालिका

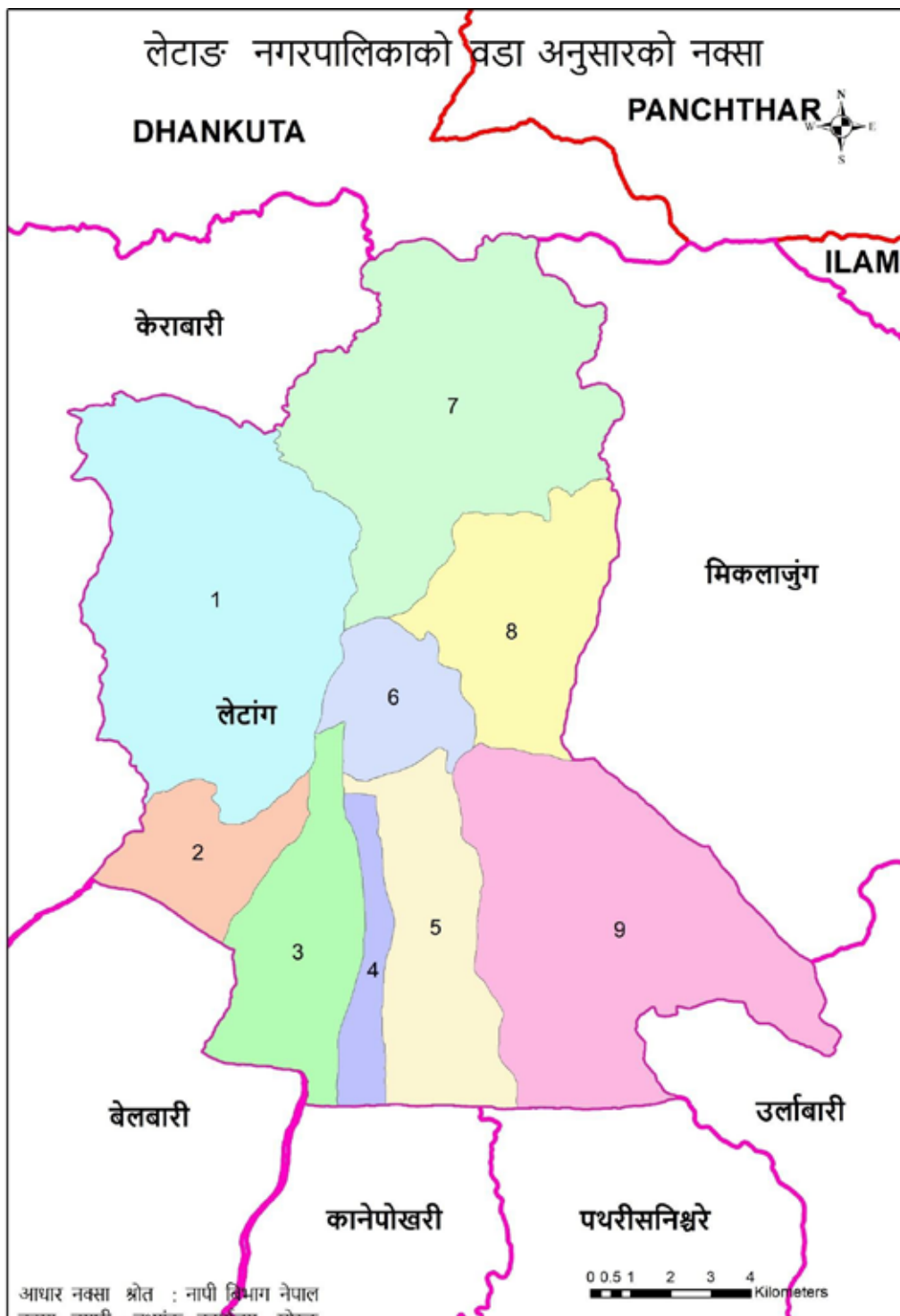
कटहरी गाउँपालिका

केराबारी गाउँपालिका

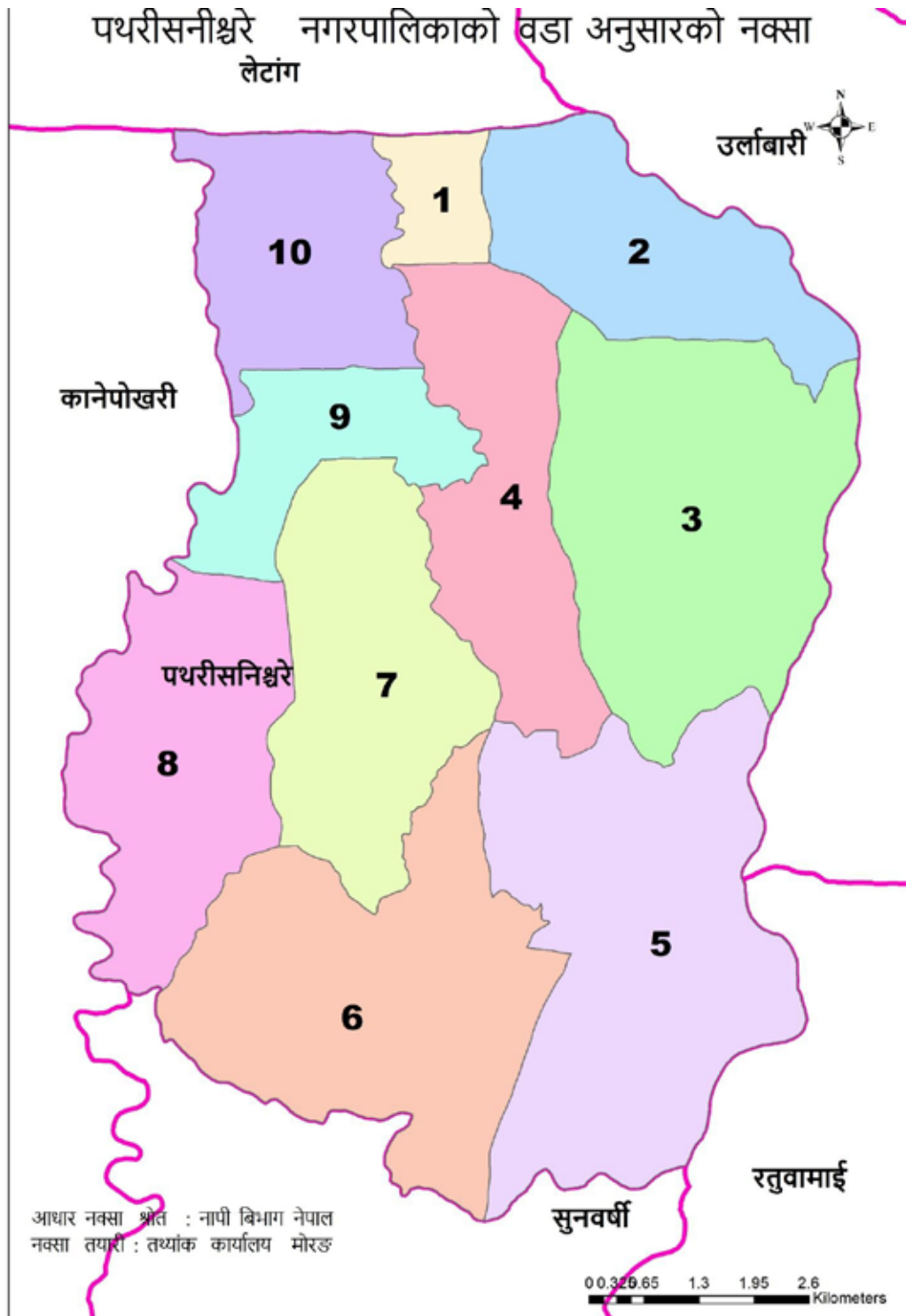
लेटाङ नगरपालिका

मिक्लाजुङ गाउँपालिका

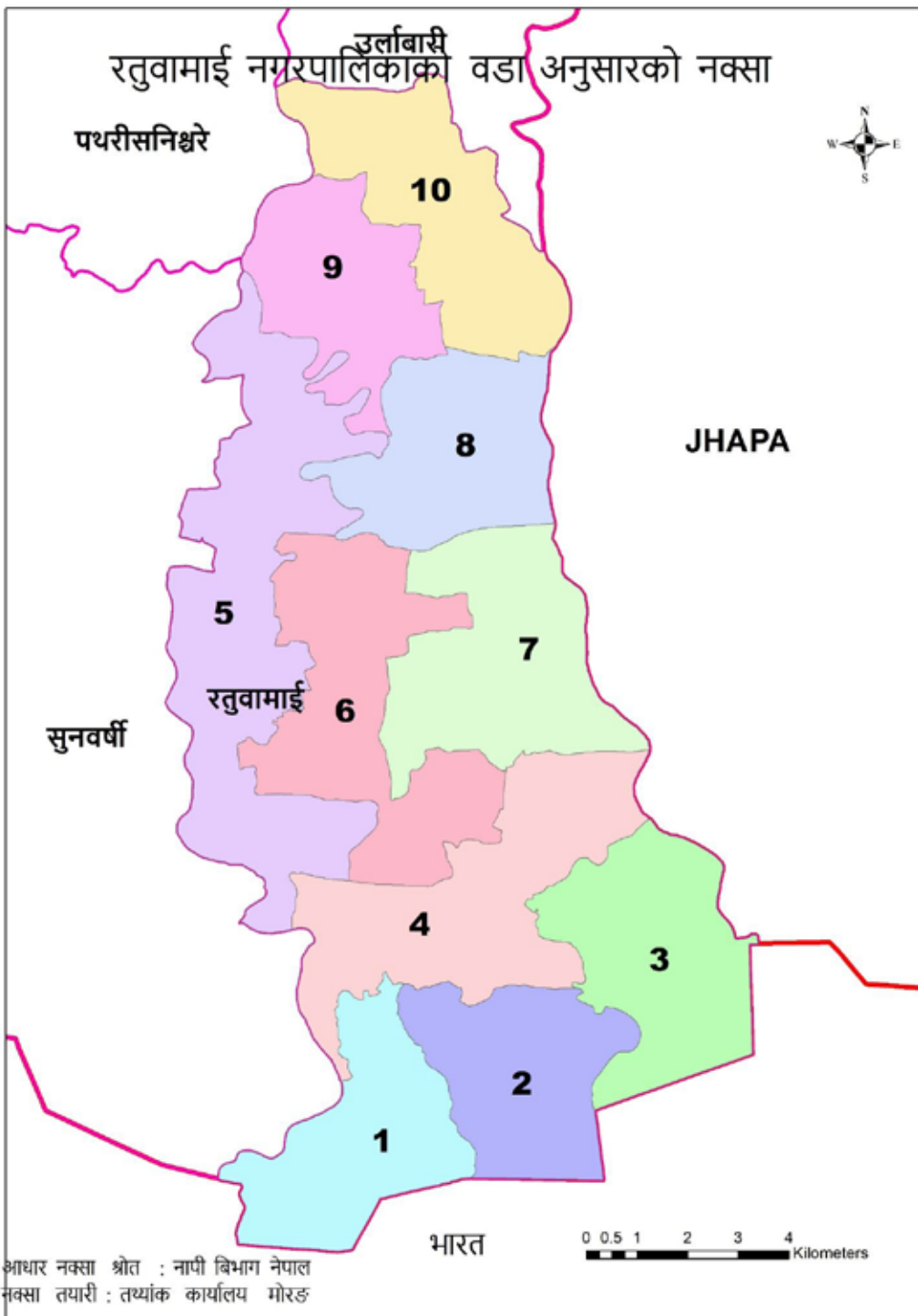
पथरीसनिश्चरे नगरपालिका

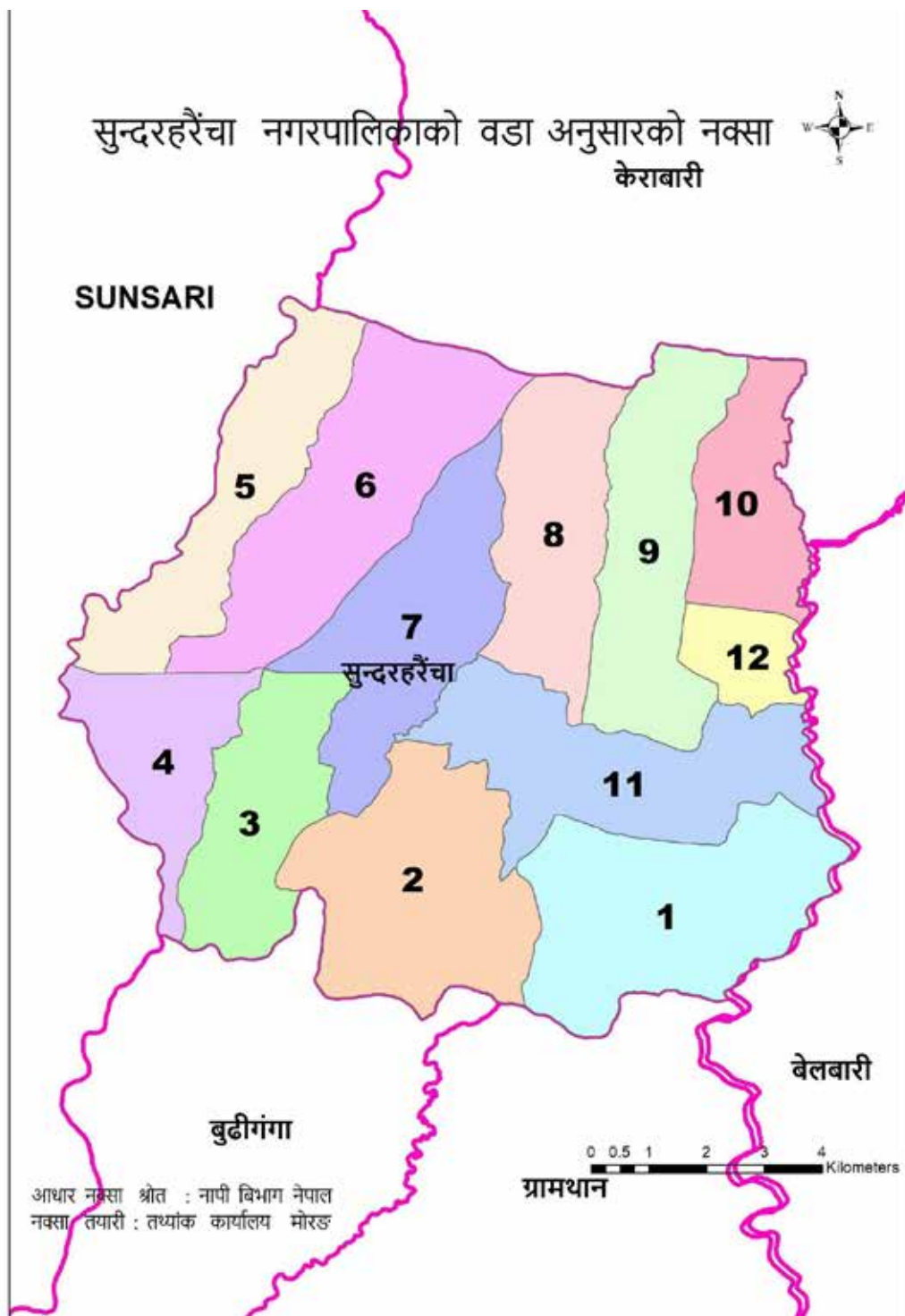
रंगेली नगरपालिका

रतुवामाई नगरपालिका

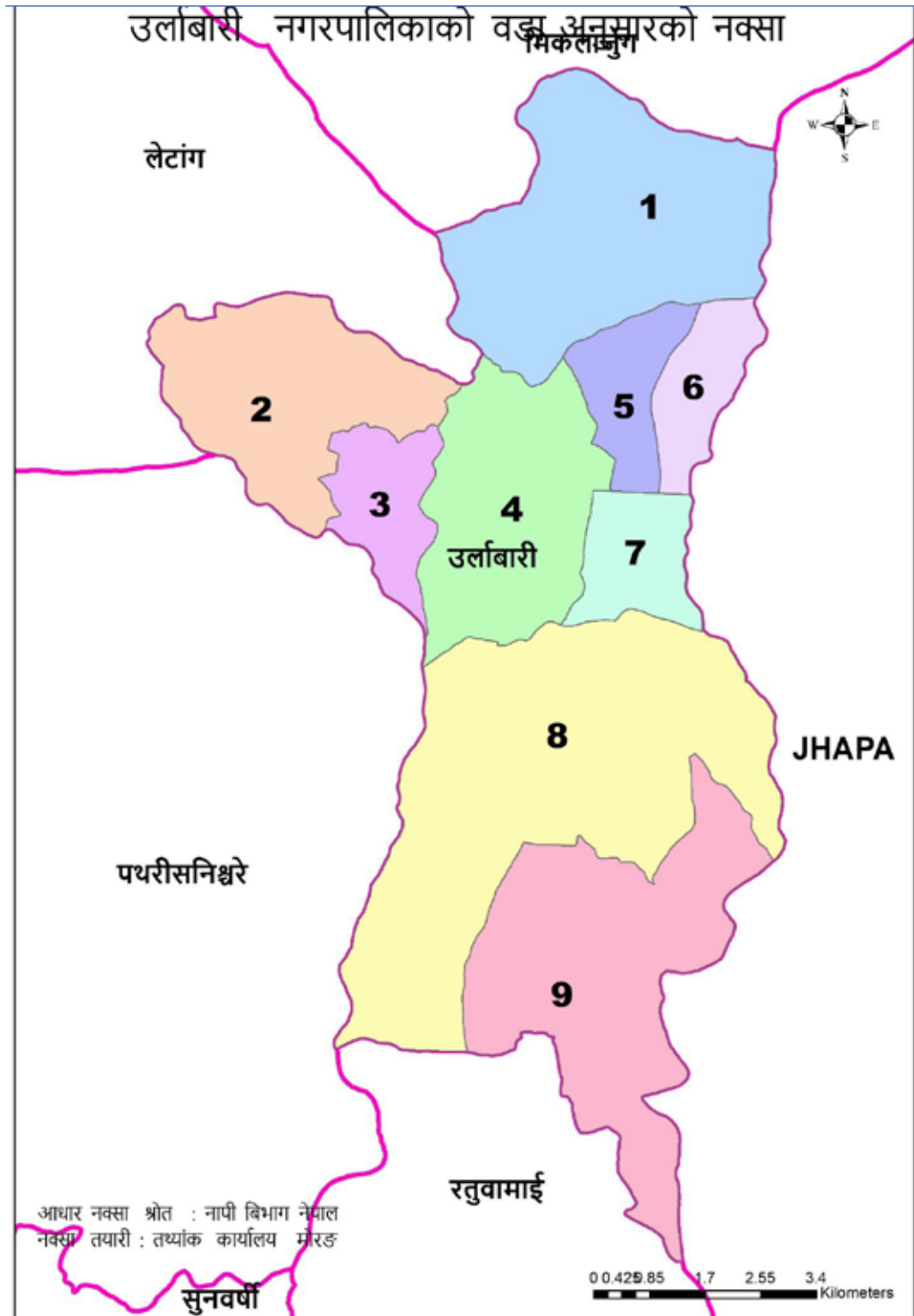
सुन्दरहरैँचा नगरपालिका

सुनवर्षी नगरपालिका

उर्लाबारी नगरपालिका

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, मोरङ
फोन : ०२१-४६४४६२